ਬਰਣੀ ॥ ਧਰ ਰੂਪ ਗਊ ਦਧਸਿੰਧ ਗਈ ॥ ਜਗ ਨਾਇਕ ਪੈ ਦੁਖੁ ਰੋਤ ਭਈ ॥੨॥ ਤੋਟਕ ॥ ਹੱਸ ਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬਹੀ ॥ ਦੁਖ ਸ੍ਰਉਨਨ ਭੂਮ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਢਿਗ ਬਿਸਨ ਬੁਲਾਇ ਲਯੋ ਅਪਨੇ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁਪਨੇ ॥੩॥ ਤੋਟਕ ॥ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਰੁਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ਧਰੋ ॥ ਜਗ ਜੀਵਨ ਕੋ ਚਲਿ ਨਾਸ ਕਰੋ ॥ ਤਬਹੀ ਤਿਹ ਰੁਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਜਗ ਜੰਤ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਜੋਗ ਕਰ੍ਯੋ ॥੪॥ ਤੋਟਕ ॥ ਕਹਿਹੋਂ ਸਿਵ ਜੈਸਕ ਜੁੱਧ ਕੀਏ ॥ ਸੁਖ ਸੰਤਨ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਦੀਏ ॥ ਗਨਿ ਹੋਂ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਬਰੀ ਗਿਰਜਾ ॥ ਜਗਜੀਤ ਸੁਯੰਬਰ ਮੋ ਸਪ੍ਰਭਾ ॥੫॥ ਤੋਟਕ ॥ ਜਿਮ ਅੰਧਕ ਸੋ ਹਰਿ ਜੁਧੁ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਮਨੋਜ ਕੋ ਮਾਨ ਹਰ੍ਯੋ ॥ ਦਲ ਦੈਤ ਦਲੇ ਕਰ ਕੋਪ ਜਿਮੰ ॥ ਕਹਿਹੋਂ ਸਭ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤਿਮੰ ॥੬॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਹੋਤ ਧਰਨ ਭਾਰਾਕਰਾਂਤ ॥ ਤਬ ਪਰਤ ਨਾਹਿ ਤਿਹੱ ਹ੍ਰਿਦੇ ਸਾਂਤ ॥ ਚਲ ਦਧ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕਰਈ ਪੁਕਾਰ ॥ ਤਬ ਧਰਤ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ॥੭॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਕਰਤ ਸਕਲ ਦਾਨਵ ਸੰਘਾਰ ॥ ਕਰ ਦਨਜੁ ਪ੍ਰਲਵ ਸੰਤਨ ਉਧਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਕਲ ਕਰਿ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ॥ ਪੁਨਿ ਕਰਤਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭਗਤਾਨ ਬਾਸ ॥੮॥ ਤੋਟਕ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰੈ ਇਕ ਦੈਤ ਬਢਿਯੋ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਜਿਹ ਤੇਜ ਤਪੈ ਰਵਿ ਜਿਉ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਬਰਦਾਇ ਮਹਾਸੁਰ ਐਸ ਭਯੋ ॥ ਜਿਨ ਲੋਕ ਚਤੁਰ ਦਸ ਜੀਤ ਲਯੋ ॥੯॥ ਤੋਟਕ ॥ ਜੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਣ ਹਣੈ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਸੋਊ ਨਾਸ ਕਰੈ ਤਿਹ ਦੈਤ ਦੁਰੰ ॥ ਅਸ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਕਬ ਤਾਹਿ ਗਨੈ ॥ ਇਕ ਬਾਣ ਹੀ ਸੋ ਪੁਰ ਤੀਨ ਹਨੈ ॥੧੦॥ ਤੋਟਕ ॥ ਸਿਵ ਧਾਇ ਚਲ੍ਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਨ ਕੋ ॥ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਜੀਵ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਤਜ੍ਯੋ ਸਿਤ ਸੁੱਧ ਸਰੰ ॥ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਨਾਸ ਕੀਯੋ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥੧੧॥ ਤੋਟਕ ॥ ਲਖ ਕਉਤਕ ਸਾਧ ਸਬੈ ਹਰਖੇਂ ॥ ਸੁਮਨੰ ਬਰਖਾ ਨਭ ਤੇ ਬਰਖੇ ॥ ਧੁਨਿ ਪੂਰਿ ਰਹੀ ਜਯ ਸੱਦ ਹੂਅੰ ॥ ਗਿਰ ਹੇਮ ਹਲਾਚਲ ਕੰਪ ਭੂਅੰ ॥੧੨॥ ਤੋਟਕ ॥ ਦਿਨ ਕੇਤਕ ਬੀਤ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਸੁਰੰਧਕ ਬੀਰ ਬੀਯੋ ਤਬਹੀ ॥ ਤਬ ਬੈਲ ਚੜ੍ਯੋ ਗਹਿ ਸੂਲ ਸਿਵੰ ॥ ਸੁਰ ਚਉਕ ਚਲੇ ਹਰਿ ਕੋਪ ਕਿਵੰ ॥੧੩॥ ਤੋਟਕ ॥ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਸਬੈ ਉਰਗੰ ॥ ਬਰਦਾਨ ਦਯੋ ਸਿਵ ਕੋ ਦੁਰਗੰ ॥ ਹਨਿਹੋ ਨਿਰਖੰ ਤਮੁਰਾਰਸੁਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰ ਹਨ੍ਯੋ ਜਿਮ ਕੈ

ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥੧੪॥ ਤੋਟਕ ॥ ਉਹੁ ਓਰ ਚੜੇ ਦਲ ਲੈ ਦੁਜਨੰ ॥ ਇਹ ਓਰ ਰਿਸ੍ਯੋ ਗਹਿ ਸੂਲ ਸਿਵੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਰਣਧੀਰ ਰਣੰ ॥ ਜਨ ਸੋਭਤ ਪਾਵਕ ਜੁਆਲ ਬਣੰ ॥੧੫॥ ਤੋਟਕ ॥ ਦਨੁ ਦੇਵ ਦੋਊ ਰਣ ਰੰਗ ਰਚੇ ॥ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਮਚੇ ॥ ਸਰ ਛਾਡਤ ਬੀਰ ਦੋਊ ਹਰਖੇ ॥ ਜਨੁ ਅੰਤ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਸੇ ਬਰਖੇ ॥੧੬॥ ਰੁਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਘਾਇ ਖਾਇ ਭਜੇ ਸੁਰਾਰਦਨ ਕੋਪੁ ਓਪ ਮਿਟਾਇ ॥ ਅੰਧਿਕੰਧਿ ਫਿਰ੍ਯੋ ਤਬੈ ਜਯ ਦੁੰਦਭੀਨ ਬਜਾਇ ॥ ਸੂਲ ਸੈਹਥ ਪਰਘ ਪਟਸਿ ਬਾਣ ਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਪੇਲ ਪੇਲ ਗਿਰੇ ਸੁ ਬੀਰਨ ਖੇਲ ਜਾਨ ਧਮਾਰ ॥੧੭॥ ਰੁਆਮਲ ॥ ਸੇਲ ਰੇਲ ਭਈ ਤਹਾ ਅਰ ਤੇਗ ਤੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਸਰਬੰਗ ਸ੍ਰੋਨਤ ਪੂਰ ॥ ਏਕ ਏਕ ਬਰੀ ਅਨੇਕਨ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਸੁ ਹੂਰ ॥੧੮॥ ਰੁਆਮਲ ॥ ਚਉਰ ਚੀਰ ਰਥੀ ਰਥੋਤਮ ਬਾਜ ਰਾਜ ਅਨੰਤ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਸਰਤਾ ਉਠੀ ਸੁ ਬਿਅੰਤ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜ ਕਟੇ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ ਤਾਜ ਅਨੇਕ ॥ ਉਸਟਿ ਪੁਸਟਿ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਿਪ ਬਾਚੀਯੰ ਨਹੀ ਏਕ ॥੧੯॥ ਰੁਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਛਾਡਿ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਜ ਬਾਜ ਅਨੰਤ ॥ ਗਾਜ ਗਾਜ ਹਨੇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਸੂਰਬੀਰ ਦੁਰੰਤ ॥ ਭਾਜ ਭਾਜ ਚਲੇ ਹਠੀ ਹਥਿਆਰ ਹਾਥਿ ਬਿਸਾਰ ॥ ਬਾਣ ਪਾਣ ਕਮਾਣ ਛਾਡਿ ਸੁ ਚਰਮ ਬਰਮ ਬਿਸਾਰ ॥੨੦॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇਕ ਸੂਰ ਧਾਈਯੰ ॥ ਤਿਤੇਕ ਰੁਦ੍ਰ ਘਾਈਯੰ ॥ ਜਿਤੇਕ ਅਉਰ ਧਾਵਹੀ ॥ ਤਿਤ੍ਯੋ ਮਹੇਸ ਘਾਵਹੀ ॥੨੧॥ ਨਰਾਜ ॥ ਕਮੰਧ ਅੰਧ ਉਠਹੀ ॥ ਬਸੇਖ ਬਾਣ ਬੁਠਹੀ ॥ ਪਿਨਾਕ ਪਾਣ ਤੇ ਹਣੇ ॥ ਅਨੰਤ ਸੂਰਮਾ ਬਣੇ ॥੨੨॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸਿਲਹ ਸੰਜਿ ਸੱਜੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ॥ ਮਿਟੈ ਨਾਹਿ ਡੰਕੇ ॥੨੩॥ ਰਸਾਵਲ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰਿ ਬਾਜੰ ॥ ਸਜੇ ਸੂਰ ਸਾਜੰ ॥ ਘਣੰ ਜੇਮ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਸੱਜੇ ॥੨੪॥ ਰਸਾਵਲ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਧਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਬਿਯੋਮ ਚਾਰੀ ॥ ਸੁਭੰ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੨੫॥ ਰਸਾਵਲ ॥ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਚੜੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਕਟਾ ਕਟਿ ਬਾਹੈਂ ॥ ਅਧੋ ਅੰਗ ਲਾਹੈਂ ॥੨੬॥ ਰਸਾਵਲ ॥ ਰਿਸੇ ਰੋਸ ਰੁਦ੍ਰੰ ॥ ਚਲੈ ਭਾਜ ਛੁਦ੍ਰੰ ॥

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸਿਲਹਿ ਸੰਜਿ ਸੱਜੇ ॥੨੭॥ ਰਸਾਵਲ ॥ ਲਏ ਸਕਤ ਪਾਣੰ ॥ ਚੜੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਗਣੰ ਗਾੜ ਗਾਜੇ ॥ ਰਣੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰਾਜੇ ॥੨੮॥ ਭਭੰਕੇਤ ਘਾਯੰ ॥ ਲਰੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀਯੰ ॥ ਰੜੇ ਕਾਕਣੀਯੰ ॥੨੯॥ ਭਯੰ ਰੋਸ ਰੁੱਦ੍ਰੰ ॥ ਹਣੇ ਦੈਤ ਛੁੱਦ੍ਰੰ ॥ ਕਟੇ ਅਧ ਅੱਧੰ ॥ ਭਈ ਸੈਣ ਬੱਧੰ ॥੩੦॥ ਰਿਸਯੋ ਸੂਲਪਾਣੰ ॥ ਹਣੇ ਦੈਤ ਭਾਣੰ ॥ ਸਰੰ ਓਘ ਛੁੱਟੇ ॥ ਘਣੰ ਜੇਮ ਟੁੱਟੇ ॥੩੧॥ ਰਣੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਗੱਜੇ ॥ ਤਬੈ ਦੈਤ ਭੱਜੇ ॥ ਤਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ॥ ਮਿਟਿਓ ਦੇਹ ਗਰਬੰ ॥੩੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਾਯੋ ਤਬੈ ਅੰਧਿਕ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਸੰਗ ਲੈ ਸੈਨ ਦਾਨਵੀ ਨਾਨਾ ॥ ਅਮਿਤ ਬਾਣ ਨੰਦੀ ਕਹੁੱ ਮਾਰੇ ॥ ਬੇਧ ਅੰਗ ਕਹ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੩॥ ਜਬ ਹੀ ਬਾਣ ਲਗੇ ਬਾਹਣ ਤਨ ॥ ਰੋਸ ਜਗਯੋ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਮਨ ॥ ਅਧਕ ਰੋਸ ਕਰ ਬਿਸਖ ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਛਿਨਕ ਮਹਿ ਛਾਏ ॥੩੪॥ ਬਾਣਾਵਲੀ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਸਾਜੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੈਨ ਦਾਨਵੀ ਭਾਜੀ ॥ ਤਬ ਅੰਧਿਕ ਸਿਵ ਸਾਮੁਹ ਧਾਯੋ ॥ ਦੂੰਦ ਜੁੱਧੁ ਰਣ ਮੱਧਿ ਮਚਾਯੋ ॥੩੫॥ ਅੜਿਲ ॥ ਬੀਸ ਬਾਣ ਤਿਨ ਸਿਵਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕੋਪ ਕਰ ॥ ਲਗੇ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਗਾਤ ਗਏ ਓਹ ਘਾ ਨਿਕਰ ॥ ਗਹਿ ਪਿਨਾਕ ਕਹ ਪਾਨ ਪਿਨਾਕੀ ਧਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧੁ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰਣ ਮੱਧਿ ਮਚਾਇਯੋ ॥੩੬॥ ਅੜਿਲ ॥ ਤਾੜ ਸਤ੍ਰ ਕਹੱ ਬਹੁਰਿ ਪਿਨਾਕੀ ਕੋਪੁ ਹੁਐ ॥ ਹਣੇ ਦੁਸਟ ਕਹੁ ਬਾਣ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਕਾਢ ਦੁਐ ॥ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮ ਭੀਤਰਿ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਜਨਕ ਗਾਜ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬੁਰਜ ਕਹੁੱ ਮਾਰਿਯੋ ॥੩੭॥ ਤੋਟਕ ॥ ਘਟ ਏਕ ਬਿਖੈ ਰਿਪ ਚੇਤ ਭਯੋ ॥ ਧਨ ਬਾਣ ਬਲੀ ਪੁਨ ਪਾਣ ਲਯੋ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਕਰਖਯੋ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਲੀ ਘਨ ਜਿਯੋਂ ਬਰਖਯੋ ॥੩੮॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਬਲੀ ਬਰਖਯੋ ਬਿਸਖੰ ॥ ਇਹ ਓਰ ਲਗੇ ਨਿਸਰੇ ਦੁਸਰੰ ॥ ਤਬ ਕੋਪ ਕਰੰ ਸਿਵ ਸੂਲ ਲੀਯੋ ॥ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦੁਖੰਡ ਕੀਯੋ ॥੩੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਪਿਨਾਕ ਪਰਬੰਧਹਿ ਅੰਧਕ ਬਧਹਿ ਰੁੱਦ੍ਰੋਸਤਤੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਅਥ ਗਉਰ ਬਧਹ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਸੁਰਰਾਜ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬਹੀ ॥ ਅਰ ਅੰਧਕ ਨਾਸ ਸੁਨਿਯੋ ਜਬਹੀ ॥ ਇਮ ਕੈ ਦਿਨ ਕੇਤਕ ਬੀਤ ਗਏ ॥

ਸਿਵਧਾਮ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਜਾਤ ਭਏ ॥੧॥ ਤਬ ਰੁਦ੍ਰ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ॥ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਹਰੰ ਹਥਿਯਾਰ ਹਰਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੋਪ ਅਖੰਡ ਕੀਯੋ ॥ ਇਕ ਜਨਮ ਅੰਗਾਰ ਅਪਾਰ ਲੀਯੋ ॥੨॥ ਤਿਹ ਤੇਜ ਜਰੇ ਜਗ ਜੀਵ ਸਬੈ ॥ ਤਿਹ ਡਾਰ ਦਯੋ ਮਧਿ ਸਿੰਧ ਤਬੈ ॥ ਸੋਊ ਡਾਰ ਦਯੋ ਸਿੰਧ ਮਹਿ ਨ ਗਯੋ ॥ ਤਿਹ ਆਨ ਜਲੰਧਰ ਰੂਪ ਲਯੋ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਲਯੋ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਲੂਟ ਖਜਾਨਾ ॥ ਪਕਰ ਸਮਸ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੁ ਰੁਵਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਢੁਰਾਯੋ ॥੪॥ ਜੀਤ ਦੇਵਤਾ ਪਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਸਨ ਨਿਜ ਪੁਰੀ ਬਸਾਏ ॥ ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਆਨ ਰਾਖੇ ਗ੍ਰਿਹ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਬੈਠਾਏ ਨਵ ਗ੍ਰਹ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਤ ਬਸਾਏ ਨਿਜ ਪੁਰੀ ਅਸੁਰ ਸਕਲ ਅਸੁਰਾਰ ॥ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਮਹੇਸ ਕੀ ਗਿਰ ਕੈਲਾਸ ਮਝਾਰ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਯਾਨ ਬਿਧਾਨ ਕਰੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਅਧਿਕ ਦਿਨ ਰਾਤਾ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤ ਤਿਹ ਕਾਲ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਅਬ ਪ੍ਰਸੰਗਿ ਸਿਵ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਤਰਾਟ ਕੋ ਨਿਰਖ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਕਾਂਪਤ ਭਏ ਅਨਿਕ ਅਰਿ ਜਲ ਥਲ ॥ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤ ਹੋਤ ਨ੍ਰਿਪਤ ਬਰ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥੮॥ ਤਿਨ ਇਕਬਾਰ ਸੁਯੰਬਰ ਕੀਯਾ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦੁਹਿਤਾਇਸ ਦੀਯਾ ॥ ਜੋ ਬਰੁ ਰੁਚੈ ਬਰਹੁ ਅਬ ਸੋਈ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਹੁਇ ਕੋਈ ॥੯॥ ਜੋ ਜੋ ਜਿਸੈ ਰੁਚਾ ਤਿਨਿ ਬਰਾ ॥ ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨਹੀ ਜਾਤ ਉਚਰਾ ॥ ਜੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹਿ ਛੋਰ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਾਰ ਸੁਤਾ ਕੱਸਪ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥ ਕੇਤਕ ਬਜਾਹ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲੀਨੀ ॥ ਕੇਤਕ ਗਈ ਅਉਰ ਦੇਸਨ ਮਹਿ ॥ ਬਰਯੋ ਗਉਰਜਾ ਏਕ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹਿ ॥੧੧॥ ਜਬਹੀ ਬਜਾਹ ਰੁਦ੍ਰ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨੀ ॥ ਚਲੀ ਜਗ ਕੀ ਬਹੁਰਿ ਕਹਾਨੀ ॥ ਸਭ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਬੋਲ ਪਠਾਈ ॥ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਭਤਾਰਨ ਆਈ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸਾ ॥ ਜਾਤ ਭਏ ਸਸੁਰਾਰ ਨਰੇਸਾ ॥ ਨਿਰਖ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਅਉਰ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਕਿਨਹੂ ਨ ਭੂਪਤ ਤਾਹਿ ਚਿਤਾਰਾ ॥੧੩॥ ਨਹਨ ਗਉਰਜਾ ਦੱਛ ਬੁਲਾਈ ॥ ਸੁਨਿ ਨਾਰਦ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਿਸਾਈ ॥ ਬਿਨ ਬੋਲੇ ਪਿਤ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇਜ ਤਨ ਤਈ ॥੧੪॥ ਜੱਗ ਕੁੰਡ

ਮਹਿ ਪਰੀ ਉਛਰ ਕਰ ॥ ਸਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਾਵਕ ਭਈ ਸੀਤਰਿ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨ ਕਹੁੱ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਤਾ ਤਨ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥੧੫॥ ਆਇ ਨਾਰਦ ਇਮ ਸਿਵਹਿ ਜਤਾਈ ॥ ਕਹਾਂ ਬੈਠਿਹੋ ਭਾਂਗ ਚੜਾਈ ॥ ਛੂਟਯੋ ਧਯਾਨ ਕੋਪੁ ਜੀਯ ਜਾਗਾ ॥ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥੧੬॥ ਜਬ ਹੀ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਥਲੈ ॥ ਲਯੋ ਉਠਾਇ ਸੂਲ ਕਰ ਬਲੈ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਤਿਨ ਕਰੇ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਬਿਧੁੰਸ ਜੱਗ ਕਰ ਡਾਰਾ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਤਨ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਕਰ ਦੁਇ ਦੁਇ ਡਾਰੇ ॥ ਜਾਕਹੁੱ ਪਹੁਚ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤਾਕਹੁੱ ਮਾਰ ਠਉਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥੧੮॥ ਜਗ ਕੁੰਡ ਨਿਰਖਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਜੂਟ ਜਟਾਨ ਉਖਾਰਸ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬੀਰਭਦ੍ਰ ਤਬ ਕੀਆ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਉਪਜਤ ਕਰੋ ਨਰੇਸਨ ਨਾਸਾ ॥੧੯॥ ਕੇਤਕ ਕਰੇ ਦੁ ਖੰਡ ਨ੍ਰਿਪਤ ਬਰ ॥ ਕੇਤਕ ਪਠੈ ਦਏ ਜਮ ਕੇ ਘਰ ॥ ਕੇਤਕ ਗਿਰੇ ਧਰਣ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਜਨ ਸਰਤਾ ਕੇ ਗਿਰੇ ਕਰਾਰਾ ॥੨੦॥ ਤਬ ਲਉ ਸਿਵਹ ਚੇਤਨਾ ਆਈ ॥ ਗਹਿ ਪਿਨਾਕ ਕਹੁੱ ਪਰੋ ਰਿਸਾਈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤਾਣ ਬਾਣ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਿਨ ਪਾਨ ਨੁਚਾਰਾ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਡੱਮਾ ਡੱਮ ਡਉਰੂ ਬਹੁ ਬਾਜੇ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਦਸਊ ਦਿਸ ਗਾਜੇ ॥ ਝਿੱਮ ਝਿੱਮ ਕਰਤ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਨਾਚੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੨੨॥ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਸਨਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਜੁਟੇ ਜੰਗ ਕੋ ਜੋਧ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਖਹਿ ਖਹਿ ਮਰੇ ਅਪਰ ਰਿਸ ਬਢੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਦੇਖੀਯਤ ਤਾਜੀਅਨ ਚਢੇ ॥੨੩॥ ਜਾ ਪਰ ਮੁਸਟ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤਾਕਹੁੱ ਠਉਰ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥ ਐਸੋ ਭਯੋ ਬੀਰ ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਭਕਭਕਾਇ ਤਹ ਜਗੇ ਮਸਾਨਾ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਰ ਤਬਰ ਬਰਛੀ ਬਿਛੂਅ ਬਰਸੇ ਬਿਸਖ ਅਨੇਕ ॥ ਸਬ ਸੂਰਾ ਜੂਝਤ ਭਏ ਸਾਬਤ ਬਚਾ ਨ ਏਕ ॥੨੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਨਰੇਸ ਦੁਖੰਡਾ ॥ ਬਾਇ ਹਨੇ ਗਿਰਿ ਗੇ ਜਨ ਝੰਡਾ ॥ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਪਰਯੋ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਕਰਯੋ ॥੨੬॥ ਭਾਜ ਭਾਜ ਤਬ ਚਲੇ ਨਰੇਸਾ ॥ ਜੱਗ ਬਿਸਾਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ਦੇਸਾ ॥ ਜਬ ਰਣ ਰੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰ ਹੁਐ ਧਾਏ ॥ ਭਾਜਤ ਭੂਪ ਨ ਬਾਚਨ ਪਾਏ ॥੨੭॥ ਤਬ ਸਭ ਭਰੇ ਤੇਜ ਤਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਬਾਜਨ ਲਗੇ ਅਨੰਤਨ ਬਾਜਾ ॥ ਮਚਯੋ ਬਹੁਰਿ ਘੋਰਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜਮ ਕੋ

ਭਰਾ ਛਿਨਕ ਮਹਿ ਧਾਮਾ ॥੨੮॥ ਭੂਪਤ ਫਿਰੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ॥ ਲੈ ਲੈ ਬਾਣ ਪਾਣ ਹਥੀਯਾਰਨ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਅਰ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਜਨ ਕਰ ਚੋਟ ਪਰਤ ਘਰੀਯਾਰਾ ॥੨੯॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਰਣ ਗਿਰੇ ਅਖੰਡਾ ॥ ਕਾਂਪਜੋ ਖੰਡ ਨਵੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ ॥ ਛਾਡਿ ਛਾਡਿ ਅਸ ਗਿਰੇ ਨਰੇਸਾ ॥ ਮੱਚਿਯੋ ਜੁੱਧੁ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈਸਾ ॥੩੦॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਰੁਝੇ ਕਿਕਾਣੀ ॥ ਧਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੀ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਬਾਣੀ ॥ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੀ ॥੩੧॥ ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਧਰੇ ਧੂਰਧਾਣੀ ॥ ਚੜੇ ਬਾਨ ਸਾਣੀ ॥ ਰਟੇ ਏਕ ਪਾਣੀ ॥੩੨॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਚਵੀ ਚਾਂਵਡਾਣੀ ॥ ਜੁਟੇ ਹਾਣ ਹਾਣੀ ॥ ਹਸੀ ਦੇਵਰਾਣੀ ॥ ਝਮੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੩੩॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਸੂਰਮਾ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਚਲੇ ॥ ਅਨੰਤ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਗਣੋ ਬਿਅੰਤ ਬੀਰ ਹਾ ਦਲੇ ॥ ਘਮੰਡ ਘੋਰ ਸਾਵਣੀ ਅਘੋਰ ਜਿਉ ਘਟਾ ਉਠੀ ॥ ਅਨੰਤ ਬੂੰਦ ਬਾਣ ਧਾਰ ਸੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਬੁਠੀ ॥੩੪॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਿਅੰਤ ਸੂਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਉਘਾਵਹੀਂ ॥ ਅਘਾਇ ਘਾਇ ਉੱਠਹੀਂ ॥ ਅਨੇਕ ਬਾਣ ਬੁੱਠਹੀਂ ॥੩੫॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸੱਜਕੈ ॥ ਚਲੇ ਸੁ ਬੀਰ ਗੱਜਕੈ ॥ ਨਿਰਭੈ ਹਥਯਾਰ ਝਾਰਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਉਚਾਰਹੀਂ ॥੩੬॥ ਘਮੰਡ ਘੋਰ ਜਿਉ ਘਟਾ ॥ ਚਲੇ ਬਨਾਇ ਤਿਉ ਥਟਾ ॥ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੂਰ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਸੁਤਾ ਸੁਰਾਨ ਲੋਭਹੀਂ ॥੩੭॥ ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਨ ਕੈ ਬਰੈਂ ॥ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਬਿਚਰੈਂ ॥ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਭੂਪ ਜੇ ਭਜੇ ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਪੁਤ੍ਰਕਾ ਤਜੇ ॥੩੮॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੱਜ ਕੇ ਪਰੇ ਹੁਕਾਰ ਕੈ ਹਠੀ ॥ ਬਿਲੋਕ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋ ਬਨਾਇ ਸੈਣ ਏਕਠੀ ॥ ਅਨੰਤ ਘੋਰ ਸਾਵਣੀ ਦੁਰੰਤ ਜਜੋਂ ਉਠੀ ਘਟਾ ॥ ਸੁਸੋਭ ਸੂਰਮਾ ਨਚੇ ਸੁ ਛੀਨ ਛੱਤ੍ਰ ਕੀ ਛਟਾ ॥੩੯॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ॥ ਕੰਪਾਇ ਖੱਗ ਪਾਣ ਮੋ ਤ੍ਰਪਾਇ ਤਾਜੀਯਨ ਤਹਾਂ ॥ ਜੁਆਨ ਆਨ ਕੈ ਪਰੇ ਸੁ ਰੁਦ੍ਰ ਠਾਢਬੇ ਜਹਾਂ ॥ ਬਿਅੰਤ ਬਾਣ ਸੈਹਥੀ ਪ੍ਰਹਾਰ ਆਨ ਕੈ ਕਰੈਂ ॥ ਧਕੇਲ ਰੇਲ ਲੈ ਚਲੈ ਪਛੇਲ ਪਾਵ ਨਾ ਟਰੈਂ ॥੪੦॥ ਸੜੱਕ ਸੂਲ ਸੈਹਥੀ ਤੜੱਕ ਤੇਗ ਤੀਰਯੰ ॥ ਬਬੱਕ ਬਾਘ ਜਿਯੋਂ ਬਲੀ ਭਭੱਕ ਘਾਇ ਬੀਰਯੰ ॥ ਅਘਾਇ ਘਾਇਕੈ ਗਿਰੇ ਪਛੇਲ ਪਾਵ ਨਾ ਟਰੇ ॥ ਸੁ ਬੀਨ ਬੀਨ ਅੱਛਰੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਦੀਨ ਹੁਐ ਬਰੇ ॥੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੂਝ ਗਿਰਯੋ ਸਭ ਸਾਥਾ ॥ ਰਹਿ ਗਯੋ ਦੱਛ ਅਕੇਲ ਅਨਾਥਾ ॥ ਬਚੇ ਬੀਰ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇਸ ॥

ਪਹਰ ਕਵਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇਸ ॥੪੨॥ ਆਪਨ ਚਲਾ ਜੁੱਧ ਕਹੁ ਰਾਜਾ ॥ ਜੋਰ ਕਰੋਰ ਅਯੋਧਨ ਸਾਜਾ ॥ ਛੂਟਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਨ ਦਿਨ ਤੇ ਹੁਐ ਗਯੋ ਅੰਧਾਰਾ ॥੪੩॥ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਮਸਾਣ ਹਕਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਡਉਰੂ ਡਮਕਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਮੱਚ੍ਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜੈਸਕ ਲੰਕ ਰਾਵਣ ਅਰੁ ਰਾਮਾ ॥੪੪॥ ਭੁਜੰਗ ॥ ਭਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪੰ ਧਰ੍ਯੋ ਸੂਲਪਾਣੰ ॥ ਕਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸਰਬ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥ ਉਤੇ ਏਕ ਦੱਛੰ ਇਤੇ ਰੁਦ੍ਰ ਏਕੰ ॥ ਕਰ੍ਯੋ ਕੋਪ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਭਾਂਤੰ ਅਨੇਕੰ ॥੪੫॥ ਭੁਜੰਗ ॥ ਗਿਰ੍ਯੋ ਜਾਨ ਕੂਟਸਥਲੀ ਬ੍ਰਿਛ ਮੂਲੰ ॥ ਗਿਰ੍ਯੋ ਦੱਛ ਤੈਸੇ ਕਟ੍ਯੋ ਸੀਸ ਸੂਲੰ ॥ ਪਰਿਯੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ਭਯੋ ਦੇਹ ਘਾਤੰ ॥ ਹਨ੍ਯੋ ਜਾਨ ਬੱਜ੍ਰੰ ਭਯੋ ਪੱਬ ਪਾਤੰ ॥੪੬॥ ਗਯੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਭਜੇ ਸੂਰ ਬੀਰੰ ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਭਾਜ ਅੰਤਹਪੁਰੰ ਹੁਐ ਅਧੀਰੰ ॥ ਗਰੇ ਡਾਰ ਅੰਚਰ ਪਰੇ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਯੰ ॥ ਅਹੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਸਹਾਯੰ ॥੪੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਮ ਤੁਮਰੋ ਹਰਿ ਓਜ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਮਹਾਂ ਤਪੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਭਏ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਅਜਾ ਸੀਸ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਰ ਉਤਾਲਾ ॥੪੮॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕਾਲ ਕੋ ਧਰਾ ਧਿਆਨਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੀਯਾਇ ਨਰੇਸ ਉਠਾਨਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪਤ ਸਕਲ ਜੀਯਾਏ ॥ ਕਉਤਕ ਨਿਰਖ ਸੰਤ ਤ੍ਰਿਪਤਾਏ ॥੪੯॥ ਨਾਰ ਹੀਨ ਸਿਵ ਕਾਮ ਖਿਝਾਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਸੰਭੁ ਘਨੋ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕੈ ਕਾਮ ਜਰਾਯਸ ॥ ਬਿਤਨ ਨਾਮ ਤਿਹੱ ਤਦਿਨ ਕਹਾਯਸ ॥੫੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੱਛ ਬਧਹ ਰੁਦ੍ਰ ਮਹਾਤਮੇ ਗਉਰ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਯਾਰਾਂ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਵਹੁ ਜੋ ਜਰੀ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਹਿਮ ਗਿਰ ਗ੍ਰਿਹ ਲੀਯ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਛੁਟੀ ਬਾਲਤਾ ਜਬ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮਿਲੀ ਨਾਥ ਕਹੁੱ ਜਾਈ ॥੧॥ ਜਿਹ ਬਿਧ ਮਿਲੀ ਰਾਮ ਸੋ ਸੀਤਾ ॥ ਜੈਸਕ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਤਨ ਗੀਤਾ ॥ ਜੈਸੇ ਮਿਲਤ ਸਿੰਧ ਤਨ ਗੰਗਾ ॥ ਤ੍ਯੋਂ ਮਿਲਿ ਗਈ ਰੁਦ੍ਰ ਕੈ ਸੰਗਾ ॥੨॥ ਜਬ ਤਿਹੱ ਬ੍ਯਾਹ ਰੁਦ੍ਰ ਘਰ ਆਨਾ ॥ ਨਿਰਖ ਜਲੰਧਰ ਤਾਹਿ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਦੂਤ ਏਕ ਤਹੱ ਦੀਯੋ ਪਠਾਈ ॥ ਲਿਆਉ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਨਾਰ ਛਿਨਾਈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਲੰਧਰ ਬਾਚ ॥ ਕੈ ਸਿਵ ਨਾਰਿ ਸੀਂਗਾਰਕੈ ਮਮ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਹ ਪਠਾਇ ॥ ਨਾਤਰ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸੰਗ ਲਰਹੁ

ਮੁਰ ਆਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਥਾ ਭਈ ਇਹ ਦਿਸ ਇਹ ਭਾਤਾ ॥ ਅਬ ਕਹੋ ਬਿਸਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਿਕ ਦਿਨ ਏਕ ਪਕਾਏ ॥ ਦੈਤ ਸਭਾ ਤੇ ਬਿਸਨ ਬੁਲਾਏ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਤਹ ਨਾਰਦ ਰਿਖ ਬਰ ॥ ਬਿਸਨ ਨਾਰ ਕੇ ਧਾਮ ਛੁਧਾਤਰ ॥ ਬੈਂਗਨ ਨਿਰਖ ਅਧਿਕ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗ ਰਹਿਯੋ ਪਰੁ ਹਾਥ ਨ ਆਯੋ ॥੬॥ ਨਾਥ ਹੇਤ ਮੈ ਭੋਜ ਪਕਾਯੋ ॥ ਮਨੁਛ ਪਠੈ ਕਰ ਬਿਸਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਖਾਇ ਜੂਠ ਜੋ ਜੈ ਹੈ ॥ ਪੀਅ ਕੋਪਤ ਹਮਰੇ ਪਰ ਹੁਐ ਹੈ ॥੭॥ ਨਾਰਦ ਬਾਚ ॥ ਮਾਂਗ ਥਕਯੋ ਮੁਨ ਭੋਜ ਨ ਦੀਆ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸੁ ਮੁਨਬਰ ਤਬ ਕੀਆ ॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਨਾਮ ਰਾਛਸੀ ਬਪੁ ਧਰ ॥ ਤ੍ਰੀਅ ਹੁਐ ਬਸੋ ਜਲੰਧਰ ਕੇ ਘਰ ॥੮॥ ਦੇ ਕਰ ਸ੍ਰਾਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ਰਿਖਬਰ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਬਿਸਨ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਾਪ ਅਤ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਹਸ ਬਚਨ ਤ੍ਰੀਯ ਸੰਗ ਸੁਨਾਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰੀਯ ਕੀ ਛਾਯਾ ਲੈ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਰਚੀ ਬਨਾਇ ॥ ਧੂਮ੍ਰਕੇਸ ਦਾਨਵ ਸਦਨ ਜਨਮ ਧਰਤ ਭਈ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੈਸਕ ਰਹਤ ਕਮਲ ਜਲ ਭੀਤਰ ॥ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਸੀ ਜਲੰਧਰ ਕੇ ਘਰ ॥ ਤਿਹ ਨਿਮਿੱਤ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਧਰ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮੁਰਾਰਾ ॥੧੧॥ ਕਥਾ ਐਸ ਇਹ ਦਿਸ ਮੋ ਭਈ ॥ ਅਬ ਚਲ ਬਾਤ ਰੁਦ੍ਰ ਪਰ ਗਈ ॥ ਮਾਂਗੀ ਨਾਰ ਨ ਦੀਨੀ ਰੁੱਦ੍ਰਾ ॥ ਤਾਂਤੇ ਕੋਪ ਅਸੁਰ ਪਤ ਛੁੱਦ੍ਰਾ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਨਫੀਰਿ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੱ ਦਿਸਾ ਡਮਰੂ ਡਮਕਾਰੇ ॥ ਮਾਚਤ ਭਯੋ ਲੋਹ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਝਮਕਤ ਖੱਗ ਅਦੱਗ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥ ਗਿਰ ਗਿਰ ਪਰਤ ਸੁਭਟ ਰਣ ਮਾਹੀਂ ॥ ਧੁਕ ਧੁਕ ਉਠਤ ਮਸਾਣ ਤਹਾ ਹੀਂ ॥ ਗਜੀ ਰਥੀ ਬਾਜੀ ਪੈਦਲ ਰਣ ॥ ਜੂਝ ਗਿਰੇ ਰਣ ਕੀ ਛਿਤ ਅਨਗਣ ॥੧੪॥ ਤੋਟਕ ॥ ਬਿਰਚੇ ਰਣ ਬੀਰ ਸੁਧੀਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥ ਮੱਚਿਯੋ ਤਿਹੱ ਦਾਰੁਣ ਭੂਮ ਜੁਧੰ ॥ ਹਹਰੰਤ ਹਯੰ ਗਰਜੰਤ ਗਜੰ ॥ ਸੁਣ ਕੈ ਧੁਨ ਸਾਵਣ ਮੇਘ ਲਜੰ ॥੧੫॥ ਬਰਖੈ ਰਣ ਬਾਣ ਕਮਾਨ ਖਗੰ ॥ ਤਹ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜੁੱਧ ਜਗੰ ॥ ਗਿਰ ਜਾਤ ਭਟੰ ਹਹਰੰਤ ਹਠੀ ॥ ਉਮਗੀ ਰਿਪ ਸੈਣ ਕੀਏ ਇਕਠੀ ॥੧੬॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘਿਰ੍ਯੋ ਸਰ ਸੋਧਿ ਸਿਵੰ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਘਨੋ ਅਸੁਰਾਰ ਇਵੰ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਇਮ ਬਾਣ ਬਹੇ ॥ ਨਭ ਅਉਰ ਧਰਾ ਦੋਊ ਛਾਇ ਰਹੇ ॥੧੭॥ ਗਿਰ ਗੇ ਤਹ ਟੋਪਨਿ ਟੂਕ ਘਨੇ ॥ ਰਹਗੇ ਜਨ ਕਿੰਸਕ ਸ੍ਰੋਣ ਸਨੇ ॥ ਰਣ ਹੇਰ ਅਗੰਮ ਅਨੂਪ

ਹਰੰ ॥ ਜੀਯ ਮੋ ਇੱਹ ਭਾਂਤ ਬਿਚਾਰ ਕਰੰ ॥੧੮॥ ਜੀਯ ਮੋ ਸਿਵ ਦੇਖ ਰਹਾ ਚਕ ਕੈ ॥ ਦਲ ਦੈਤਨ ਮੱਧਿ ਪਰਾ ਹਕ ਕੈ ॥ ਰਣ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰੰ ॥ ਸੁਣ ਕੈ ਧੁਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਡਰੰ ॥੧੯॥ ਤੋਟਕ ॥ ਜੀਯ ਮੋ ਸਿਵ ਧਯਾਨ ਧਰਾ ਜਬ ਹੀ ॥ ਕਲ ਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਕਹਯੋ ਬਿਸਨ ਜਲੰਧਰ ਰੂਪ ਧਰੋ ॥ ਪੁਨਿ ਜਾਇ ਰਿਪੇਸ ਕੋ ਨਾਸ ਕਰੋ ॥੨੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਦਈ ਕਾਲ ਆਗਿਆ ਧਰਿਯੋ ਬਿਸਨ ਰੂਪੰ ॥ ਸਜੇ ਸਾਜ ਸਰਬੰ ਬਨਯੋ ਜਾਨ ਭੂਪੰ ॥ ਕਰਯੋ ਨਾਥ ਯੋਂ ਆਪ ਨਾਰੰ ਉਧਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਜ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਸਤੀ ਸੱਤ ਟਾਰੰ ॥੨੧॥ ਤਜਯੋ ਦੇਹਿ ਦੈਤੰ ਭਈ ਬਿਸਨ ਨਾਰੰ ॥ ਧਰਯੋ ਦੁਆਦਸਮੋ ਬਿਸਨ ਦਈਤਾਵਤਾਰੰ ॥ ਪੁਨਰ ਜੁੱਧੁ ਸੱਜਯੋ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਗਿਰੇ ਭੂਮ ਮੋ ਸੂਰ ਸੋਭੇ ਬਿਮਾਣੰ ॥੨੨॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਮਿਟਯੋ ਸਤਿ ਨਾਰੰ ਕਟਯੋ ਸੈਨ ਸਰਬੰ ॥ ਮਿਟਯੋ ਭੂਪ ਜਾਲੰਧਰੰ ਦੇਹ ਗਰਬੰ ॥ ਪੁਨਰ ਜੁਧੁ ਸੱਜਯੋ ਹਠੇ ਤੇਜ ਹੀਣੰ ॥ ਭਜੇ ਛਾਡ ਕੈ ਸੰਗ ਸਾਥੀ ਅਧੀਣੰ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੂਹੂੰ ਜੁੱਧੁ ਕੀਨਾ ਰਣ ਮਾਹੀ ॥ ਤੀਸਰ ਅਵਰੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਨਾਹੀ ॥ ਕੇਤਕ ਮਾਸ ਮਚਯੋ ਤਹ ਜੁੱਧਾ ॥ ਜਾਲੰਧਰ ਹੁਐ ਸਿਵ ਪੁਰ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥੨੪॥ ਤਬ ਸਿਵ ਧਿਆਨ ਸਕਤ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਤਾਤੇ ਸਕਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹੱ ਕਰਾ ॥ ਤਾਤੇ ਭਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਮੰਡਯੋ ਜੁੱਧੁ ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੨੫॥ ਉਤ ਹਰਿ ਲਯੋ ਨਾਰਿ ਰਿਪ ਸਤ ਹਰਿ ॥ ਇਤ ਸਿਵ ਭਯੋ ਤੇਜ ਦੇਬੀ ਕਰ ॥ ਛਿਨ ਮੋ ਕੀਯੋ ਅਸੁਰ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥ ਨਿਰਖ ਰੀਝ ਭਟ ਰਹੇ ਤਮਾਸਾ ॥੨੬॥ ਜਲੰਧਰੀ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਨਾਮਾ ॥ ਜਪਹੁ ਚੰਡਕਾ ਕੋ ਸਬ ਜਾਮਾ ॥ ਤਾਤੇ ਹੋਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਰੀਰਾ ॥ ਜਿਮ ਨਾਏ ਜਲ ਗੰਗ ਗਹੀਰਾ ॥੨੭॥ ਤਾ ਤੇ ਕਹੀ ਨ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹਾਨੀ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਕੀ ਚਿੰਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤਾਤੇ ਕਥਾ ਥੋਰ ਹੀ ਭਾਸੀ ॥ ਨਿਰਖ ਭੂਲਿ ਕਬਿ ਕਰੋ ਨ ਹਾਸੀ ॥੨੮॥

ਇਤਿ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰ ਬਾਰ੍ਹਵਾਂ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤ ॥੧੨॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਗਨੋ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸਕ ਧਰਯੋ ਸਰੂਪ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਬਿਆਕਲ ਹੋਤੁ ਧਰਨ ਜਬ ਭਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪਹਿ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰਾ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸੁਰ ਦੇਵਤਨ ਦੇਤਿ ਭਜਾਈ ॥ ਛੀਨ ਲੇਤ ਭੂਅ ਕੀ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰ ਧਰਣ

ਭਰ ਭਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਹੋਤ ਕ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਅੰਸ ਲੈ ਤਤ ਆਪਨ ਠਹਰਾਇ ॥ ਬਿਸਨ ਰੂਪ ਧਾਰਤ ਤਦਿਨ ਗ੍ਰਿਹ ਅਦਿੱਤ ਕੇ ਆਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਨ ਹਰਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੋ ਭਾਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਅਸੁਰਨ ਕਰਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਭੂਮ ਭਾਰ ਹਰ ਸੁਰ ਪੁਰ ਜਾਈ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮੋ ਰਹਤ ਸਮਾਈ ॥੪॥ ਸਕਲ ਕਥਾ ਜਉ ਛੋਰ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਹਤ ਸ੍ਰਮ ਪਾਊਂ ॥ ਤਾਤੇ ਥੋਰੀਐ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਰੋਗ ਸੋਗ ਤੇ ਰਾਖ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੫॥

ਇਤਿ ਤੇਰਵਾਂ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ॥੧੩॥ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਦੇਹਿ ਮੋ ਕੋਟਿਕ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ ॥ ਕੋਟ ਇੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਤੇ ਰਵ ਸਸਿ ਕ੍ਰੋਰ ਜਲੇਸ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਬਿਸਨ ਤੱਹ ਰਹਤ ਸਮਾਈ ॥ ਸਿੰਧ ਬਿੰਧ ਜਹੱ ਗਨਜੋ ਨ ਜਾਈ ॥ ਸੇਸਨਾਗ ਸੇ ਕੋਟਕ ਤਹਾਂ ॥ ਸੋਵਤ ਸੈਨ ਸਰਪ ਕੀ ਜਹਾਂ ॥੨॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੀਸ ਤਬ ਧਰ ਤਨ ਜੰਗਾ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪਾਵ ਕਰ ਸਹੰਸ ਅਭੰਗਾ ॥ ਸਹੰਸਰਾਛ ਸੋਭਤ ਹੈਂ ਤਾ ਕੇ ॥ ਲਛਮੀ ਪਾਵ ਪਲੋਸਤ ਵਾ ਕੇ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ਜਾ ਦਿਨ ਜਗਤ ਮੁਰਾਰ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮਿ ਤਾਕੋ ਕਹੇ ਚੌਦਸਵੇਂ ਅਵਤਾਰ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਵਣ ਮੈਲ ਤੇ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਨ ਦੁਤੀਯਾ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ॥ ਮਾਯਾ ਤਜਤ ਬਿਸਨ ਕਹੁ ਤਬ ਹੀ ॥ ਕਰਤ ਉਪਾਧ ਅਸੁਰ ਮਿਲਿ ਜਬ ਹੀ ॥੫॥ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਰਤ ਬਿਸਨ ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਬਰਖ ਹਜਾਰ ਪੰਚ ਪਰਮਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਹੋਤ ਸਹਾਈ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨਿ ਹਨਤ ਕ੍ਰੋਧ ਉਪਜਾਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਾਰਤ ਹੈ ਐਸੋ ਬਿਸਨ ਚੌਦਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ॥ ਸੰਤ ਸੰਬੂਹਨਿ ਸੁਖ ਨਮਿਤ ਦਾਨਵ ਦੂਹੂੰ ਸੰਘਾਰ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਚਤ੍ਰਦਸਵੋ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੪॥

ਅਥ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜਬ ਦਾਨਵ ਕਰਤ ਪਸਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤਬ ਬਿਸਨ ਕਰਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਅਸੁਰ ਇਕਠੇ ਤਹਾਂ ਭਏ ॥ ਸੁਰਅਰੁ ਗੁਰ ਮੰਦਰ ਚਲ ਗਏ ॥੧॥ ਸਭਹੂੰ ਮਿਲਿ ਅਸ ਕਰਯੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਦਈਤਨ ਕਰਤ ਘਾਤ

ਅਸੁਰਾਰਾ ॥ ਤਾਤੇ ਐਸ ਕਰੋ ਕਿਛੁ ਘਾਤਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਬਨੇ ਹਮਾਰੀ ਬਾਤਾ ॥੨॥ ਦਈਤ ਗੁਰੂ ਇਮ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤੁਮ ਦਾਨਵੋ ਨ ਭੇਦ ਪਛਾਨਾ ॥ ਵੇ ਮਿਲਿ ਜੱਗ ਕਰਤ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਕੁਸਲ ਹੇਤੁ ਤਾ ਤੇ ਦਿਨ ਰਾਤਾ ॥੩॥ ਤੁਮਹੂੰ ਕਰੋ ਜੱਗ ਆਰੰਭਨ ॥ ਬਿਜੈ ਹੋਇ ਤੁਮਰੀ ਤਾ ਤੇ ਰਣ ॥ ਜੱਗ ਅਰੰਭਯ ਦਾਨਵਨ ਕਰਾ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੁਰ ਪੁਰ ਥਰਹਰਾ ॥੪॥ ਬਿਸਨ ਬੋਲ ਕਰਿ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਕਰੋ ਮੰਤ੍ਰ ਅਸੁਰਾਰਾ ॥ ਬਿਸਨ ਨਵੀਨ ਕਹਯੋ ਬਪੁ ਧਰਿਹੋ ॥ ਜੱਗਿ ਬਿਘਨ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਕਰਿਹੋ ॥੫॥ ਬਿਸਨ ਅਧਿਕ ਕੀਨੋ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਦੀਨੇ ਅਮਿਤ ਦਿਜਨ ਕਹੁੱ ਦਾਨਾ ॥ ਮਨ ਮੋ ਕਵਲਾਸ੍ਰਿ ਜੋ ਗਯਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਯੋ ਧਯਾਨਾ ॥੬॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਭਏ ਦਇਆਲਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਹ ਬਚਨ ਰਿਸਾਲਾ ॥ ਧਰ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਕੋ ਰੂਪਾ ॥ ਨਾਸ ਕਰੋ ਅਸੁਰਨ ਕੇ ਭੂਪਾ ॥੭॥ ਬਿਸਨ ਦੇਵ ਆਗਿਆ ਜਬ ਪਾਈ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਭੂਅ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਬਨ ਆਯੋ ॥ ਆਨ ਅਉਰ ਹੀ ਪੰਥ ਚਲਾਯੋ ॥੮॥ ਸਬ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਭਯੋ ਗੁਰੁ ਆਈ ॥ ਬਹੁਤਿ ਭਾਂਤਿ ਨਿਜ ਮਤਹਿ ਚਲਾਈ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਉਪਰਾਜਨ ਕੀਆ ॥ ਸੰਤ ਸਬੂਹਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਆ ॥੯॥ ਸਬਹੂੰ ਹਾਥ ਮੋਚਨਾ ਦੀਏ ॥ ਸਿਖਾ ਹੀਣ ਦਾਨਵ ਬਹੁ ਕੀਏ ॥ ਸਿਖਾ ਹੀਣ ਕੋਈ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਫੁਰੈ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਜਪੈ ਉਲਟ ਤਿਹ ਪਰੈ ॥੧੦॥ ਬਹੁਰ ਜਗ ਕੋ ਕਰਬ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ਜੀਅ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਸਬਹੁੰ ਹਟਾਯੋ ॥ ਬਿਨ ਹਿੰਸਾ ਕੀਅ ਜੱਗ ਨ ਹੋਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜੱਗ ਕਰੈ ਨਾ ਕੋਈ ॥੧੧॥ ਯਾ ਤੇ ਭਯੋ ਜਗਨ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥ ਜੋ ਜੀਯ ਹਨੇ ਹੋਇ ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਜੀਅ ਮਰੇ ਬਿਨੁ ਜੱਗ ਨ ਹੋਈ ॥ ਜੱਗ ਕਰੈ ਪਾਵੈ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੧੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੀਯੋ ਸਭਨ ਉਪਦੇਸਾ ॥ ਜਗ ਸਕੈ ਕੋ ਕਰ ਨ ਨਰੇਸਾ ॥ ਅਪੰਥ ਪੰਥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਲਾਯਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋਊ ਕਰਨ ਨ ਪਾਯਾ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਨਿ ਅੰਨਿ ਤੇ ਹੋਤੁ ਜਯੋਂ ਘਾਸਿ ਘਾਸਿ ਤੇ ਹੋਇ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨੁਛ ਮਨੁਛ ਤੇ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਤਾ ਕੋਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸ ਗਿਆਨ ਸਭਹੂਨ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋਊ ਕਰੈ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਬ੍ਰਿਤ ਬੀਚ ਸਭੋ ਚਿਤ ਦੀਨਾ ॥ ਅਸੁਰ ਬੰਸ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਛੀਨਾ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਵਨ ਦੈਤ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਸਨਾਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨ ਹੋਈ ॥ ਬਿਨੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੋਈ

ਫੂਰੇ ਨ ਮੰਤ੍ਰਾ ॥ ਨਿਫਲ ਭਏ ਤਾਤੇ ਸਭ ਜੰਤ੍ਰਾ ॥੧੬॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਰਖ ਕੀਆ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਜਗ ਮੋ ਮਤ ਐਸੁਪਰਾਜਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬਹੀ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਛੀਨ ਅਸੁਰ ਕੁਲ ਭਯੋ ॥੧੭॥ ਦੇਵ ਰਾਇ ਜੀਅ ਮੋ ਭਲ ਮਾਨਾ ॥ ਬਡਾ ਕਰਮੁ ਅਬ ਬਿਸਨ ਕਰਾਨਾ ॥ ਆਨੰਦ ਬਢਾ ਸੋਕੁ ਮਿਟ ਗਯੋ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਸਬਹੂੰ ਬਧਾਵਾ ਭਯੋ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਨ ਐਸ ਉਪਦੇਸ ਦੈ ਸਭ ਹੂੰ ਧਰਮ ਛੁਟਾਇ ॥ ਅਮਰਾਵਤਿ ਸੁਰ ਨਗਰ ਮੋ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਾਜਜੋ ਜਾਇ ॥੧੯॥ ਸ੍ਰਾਵਗੇਸ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰ ਦੈਤ ਕੁਪੰਥ ਸਭ ਡਾਰ ॥ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਇਮ ਧਾਰਤ ਭਯੋ ਮੁਰਾਰ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ॥੧੫॥ ਅਰਹੰਤ ॥

ਅਥ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਲਾਗੇ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬ ਹੀ ਤਜ ਭਾਗੇ ॥ ਤਯਾਗ ਦਈ ਸਬਹੂੰ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ ਕੋਇ ਨ ਮਾਨਤ ਭੇ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥੧॥ ਸਾਧਿ ਅਸਾਧਿ ਸਬੈ ਹੁਐ ਗਏ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬਹੂੰ ਤਜ ਦਏ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਗਯਾ ਤਬ ਦੀਨੀ ॥ ਬਿਸਨ ਚੰਦ ਸੋਈ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ॥੨॥ ਮਨੁ ਹ੍ਵੈ ਰਾਜਵਤਾਰ ਅਵਤਰਾ ॥ ਮਨੁ ਸਿਮਰਤਹਿ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗ ਕਰਾ ॥ ਸਕਲ ਕੁਪੰਥੀ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਲੋਗ ਹਟਾਏ ॥੩॥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਸਬ ਹੀ ਸ੍ਰਜੇ ਧਰਮ ਕੇ ਸਾਜਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰਾ ਤਾਕੋ ਗਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕਹੁ ਮਾਰਗ ਡਾਰਾ ॥੪॥ ਪਾਪ ਕਰਾ ਜਾਹੀ ਤੱਹ ਮਾਰਸ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕਹੁ ਧਰਮ ਸਿਖਾਰਸ ॥ ਨਾਨ ਦਾਨ ਸਬਹੂੰਨ ਸਿਖਾਰਾ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਪੰਥ ਦੂਰ ਕਰ ਡਾਰਾ ॥੫॥ ਜੇ ਜੇ ਭਾਜ ਦੂਰ ਕਹੁ ਗਏ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਧਰਮ ਸੋਊ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ਅਉਰ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬ ਮਾਰਗ ਲਾਈ ॥ ਕੁਪੰਥ ਪੰਥ ਤੇ ਸੁਪੰਥ ਚਲਾਈ ॥੬॥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਜਗ ਮੋ ਭਲ ਸਾਜਾ ॥ ਸਕਲ ਕੁਪੰਥੀ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਧਰਮ ਲਗਾਏ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੰਥ ਕੁਪੰਥੀ ਸਬ ਲਗੇ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਭਯੋ ਦੂਰ ॥ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਜਗਤ ਮੋ ਰਹਿਯੋ ਸੁਜਸੁ ਭਰਪੂਰ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਮਨੁਰਾਜਾ ਅਵਤਾਰ ਸੋਲਵਾਂ ॥੧੬॥ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤ ॥

ਅਥ ਧਨੰਤਰ ਬੈਦ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਧਨਵੰਤ ਭਏ ਜਗ ਲੋਗਾ ॥ ਏਕ ਨ ਰਹਾ ਤਿਨੋ ਤਨ ਸੋਗਾ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਭੱਛਤ ਪਕਵਾਨਾ ॥ ਉਪਜਤ ਰੋਗ ਦੇਹ ਤਿਨ ਨਾਨਾ ॥੧॥ ਰੋਗਾਕੁਲ ਸਭ ਹੀ ਭਏ ਲੋਗਾ ॥ ਉਪਜਾ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਸੋਗਾ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਤਿਨ ਪਰ ਹਰਿ ਰਾਈ ॥੨॥ ਬਿਸਨਚੰਦ ਕੋ ਕਹਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਧਰ ਅਵਤਾਰ ਧਨੰਤਰ ਜਾਈ ॥ ਆਯੁਰ ਬੇਦ ਕੋ ਕਰੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਰੋਗ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਕਰੀਯਹੁ ਨਾਸਾ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਤੇ ਦੇਵ ਇਕਤ੍ਰ ਹੁਐ ਮਥਯੋ ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ ਜਾਇ ॥ ਰੋਗ ਬਿਨਾਸਨ ਪ੍ਰਜਾ ਹਿਤ ਕਢਯੋ ਧਨੰਤਰ ਰਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਯੁਰ ਬੇਦ ਤਿਨ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਜਗ ਕੇ ਰੋਗ ਕਰੇ ਸਭ ਨਾਸਾ ॥ ਬਈਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਹੁੱ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਵਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਅਉਖਧੀ ਬਤਾਵਾ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੋਗ ਰਹਤ ਕਰ ਅਉਖਧੀ ਸਭ ਹੀ ਕਰੋ ਜਹਾਨ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਤੱਛਕ ਹਨਿਯੋ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕੀਯੋ ਪਯਾਨ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਧਨੰਤ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਸਤਾਰਵਾਂ ॥੧੭॥ ਸੁਭ ਮਸਤ ॥

ਅਥ ਸੂਰਜਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰ ਬਢੇ ਦਿਤ ਪੁਤ੍ਰ ਅਤੁਲਿ ਬਲਿ ॥ ਅਰ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਆਗਯਾ ਪਾਈ ॥ ਸੂਰਜ ਅਵਤਾਰ ਧਰਯੋ ਹਰਿਰਾਈ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੋਤ ਅਸੁਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਰਵਿ ਮਾਰਤ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਅੰਧਕਾਰ ਧਰਨੀ ਤੇ ਹਰੇ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਕਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਉਠਿ ਪਰੇ ॥੨॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਿਸਾਰ ਆਰਸੰ ਸਬੈ ਪ੍ਰਭਾਤ ਲੋਗ ਜਾਗਹੀਂ ॥ ਅਨੰਤ ਜਾਪ ਕੋ ਜਪੈਂ ਬਿਅੰਤ ਧਯਾਨ ਪਾਗਹੀਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈਂ ਅਥਾਪ ਥਾਪ ਥਾਪ ਹੀ ॥ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਸੰਧਿਯਾਨ ਕੈ ਅਜਾਪ ਜਾਪ ਜਾਪ ਹੀ ॥੩॥ ਸੁ ਦੇਵ ਕਰਮ ਆਦ ਲੈ ਪ੍ਰਭਾਤ ਜਾਗ ਕੈ ਕਰੈਂ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਧੂਪ ਦੀਪ ਹੋਮ ਬੇਦ ਬਿਯਾਕਰਨ ਰਰੈਂ ॥ ਸੁ ਪਿਤ੍ਰ ਕਰਮ ਹੈਂ ਜਿਤੇ ਸੋਬ੍ਰਿਤ ਬ੍ਰਿਤ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਸੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਉਚਰੰ ਸੁ ਧਰਮ ਧਯਾਨ ਕੋ ਧਰੈਂ ॥੪॥ ਅਰਧ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਧੂਮ ਧੂਮ ਧੂਮ ਹੀ ॥ ਕਰੰਤ ਸੈਨ ਭੂਮ ਹੀ ॥ ਬਿਅੰਤ ਧਯਾਨ ਧਯਾਵਹੀਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਠਉਰ ਪਾਵਹੀਂ ॥੫॥ ਅਨੰਤ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਰੈਂ ॥ ਸੁ ਜੋਗ ਜਾਪਨਾ ਕਰੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਨ ਪੁਰਖ ਧਯਾਵਹੀਂ ॥ ਬਿਮਾਨ ਅੰਤਿ ਪਾਵਹੀਂ ॥੬॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਮ ਬੀਤਯੋ ਕਰਤ ਧਰਮੁ ਅਰੁ ਦਾਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰਿ ਬਢਿਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਦੀਰਘੁਕਾਇ ਦੁਤਮਾਨ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਣ ਪ੍ਰਜੰਤ ਬਢਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਤਨ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਘਾਤ ਕਰਤ ਦਿਜ ਦੇਵਨ ॥ ਦੀਰਘੁਕਾਇ ਐਸੋ ਰਿਪੁ ਭਯੋ ॥ ਰਵਿ ਰਥਿ ਹਟਕ ਚਲਨ ਤੇ ਗਯੋ ॥੮॥ ਅੜਿਲ ॥ ਹਟਕ ਚਲਤ ਰਥੁ ਭਯੋ ਭਾਨ ਕੋਪਯੋ ਤਬੈ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਚਲਯੋ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਬੈ ॥ ਮੰਡਯੋ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਹਾਂ ਰਣ ਜਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖ ਦੇਵ ਅਰੁ ਦੈਤ ਰਹੇ ਉਰਝਾਇਕੈ ॥੯॥ ਗਹ ਗਹ ਪਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਦੁਬਹੀਯਾ ਰਣ ਭਿਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰੇ ਨ ਪਗ ਪਾਛੇ ਫਿਰੇ ॥ ਅੰਗਨਿ ਸੋਭੇ ਘਾਇ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤ ਹੀ ਬਢੇ ॥ ਹੋ ਬਸਤ੍ਰ ਮਨੋ ਛਿਟਕਾਇ ਜਨੇਤੀ ਸੇ ਚਢੇ ॥੧੦॥ ਅਨਭਵ ਛੰਦ ॥ ਅਨਹਦ ਬੱਜੇ ॥ ਧੁਣ ਘਣ ਲੱਜੇ ॥ ਘਣ ਹਣ ਘੋਰੰ ॥ ਜਣ ਬਣ ਮੋਰੰ ॥੧੧॥ ਮਧੁਰ ਧੁਨ ਛੰਦ ॥ ਢਲਹਲ ਢਾਲੰ ॥ ਜਿਮ ਗੁਲ ਲਾਲੰ ॥ ਖੜ ਭੜ ਬੀਰੰ ॥ ਤੜਸੜ ਤੀਰੰ ॥੧੨॥ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੇ ॥ ਜਣ ਘਣ ਗਾਜੇ ॥ ਢੰਮਕ ਢੋਲੰ ॥ ਖੜ ਰੜ ਖੋਲੰ ॥੧੩॥ ਥਰ ਹਰ ਕੰਪੈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਜਣ ਗਜ ਮੱਤੇ ॥੧੪॥ ਥਰਕਤ ਸੂਰੰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਹੂਰੰ ॥ ਸਰ ਬਰ ਛੁਟੇ ॥ ਕਟ ਭਟ ਲਿਟੇ ॥੧੫॥ ਚਮਕਤ ਬਾਣੰ ॥ ਫਰਹ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਚਟ ਪਟ ਜੁਟੇ ॥ ਅਰ ਉਰ ਫੁਟੇ ॥੧੬॥ ਨਰ ਬਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸਰ ਬਰ ਸੱਜੇ ॥ ਸਿਲਹੱ ਸੰਜੋਯੰ ॥ ਸੁਰ ਪੁਰ ਪੋਯੰ ॥੧੭॥ ਸਰ ਬਰ ਛੂਟੇ ॥ ਅਰ ਉਰ ਫੂਟੇ ॥ ਚਟ ਪਟ ਚਰਮੰ ॥ ਫਟ ਫੁਟ ਬਰਮੰ ॥੧੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਦਿਨੇਸ ਬਾਣ ਪਾਨ ਲੈ ਰਿਪੇਸ ਤਾਕ ਧਾਈਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਸੁਧੁ ਭੂਮ ਮੈ ਮਚਾਈਯੰ ॥ ਕਿਤੇਕ ਭਾਜ ਚਾਲੀਯੰ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਕੋ ਗਏ ॥ ਨਿਸੰਤ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ਅਨੰਤ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ॥੧੯॥ ਸਿਮਟ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹੇ ਸਰਕ ਸੂਰ ਝਾੜਹੀਂ ॥ ਬਬੱਕ ਬਾਘ ਜਯੋਂ ਬਲੀ ਹਲੱਕ ਹਾਕ ਮਾਰਹੀਂ ॥ ਅਭੰਗ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹ੍ਵੈ ਉਤੰਗ ਜੰਗ ਮੋ ਗਿਰੇ ॥ ਸੁਰੰਗ ਸੂਰਮਾ ਸਬੈ ਨਿਸੰਗ ਜਾਨ ਕੈ ਅਰੇ ॥੨੦॥ ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਵੰ ਨਿਸਾਣ ਬਾਜੀਯੰ ॥ ਘਟਾ ਘਮੰਡ ਲਾਜੀਯੰ ॥ ਤਬੱਲ ਤੁੰਦਰੰ ਬਜੇ ॥ ਸੁਣੰਤ ਸੂਰਮਾ ਗਜੇ ॥੨੧॥ ਸੁ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਕੈ ਪਰੈਂ ॥ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਬਿਚਰੈਂ ॥ ਚੜੈ ਬਿਵਾਨ ਸੋਭਹੀ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਲੋਭਹੀ ॥੨੨॥ ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥

ਡਹ ਡਹ ਸੁ ਡਾਮਰ ਡੰਕਣੀ ॥ ਕਹ ਕਹ ਸੁ ਕੂਕਤ ਜੋਗਣੀ ॥ ਝਮ ਝਮਕ ਸਾਂਗ ਝਮੱਕੀਯੰ ॥ ਰਣ ਗਾਜ ਬਾਜ ਉਥੱਕੀਯੰ ॥੨੩॥ ਢਮ ਢਮਕ ਢੋਲ ਢਮੱਕੀਯੰ ॥ ਝਲ ਝਲਕ ਤੇਗ ਝਲੱਕੀਯੰ ॥ ਜਟ ਛੋਰ ਰੁਦ੍ਰ ਤਹ ਨੱਚੀਯੰ ॥ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ਮਾਰ ਜਹ ਮੱਚੀਯੰ ॥੨੪॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਉਥਕੇ ਰਣ ਬੀਰਣ ਬਾਜ ਬਰੰ ॥ ਝਮਕੀ ਘਣ ਬਿਜੁ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰੰ ॥ ਲਹਕੇ ਰਣਧੀਰਣ ਬਾਣ ਉਰੰ ॥ ਰੰਗ ਸ੍ਰੋਣਤ ਰੱਤ ਕਢੇ ਦੁਸਰੰ ॥੨੫॥ ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਥਹਰੰਤ ਭਟੰ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਲਜੀ ਛਬਿ ਸਿਯਾਮ ਘਟੰ ॥ ਚਮਕੰਤ ਸੁ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਰਣੰ ॥ ਜਿਮ ਕਉਧਿਤ ਸਾਵਣ ਬਿੱਜੁ ਘਣੰ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਤੇ ਮੈ ਡਰੋ ਕਹਾਂ ਕਰੋਂ ਬਖਯਾਨ ॥ ਨਿਸਾਹੰਤ ਅਸੁਰੇਸ ਸੋ ਸਰ ਤੇ ਭਯੋ ਨਿਦਾਨ ॥੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਸੂਰਜ ਅਵਤਾਰ ਅਸਟ ਦਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤ ॥੧੮॥

ਅਥ ਚੰਦ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਫੇਰਿ ਗਨੋ ਨਿਸਰਾਜ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਧਰਯੋ ਅਵਤਾਰ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਬਾਤ ਪੁਰਾਤਨ ਭਾਖ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਜਾਤੇ ਕਬ ਕੁਲ ਸਰਬ ਰਿਝਾਊਂ ॥੧॥ ਦੋਧਕ ॥ ਨੈਕ ਕ੍ਰਿਸਾ ਕਹੁੱ ਠਉਰ ਨ ਹੋਈ ॥ ਭੂਖਨ ਲੋਗ ਮਰੈ ਸਭ ਕੋਈ ॥ ਅੰਧਿ ਨਿਸਾ ਦਿਨ ਭਾਨੁ ਜਰਾਵੈ ॥ ਤਾਤੇ ਕ੍ਰਿਸ ਕਹੂੰ ਹੋਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨॥ ਲੋਗ ਸਬੈ ਇਹ ਤੇ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜਿਮ ਪਾਤ ਪੁਰਾਨੇ ॥ ਭਾਂਤ ਹੀ ਭਾਂਤ ਕਰੇ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ ਤਾਂਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥੩॥ ਨਾਰਿ ਨ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਨਿਜ ਨਾਥੰ ॥ ਲੀਨੇ ਹੀ ਰੋਸੁ ਫਿਰੈਂ ਜੀਅ ਸਾਥੰ ॥ ਕਾਮਨਿ ਕਾਮੁ ਕਹੂੰ ਨ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਬਿਨਾ ਕੋਊ ਕਾਮੁ ਨ ਭਾਵੈ ॥੪॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਪੂਜੇ ਨ ਕੋ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਾਥ ॥ ਐਂਠੀ ਫਿਰੈ ਜੀਅ ਸਾਥ ॥ ਦੁਖਵੈ ਨ ਤਿਨ ਕਹੁੱ ਕਾਮ ॥ ਤਾਤੇ ਨ ਬਿਨਵਤ ਬਾਮ ॥੫॥ ਕਰ ਹੈ ਨ ਪਤਿ ਕੀ ਸੇਵ ॥ ਪੂਜੈ ਨ ਗੁਰ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਧਰ ਹੈਂ ਨ ਹਰਿ ਕੋ ਧਯਾਨ ॥ ਕਰਿ ਹੈਂ ਨ ਨਿਤ ਇਸਨਾਨ ॥੬॥ ਤਬ ਕਾਲਪੁਰਖ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਿਸਨੈ ਕਹਯੋ ਸਮਝਾਇ ॥ ਸਸਿ ਕੋ ਧਰਹੁ ਅਵਤਾਰ ॥ ਨਹੀ ਆਨ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰ ॥੭॥ ਤਬ ਬਿਸਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ॥ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਧਰਿਹੋਂ ਦਿਨਾਂਤਵਤਾਰ ॥ ਜਿਤ ਹੋਇ ਜਗਤ ਕੁਮਾਰ ॥੮॥ ਤਬ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੁਰਾਰ ॥ ਧਰਿਯੋ ਸੁ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥ ਤਨ ਕੈ ਮਦਨ ਕੋ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰਿਯੋ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕਹੁੱ ਤਾਨ ॥੯॥ ਤਾਂਤੇ ਭਈ ਤ੍ਰੀਯ

ਦੀਨ ॥ ਸਬ ਗਰਬ ਹੁਐ ਗਯੋ ਛੀਨ ॥ ਲਾਗੀ ਕਰਨ ਪਤਿ ਸੇਵ ॥ ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਦੇਵ ॥੧੦॥ ਬਹੁ ਕ੍ਰਿਸਾ ਲਾਗੀ ਹੋਨ ॥ ਲਖ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਜੌਨ ॥ ਸਭ ਭਏ ਸਿਧ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਮ ਭਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਮ ਹਰਿ ਧਰਾ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਬਢਿਯੋ ਗਰਬ ਲਹਿ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਆਨ ਕਿਸੂ ਕਹੁ ਚਿਤ ਨ ਲਿਆਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਾਹਿ ਕਲੰਕ ਲਗਾਯੋ ॥੧੨॥ ਭਜਤ ਭਯੋ ਅੰਬਰ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕੀਯ ਮੁਨ ਰੋਸ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਿਸਨਾਰਜੁਨ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਿਹੱ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਕਲੰਕ ਲਗਾਯੋ ॥੧੩॥ ਸ੍ਰਾਪ ਲਗਯੋ ਤਾਂ ਕੋ ਮੁਨ ਸੰਦਾ ॥ ਘਟਤ ਬਢਤ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਚੰਦਾ ॥ ਲਜਿਤ ਅਧਿਕ ਹਿਰਦੇ ਮੋ ਭਯੋ ॥ ਗਰਬ ਅਖਰਬ ਦੂਰ ਹੁਐ ਗਯੋ ॥੧੪॥ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਬਹੁਰੁ ਤਿਹੱ ਕਾਲਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪੁਨ ਭਯੋ ਦਿਆਲਾ ॥ ਛਈ ਰੋਗ ਤਿਹ ਸਕਲ ਬਿਨਾਸਾ ॥ ਭਯੋ ਸੂਰ ਤੇ ਊਚ ਨਿਵਾਸਾ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਉਨੀਸਵੋਂ ॥੧੯॥ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥ ਅਥ ਬੀਸਵਾਂ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਕਹੌ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਜਗਤ ਮੋ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਬਹੁਤੁ ਕਾਲ ਬੀਤਤ ਭਯੋ ਜਬੈ ॥ ਅਸੁਰਨ ਬੰਸ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਤਬੈ ॥੧॥ ਅਸੁਰ ਲਗੇ ਬਹੁ ਕਰੈ ਬਿਖਾਧਾ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਤਿਨੈ ਤਨਕ ਮੈ ਸਾਧਾ ॥ ਸਕਲ ਦੇਵ ਇਕਠੇ ਤਬ ਭਏ ॥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਗਏ ॥੨॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਬਸਤ ਭਏ ਤਿਹ ਠਾਮਾ ॥ ਬਿਸਨ ਸਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹੱ ਨਾਮਾ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹੀ ਦੁਖਤ ਪੁਕਾਰਤ ॥ ਕਾਨ ਪਰੀ ਕਲ ਕੇ ਧੁਨਿ ਆਰਤ ॥੩॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਬਿਸਨਾਦਕ ਦੇਵ ਲਖੇ ਬਿਮਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦ ਹਾਸ ਕਰੀ ਕਰ ਕਾਲ ਧੁਨੰ ॥ ਅਵਤਾਰ ਧਰੋ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੰ ॥ ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਵਧੰ ॥੪॥ ਬਿਸਨੇਸ ਧੁਣੰ ਸੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਮੁਖੰ ॥ ਅਬ ਸੁੱਧ ਚਲੀ ਰਘੁਬੰਸ ਕਥੰ ॥ ਜੁ ਪੈ ਛੋਰ ਕਥਾ ਕਵਿ ਯਾਹ ਰਢੈ ॥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਇਕ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢੈ ॥੫॥ ਤਿਹੱ ਤੇ ਕਹੀ ਥੋਰੀਐ ਬੀਨ ਕਥਾ ॥ ਬਲਿ ਤ੍ਵੈ ਉਪਜੀ ਬੁਧ ਮੱਧਿ ਜਥਾ ॥ ਜਹੱ ਭੂਲਿ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਲਹੀਯੋ ॥ ਸੁ ਕਬੋ ਤਹੱ ਅਛ੍ਰ ਬਨਾ

ਕਹੀਯੋ ॥੬॥ ਰਘੁਰਾਜ ਭਯੋ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣੰ ॥ ਜਿਹ ਰਾਜ ਕਰ੍ਯੋ ਪੁਰ ਅਉਧ ਘਣੰ ॥ ਸੋਊ ਕਾਲ ਜਿਣ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਜਬੰ ॥ ਭੂਅ ਰਾਜ ਕਰ੍ਯੋ ਅਜ ਰਾਜ ਤਬੰ ॥੭॥ ਅਜ ਰਾਜ ਹਣ੍ਯੋ ਜਬ ਕਾਲ ਬਲੀ ॥ ਸੁ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕਥਾ ਦਸਰਥ ਚਲੀ ॥ ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਅਵਧੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰ ਬਿਹਾਰ ਬਣੰ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥੮॥ ਜਗ ਧਰਮ ਕਥਾ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ਤਬ ਤੇ ॥ ਸੁਮਿਤ੍ਰੇਸ ਮਹੀਪ ਭਯੋ ਜਬ ਤੇ ॥ ਦਿਨ ਰੈਣ ਬਨੈਸਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੇਤ ਹਰੈ ॥੯॥ ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਕਥਾ ਉਹ ਠੌਰ ਭਈ ॥ ਅਬ ਰਾਮ ਜਯਾ ਪਰ ਬਾਤ ਗਈ ॥ ਕੁਹੜਾਮ ਜਹਾਂ ਸੁਨੀਐ ਸਹਰੰ ॥ ਤਹੱ ਕੌਸਲ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਬਰੰ ॥੧੦॥ ਉਪਜੀ ਤਹੱ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਕੁਸਲੰ ॥ ਜਿਹੱ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸ ਅੰਸ ਕਲੰ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੁਧ ਪਾਇ ਸੁਯੰਬਰਿ ਕਰਿਓ ॥ ਅਵਧੇਸ ਨਰੇਸਹ ਚੀਨ੍ ਬਰਿਓ ॥੧੧॥ ਪੁਨਿ ਸੈਨਸਮਿੱਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ਬਰੰ ॥ ਜਿਹੱ ਜੁਧ ਲੀਏ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਰੰ ॥ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਤਿਹੱ ਧਾਮ ਭਈ ਦੁਹਿਤਾ ॥ ਜਿਹੱ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸ ਸੂਰ ਪ੍ਰਭਾ ॥੧੨॥ ਸੋਊ ਬਾਰਿ ਸਬੁਧ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਵਧੇਸਹ ਚੀਨ ਬਰਿਓ ਤਬ ਹੀ ॥ ਗਨ ਯਾਹ ਭਣੋ ਕਸਟੁਆਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਜਿਹੱ ਕੇਕਈ ਧਾਮ ਸੁ ਤਾਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥੧੩॥ ਇਨ ਤੇ ਗ੍ਰਹ ਮੋ ਸੁਤ ਜਉ ਨ ਬੀਓ ॥ ਤਬ ਬੈਠ ਨਰੇਸ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ॥ ਤਬ ਕੇਕਈ ਨਾਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੀ ॥ ਜਿਹੱ ਤੇ ਸਸ ਸੂਰਜ ਸੋਭ ਧਰੀ ॥੧੪॥ ਤਿਹੱ ਬਿਯਾਹਤ ਮਾਂਗ ਲਏ ਦੁ ਬਰੰ ॥ ਜਿਹੱ ਤੇ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਰੰ ॥ ਸਮਝੀ ਨ ਨਰੇਸਰ ਬਾਤ ਹੀਏ ॥ ਤਬਹੀ ਤਹੱ ਕੋ ਬਰ ਦੋਇ ਦੀਏ ॥੧੫॥ ਪੁਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਜੁੱਧ ਪਰੋ ॥ ਜਹੱ ਜੁਧ ਘਣੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪ ਕਰੋ ॥ ਹਤ ਸਾਰਥੀ ਸਿਯੰਦਨ ਨਾਰ ਹਕਿਯੋ ॥ ਯਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਚਕਿਯੋ ॥੧੬॥ ਪੁਨ ਰੀਝ ਦਏ ਦੋਊ ਤੀਅ ਬਰੰ ॥ ਚਿਤ ਮੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਛੂ ਨ ਕਰੰ ॥ ਕਹੀ ਨਾਟਕ ਮੱਧ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਥਾ ॥ ਜਯ ਦੀਨ ਸੁਰੇਸ ਨਰੇਸ ਜਥਾ ॥੧੭॥ ਅਰਿ ਜਿਤੀਅ ਏਕ ਅਨੇਕ ਬਿਧੰ ॥ ਸਭ ਕਾਜ ਨਰੇਸੂਰ ਕੀਨ ਸਿਧੰ ॥ ਦਿਨ ਰੈਣ ਬਿਹਾਰਤ ਮਧਿ ਬਣੰ ॥ ਜਲ ਲੈਨ ਦਿਜਾਇ ਤਹਾਂ ਸ੍ਰਵਣੰ ॥੧੮॥ ਪਿਤ ਮਾਤ ਤਜੇ ਦੋਊ ਅੰਧ ਭੁਯੰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਤ੍ਰ ਚਲਿਯੋ ਜਲ ਲੈਨ ਸੁਯੰ ॥ ਮੁਨਿ ਨੋਦਿਤ ਕਾਲ ਸਿਧਾਰ ਤਹਾਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠ ਪਤਊਵਨ ਬਾਂਧ ਜਹਾਂ ॥੧੯॥ ਭਭਕੰਤ ਘਟੰ

ਅਤਿ ਨਾਦਿ ਹੂਅੰ ॥ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ਪਰੀ ਅਜਰਾਜ ਸੂਅੰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਣ ਸੁ ਬਾਣਹਿ ਤਾਨ ਧਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਣ ਦਿਜੰ ਸਰ ਸੁਧ ਹਨੰ ॥੨੦॥ ਗਿਰ ਗਇਯੋ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਸੁਧ ਮੁਨੰ ॥ ਨਿਸਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਹਕਾਰ ਧੁਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨਾਂਤ ਕਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਲਹੈ ॥ ਦਿਜ ਦੇਖ ਦੁਊ ਕਰ ਦਾਂਤ ਗਹੈ ॥੨੧॥ ਸਰਵਣ ਬਾਚਿ ॥ ਕਛੁ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੇ ਤਿਹ ਮਧ ਤਨੰ ॥ ਨਿਕਰੰਤ ਕਹਾ ਜੀਅ ਬਿਪ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਮੁਰ ਤਾਤਰ ਮਾਤ ਨ੍ਰਿਚਛ ਪਰੇ ॥ ਤਿਹੱ ਪਾਣ ਪਿਆਇ ਨ੍ਰਿਪਾਧਮ ਰੇ ॥੨੨॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਬਿਨ ਚਛ ਭੂਪ ਦੋਊ ਤਾਤ ਮਾਤ ॥ ਤਿਨ ਦੇਹ ਪਾਨ ਤੁਹ ਕਹੌ ਬਾਤ ॥ ਮਮ ਕਥਾ ਨ ਤਿਨ ਕਹੀਯੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸੁਨਿ ਮਰਯੋ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇਊ ਹੋਹਿ ਛੀਨ ॥੨੩॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਜਬੈ ਦਿਜ ਕਹੇ ਬੈਨ ॥ ਜਲ ਸੁਨਤ ਭੂਪ ਚੁਐ ਚਲੇ ਨੈਨ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੋਹ ਜਿਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ਕੁਕਰਮ ॥ ਹਤਿ ਭਯੋ ਰਾਜ ਅਰੁ ਗਯੋ ਧਰਮ ॥੨੪॥ ਜਬ ਲਯੋ ਭੂਪ ਤਿਹੱ ਸਰ ਨਿਕਾਰ ॥ ਤਬ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੁਨਬਰ ਉਦਾਰ ॥ ਪੁਨ ਭਯੋ ਰਾਵ ਮਨ ਮੈ ਉਦਾਸ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਪਲਟ ਜਾਨ ਕੀ ਤਜੀ ਆਸ ॥੨੫॥ ਜੀਅ ਠਟੀ ਕਿ ਧਾਰੋ ਜੋਗ ਭੇਸ ॥ ਕਹੂੰ ਬਸੌ ਜਾਇ ਬਨਿ ਤਿਆਗਿ ਦੇਸ ॥ ਕਿਹੱ ਕਾਜ ਮੋਰ ਯਹ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥ ਦਿਜ ਮਾਰਿ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਅਸ ਕੁਕਾਜ ॥੨੬॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਬ ਜਗਤਿ ਕਾਲ ਕਰਮੈ ਅਧੀਨ ॥ ਅਬ ਕਰੋ ਕਛੂ ਐਸੋ ਉਪਾਇ ॥ ਜਾਤੇ ਸੁ ਬਚੈ ਤਿਹੱ ਤਾਤ ਮਾਇ ॥੨੭॥ ਭਰਿ ਲਯੋ ਕੁੰਭ ਸਿਰ ਪੈ ਉਠਾਇ ॥ ਤੱਹ ਗਯੋ ਜਹਾਂ ਦਿਜ ਤਾਤ ਮਾਇ ॥ ਜਬ ਗਯੋ ਨਿਕਟ ਤਿਨਕੇ ਸੁਧਾਰ ॥ ਤਬ ਲਖੀ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਪਾਵ ਚਾਰ ॥੨੮॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋ ॥ ਕਹੱ ਕਹੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਰਹਿਓ ਮੋਨ ਭੂਪਤ ਉਦਾਰ ॥ ਫਿਰਿ ਕਹਯੋ ਕਾਹਿ ਬੋਲਤ ਨ ਪੂਤ ॥ ਚੁਪ ਰਹੇ ਰਾਜ ਲਹਿਕੈ ਕਸੂਤ ॥੨੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਓ ਪਾਨ ਤਿਹੱ ਪਾਨ ਜਾਇ ॥ ਚਕਿ ਰਹੇ ਅੰਧ ਤਿਹੱ ਕਰ ਛੁਹਾਇ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਕਹਿਯੋ ਤੂ ਆਹਿ ਕੋਇ ॥ ਇਮ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਨ੍ਰਿਪ ਦਯੋ ਰੋਇ ॥੩੦॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ਦਿਜ ਸੋ ॥ ਹਉ ਪੁਤ੍ਰ ਘਾਤ ਤਵ ਬ੍ਰਹਮਣੇਸ ॥ ਜਿਹੱ ਹਨਿਯੋ ਸ੍ਰਵਣ ਤਵ ਸੁਤ ਸੁਦੇਸ ॥ ਮੈ ਪਰਯੋ ਸਰਣ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਚਾਹੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਬਿਪ ਆਇ ॥੩੧॥ ਰਾਖੈ ਤੁ ਰਾਖ ਮਾਰੈ ਤੁ ਮਾਰ ॥ ਮੈ ਪਰੋ ਸਰਣ ਤੁਮਰੈ ਦੁਆਰ ॥ ਤਬ ਕਹੀ ਤਿਨੋ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਬਹੁ ਕਾਸਟ ਅਗਨ

ਦ੍ਵੈ ਦੇਇ ਮੰਗਾਇ ॥੩੨॥ ਤਬ ਲੀਯੋ ਅਧਿਕ ਕਾਸਟ ਮੰਗਾਇ ॥ ਚੜ ਬੈਠੇ ਤਹਾਂ ਸਲ੍ਹ ਕੰਉ ਬਨਾਇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਦਈ ਜੁਆਲਾ ਜਗਾਇ ॥ ਦਿਜ ਜਾਨ ਗਈ ਪਾਵਕ ਸਿਰਾਇ ॥੩੩॥ ਤਬ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਤਨ ਤੇ ਉਪ੍ਰਾਜ ॥ ਦੁਹੂੰ ਮਰਨ ਜਰਨ ਕੋ ਸਜਿਯੋ ਸਾਜ ॥ ਤੇ ਭਸਮ ਭਏ ਤਿਹ ਬੀਚ ਆਪ ॥ ਤਿਹ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਯੋ ਸ੍ਰਾਪ ॥੩੪॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਜਿਮ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਮ ਸੁਤਿ ਬਿਛੋਹ ॥ ਤਿਮ ਲਗੋ ਸ੍ਰਾਪ ਸੁਨ ਭੂਪ ਤੋਹ ॥ ਇਮ ਭਾਖ ਜਰਯੋ ਦਿਜ ਸਹਤ ਨਾਰਿ ॥ ਤਜ ਦੇਹ ਕੀਯੋ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਿਹਾਰ ॥੩੫॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਤਬ ਚਹੀ ਭੂਪ ਹਉਂ ਜਰੋਂ ਆਜ ॥ ਕੈ ਅਤਿਥ ਹੋਊ ਤਜ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥ ਕੈ ਗ੍ਰਹ ਜੈ ਕੈ ਕਰਿਹੌਂ ਉਚਾਰ ॥ ਮੈ ਦਿਜ ਆਯੋ ਨਿਜ ਕਰ ਸੰਘਾਰ ॥੩੬॥ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਤਬ ਭਈ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਬਨਾਇ ॥ ਜਿਨ ਕਰੋ ਦੂਖ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਤਵ ਧਾਮ ਹੋਹਿਗੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਸਨ ॥ ਸਬ ਕਾਜ ਆਜ ਸਿਧ ਭਏ ਜਿਸਨ ॥੩੭॥ ਹੁਐ ਹੈ ਸੁ ਨਾਮ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ॥ ਕਰ ਹੈ ਸੁ ਸਕਲ ਜਗ ਕੋ ਉਧਾਰ ॥ ਕਰ ਹੈ ਸੁ ਤਨਕ ਮੈ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕੀਰਤ ਕਰ ਹੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੩੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਚਿੰਤ ਭੂਪ ਚਿੱਤ ਧਾਮ ਰਾਮ ਰਾਇ ਆਇ ਹੈਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਦੁਸਟ ਜੀਤ ਕੈ ਸੁ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਇ ਹੈਂ ॥ ਅਖਰਬ ਗਰਬ ਜੇ ਭਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ਗਰਬ ਘਾਲ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰਾਇ ਛੱਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪੈ ਛਿਤੀਸ ਛੋਣ ਪਾਲ ਹੈਂ ॥੩੯॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੈ ਅਡੰਡ ਡੰਡ ਦੰਡ ਹੈਂ ॥ ਅਜੀਤ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ਬਿਸੇਖ ਰਾਜ ਮੰਡ ਹੈਂ ॥ ਕਲੰਕ ਦੂਰ ਕੈ ਸਬੈ ਨਿਸੰਕ ਲੰਕ ਘਾਇ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਜੀਤ ਬਾਹ ਬੀਸ ਗਰਬ ਈਸ ਕੋ ਮਿਟਾਇ ਹੈਂ ॥੪੦॥ ਸਿਧਾਰ ਭੂਪ ਧਾਮ ਕੋ ਇਤੋ ਨ ਸੋਕ ਕੋ ਧਰੋ ॥ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪ ਛੋਣ ਕੇ ਅਰੰਭ ਜਗ ਕੋ ਕਰੋ ॥ ਸੁਣੰਤ ਬੈਣ ਰਾਵ ਰਾਜਧਾਨੀਐ ਸਿਧਾਰੀਅੰ ॥ ਬੁਲਾਇਕੈ ਬਸਿਸਟ ਰਾਜ ਸੂਇ ਕੋ ਸੁਧਾਰੀਅੰ ॥੪੧॥ ਅਨੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸ ਬੋਲਕੈ ਲਏ ॥ ਦਿਜੇਸ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ਛਿਤੇਸ ਧਾਮ ਆ ਗਏ ॥ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤ ਮਾਨ ਕੈ ਦਿਵਾਨ ਬੋਲਕੈ ਲਏ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਏ ॥੪੨॥ ਸੁ ਪਾਦਿਅਰਘ ਆਸਨੰ ਅਨੇਕ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕੈ ॥ ਪਖਾਰ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਣੰ ਪ੍ਰਦੱਛਣਾ ਬਿਸੇਖ ਦੈ ॥ ਕਰੋਰ ਕੋਰ ਦੱਛਨਾ ਦਿਜੇਕ ਏਕ ਕਉ ਦਈ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ

ਭਈ ॥੪੩॥ ਨਟੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਅਨੇਕ ਗੀਤ ਗਾਵਹੀ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਲੈ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਵਹੀ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਲੋਗ ਜੇ ਭਏ ਸੁ ਜਾਤ ਕੱਉਨ ਤੇ ਕਹੇ ॥ ਬਿਮਾਨ ਆਸਮਾਨ ਕੇ ਪਛਾਨ ਮੋਨ ਹੁਐ ਰਹੇ ॥੪੪॥ ਹੁਤੀ ਜਿਤੀ ਅਪੱਛਰਾ ਚਲੀ ਸੁਵਰਗ ਛੋਰ ਕੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਹਾਇ ਭਾਇ ਕੈ ਨਚੰਤ ਅੰਗ ਮੋਰ ਕੈ ॥ ਬਿਅੰਤ ਭੂਪ ਰੀਝਹੀ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਬਿਲੋਕ ਅੱਛਰਾਨ ਕੋ ਅਪੱਛਰਾ ਲਜਾਵਹੀਂ ॥੪੫॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਦੈ ਬੁਲਾਇ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ॥ ਦੁਰੰਤ ਸੈਨ ਸੰਗ ਦੈ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਪਾਇ ਪਾਰੀਅੰ ॥ ਮਹੇਸ ਜੀਤ ਕੈ ਸਬੈ ਸੁ ਛਤ੍ਰਪਤ੍ਰ ਢਾਰੀਅੰ ॥੪੬॥ ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪੰ ਨਰੇਸੁਰ ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਆਦਿ ਬਿਸਿਸਟ ਤੇ ਲੈ ਕੈ ਸਬੈ ਰਿਖਰਾਇ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧ ਕਰੇ ਘਨੇ ਅਵਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਸੁ ਦੇਸ ॥ ਆਨ ਆਨ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗੀਅੰ ਅਵਨੇਸ ॥੪੭॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੈ ਲਏ ਸਨਮਾਨ ਆਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬਨ ਦਰਬ ਦੈ ਗਜਰਾਜ ਬਾਜ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰਨ ਕੋ ਸਕੈ ਗਨ ਜਟਤ ਜੀਨ ਜਰਾਇ ॥ ਭਾਉ ਭੂਖਨ ਕੋ ਕਹੈ ਬਿਧ ਤੇ ਨ ਜਾਤ ਬਤਾਇ ॥੪੮॥ ਪਸਮ ਬਸਤ੍ਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਦੀਏ ਭੂਪਨ ਭੂਪ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਸੋਭਿਤ ਕਉਨ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਰੂਪ ॥ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਤ੍ਰਸੈ ਸਬੈ ਥਰਹਰਯੋ ਸੁਨਿ ਗਿਰਰਾਇ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਨ ਦੇ ਮੁਝੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਲੁਟਾਇ ॥੪੯॥ ਬੇਦ ਧੁਨ ਕਰਿਕੈ ਸਬੈ ਦਿਜ ਕੀਅਸ ਜਗ ਅਰੰਭ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਇ ਹੋਮਤ ਰਿੱਤਜਾਨ ਅਸੰਭ ॥ ਅਧਿਕ ਮੁਨਿਬਰ ਜਉ ਕੀਯੋ ਬਿਧ ਪੂਰਬ ਹੋਮ ਬਨਾਇ ॥ ਜਗ ਕੁੰਡਹੁੰ ਤੇ ਉਠੇ ਤਬ ਜੱਗ ਪੁਰਖ ਅਕੁਲਾਇ ॥੫੦॥ ਖੀਰ ਪਾਤ੍ਰ ਕਢਾਇ ਲੈ ਕਰਿ ਦੀਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਨ ॥ ਭੂਪ ਪਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਜਿਮੁ ਦਾਰਦੀ ਲੈ ਦਾਨ ॥ ਚਤ੍ਰ ਭਾਗ ਕਰਯੋ ਤਿਸੈ ਨਿਜ ਪਾਨ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਏਕ ਏਕ ਦਯੋ ਦੁਹੂ ਤ੍ਰੀਅ ਏਕ ਕੋ ਦੁਇ ਭਾਇ ॥੫੧॥ ਗਰਭਵੰਤ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਛੀਰ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਨ ॥ ਤਾਹਿ ਰਾਖਤ ਭੀ ਭਲੇ ਦਸ ਦੋਇ ਮਾਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਮਾਸ ਤ੍ਰਿਉਦਸਮੋ ਚਢਯੋ ਤਬ ਸੰਤਨ ਹੇਤ ਉਧਾਰ ॥ ਰਾਵਣਾਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਜਗ ਆਨ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ॥੫੨॥ ਭਰਥ ਲਛਮਨ ਸਤ੍ਰੁਘਨ ਪੁਨ ਭਏ ਤੀਨ ਕੁਮਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਬਾਜੀਯੰ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਬਾਜਨ ਦੁਆਰ ॥ ਪਾਇ ਲਾਗ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪਨ ਦੀਨ ਦਾਨ

ਦੁਰੰਤਿ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਨਾਸਤ ਹੋਹਿਗੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਹੈਂ ਸਭ ਸੰਤ ॥੫੩॥ ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸਟ ਰਿਖਬਰ ਬਾਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਦਿਜ ਪਤਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੀਤਰਿ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮਹੰਤ ॥ ਨਾਚ ਨਾਚ ਉਠੇ ਸਭੈ ਜਨੁ ਆਜ ਲਾਗ ਬਸੰਤ ॥੫੪॥ ਕਿੰਕਣੀਨ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਿਤ ਬਾਜ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥ ਸਾਜ ਸਾਜ ਦਏ ਦਿਜੇਸਨ ਆਜ ਕਉਸਲ ਰਾਜ ॥ ਰੰਕ ਰਾਜ ਭਏ ਘਨੇ ਤਹੱ ਰੰਕ ਰਾਜਨ ਜੈਸ ॥ ਰਾਮ ਜਨਮਤ ਭਯੋ ਉਤਸਵ ਅਉਧ ਪੁਰ ਮੈ ਐਸ ॥੫੫॥ ਦੁੰਦਭ ਅਉਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਤੂਰ ਤਰੰਗ ਤਾਨ ਅਨੇਕ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨ ਬਜੰਤ ਛੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਬਿਸੇਖ ॥ ਝਾਂਝ ਬਾਰ ਤਰੰਗ ਤੁਰਹੀ ਭੇਰ ਨਾਦਿਨਿ ਯਾਨ ॥ ਮੋਹਿ ਮੋਹਿ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰ ਸਰਬ ਬ੍ਯੋਮ ਬਿਵਾਨ ॥੫੬॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸਨ ਹੋਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ॥ ਬੈਠ ਬੈਠ ਕਰੈ ਲਗੇ ਸਭ ਬਿਪ੍ਰ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥ ਧੂਪ ਦੀਪ ਮਹੀਪ ਗ੍ਰੇਹ ਸਨੇਹ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥ ਫੂਲ ਫੂਲ ਫਿਰੈ ਸਬੈ ਗਣ ਦੇਵ ਦੇਵਨ ਰਾਇ ॥੫੭॥ ਆਜ ਕਾਜ ਭਏ ਸਬੈ ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ॥ ਭੂੰਮ ਭੂਰ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨ ਬਾਜ ਬਾਜਤ ਗੈਨ ॥ ਐਨ ਐਨ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਸਬ ਬਾਟ ਬੰਦਨ ਵਾਰ ॥ ਲੀਪ ਲੀਪ ਧਰੇ ਮੱਲਯਾਗਰ ਹਾਟਪਾਟ ਬਜਾਰ ॥੫੮॥ ਸਾਜ ਸਾਜ ਤੁਰੰਗ ਕੰਚਨ ਦੇਤ ਦੀਨਨ ਦਾਨ ॥ ਮਸਤ ਹਸਤ ਦਏ ਅਨੇਕਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਰਦ ਸਮਾਨ ॥ ਕਿੰਕਣੀ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਤ ਦਏ ਸਯੰਦਨ ਸੁੱਧ ॥ ਗਾਇਨਨ ਕੇ ਪੁਰ ਮਨੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਆਵਤ ਬੁੱਧ ॥੫੯॥ ਬਾਜ ਸਾਜ ਦਏ ਇਤੇ ਜਿੱਹ ਪਾਈਐ ਨਹੀ ਪਾਰ ॥ ਦ੍ਯੋਸ ਦ੍ਯੋਸ ਬਢੈ ਲਗ੍ਯੋ ਰਨਧੀਰ ਰਾਮਵਤਾਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਬੈ ਬਿਧ ਦੀਨ ਤਾਹਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ਅਸਟ ਦ੍ਯੋਸਨ ਮੋ ਗਏ ਲੈ ਸਰਬ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥੬੦॥ ਬਾਨ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਿਹਰੰਤ ਸਰਜੂ ਤੀਰ ॥ ਪੀਤ ਪੀਤ ਪਿਛੋਰਕਾ ਰਨਧੀਰ ਚਾਰਹੁੰ ਬੀਰ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਬਿਹਰੰਤ ਬਾਲਕ ਸੰਗ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਨ ਕੇ ਧਰੇ ਤਨ ਚੀਰ ਰੰਗ ਤਰੰਗ ॥੬੧॥ ਐਸ ਬਾਤ ਭਈ ਇਤੈ ਉਹ ਓਰ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ॥ ਜਗ ਕੋ ਸੁ ਕਰ੍ਯੋ ਅਰੰਭਨ ਤੋਖਨਾਰਥ ਪਿਤ੍ਰ ॥ ਹੋਮ ਕੀ ਲੈ ਬਾਸਨਾ ਉਠ ਧਾਤ ਦੈਤ ਦੁਰੰਤ ॥ ਲੂਟ ਖਾਤ ਸਬੈ ਸਮੱਗਰੀ ਮਾਰ ਕੂਟ ਮਹੰਤ ॥੬੨॥ ਲੂਟ ਖਾਤ ਹਵਿਖ੍ਯ ਜੇ ਤਿਨ ਪੈ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਇ ॥ ਤਾਕ ਅਉਧਹ ਆਇਯੋ ਤਬ ਰੋਸ ਕੈ ਮੁਨਿਰਾਇ ॥ ਆਇ ਭੂਪਤ ਕੱਉ ਕਹਾ ਸੁਤ ਦੇਹੁ ਮੋਕਉ ਰਾਮ ॥ ਨਾਤ੍ਰ

ਤੋ ਕੱਉ ਭਸਮ ਕਰਿਹੱਉ ਆਜ ਹੀ ਇਹ ਠਾਮ ॥੬੩॥ ਕੋਪ ਦੇਖ ਮੁਨੀਸ ਕੱਉ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਤਾ ਸੰਗ ਦੀਨ ॥ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਕੱਉ ਚਲਯੋ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਏਕ ਮਾਰਗ ਦੂਰ ਹੈ ਇਕ ਨੀਅਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ॥ ਰਾਹ ਮਾਰਤ ਰਾਛਸੀ ਜਿਹ ਤਾਰਕਾ ਗਨਿ ਨਾਮ ॥੬੪॥ ਜਉਨ ਮਾਰਗ ਤੀਰ ਹੈ ਤਿਹ ਰਾਹ ਚਾਲਹੁ ਆਜ ॥ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤ ਨ ਕੀਜੀਐ ਦਿਜ ਦੇਵ ਕੈਹੈਂ ਕਾਜ ॥ ਬਾਟਿ ਚਾਪੈ ਜਾਤ ਹੈਂ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰ ਆਨ ॥ ਜਾਹੁਗੇ ਕਤ ਰਾਮ ਕਹਿ ਮਗਿ ਰੋਕਿਯੋ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥੬੫॥ ਦੇਖ ਰਾਮ ਨਿਸਾਚਰੀ ਗਹਿ ਲੀਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ॥ ਭਾਲ ਮਧ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ਸਰ ਤਾਨ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬਾਨ ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਦੇਹਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹਾਥਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਭਯੋ ਪਾਪਨੀ ਕੋ ਕਾਲ ॥੬੬॥ ਐਸ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਕਰ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਮੰਡ ॥ ਆਇਗੇ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰ ਦੀਹ ਦੋਇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਭਾਜ ਭਾਜ ਚਲੇ ਸਭੈ ਰਿਖ ਠਾਢ ਭੇ ਹਠਿ ਰਾਮ ॥ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਿਹੂੰ ਤਿਹੱ ਠਉਰ ਸੋਰਹ ਜਾਮ ॥੬੭॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਦਾਨਵ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ॥ ਬਾਨ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਕੱਉ ਧਰ ਤਬਰ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰ ॥ ਘੇਰਿ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਾਨਹਿ ਸੂਰਬੀਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ਆਇਕੈ ਜੂਝੇ ਸਬੈ ਰਣ ਰਾਮ ਏਕਲ ਸਾਥ ॥੬੮॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਰਣੰ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ॥ ਧੁਜੰ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੬੯॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੇ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾੜੇ ॥ ਮੰਡੇ ਬੈਰ ਬਾੜੇ ॥੭੦॥ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਢਲਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੈ ॥ ਚਲੀ ਪੀਤ ਪਾਲੈ ॥੭੧॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਮਨੋ ਮੱਲ ਮੱਤੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੇ ॥੭੨॥ ਕਰੀ ਬਾਨ ਬਰਖਾ ॥ ਸੁਣੇ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥ ਸੁਬਾਹੰ ਮਰੀਚੰ ॥ ਚਲੇ ਬਾਛ ਮੀਚੰ ॥੭੩॥ ਇਕੈ ਬਾਰ ਟੂਟੇ ॥ ਮਨੋ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥ ਲਯੋ ਘੇਰਿ ਰਾਮੰ ॥ ਸਸੰ ਜੇਮ ਕਾਮੰ ॥੭੪॥ ਘਿਰਯੋ ਦੈਤ ਸੈਣੰ ॥ ਜਿਮੰ ਰੁਦ੍ਰ ਮੈਣੰ ॥ ਰੁਕੇ ਰਾਮ ਜੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਗੰਗੰ ॥੭੫॥ ਰਣੰ ਰਾਮ ਬੱਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸ੍ਰੂਛੰ ॥੭੬॥ ਚਲੈ ਐਂਠ ਮੁੱਛੈਂ ॥ ਕਹਾਂ ਰਾਮ ਪੁੱਛੈਂ ॥ ਅਬੈ ਹਾਥਿ ਲਾਗੇ ॥ ਕਹਾ ਜਾਹੁ ਭਾਗੇ ॥੭੭॥ ਰਿਪੰ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ॥ ਹਠਯੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੈ ਨੈਣ ਰਾਤੰ ॥ ਧਨੁਰਬੇਦ ਗਯਾਤੰ ॥੭੮॥ ਧਨੰ ਉਗ੍ਰ ਕਰਖਯੋ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖਯੋ ॥ ਹਣੀ ਸੱਤ੍ਰ ਸੈਣੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੭੯॥ ਭਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਲਖੀ ਮ੍ਰੀਚ

ਨੈਣੰ ॥ ਫਿਰਿਯੋ ਰੋਸ ਪ੍ਰੇਰਯੋ ॥ ਮਨੋ ਸਾਪ ਛੇੜਯੋ ॥੯੦॥ ਹਨਯੋ ਰਾਮ ਬਾਣੰ ॥ ਕਰਯੋ ਸਿੰਧ ਪਿਆਣੰ ॥ ਤਜਯੋ ਰਾਜ ਦੇਸੰ ॥ ਲਯੋ ਜੋਗ ਭੇਸੰ ॥੯੧॥ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰੰ ਉਤਾਰੇ ॥ ਭਗਵੇ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਬਸਯੋ ਲੰਕ ਬਾਗੰ ॥ ਪੁਨਰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਿਆਗੰ ॥੯੨॥ ਸਰੋਸੰ ਸੁਬਾਹੰ ॥ ਚੜਯੋ ਲੈ ਸਿਪਾਹੰ ॥ ਠਟਯੋ ਆਣ ਜੁੱਧੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਦ ਉੱਧੰ ॥੯੩॥ ਸੁਭੰ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਗਜਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥੯੪॥ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਸੁਭੀ ਪੀਤ ਲਾਲੰ ॥ ਗਹੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਉਠੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬੁਠੇ ॥੯੫॥ ਬਹੈ ਅਗਨ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਰਬ ਸੱਸਤ੍ਰੰ ॥ ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਐਸੇ ॥ ਚੜੇ ਬਯਾਹ ਜੈਸੇ ॥੯੬॥ ਘਣੇ ਘਾਇ ਘੂਮੇ ॥ ਮਦੀ ਜੈਸ ਝੂਮੇ ॥ ਰਹੇ ਬੀਰ ਐਸੇ ॥ ਫੂਲੇ ਫੂਲ ਜੈਸੇ ॥੯੭॥ ਹਠਯੋ ਦਾਨਵੇਸੰ ॥ ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਅੱਭ੍ਰ ਲਾਜੇ ॥੯੮॥ ਰਥੀ ਨਾਗ ਕੂਟੇ ॥ ਫਿਰੈਂ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥ ਭਯੋ ਜੁੱਧ ਭਾਰੀ ॥ ਛੁਟੀ ਰੁੱਦ੍ਰ ਤਾਰੀ ॥੯੯॥ ਬਜੇ ਘੰਟ ਭੇਰੀ ॥ ਡਹੇ ਡਾਮ ਡੇਰੀ ॥ ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਕਣੰਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥੧੦੦॥ ਧਹਾ ਧੂਹ ਧੋਪੰ ॥ ਟਕਾਟੂਕ ਟੋਪੰ ॥ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ ਪਲਿਯੋ ਛੱਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥੧੦੧॥ ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ॥ ਭਰਯੋ ਰਾਮ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕਟੀ ਦੁਸਟ ਬਾਹੰ ॥ ਸੰਘਾਰਯੋ ਸੁਬਾਹੰ ॥੧੦੨॥ ਤ੍ਰਸੇ ਦੈਤ ਭਾਜੇ ॥ ਰਣੰ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥ ਭੁਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਰਿਖੀਸੰ ਉਬਾਰਯੋ ॥੧੦੩॥ ਸਬੈ ਸਾਧ ਹਰਖੇ ॥ ਭਏ ਜੀਤ ਕਰਖੇ ॥ ਕਰੈ ਦੇਵ ਅਰਚਾ ॥ ਰਰੈਂ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੧੦੪॥ ਭਯੋ ਜੱਗ ਪੂਰੰ ॥ ਗਏ ਪਾਪ ਦੂਰੰ ॥ ਸੁਰੰ ਸਰਬ ਹਰਖੇ ॥ ਧਨੰਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੧੦੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਰਾਮ ਵਤਾਰੇ ਕਥਾ ਸੁਬਾਹ ਮਰੀਚ ਬਧਹ ਜਗ ਸਪੂਰਨ ਕਰਨੰ ਸਮਾਪਤਹਿ ॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਸੁਯੰਬਰ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਰਚਯੋ ਸੁਯੰਬਰ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੱਧ ਗੀਤਾ ॥ ਬਿਧੰ ਚਾਰ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਨੈਣੀ ॥੧੦੬॥ ਸੁਣਯੋ ਮੋਨਨੇਸੰ ॥ ਚਤੁਰ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥ ਲਯੋ ਸੰਗ ਰਾਮੰ ॥ ਚਲਯੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੧੦੭॥ ਸੁਨੋ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ॥ ਚਲੋ ਸਾਥ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸੀਆ ਸੁਯੰਬਰ ਕੀਨੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪੰ ਬੋਲ ਲੀਨੋ ॥੧੦੮॥ ਤਹਾ ਪ੍ਰਾਤ ਜੱਈਐ ॥ ਸੀਆ ਜੀਤ ਲੱਈਐ ॥ ਕਹੀ ਮਾਨ ਮੇਰੀ ॥ ਬਨੀ ਬਾਤ ਤੇਰੀ ॥੧੦੯॥ ਬਲੀ

ਪਾਨ ਬਾਕੇ ॥ ਨਿਪਾਤੋ ਪਿਨਾਕੇ ॥ ਸੀਆ ਜੀਤ ਆਨੋ ॥ ਹਨੋ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ॥੧੦੦॥ ਚਲੇ ਰਾਮ ਸੰਗੀ ॥ ਸੁਹਾਏ ਨਿਖੰਗੀ ॥ ਭਏ ਜਾਇ ਠਾਢੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਦ ਬਾਢੇ ॥੧੦੧॥ ਪੁਰੰ ਨਾਰ ਦੇਖੈ ॥ ਸਹੀ ਕਾਮ ਲੇਖੈ ॥ ਰਿਪੰ ਸਤ੍ਰ ਜਾਨੈ ॥ ਸਿਧੰ ਸਾਧ ਮਾਨੈ ॥੧੦੨॥ ਸਿਸੰ ਬਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਲਹਯੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਤਪਯੋ ਪਉਨ ਹਾਰੀ ॥ ਭਟੰ ਸੱਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੧੦੩॥ ਨਿਸਾ ਚੰਦ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦਿਨੰ ਭਾਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੇਖਯੋ ॥ ਸੁਰੰ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਖਯੋ ॥੧੦੪॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦਿਜੰ ਬਿਯਾਸ ਮਾਨਯੋ ॥ ਹਰੀ ਬਿਸਨ ਲੇਖੇ ॥ ਸੀਆ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥੧੦੫॥ ਸੀਆ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ॥ ਬਿਧੀ ਬਾਣ ਕਾਮੰ ॥ ਗਿਰੀ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ॥ ਮਦੀ ਜਾਣੁ ਘੂਮੰ ॥੧੦੬॥ ਉਠੀ ਚੇਤ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥ ਰਹੀ ਨੈਨ ਜੋਰੀ ॥ ਸਸੰ ਜਿਉ ਚਕੋਰੀ ॥੧੦੭॥ ਰਹੇ ਮੋਹ ਦੋਨੋ ॥ ਟਰੇ ਨਾਹਿ ਕੋਨੋ ॥ ਰਹੇ ਠਾਂਢ ਐਸੇ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥੧੦੮॥ ਪਠੇ ਕੋਟ ਦੂਤੰ ॥ ਚਲੇ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ॥ ਕੁਵੰਡਾਨ ਡਾਰੇ ॥ ਨਰੇਸੋ ਦਿਖਾਰੇ ॥੧੦੯॥ ਲਯੋ ਰਾਮ ਪਾਨੰ ॥ ਭਰਯੋ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ਹਸਯੋ ਐਚ ਲੀਨੋ ॥ ਉਭੈ ਟੂਕ ਕੀਨੋ ॥੧੧੦॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥ ਘਨੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥ ਲਜਾਨੇ ਨਰੇਸੰ ॥ ਚਲੇ ਆਪ ਦੇਸੰ ॥੧੧੧॥ ਤਬੈ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਧੰਨਿਆ ॥ ਧਰੇ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ॥ ਬਰਯੋ ਰਾਮ ਬਾਲਾ ॥੧੧੨॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਧੋ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਂ ਕਿਧੋ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਨਾਗਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਦੈਤਜਾ ਦੇਵਤਾ ਸੀ ॥ ਕਿਧੌਂ ਸੂਰਜਾ ਸੁਧ ਸੋਧੀ ਸੁਧਾ ਸੀ ॥੧੧੩॥ ਕਿਧੌਂ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਰਾਗਨੀ ਭਾਗ ਪੂਰੇ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਕਾਮ ਕੀ ਕਾਮਨੀ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੧੧੪॥ ਕਿਧੌਂ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ ਸੀ ਬਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਸੰਖਨੀ ਚਿਤ੍ਰਨੀ ਪਦਮਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਰਾਗ ਪੂਰੇ ਭਰੀ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥ ਬਰੀ ਰਾਮ ਤੈਸੀ ਸੀਆ ਆਜ ਬਾਲਾ ॥੧੧੫॥ ਛਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੋਨੋ ਲਗੇ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਫਾਧ ਫਾਂਧੇ, ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ਕਟੰ ਦੇਸ ਛੀਣੰ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਮੰ ਸੁਨੈਣੰ ਪ੍ਰਬੀਣੰ ॥੧੧੬॥ ਜਿਣੀ ਰਾਮ ਸੀਤਾ ਸੁਣੀ ਸ੍ਰਉਣ ਰਾਮੰ ॥ ਗਹੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਰਿਸਯੋ ਤਉਨ ਜਾਮੰ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਭਾਖਯੋ ਰਹੋ ਰਾਮ ਠਾਢੇ ॥ ਲਖੋ ਆਜ ਕੈਸੇ ਭਏ

ਬੀਰ ਗਾਢੇ ॥੧੧੭॥ ਭਾਖਾ ਪਿੰਗਲ ਦੀ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਹੁੱਕੇ ਧੁੱਕੇ ਬੱਕਾਰੇ ॥ ਰਣ ਬੱਜੇ ਗੱਜੇ ਨੱਗਾਰੇ ॥ ਰਣ ਹੁਲ ਕਲੋਲੰ ਹੁਲਾਲੰ ॥ ਢਲ ਹੱਲੰ ਢੱਲੰ ਉੱਛਾਲੰ ॥੧੧੮॥ ਰਣ ਉਠੇ ਕੁਠੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਸਰ ਛੁੱਟੇ ਜੁੱਟੇ ਭੀਹਾਲੇ ॥ ਰਤੁ ਡਿੱਗੇ ਭਿੱਗੇ ਜੋਧਾਣੰ ॥ ਕਣਣੰਛੇ ਕੱਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥੧੧੯॥ ਭੀਖਣੀਯੰ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕਾਰੰ ॥ ਝਲਲੰਕੇ ਖੰਡੇ ਦੁੱਧਾਰੰ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੁੱਝਾਰੰ ਬੁੱਬਾੜੇ ॥ ਰੁਲੀਏ ਪਖਰੀਏ ਆਹਾੜੇ ॥੧੨੦॥ ਬੱਕੇ ਬੱਬਾੜੇ ਬੱਕਾਰੰ ॥ ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਜੁੱਝਾਰੰ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਏ ਭੀਹਾਲੇ ॥ ਰਣ ਰੱਤੇ ਮੱਤੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥੧੨੧॥ ਉਛਲੀਏ ਕੱਛੀ ਕੱਛਾਲੇ ॥ ਉੱਡੇ ਜਣੁ ਪੱਬੰ ਪੱਛਾਲੇ ॥ ਜੁੱਟੇ ਭਟ ਛੁੱਟੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਰੁਲੀਏ ਆਹਾੜ੍ਰ ਪਖਰਾਲੇ ॥੧੨੨॥ ਬੱਜੇ ਸੰਧੂਰੰ ਨੱਗਾਰੇ ॥ ਕੱਛੇ ਕੱਛੀਲੇ ਲੁੱਝਾਰੇ ॥ ਗਣ ਹੂਰੰ ਪੂਰੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥ ਅੰਜਨਯੰ ਅੰਜੇ ਨੈਣਾਯੰ ॥੧੨੩॥ ਰਣਣੱਕੇ ਨਾਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥ ਬੱਬਾੜੇ ਬੀਰੰ ਹਾ ਬੀਰੰ ॥ ਉੱਘੇ ਜਣ ਨੇਜੇ ਜੱਟਾਲੇ ॥ ਛੁਟੇ ਸਿਲ ਸਿਤਿਯੰ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥੧੨੪॥ ਭਟ ਡਿੱਗੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥ ਤਨ ਸੁੱਭੇ ਅੱਧੋ ਅੱਧਾਯੰ ॥ ਦਲ ਗੱਜੇ ਬੱਜੇ ਨੀਸਾਣੰ ॥ ਚੰਚਲੀਏ ਤਾਜੀ ਚੀਹਾਣੰ ॥੧੨੫॥ ਚਵ ਦਿਸਜੰ ਚਿੰਕੀ ਚਾਵੰਡੈ ॥ ਖੰਡੇ ਖੰਡਿ ਕੈ ਆਖੰਡੈ ॥ ਰੜਝੰਕੇ ਗਿੱਧੰ ਉੱਧਾਣੰ ॥ ਜੈ ਜੰਪੈ ਸਿੱਧੰ ਸੁਧਾਣੰ ॥੧੨੬॥ ਫੁੱਲੇ ਜਣ ਕਿੰਸਕ ਬਾਸੰਤੰ ॥ ਰਣ ਰੱਤੇ ਸੂਰਾ ਸਾਮੰਤੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਸੁੰਡੀ ਸੁੰਡਾਣੰ ॥ ਧਰ ਭੂਰੰ ਪੂਰੰ ਮੁੰਡਾਣੰ ॥੧੨੭॥ ਮਧੁਰ ਧੁਨ ਛੰਦ ॥ ਤਰਭਰ ਰਾਮੰ ॥ ਪਰਹਰ ਕਾਮੰ ॥ ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਤੀਰੰ ॥੧੨੮॥ ਦਰ ਬਰ ਗਜਾਨੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਧਜਾਨੰ ॥ ਥਰਹਰ ਕੰਪੈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈ ॥ ੧੨੯॥ ਕ੍ਰੂਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥ ਬੋਧੰ ਦਲਿਤੰ ॥ ਕਰ ਸਰ ਸਰਤਾ ॥ ਧਰਮਰ ਹਰਤਾ ॥੧੩੦॥ ਸਰ ਬਰ ਪਾਣੰ ॥ ਧਰ ਕਰ ਮਾਣੰ ॥ ਅਰ ਉਰ ਸਾਲੀ ॥ ਧਰ ਉਰ ਮਾਲੀ ॥੧੩੧॥ ਕਰ ਬਰ ਕੋਪੰ ॥ ਥਰਹਰ ਧੋਪੰ ॥ ਗਰਬਰ ਕਰਣੰ ॥ ਘਰਬਰ ਹਰਣੰ ॥੧੩੨॥ ਛਰਹਰ ਅੰਗੰ ॥ ਚਰਖਰ ਸੰਗੰ ॥ ਜਰ ਬਰ ਜਾਮੰ ॥ ਝਰਹਰ ਰਾਮੰ ॥੧੩੩॥ ਟਰ ਧਰ ਜਾਯੰ ॥ ਠਰਹਰਿ ਪਾਯੰ ॥ ਫਰਹਰ ਢਾਲੰ ॥ ਥਰਹਰ ਕਾਲੰ ॥੧੩੪॥ ਅਰ ਬਰ ਦਰਣੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਹਰਣੰ ॥ ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥ ਫਰਹਰ ਤੀਰੰ ॥੧੩੫॥ ਬਰ ਨਰ ਦਰਣੰ ॥ ਭਰਹਰ ਕਰਣੰ ॥ ਹਰ ਹਰ

ਰੜਤਾ ॥ ਬਰ ਹਰ ਗੜਤਾ ॥੧੩੬॥ ਸਰਬਰ ਹਰਤਾ ॥ ਚਰਮਰ ਧਰਤਾ ॥ ਬਰ ਮਰ ਪਾਣੰ ॥ ਕਰ ਬਰ ਜਾਣੰ ॥੧੩੭॥ ਹਰ ਬਰ ਹਾਰੰ ॥ ਕਰ ਬਰ ਬਾਰੰ ॥ ਗਡਬਡ ਰਾਮੰ ॥ ਗੜਬੜ ਧਾਮੰ ॥੧੩੮॥ ਚਰਪਟ ਛੰਦ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਖੱਗੰ ਖਗਾਤਾ ॥ ਗਗਨੰ ਗਗਾਤਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰੰ ਬਰਮਾ ॥ ਚਾਰੰ ਚਰਮਾ ॥੧੩੯॥ ਸਾਸੱਤ੍ਰ ਗਿਆਤਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਗਾਤਾ ॥ ਚਿਤ੍ਰੰ ਜੋਧੀ ॥ ਜੁੱਧੰ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥੧੪੦॥ ਬੀਰੰ ਬਰਣੰ ॥ ਭੀਰੰ ਭਰਣੰ ॥ ਸਤ੍ਰੰ ਹਰਤਾ ॥ ਅੱਤ੍ਰੰ ਧਰਤਾ ॥੧੪੧॥ ਬਰਮੰ ਬੇਧੀ ॥ ਚਰਮੰ ਛੇਦੀ ॥ ਛੱਤ੍ਰੰ ਹੰਤਾ ॥ ਅੱਤ੍ਰੰ ਗੰਤਾ ॥੧੪੨॥ ਜੁਧੰ ਧਾਮੀ ॥ ਬੁਧੰ ਗਾਮੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਗਾਤਾ ॥ ਅਸਤ੍ਰੰ ਗਗਾਤਾ ॥੧੪੩॥ ਜੁੱਧਾ ਮਾਲੀ ॥ ਕੀਰਤ ਸਾਲੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥ ਰੂਪੰ ਰਾਮੰ ॥੧੪੪॥ ਧੀਰੰ ਧਰਤਾ ॥ ਬੀਰੰ ਹਰਤਾ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੇਤਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਨੇਤਾ ॥੧੪੫॥ ਦੁਰਦੰ ਗਾਮੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੀ ॥ ਜੋਗੰ ਜੁਵਾਲੀ ॥ ਜੋਤੰ ਮਾਲੀ ॥੧੪੬॥ ਪਰਸਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੂਣਿ ਕਸੇ ਕਟ ਚਾਂਪ ਧਰੇ ਕਰ ਕੋਪ ਕਹੀ ਦਿਜ ਰਾਮ ਅਹੋ ॥ ਗ੍ਰਹ ਤੋਰ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਸੀਅ ਜਾਤ ਹਰੇ ਤੁਮ ਕਉਨ ਕਹੋ ॥ ਬਿਨ ਸਾਚ ਕਹੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੇ ਜਿਨ ਕੰਠ ਕੁਠਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਸਹੋ ॥ ਘਰ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤਜ ਰਾਮ ਰਣੰ ਜਿਨ ਜੂਝ ਮਰੋ ਪਲ ਠਾਢ ਰਹੋ ॥੧੪੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਵਿਲੋਕ ਮੁਝੈ ਹਠਿ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹੀ ਠਾਢ ਰਹੈਂਗੇ ॥ ਤਾਤਿ ਗਹਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਤ੍ਰਿਣ ਦਾਂਤਨ ਤੇਨ ਕਹਾ ਰਣ ਆਜ ਗਹੈਂਗੇ ॥ ਬੰਬ ਬਜੇ ਰਣ ਖੰਭ ਗਡੇ ਗਹਿ ਹਾਥ ਹਥਿਆਰ ਕਹੂੰ ਉਮਹੈਂਗੇ ॥ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਦੁਰੈਬੇ ਕਉ ਰਾਮ ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਠਾਮ ਲਹੈਂਗੇ ॥੧੪੮॥ ਕਬਿਬਾਚ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਅਰ ਕੇ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਬਲਕਾਨੇ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਲੌ ਗਰਵੇ ਗਿਰ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਦੋਊ ਥਹਰਾਨੇ ॥ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੇ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਡਰ ਮਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੇ ਹਾਥ ਕਹੋ ਰਿਸ ਕੈ ਕਿਹੱ ਪੈ ਸਰ ਤਾਨੇ ॥੧੪੯॥ ਪਰਸਰਾਮ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋ ॥ ਜੇਤਕ ਬੈਨ ਕਹੇ ਸੁ ਕਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਹਾਥਿ ਹਥਿਆਰ ਗਹੇ ਸੁ ਗਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਗਹੇ ਤੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਨ ਲੈਹੋ ॥ ਰਾਮ ਰਿਸੈ ਰਣ ਮੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੋ ਭਜਿ ਕੈ ਕਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈਹੋ ॥ ਤੋਰ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਹਰਿ ਸੀਅ ਚਲੇ ਘਰਿ ਜਾਨ ਨ ਪੈਹੋ ॥੧੫੦॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਪਰਸਰਾਮ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

ਬੋਲ ਕਹੇ ਸੁ ਸਹੇ ਦਿਜ ਜੂ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਪ੍ਰਾਨ ਖ੍ਵੈਹੋ ॥ ਬੋਲਤ ਐਂਠ ਕਹਾ ਸਠ ਜਿਉ ਸਭ ਦਾਂਤ ਤੁਰਾਇ ਅਬੈ ਘਰਿ ਜੈਹੋ ॥ ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਹਿਹੈ ਤੁਮ ਕੱਉ ਜਬ ਭੀਰ ਪਰੀ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈਹੋ ॥ ਬਾਤ ਸੰਭਾਰ ਕਹੋ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਫਲਿ ਪੈਹੋ ॥੧੫੧॥ ਪਰਸਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਤੁਮ ਸਾਚ ਲਖੋ ਮਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜਉ ਤੁਮ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਹਾਓ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੁਵੰਡ ਬਿਹੰਡੀਯ ਜਿਉ ਕਰ ਤਿਉ ਅਪਨੋ ਬਲ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਓ ॥ ਤਉ ਹੀ ਗਦਾ ਕਰ ਸਾਰੰਗ ਚਕ੍ਰ ਲਤਾ ਭ੍ਰਿਗੁ ਕੀ ਉਰ ਮੱਧ ਸੁਹਾਓ ॥ ਮੇਰੋ ਉਤਾਰ ਕੁਵੰਡ ਮਹਾਂਬਲ ਮੋਹੂ ਕੱਉ ਆਜ ਚੜ੍ਹਾਇ ਦਿਖਾਓ ॥੧੫੨॥ ਕਬਿਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਨ ਸੂਰ ਕੁਵੰਡ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਹਸਿਕੈ ॥ ਲੀਅ ਚਾਂਪ ਚਟਾਕ ਚੜ੍ਹਾਇ ਬਲੀ ਖਟ ਟੂਕ ਕਰਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸਿਕੈ ॥ ਨਭ ਕੀ ਗਤਿ ਤਾਹਿ ਹਤੀ ਸਰ ਸੋ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਤ ਰਹੀ ਬਸਿਕੈ ॥ ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨਟ ਕੇ ਬਟ ਜਯੋਂ ਭਵ ਪਾਸ ਨਿਸੰਗਿ ਰਹੈ ਫਸਿਕੈ ॥੧੫੩॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੁੱਧ ਜਯਤ ॥੨॥ ਅਥ ਅਉਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੇਟ ਭੁਜਾ ਭਰ ਅੰਕ ਭਲੇ ਭਰਿ ਨੈਨ ਦੋਊ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਗੁੰਜਤ ਭ੍ਰਿੰਗ ਕਪੋਲਨ ਊਪਰ ਨਾਗ ਲਵੰਗ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਕੰਜ ਕੁਰੰਗ ਕਲਾਨਿਧ ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਲ ਹੇਰ ਹੀਏ ਹਹਰਾਈ ॥ ਬਾਲ ਲਖੈਂ ਛਬ ਖਾਟ ਪਰੈਂ ਨਹਿ ਬਾਟ ਚਲੈਂ ਨਿਰਖੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥੧੫੪॥ ਸੀਅ ਰਹੀ ਮੁਰਛਾਇ ਮਨੈ ਰਨ ਰਾਮ ਕਹਾ ਮਨ ਬਾਤ ਧਰੈਂਗੇ ॥ ਤੋਰ ਸਰਾਸਨਿ ਸ਼ੰਕਰ ਕੋ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਬਰਿਓ ਤਿਮ ਅਉਰ ਬਰੈਂਗੇ ॥ ਦੂਸਰ ਬਜਾਹ ਬਧੂ ਅਬ ਹੀ ਮਨ ਤੇ ਮੁਹਿ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈਂਗੇ ॥ ਦੇਖਤ ਹੌਂ ਨਿਜ ਭਾਗ ਭਲੇ ਬਿਧ ਆਜ ਕਹਾ ਇਹ ਠੌਰ ਕਰੈਂਗੇ ॥੧੫੫॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਆਇ ਬਜਾਇ ਬਧਾਈ ॥ ਭੱਗੁਲ ਲੋਕ ਫਿਰੈ ਸਭ ਹੀ ਰਣ ਮੋ ਲਖ ਰਾਘਵ ਕੀ ਅਧਕਾਈ ॥ ਸੀਅ ਰਹੀ ਰਨ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਅਵਧੇਸਰ ਬਾਤ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਧਨ ਕੇ ਘਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥੧੫੬॥ ਬੰਦਨਵਾਰ ਬਧੀ ਸਭ ਹੀ ਦਰ ਚੰਦਨ ਸੌ ਛਿਰਕੇ ਗ੍ਰਹ ਸਾਰੇ ॥ ਕੇਸਰ ਡਾਰ ਬਰਾਤਨ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਹੁਇ ਪੁਰਹੂਤ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮੁਚੰਗ ਪਖਾਵਜ ਨਾਚਤ ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਿ ਅਖਾਰੇ ॥ ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਸਭ ਹੀ ਅਗੂਆ ਸੁਤ ਕੱਉ ਪਿਤੁ ਲੈ ਪੁਰ ਅਉਧ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੫੭॥ ਚੌਪਈ ॥

ਸਭਹੂ ਮਿਲਿ ਗਿਲ ਕੀਯੋ ਉਛਾਹਾ ॥ ਪੂਤ ਤਿਹੂੰ ਕਉ ਰਚਯੋ ਬਿਯਾਹਾ ॥ ਰਾਮ ਸੀਆ ਬਰ ਕੈ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸਨ ਹੋਤ ਬਧਾਏ ॥੧੫੮॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਹੋਤ ਉਛਾਹ ਅਪਾਰੂ ॥ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤਨ ਕੋ ਬਿਯਾਹ ਬਿਚਾਰੂ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਾਚਤ ਕੋਟਨ ਕੋਟ ਅਖਾਰੰ ॥੧੫੯॥ ਬਨ ਬਨ ਬੀਰ ਪਖਰੀਆ ਚਲੇ ॥ ਜੋਬਨਵੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਭਲੇ ॥ ਭਏ ਜਾਇ ਇਸਥਤ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰ ਪਰ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾ ਧਨਰਧਰ ॥੧੬੦॥ ਬਾਜਤ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚੰਚਲਾ ਨਾਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥੧੬੧॥ ਭਿੱਛਕਨ ਹਉਸ ਨ ਧਨ ਕੀ ਰਹੀ ॥ ਦਾਨ ਸੂਰਨ ਸਰਤਾ ਹੁਇ ਬਹੀ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮਾਗਨ ਕੱਉ ਆਵੈ ॥ ਬੀਸਕ ਬਾਤ ਘਰੈ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧੬੨॥ ਬਨ ਬਨ ਚਲਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ਫੂਲੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤ ਜਾਨੁ ਬਨ ॥ ਸੋਭਤ ਕੇਸਰ ਅੰਗ ਡਰਾਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਹੀਏ ਉਛਰ ਜਨ ਆਯੋ ॥੧੬੩॥ ਸਾਜਤ ਭਏ ਅਮਿਤ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥ ਉਮਡ ਚਲਤ ਜਿਹੱ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਗੰਗਾ ॥ ਭਲ ਭਲ ਕੁਅਰ ਚੜ੍ਹੇ ਸਜ ਸੈਨਾ ॥ ਕੋਟਕ ਚੜ੍ਹੇ ਸੂਰ ਜਨੁ ਗੈਨਾ ॥੧੬੪॥ ਭਰਥ ਸਹਿਤ ਸੋਭਤ ਸਭ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਕਹਿ ਨ ਪਰਤ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੁ ਬਾਤਾ ॥ ਮਾਤਨ ਮਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਤ ਮੋਹੈਂ ॥ ਜਨੁ ਦਿਤ ਗ੍ਰਹ ਰਵਿ ਸਸ ਦੋਊ ਸੋਹੈਂ ॥੧੬੫॥ ਇਹੱ ਬਿਧਿ ਕੈ ਸਜ ਸੁੱਧ ਬਰਾਤਾ ॥ ਕਛੁ ਨ ਪਰਤ ਕਹਿ ਤਿਨਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਬਾਢਤ ਕਹਤ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਤਨ ਕਰ ॥ ਬਿਦਾ ਹੋਨ ਸਿਸ ਚਲੇ ਤਾਤ ਘਰ ॥੧੬੬॥ ਆਇ ਪਿਤਾ ਕਹੁ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ॥ ਜੋਰ ਪਾਨ ਠਾਢੇ ਬਲ ਧਾਮਾ ॥ ਨਿਰਖ ਪੁਤ੍ਰ ਆਨੰਦ ਮਨ ਭਰੇ ॥ ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿਪਨ ਕਹੁੱ ਕਰੇ ॥੧੬੭॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਲੈ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥ ਜਨ ਦੁਇ ਰਤਨ ਨਿਰਧਨੀ ਪਾਏ ॥ ਬਿਦਾ ਮਾਂਗ ਜਬ ਗਏ ਰਾਮ ਘਰ ॥ ਸੀਸ ਰਹੇ ਧਰ ਚਰਨ ਕਮਲ ਪਰ ॥੧੬੮॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਰਾਮ ਬਿਦਾ ਕਰੇ ਸਿਰ ਚੂਮਯੋ ਪਾਨ ਪੀਠ ਧਰੇ ਆਨਦ ਸੋ ਭਰੇ ਲੈ ਤੰਬੋਰ ਆਗੇ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਤੀਨੋ ਭਾਈ ਯੌਂ ਚਲਤ ਭਏ ਮਾਨੋ ਸੂਰ ਚੰਦ ਕੋਟਿ ਆਨ ਅਵਤਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਸਰ ਸੋ ਭੀਜੇ ਪਟ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਨੋ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਹਾਗ ਭਾਗ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜਾ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਐਸੇ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਕਾਮ ਜੂ ਨੇ ਕੋਰਿਕ ਕਲਿਯੋਰਾ ਕੈਧੌ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥੧੬੯॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਅਉਧ ਤੇ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਲੀਨੇ ਸੰਗਿ ਸੂਰ ਭਲੇ ਰਨ

ਤੇ ਨ ਟਲ ਪਲੇ ਸੋਭਾ ਹੂ ਕੇ ਧਾਮ ਕੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਰਹਾਰ ਸੋਭੀਅਤ ਅਪਾਰ ਤੀਨੋ ਲੋਗ ਮਧ ਕੀ ਮੁਹੱਯਾ ਸਬ ਬਾਮ ਕੇ ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲੱਯਾ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਤੀਨੋ ਰਾਮ ਜੂ ਕੇ ਭੱਯਾ ਹੈਂ ਚਹੱਯਾ ਹਰ ਨਾਮ ਕੇ ॥ ਬੁੱਧ ਕੇ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ਸਿੰਗਾਰ ਅਵਤਾਰ ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੇ ਪਹਾਰ ਕੈ ਕੁਮਾਰ ਬਨੇ ਕਾਮ ਕੇ ॥੧੭੦॥ ਅਸੂ ਬਰਨਨੰ ॥ ਕਬਿਤ ॥ ਨਾਗਰਾ ਕੇ ਨੈਨ ਹੈਂ ਕਿ ਚਾਤਰਾ ਕੇ ਬੈਨ ਹੈਂ ਬਘੂਲਾ ਮਾਨੋ ਗੈਨ ਕੈਸੇ ਤੈਸੇ ਥਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਤਕਾ ਕੇ ਪਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਜੂਪ ਕੈਸੇ ਦਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਛਲ ਕੋ ਦਿਖਾਉ ਕੋਊ ਤੈਸੇ ਬਿਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਹਾਕੇ ਬਾਜ ਬੀਰ ਹੈਂ ਤੁਫੰਗ ਕੈਸੇ ਤੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਅੰਜਨੀ ਕੇ ਧੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਧੁਜਾ ਸੇ ਫਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਲਹਰੈਂ ਅਨੰਗ ਕੀ ਤਰੰਗ ਜੈਸੇ ਗੰਗ ਕੀ ਅਨੰਗ ਕੈਸੇ ਅੰਗ ਜਯੋਂ ਨ ਕਹੂੰ ਠਹਰਤ ਹੈਂ ॥੧੭੧॥ ਨਿਸਾ ਨਿਸ ਨਾਥਿ ਜਾਨੈ ਦਿਨ ਦਿਨਪਤਿ ਮਾਨੈ ਭਿੱਛਕਨ ਦਾਤਾ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ਮਹਾਂ ਦਾਨ ਹੈਂ ॥ ਅਉਖਧੀ ਕੈ ਰੋਗਨ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਜੋਗਨ ਸਮੀਪ ਕੈ ਬਿਯੋਗਨ ਮਹੇਸ ਮਹਾ ਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੈ ਖੱਗ ਖਗਾਤਾ ਸਿਸ ਰੂਪਨ ਕੇ ਮਾਤਾ ਮਹਾਂ ਗਯਾਨੀ ਗਯਾਨ ਗਯਾਤਾ ਕੈ ਬਿਧਾਤਾ ਕੈ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਗਨਨ ਗਨੇਸ ਮਾਨੇ ਸੁਰਨ ਸੁਰੇਸ ਜਾਨੇ ਜੈਸੇ ਪੇਖੇ ਤੈਸੇਈ ਲਖੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈਂ ॥੧੭੨॥ ਸੁਧਾ ਸੌ ਸੁਧਾਰੇ ਰੂਪ ਸੋਭਤ ਉਜਿਯਾਰੇ ਕਿਧੌਂ ਸਾਚੇ ਬੀਚ ਢਾਰੇ ਮਹਾ ਸੋਭਾ ਕੈ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਕੇ ਮੋਹਬੇ ਨਮਿੱਤ ਬੀਰ ਬਿਧਨਾ ਬਨਾਏ ਮਹਾਂ ਬਿਧ ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਦੇਵ ਦੈਤਨ ਬਿਬਾਦ ਛਾਡ ਬਡੇ ਚਿਰ ਮਥ ਕੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਛੀਰ ਲੀਨੇ ਹੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ। ਕਿਧੌਂ ਬਿਸਨਾਥ ਜੂ ਬਨਾਏ ਨਿਜ ਪੇਖਬੇ ਕਉ ਅਉਰ ਨ ਸਕਤ ਐਸੀ ਸੂਰਤੈ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥੧੭੩॥ ਸੀਮ ਤਜ ਆਪਨੀ ਬਿਰਾਨੇ ਦੇਸ ਲਾਂਘ ਲਾਂਘ ਰਾਜਾ ਮਿਥਲੇਸ ਕੇ ਪਹੂਚੇ ਦੇਸ ਆਨ ਕੈ ॥ ਤੁਰਹੀ ਅਨੰਤ ਬਾਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਅਪਾਰ ਗਾਜੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜਨ ਬਜਾਏ ਜੋਰ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ਆਗੈ ਆਨਿ ਤੀਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਠ ਲਾਇ ਲੀਨੇ ਰੀਤ ਰੂੜ ਸਬੈ ਕੀਨੇ ਬੈਠੇ ਬੇਦ ਕੈ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ॥ ਬਰਖਿਯੋ ਧੰਨ ਕੀ ਧਾਰ ਪਾਇਯਤ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਭਿੱਛਕ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਾਰ ਐਸੇ ਪਾਇ ਦਾਨ ਕੈ ॥੧੭੪॥ ਬਾਨੇ ਫਹਰਾਨੇ ਘਹਰਾਨੇ ਦੁੰਦਭ ਅਰਰਾਨੇ ਜਨਕ ਪੁਰੀ ਕੌ ਨੀਅਰਾਨੇ ਬੀਰ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਢਾਰੈ ਕਹੂੰ ਚਾਰਣ ਉਚਾਰੈ ਕਹੂੰ ਭਾਟਜੁ ਪੁਕਾਰੈ ਛੰਦ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਾਜੈ ਕੋਊ ਬਾਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸਾਜੈ ਦੇਖੇ ਕਾਮ ਲਾਜੈ ਰਹੇ ਭਿੱਛਕ ਅਘਾਇ ਕੈ ॥ ਰੰਕ ਤੇ ਸੁ ਰਾਜਾ ਭਏ

ਆਸਿਖ ਅਸੇਖ ਦਏ ਮਾਂਗਤ ਨ ਭਏ ਫੇਰ ਐਸੇ ਦਾਨ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੭੫॥ ਆਨ ਕੈ ਜਨਕ ਲੀਨੋ ਕੰਠ ਸੋ ਲਗਾਇ ਤਿਹੂੰ ਆਦਰ ਦੁਰੰਤ ਕੈ ਅਨੰਤ ਭਾਂਤ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਬੇਦ ਕੇ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ਕੈ ਬਯਾਸ ਤੇ ਬਧਾਈ ਬੇਦ ਏਕ ਏਕ ਬਿਪ੍ਰ ਕਉ ਬਿਸੇਖ ਸ੍ਵਰਨ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜ ਕੁਆਰ ਸਬੈ ਪਹਿਰਾਏ ਸਿਰ ਪਾਇਨ ਤੇ ਮੋਤੀ ਮਾਨਕਨ ਕੇ ਬਰਖ ਮੇਘ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਦੰਤੀ ਸ੍ਵੇਤ ਦੀਨੇ ਕੇਤੇ ਸਿੰਧਲੀ ਤੁਰੇ ਨਵੀਨੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਤੀਨੋ ਬਯਾਹਕੈ ਪਠਏ ਹੈਂ ॥੧੭੬॥ ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਬਿਯਾਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਲੰ ॥ ਮਾਂਗ ਬਿਦਾ ਮੁਖਿ ਲੀਨ ਉਤਾਲੰ ॥ ਸਾਜਨ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਸੰਜੁਤ ॥ ਏਸਨ ਏਸ ਨਰੇਸਨ ਕੇ ਜੁਤ ॥੧੭੭॥ ਦਾਜ ਸੁਮਾਰ ਸਕੈ ਕਰ ਕਉਨੈ ॥ ਬੀਨ ਸਕੈ ਬਿਧਨਾ ਨਹੀ ਤਉਨੈ ॥ ਬੇਸਨ ਬੇਸਨ ਬਾਜ ਮਹਾ ਮਤ ॥ ਭੇਸਨ ਭੇਸ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥੧੭੮॥ ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਕੇ ਗਨ ॥ ਗਾਜਤ ਸੂਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ਮਹਾ ਮਨ ॥ ਅਉਧ ਪੁਰੀ ਨੀਅਰਾਨਜ ਹੀ ਜਬ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦ ਤਹੀ ਤਬ ॥੧੭੯॥ ਮਾਤਨ ਵਾਰ ਪੀਯੋ ਜਲ ਪਾਨੰ ॥ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਰਹੇ ਛਬਿ ਮਾਨੰ ॥ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਲਾਇ ਲਏ ਉਰ ॥ ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਏ ਪੁਰ ॥੧੮੦॥ ਭੂਪਜ ਬਯਾਹ ਜਬੈ ਗ੍ਰਹ ਆਏ ॥ ਬਾਜਤ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਧਾਏ ॥ ਤਾਤ ਬਸਿਸਟਿ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਅਉਰ ਅਨੇਕ ਤਹਾਂ ਰਿਖ ਆਏ ॥੧੮੧॥ ਘੋਰ ਉਠੀ ਘਹਰਾਇ ਘਟਾ ਤਬ ॥ ਚਾਰੋ ਦਿਸ ਦਿਗ ਦਾਹ ਲਖਯੋ ਸਬ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸਬੈ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭੂਪਤ ਸੋ ਇਹੱ ਭਾਂਤ ਬਖਾਨੇ ॥੧੮੨॥ ਹੋਤ ਉਤਪਾਤ ਬਡੇ ਸੁਣ ਰਾਜਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੋ ਰਿਖ ਜੋਰ ਸਮਾਜਨ ॥ ਬੋਲਹੁ ਬਿੱਪ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਹੈਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥੧੮੩॥ ਆਇਸ ਰਾਜ ਦਯੋ ਤਤਕਾਲਹ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰਹ ਬੁੱਧ ਬਿਸਾਲਹ ॥ ਹੈਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥ ਆਇਸ ਬੇਗ ਨਰੇਸ ਕਰੀਜੈ ॥੧੮੪॥ ਬੋਲ ਬਡੇ ਰਿਖ ਲੀਨ ਮਹਾਂ ਦਿਜ ॥ ਹੈ ਤਿਨ ਬੋਲ ਲਯੋ ਜੁਤ ਰਿਤਜਜ ॥ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਖੁਦਯੋ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ॥ ਗਾਡੀਯ ਖੰਭ ਤਹਾਂ ਧਰਮੰਧਰ ॥੧੮੫॥ ਛੋਰਿ ਲਯੋ ਹਯਸਾਰਹ ਤੇ ਹਯ ॥ ਅਸਿਤ ਕਰਨ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਕੇਕਯ ॥ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਨਰੇਸ ਦਏ ਸੰਗਿ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੈ ਅੰਗ ॥੧੮੬॥ ਸਮਾਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਨਰੇਸ ਸੰਗ ਕੈ ਦਏ ॥ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਲਏ ॥ ਸਨੱਧਬੱਧ ਹੁਇ ਚਲੇ ॥ ਸੁਬੀਰ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥੧੮੭॥ ਬਿਦੇਸ

ਦੇਸ ਗਾਹਕੈ ॥ ਅਦਾਹ ਠਉਰ ਦਾਹਕੈ ॥ ਫਿਰਾਇ ਬਾਜ ਰਾਜ ਕੱਉ ॥ ਸੁਧਾਰ ਰਾਜ ਕਾਜ ਕੱਉ ॥੧੮੮॥ ਨਰੇਸ ਪਾਇ ਲਾਗੀਯੰ ॥ ਦੁਰੰਤ ਦੋਖ ਭਾਗੀਯੰ ॥ ਸੁ ਪੂਰ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰਯੋ ॥ ਨਰੇਸ ਤ੍ਰਾਸ ਕਉ ਹਰਯੋ ॥੧੮੯॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਦਿਜੰ ਅਘਾਇ ਕੈ ॥ ਦੁਰੰਤ ਆਸਿਖੇਂ ਰੜੈਂ ॥ ਰਿਚਾ ਸੁ ਬੇਦ ਕੀ ਪੜੈਂ ॥੧੯੦॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ॥ ਸੁਭੰਤ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ॥ ਬਿਸੇਖ ਸੂਰ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਸੁਸੀਲ ਨਾਰਿ ਲੋਭਹੀ ॥੧੯੧॥ ਬਜੰਤ੍ਰ ਕੋਟ ਬਾਜਹੀਂ ॥ ਸਨਾਇ ਭੇਰ ਸਾਜਹੀਂ ॥ ਬਨਾਇ ਦੇਵਤਾ ਧਰੈਂ ॥ ਸਮਾਨ ਜਾਇ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥੧੯੨॥ ਕਰੈ ਡੰਡਉਤ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਭਾਵਨਾ ਧਰੈਂ ॥ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਜਾਪੀਐ ॥ ਦੁਰੰਤ ਥਾਪ ਥਾਪੀਐ ॥੧੯੩॥ ਨਚਾਤ ਚਾਰਮੰਗਨਾ ॥ ਸੁਜਾਨ ਦੇਵ ਅੰਗਨਾ ॥ ਕਮੀ ਨ ਕਉਨ ਕਾਜ ਕੀ ॥ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਮ ਰਾਜ ਕੀ ॥੧੯੪॥ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਿਖਵੰਤ ਹੈਂ ਦਿਜ ਏਕ ॥ ਬਾਨ ਅਉਰ ਕਮਾਨ ਕੀ ਬਿਧ ਦੇਤ ਆਨ ਅਨੇਕ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਸੋਂ ਪੜਾਵਤ ਬਾਰ ਨਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਕੋਕ ਕਾਬਯ ਪੜੈ ਕਹੂੰ ਬਯਾਕਰਨ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥੧੯੫॥ ਰਾਮ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ॥ ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਨਰੇਸ ਜੀਤ ਅਸੇਸ ਕੀਨ ਗੁਲਾਮ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਜੈ ਪੱਤ੍ਰ ਕੀ ਸਭ ਧਾਮ ॥੧੯੬॥ ਬਾਟ ਤੀਨ ਦਿਸਾ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਾਮ ॥ ਬੋਲ ਰਾਜ ਬਿਸਿਸਟ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ਕੇਤਕ ਜਾਮ ॥ ਸਾਜ ਰਾਘਵ ਰਾਜ ਕੇ ਘਟ ਪੂਰ ਰਾਖਸਿ ਏਕ ॥ ਆਂਬ੍ਰ ਮਉਲ ਨਦੀ ਸੁ ਉਦਕੰ ਅਉਰ ਪੁਹਪ ਅਨੇਕ ॥੧੯੭॥ ਥਾਰ ਚਾਰ ਅਪਾਰ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨਾਦਿ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਧਰੇ ਸਬੈ ਤਹ ਆਨ ਆਨ ਦੁਰੰਤ ॥ ਮੰਥਰਾ ਇਕ ਗਾਂਧ੍ਰਬੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਠੀ ਤਿਹੱ ਕਾਲ ॥ ਬਾਜ ਸਾਜ ਸਣੈ ਚੜੀ ਸਭ ਸੁਭ੍ਰ ਧਉਲ ਉਤਾਲ ॥੧੯੮॥ ਬੇਣ ਬੀਣ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਦ ਸੁਣੇ ਰਹੀ ਚਕ ਬਾਲ ॥ ਰਾਮ ਰਾਜ ਉਠੀ ਜੱਯਤ ਧੁਨਿ ਭੂਮ ਭੂਰ ਬਿਸਾਲ ॥ ਜਾਤ ਹੀ ਸੰਗਿ ਕੇਕਈ ਇਹੱ ਭਾਂਤ ਬੋਲੀ ਬਾਤਿ ॥ ਹਾਥ ਬਾਤ ਛੁਟੀ ਚਲੀ ਬਰ ਮਾਂਗ ਹੈਂ ਕਿਹੱ ਰਾਤਿ ॥੧੯੯॥ ਕੇਕਈ ਇਮ ਜਉ ਸੁਨੀ ਭਈ ਦੁੱਖਤਾ ਸਰਬੰਗ ॥ ਝੂਮ ਭੂਮ ਗਿਰੀ ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਿਮ ਲਾਗ ਬਾਣ ਸੁਰੰਗ ॥ ਜਾਤ ਹੀ ਅਵਧੇਸ ਕੱਉ ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲੀ ਬੈਨ ॥ ਦੀਜੀਏ ਬਰ ਭੂਪ ਮੋਕਉ ਜੋ ਕਹੇ ਦੁਇ ਦੈਨ ॥੨੦੦॥ ਰਾਮ ਕੋ ਬਨ ਦੀਜੀਐ

ਮਮ ਪੂਤ ਕੱਉ ਨਿਜ ਰਾਜ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਦੋਊ ਚਉਰ ਛੱਤ੍ਰ ਸਮਾਜ॥ ਦੇਸ ਅਉਰਿ ਬਿਦੇਸ ਕੀ ਠਕੁਰਾਇ ਦੈ ਸਭ ਮੋਹਿ॥ ਸੱਤ ਸੀਲ ਸਤੀ ਜਤੱ ਬ੍ਰਤ ਤਉ ਪਛਾਨੋ ਤੋਹਿ॥੨੦੧॥ ਪਾਪਨੀ ਬਨ ਰਾਮ ਕੋ ਪੈਹੈ ਕਹਾ ਜਸ ਕਾਢ॥ ਭਸਮ ਆਨਨ ਤੇ ਗਈ ਕਹਿ ਕੈਸ ਕੇ ਅਸਿ ਬਾਢ॥ ਕੋਪ ਭੂਪ ਕੁਅੰਡ ਲੈ ਤੁਹਿ ਕਾਟੀਐ ਇਹ ਕਾਲ॥ ਨਾਸ ਤੋਰ ਨ ਕੀਜੀਐ ਤਕ ਛਾਡੀਐ ਤੁਹਿ ਬਾਲ॥੨੦੨॥ ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਛੰਦ॥ ਨਰ ਦੇਵ ਦੇਵ ਰਾਮ ਹੈ॥ ਅਭੇਵ ਧਰਮ ਧਾਮ ਹੈ॥ ਅਬੁੱਧ ਨਾਰਿ ਤੈ ਮਨੈ॥ ਬਿਸੁੱਧ ਬਾਤ ਕੋ ਭਨੈ॥੨੦੩॥ ਅਗਾਧਿ ਦੇਵ ਅਨੰਤ ਹੈ॥ ਅਭੂਤ ਸੋਭਵੰਤ ਹੈ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਰਮ ਕਾਰਣੰ॥ ਬਿਹਾਲ ਦਿਆਲ ਤਾਰਣੰ॥੨੦੪॥ ਅਨੇਕ ਸੰਤ ਤਾਰਣੰ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਕਾਰਣੰ॥ ਸੁਰੇਸ ਭਾਇ ਰੂਪਣੰ॥ ਸਮ੍ਰਿੱਧ ਸਿੱਧ ਕੂਪਣੰ॥੨੦੫॥ ਬਰੰ ਨਰੇਸ ਦੀਜੀਐ॥ ਕਹੇ ਸੁ ਪੂਰ ਕੀਜੀਐ॥ ਨ ਸੰਕ ਰਾਜ ਧਾਰੀਐ॥ ਨ ਬੋਲ ਬੋਲ ਹਾਰੀਐ॥੨੦੬॥ ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਅੱਧਾ ਛੰਦ॥ ਨ ਲਾਜੀਐ॥ ਨ ਭਾਜੀਐ॥ ਰਘੁਏਸ ਕੋ॥ ਬਨੇਸ ਕੋ॥੨੦੭॥ ਬਿਦਾ ਕਰੋ॥ ਧਰਾ ਹਰੋ॥ ਨ ਭਾਜੀਐ॥ ਬਿਰਾਜੀਐ॥੨੦੮॥ ਬਸਿਸਟ ਕੋ॥ ਦਿਜਿਸਟ ਕੋ॥ ਬੁਲਾਈਐ॥ ਪਠਾਈਐ॥੨੦੯॥ ਨਰੇਸ ਜੀ॥ ਉਸੇਸ ਲੀ॥ ਘੁਮੇ ਘਿਰੇ॥ ਧਰਾ ਗਿਰੇ॥੨੧੦॥ ਸੁਚੇਤ ਭੇ॥ ਅਚੇਤ ਤੇ॥ ਉਸਾਸ ਲੈ॥ ਉਦਾਸ ਹ੍ਵੈ॥੨੧੧॥ ਉਗਾਧ ਛੰਦ॥ ਸਬਾਰ ਨੈਣੰ॥ ਉਦਾਸ ਬੈਣੰ॥ ਕਹਿਯੋ ਕੁਨਾਰੀ॥ ਕੁਬ੍ਰਿੱਤ ਕਾਰੀ॥੨੧੨॥ ਕਲੰਕ ਰੂਪਾ॥ ਕੁਵਿਰਤ ਕੂਪਾ॥ ਨਿਲੱਜ ਨੈਣੀ॥ ਕੁਬਾਕ ਬੈਣੀ॥੨੧੩॥ ਕਲੰਕ ਕਰਣੀ॥ ਸਮ੍ਰਿੱਧ ਹਰਣੀ॥ ਅਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮਾ॥ ਨਿਲੱਜ ਧਰਮਾ॥੨੧੪॥ ਅਲੱਜ ਧਾਮੰ॥ ਨਿਲੱਜ ਬਾਮੰ॥ ਅਸੋਭ ਕਰਣੀ॥ ਸਸੋਭ ਹਰਣੀ॥੨੧੫॥ ਨਿਲੱਜ ਨਾਰੀ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ॥ ਅਧਰਮ ਰੂਪਾ॥ ਅਕੱਜ ਕੂਪਾ॥੨੧੬॥ ਪਹ ਪਿਟਆਰੀ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ॥ ਮਰੈ ਨ ਮਰਣੀ॥ ਅਕਾਜ ਕਰਣੀ॥੨੧੭॥ ਕੇਕਈ ਬਾਚ॥ ਨਰੇਸ ਮਾਨੋ॥ ਕਹਯੋ ਪਛਾਨੋ॥ ਬਦਯੋ ਸੁ ਦੇਹੂ॥ ਬਰੰ ਦੁ ਮੋਹੂ॥੨੧੮॥ ਚਿਤਾਰ ਲੀਜੈ॥ ਕਹਯੋ ਸੁ ਦੀਜੈ॥ ਨ ਧਰਮ

ਹਾਰੋ ॥ ਨ ਭਰਮ ਟਾਰੋ ॥੨੧੯॥ ਬੁਲੈ ਬਸਿਸਟੈ ॥ ਅਪੂਰਬ ਇਸਟੈ ॥ ਕਹੀ ਸੀਏਸੈ ॥ ਨਿਕਾਰ ਦੇਸੈ ॥੨੨੦॥ ਬਿਲਮ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ॥ ਰਿਖੇਸ ਰਾਮੰ ॥ ਨਿਕਾਰ ਧਾਮੰ ॥੨੨੧॥ ਰਹੇ ਨ ਇਆਨੀ ॥ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਚੁਪੈ ਨ ਬਉਰੀ ॥ ਬਕੈਤ ਡਉਰੀ ॥੨੨੨॥ ਧ੍ਰਿਗੰ ਸਰੂਪਾ ॥ ਨਿਖੇਧ ਕੂਪਾ ॥ ਦ੍ਰਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥ ਨਰੇਸ ਛੈਣੀ ॥੨੨੩॥ ਨਿਕਾਰ ਰਾਮੰ ॥ ਅਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਹਤਯੋ ਨਿਜੇਸੰ ॥ ਕੁਕਰਮ ਭੇਸੰ ॥੨੨੪॥ ਉਗਾਥਾ ਛੰਦ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥ ਅਭੰਡ ਭੰਡੇ ਅਡੰਗ ਡੰਗੇ ॥ ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥੨੨੫॥ ਅਕਰਮ ਕਰਮੰ ਅਲੱਖ ਲੱਖੇ ॥ ਅਡੰਡ ਡੰਡੇ ਅਭੱਖ ਭੱਖੇ ॥ ਅਥਾਹ ਥਾਹੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥੨੨੬॥ ਅਭਿੱਜ ਭਿੱਜੇ ਅਜਾਲ ਜਾਲੇ ॥ ਅਖਾਪ ਖਾਪੇ ਅਚਾਲ ਚਾਲੇ ॥ ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਡੰਡ ਡਾਂਡੇ ॥ ਅਕਿੱਤ ਕਿੱਤੇ ਅਮੰਡ ਮਾਂਡੇ ॥੨੨੭॥ ਅਛਿੱਦ ਛਿੱਦੇ ਅਦੱਗ ਦਾਗੇ ॥ ਅਚੋਰ ਚੋਰੇ ਅਠੱਗ ਠਾਗੇ ॥ ਅਭਿੱਦ ਭਿੱਦੇ ਅਫੋੜ ਫੋੜੇ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥੨੨੮॥ ਅਦੱਗ ਦੱਗੇ ਅਮੋੜ ਮੋੜੇ ॥ ਅਖਿੱਚ ਖਿੱਚੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥ ਅਕੱਢ ਕੱਢੇ ਅਸਾਧ ਸਾਧੇ ॥ ਅਫੱਟ ਫੱਟੇ ਅਫਾਧ ਫਾਧੇ ॥੨੨੯॥ ਅਧੰਧ ਧੰਧੇ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ॥ ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਭੱਜ ਭੱਜੇ ॥ ਅਛੇੜ ਛੇੜੇ ਅਲੱਧ ਲੱਧੇ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬੱਧ ਬੱਧੇ ॥੨੩੦॥ ਅਚੀਰ ਚੀਰੇ ਅਤੋੜ ਤਾੜੇ ॥ ਅਠੱਟ ਠੱਟੇ ਅਪਾੜ ਪਾੜੇ ॥ ਅਧੱਕ ਧੱਕੇ ਅਪੰਗ ਪੰਗੇ ॥ ਅਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਅਜੰਗ ਜੰਗੇ ॥੨੩੧॥ ਅਕੁੱਟ ਕੁੱਟੇ ਅਘੁੱਟ ਘਾਏ ॥ ਅਚੂਰ ਚੂਰੇ ਅਦਾਵ ਦਾਏ ॥ ਅਭੀਰ ਭੀਰੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥ ਅਟੁੱਕ ਟੁੱਕੇ ਅਕੰਗ ਕੰਗੇ ॥੨੩੨॥ ਅਖਿੱਦ ਖੇਦੇ ਅਢਾਹ ਢਾਹੇ ॥ ਅਗੰਜ ਗੰਜੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥ ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਹੇਹ ਹੇਹੇ ॥ ਵਿਰਚੰਨ ਨਾਰੀ ਤ ਸੁੱਖ ਕੇਹੇ ॥੨੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੇਕਈ ਹਠ ਗਹਯੋ ਬਰ ਮਾਂਗਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਅਤਿ ਆਤਰ ਕਿਆ ਕਹਿ ਸਕੈ ਬਧਯੋ ਕਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ॥੨੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪਰ ਪਾਇਨ ਰਹੇ ਮੋਰੇ ਬਚਨ ਅਨੇਕ ॥ ਗਹਿ ਅਉਹਠਿ ਅਬਲਾ ਰਹੀ ਮਾਨਯੋ ਬਚਨ ਨ ਏਕ ॥੨੩੫॥ ਬਰ ਦਯੋ ਮੈ ਛੋਰੋ ਨਹੀ ਤੈਂ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥

ਘਰ ਮੋ ਸੁਤ ਕਉ ਦੀਜੀਐ ਬਨਬਾਸੈ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੩੬॥ ਭੂਪ ਧਰਨ ਬਿਨ ਬੁੱਧਿ ਗਿਰਯੋ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨ ॥ ਜਿਮ ਮ੍ਰਿਗੇਸ ਬਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਧਯੋ ਬਧਕ ਬਰਿ ਬਾਨ ॥੨੩੭॥ ਤਰਫਰਾਤ ਪ੍ਰਿਥ੍ਵੀ ਪਰਯੋ ਸੁਨਿ ਬਨ ਰਾਮ ਉਚਾਰ ॥ ਪਲਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤਯਾਗੇ ਤਜਤ ਮੱਧਿ ਸਫਰਿ ਸਰ ਬਾਰ ॥੨੩੮॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਣਯੋ ਉਠਿ ਥਿਰ ਭਯੋ ਸੁਚੇਤ ॥ ਜਨੁ ਰਣ ਸੁਭਟ ਗਿਰਯੋ ਉਠਯੋ ਗਹਿ ਅਸ ਨਿਡਰ ਸੁਚੇਤ ॥੨੩੯॥ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਸਹੋ ਧਰਮ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥ ਦੈਨ ਕਹੇ ਜੋ ਬਰ ਹੁਤੇ ਤਨ ਜੁਤ ਦਏ ਉਠਾਇ ॥੨੪੦॥ ਕੇਕਈ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪੋ ਬਾਚ ॥ ਬਸਿਸਟ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਪਯਾਨੋ ਬਨ ਕਰੈ ਭਰਥ ਕਰੈ ਠਕੁਰਾਇ ॥ ਬਰਖ ਚਤਰ ਦਸ ਕੇ ਬਿਤੇ ਫਿਰਿ ਰਾਜਾ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੧॥ ਕਹੀ ਬਸਿਸਟ ਸੁਧਾਰ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬਰ ਸੋ ਜਾਇ ॥ ਬਰਖ ਚਤੁਰਦਸ ਭਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੨॥ ਸੁਨਿ ਬਸਿਸਟ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਣ ਰਘੁਪਤਿ ਫਿਰੇ ਸਸੋਗ ॥ ਉਤ ਦਸਰਥ ਤਨ ਕੋ ਤਜਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਯੋਗ ॥੨੪੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਵਤ ਰਘੁਰਾਇ ਸਭੁ ਧਨ ਦੀਯੋ ਲੁਟਾਇਕੈ ॥ ਕਟਿ ਤਰਕਸੀ ਸੁਹਾਇ ਬੋਲਤ ਭੇ ਸੀਅ ਸੋ ਬਚਨ ॥੨੪੪॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨਿ ਸੀਅ ਸੁਜਸ ਸੁਜਾਨ ਰਹੋ ਕੌਸੱਲਿਆ ਤੀਰ ਤੁਮ ॥ ਰਾਜ ਕਰਉ ਫਿਰਿ ਆਨ ਤੋਹਿ ਸਹਿਤ ਬਨਬਾਸ ਬਸਿ ॥੨੪੫॥ ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮੈ ਨ ਤਜੋ ਪੀਅ ਸੰਗਿ ਕੈਸੋਈ ਦੁਖ ਜੀਅ ਪੈ ਪਰੋ ॥ ਤਨਕ ਨ ਮੋਰਉ ਅੰਗਿ ਅੰਗ ਤੇ ਹੋਇ ਅਨੰਗ ਕਿਨ ॥੨੪੬॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਜਉ ਨ ਰਹਉ ਸਸੁਰਾਰ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤੋਹਿ ਪੱਠੈ ਦਿਉ ॥ ਨੇਕ ਸੁਭਾਨਨ ਤੇ ਹਮ ਕੱਉ ਜੋਈ ਠਾਟ ਕਹੋ ਸੋਈ ਗਾਠ ਗਿਠੈ ਦਿਉ। ਜੇ ਕਛੁ ਚਾਹ ਕਰੋ ਧਨ ਕੀ ਟੁਕ ਮੋਹ ਕਹੋ ਸਬ ਤੋਹ ਉਠੈ ਦਿਉ ॥ ਕੇਤਕ ਅਉਧ ਕੋ ਰਾਜ ਸਲੋਚਨ ਰੰਕ ਕੋ ਲੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲੁਟੈ ਦਿਉ ॥੨੪੭॥ ਘੋਰ ਸੀਆ ਬਨ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਕਹੋ ਹਮ ਸੌ ਕਸ ਤੈ ਨਿਬਹੈਹੈ ॥ ਗੁੰਜਤ ਸਿੰਘ ਡਕਾਰਤ ਕੋਲ ਭਯਾਨਕ ਭੀਲ ਲਖੈ ਭ੍ਰਮ ਐਹੈ ॥ ਸੁੰਕਤ ਸਾਪ ਬਕਾਰਤ ਬਾਘ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਮਹਾ ਦੁਖ ਪੈਹੈ ॥ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰ ਬਿਚਾਰ ਚਲੇ ਤੁਹਿ ਕਿਯੋਂ ਬਨਿ ਐਹੈ ॥੨੪੮॥ ਸੀਤਾ ਵਾਚ ਰਾਮ ਸੋ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥

ਸੂਲ ਸਹੱਉ ਤਨ ਸੂਕ ਰਹੱਉ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹੱਉ ਸਿਰ ਸੂਲ ਸਹੱਉਗੀ ॥ ਬਾਘ ਬੁਕਾਰ ਫਨੀਨ ਫੁਕਾਰ ਸੁ ਸੀਸ ਗਿਰੋ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹੱਉਗੀ ॥ ਬਾਸ ਕਹਾ ਬਨਬਾਸ ਭਲੋ ਨਹੀ ਪਾਸ ਤਜੌ ਪੀਯ ਪਾਇ ਗਹੱਉਗੀ ॥ ਹਾਸ ਕਹਾ ਇਹ ਉਦਾਸ ਸਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਸ ਰਹੱਉ ਪਰ ਮੈ ਨ ਰਹੱਉਗੀ ॥੨੪੯॥ ਰਾਮ ਵਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਰਾਸ ਕਹੌ ਤੁਹਿ ਬਾਸ ਕਰੋ ਗ੍ਰਹ ਸਾਸੁ ਕੀ ਸੇਵ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਬਾਸ ਬਨੈ ਮ੍ਰਿਗਲੋਚਨਿ ਰਾਜ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਜੌ ਨ ਲਗੈ ਜੀਯ ਅਉਧ ਸੁਭਾਂਨਨਿ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਹ ਸਾਚ ਭਨੀਜੈ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਗਡੀ ਜੀਯ ਜਾਤ ਸਿਧਾਤ ਬਨੈ ਮੁਹਿ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥੨੫੦॥ ਲਛਮਣ ਵਾਚ ॥ ਬਾਤ ਇਤੈ ਇਹੈ ਭਾਂਤ ਭਈ ਸੁਨ ਆਇਗੇ ਭ੍ਰਾਤ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨੇ ॥ ਕਉਨ ਕੁਪੂਤ ਭਯੋ ਕੁਲ ਮੈ ਜਿਨ ਰਾਮਹਿ ਬਾਸ ਬਨੈ ਕਹੁ ਦੀਨੇ ॥ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਣ ਬਧਿਯੋ ਬਸ ਕਾਮਨ ਕੂਰ ਕੁਚਾਲ ਮਹਾ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥ ਰਾਂਡ ਕੁਭਾਂਡ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਿਯੋ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚ ਛਰੀ ਜਿਮ ਚੀਨੇ ॥੨੫੧॥ ਕਾਮ ਕੋ ਡੰਡ ਲੀਏ ਕਰ ਕੇਕਈ ਬਾਨਰ ਜਿਉ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਚ ਨਚਾਵੈ ॥ ਐਠਨ ਐਠ ਅਮੈਠ ਲੀਏ ਢਿਗ ਬੈਠ ਸੂਆ ਜਿਮ ਪਾਠ ਪੜਾਵੈ ॥ ਸਉਤਨ ਸੀਸ ਹੁਐ ਈਸ ਕੋ ਈਸ ਪ੍ਰਿਥੀਸ ਜਿਉ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕੂਰ ਕੁਜਾਤ ਕੁਪੰਥ ਦੁਰਾਨਨ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵਾਵੈ ॥੨੫੨॥ ਲੋਗ ਕੁਟੇਵ ਲਗੇ ਉਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਵ ਤਜੇ ਮੁਹਿ ਕਿਯੋਂ ਬਨ ਐਹੈ ॥ ਜਉ ਹਟ ਬੈਠ ਰਹੋ ਘਰਿ ਮੋ ਜਸ ਕਿਯੋਂ ਚਲਿ ਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਲਜੈ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਕਾਲ ਉਚਾਰਤ ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਹ ਕਾਲ ਸਭੌ ਛਲ ਜੈਹੈ ॥ ਧਾਮ ਰਹੋ ਨਹੀ ਸਾਚ ਕਹੌਂ ਇਹ ਘਾਤ ਗਈ ਫਿਰ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥੨੫੩॥ ਚਾਪ ਧਰੇ ਕਰ ਚਾਰਕ ਤੀਰ ਤੁਨੀਰ ਕਸੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਆਵਧ ਰਾਜ ਤ੍ਰੀਯਾ ਜਿਹੱ ਸੋਭਤ ਹੋਨ ਬਿਦਾ ਤਿਹੱ ਤੀਰ ਸਿਧਾਏ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਭਰ ਨੈਨ ਰਹੇ ਭਰ ਮਾਤ ਭਲੀ ਬਿਧ ਕੰਠ ਲਗਾਏ॥ ਬੋਲੇ ਤੇ ਪੂਤ ਨ ਆਵਤ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇਲਿਉਂ ਆਪਨ ਤੇ ਕਿਮੁ ਆਏ ॥੨੫੪॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਤਾਤ ਦਯੋ ਬਨਬਾਸ ਹਮੈ ਤੁਮ ਦੇਹ ਰਜਾਇ ਅਬੈ ਤਹੱ ਜਾਊ ॥ ਕੰਟਕ ਕਾਨਨ ਬੇਹੜ ਗਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯੋ ਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੇ ਫਿਰ ਆਊ ॥ ਜੀਤ ਰਹੇ ਤੁ ਮਿਲੋ ਫਿਰਿ ਮਾਤ ਮਰੇ ਗਏ ਭੂਲਿ ਪਰੀ ਬਖਸਾਊ ॥ ਭੂਪਹ ਕੈ ਅਰਿਣੀ ਬਰ ਤੇ ਬਸ ਕੇ ਬਨ ਮੋ ਫਿਰਿ ਰਾਜ ਕਮਾਊ ॥੨੫੫॥

ਮਾਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਮਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਬਾਤ ਜਬੈ ਤਬ ਰੋਵਤ ਹੀ ਸੁਤ ਕੇ ਉਰ ਲਾਗੀ ॥ ਹਾ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਣ ਰਾਮ ਚਲੇ ਬਨ ਕਉ ਮੁਹਿ ਕੱਉ ਕਤ ਤਿਆਗੀ ॥ ਨੀਰ ਬਿਨਾ ਜਿਮ ਮੀਨ ਦਸਾ ਤਿਮ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਗਈ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥ ਝੂਮ ਝਰਾਕ ਝਰੀ ਝਟ ਬਾਲ ਬਿਸਾਲ ਦਵਾ ਉਨ ਕੀ ਉਰ ਲਾਗੀ ॥੨੫੬॥ ਜੀਵਤ ਪੂਤ ਤਵਾਨਨ ਪੇਖ ਸੀਆ ਤੁਮਰੀ ਦੁਤ ਦੇਖ ਅਘਾਤੀ ॥ ਚੀਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਜ ਕੀ ਛਬ ਕੋ ਸਬ ਸੋਕ ਬਿਸਾਰ ਹੀਏ ਹਰਖਾਤੀ ॥ ਕੇਕਈ ਆਦਿਕ ਸਉਤਨ ਕੱਉ ਲਖਿ ਭਉਂਹ ਚੜਾਇ ਸਦਾ ਗਰਬਾਤੀ ॥ ਤਾਕਹੁੱ ਤਾਤ ਅਨਾਥ ਜਿਉ ਆਜ ਚਲੇ ਬਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਿਲਲਾਤੀ ॥੨੫੭॥ ਹੋਰ ਰਹੇ ਜਨ ਕੋਰ ਕਈ ਮਿਲਿ ਜੋਰ ਰਹੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਲੱਛਨ ਮਾਤ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਦਾ ਕਹੁੱ ਜਾਤ ਭਏ ਜੀਅ ਮੋ ਇਹ ਠਾਨੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਪਪਾਤ ਧਰਾ ਪਰ ਘਾਤ ਭਲੀ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸੇਲ ਸੁਮਾਰ ਲਗੇ ਛਿਤ ਸੋਵਤ ਸੂਰ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੨੫੮॥ ਕਉਨ ਕੁਜਾਤ ਕੁਕਾਜ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਰਾਘਵ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਗਵਾਇ ਦੁਰਾਨਨ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਮਾਨਯੋ ॥ ਭਰਮ ਗਯੋ ਉਡ ਕਰਮ ਕਰਯੋ ਘਟ ਧਰਮ ਕੋ ਤਿਆਗਿ ਅਧਰਮ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥ ਨਾਕ ਕਟੀ ਨਿਰਲਾਜ ਨਿਸਾਚਰ ਨਾਹ ਨਿਪਾਤਤ ਨੇਹੁ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥੨੫੯॥ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਬਾਚ ॥ ਲਛਮਨ ਸੋ ॥ ਦਾਸ ਕੋ ਭਾਵ ਧਰੇ ਰਹੀਯੋ ਸੁਤ ਮਾਤ ਸਰੂਪ ਸੀਆ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਤੁੱਲਿ ਸੀਆ ਪਤਿ ਕੱਉ ਕਰਿਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥ ਜੇਤਕ ਕਾਨਨ ਕੇ ਦੁਖ ਹੈ ਸਭ ਸੋ ਸੁਖ ਕੈ ਤਨ ਪੈ ਅਨਮਾਨੋ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਗਹੇ ਰਹੀਯੋ ਬਨ ਕੈ ਘਰ ਕੋ ਘਰ ਕੈ ਬਨੁ ਜਾਨੋ ॥੨੬੦॥ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ਚਲੇ ਬਨ ਕੱਉ ਸੰਗਿ ਭ੍ਰਾਤਿ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਛੱਤ੍ਰ ਸਚੀਪਤ ਚੱਉਕ ਚਕੇ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢਾਯੋ ॥ ਆਨਨ ਬਿੰਬ ਪਰਯੋ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਫੈਲਿ ਰਹਿਯੋ ਫਿਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਨਿਵਾਸ ਕੀਯੋ ਤਿਨ ਤਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮ ਮਯੰਕ ਕਹਾਯੋ ॥੨੬੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਤ ਆਗਿਆ ਤੇ ਬਨ ਚਲੇ ਤਜਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸੰਗ ਸੀਆ ਮ੍ਰਿਗ ਲੋਚਨੀ ਜਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਪਾਰ ॥੨੬੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ॥੩॥

ਅਥ ਬਨਬਾਸ ਕਥਨੰ ॥ ਸੀਤਾ ਅਨਮਾਨ ਬਾਚ ॥ ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਚੰਦ ਕੀ ਅੰਸ ਚਕੋਰਨ ਕੈ ਕਰਿ ਮੋਰਨ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਅਨਮਾਨੀ ॥ ਮੱਤ ਗਇੰਦਨ ਇੰਦ੍ਰ ਬਧੂ ਭੁਨਸਾਰ ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਜੀਅ ਜਾਨੀ ॥ ਦੇਵਨ ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਅਰ ਦੇਵਨ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰ ਮਾਨੀ ॥ ਦੇਸਨ ਸਿੰਧ ਦਿਸੇਸਨ ਬ੍ਰਿੱਧ ਜੋਗੇਸਨ ਗੰਗ ਕੈ ਰੰਗ ਪਛਾਨੀ ॥੨੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਤ ਰਘੁਬਰ ਬਨ ਕੋ ਚਲੇ ਸੀਅ ਸਹਿਤ ਤਜਿ ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਇਤੈ ਦਸਾ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਈ ਸਕਲ ਸਾਧ ਸੁਨਿ ਲੇਹ ॥੨੬੪॥ ਮਾਤਾ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਸਬੈ ਸੁਖ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਗਾੜੋ ਦੁਖ ਦੇਤ ਭਏ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਜੂ ਕੱਉ ਕੈ ਕੈ ਆਜ ਪਾਤ ਹੋ ॥ ਆਜ ਹੂੰ ਨ ਛੀਜੈ ਬਾਤ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ਰਾਜ ਕੀਜੈ ਕਹੋ ਕਾਜ ਕਉਨ ਕੌ ਹਮਾਰੇ ਸੂੰਣ ਨਾਤ ਹੋ ॥ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਧਾਰੋ ਸਾਜ ਸਾਧਨ ਕੈ ਕੀਜੈ ਕਾਜ ਕਹੋ ਰਘੁਰਾਜ ਆਜ ਕਾਹੇ ਕੱਉ ਸਿਧਾਤ ਹੋ ॥ ਤਾਪਸੀ ਕੇ ਭੇਸ ਕੀਨੇ ਜਾਨਕੀ ਕੌ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ਮੇਰੇ ਬਨਬਾਸੀ ਮੋਹ ਉਦਾਸੀ ਦੀਏ ਜਾਤ ਹੋ ॥੨੬੫॥ ਕਾਰੇ ਕਾਰੇ ਕਰਿ ਬੇਸ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਛੋਰਿ ਦੇਸ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਕੈਕੈ ਭੇਸ ਸਾਥਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌ ॥ ਕੁਲ ਹੂੰ ਕੀ ਕਾਨ ਛੋਰੋ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਸਾਜ ਤੋਰੌ ਸੰਗਿ ਤੇ ਨ ਮੋਰੋ ਮੁਖ ਐਸੋ ਕੈ ਬਿਚਾਰਿ ਹੌ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਕਾਨ ਧਾਰੌ ਸਾਰੇ ਮੁਖ ਪੈ ਬਿਭੂਤ ਡਾਰੌ ਹਠਿ ਕੋ ਨ ਹਾਰੋ ਪੂਤ ਰਾਜ ਸਾਜ ਜਾਰਿ ਹੌ ॥ ਜੁਗੀਆ ਕੋ ਕੀਨੋ ਬੇਸ ਕਉਸਲ ਕੇ ਛੋਰ ਕ੍ਰੇਸ ਰਾਜਾ ਰਾਮਚੰਦ ਜੂਕੇ ਸੰਗਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌ ॥੨੬੬॥ ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਕਾਨਨੇ ਗੇ ਰਾਮ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮੰ ਧਾਮ ॥ ਲੱਛਨੈ ਲੈ ਸੰਗਿ ॥ ਜਾਨਕੀ ਸੁਭੰਗਿ ॥੨੬੭॥ ਤਾਤ ਤਿਆਗੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ਉਤਰੇ ਬਯੋਮਾਨ ॥ ਬਿੱਚਰੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀਯੰ ਅਪਾਰ ॥੨੬੮॥ ਬੈਠਿਯੋ ਬਸਿਸਟਿ ॥ ਸਰਬ ਬਿੱਪ ਇਸਟ ॥ ਮੁਕੱਲਿਯੋ ਕਾਗਦ ॥ ਪੱਠਏ ਮਾਗਧ ॥੨੬੯॥ ਸੰਕੜੇ ਸਾਵੰਤ ॥ ਮੱਤਏ ਮੱਤੰਤ ॥ ਮੁੱਕਲੇ ਕੇ ਦੂਤ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਸੇ ਪੂਤ ॥੨੭੦॥ ਅਸਟ ਨਦਯੰ ਲਾਖ ॥ ਦੂਤ ਗੇ ਚਰ ਬਾਖ ॥ ਭਰਤ ਆਗੇ ਜਹਾਂ ॥ ਜਾਤ ਭੇ ਤੇ ਤਹਾਂ ॥੨੭੧॥ ਉੱਚਰੇ ਸੰਦੇਸ ॥ ਊਰਧ ਗੇ ਅਉਧੇਸ ॥ ਪੱਤ੍ਰ ਬਾਚੇ ਭਲੇ ॥ ਲਾਗ ਸੰਗੰ ਚਲੇ ॥੨੭੨॥ ਕੋਪ ਜੀਯੰ ਜਗਯੋ ॥ ਧਰਮ ਭਰਮੰ ਭਗਯੋ ॥ ਕਾਸਮੀਰੰ ਤਜਯੋ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮੰ ਭਜਯੋ ॥੨੭੩॥ ਪੁੱਜਏ ਅਵੱਧ ॥ ਸੂਰਮਾ ਸਾਨੱਧ ॥ ਹੇਰਿਓ ਅਉਧੇਸ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕੰ ਕੇ ਭੇਸ ॥੨੭੪॥ ਭਰਥ ਬਾਚ ਕੇਕਈ ਸੋ ॥ ਲਖਯੋ ਕੁਸੂਤ ॥ ਬੁੱਲਯੋ

ਸਪੂਤ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮਈਯਾ ਤੋਹਿ ॥ ਲਜਿ ਲਾਈਯਾ ਮੋਹਿ ॥੨੭੫॥ ਕਾ ਕਰਯੋ ਕੁਕਾਜ ॥ ਕਿਯੋ ਜੀਐ ਨਿਲਾਜ ॥ ਮੋਹ ਜੈਬੇ ਤੱਹੀ ॥ ਰਾਮ ਹੈਗੇ ਜੱਹੀ ॥੨੭੬॥ ਕੁਸਮ ਬਚਿਤ੍ਰ ਛੰਦ ॥ ਤਿਨ ਬਨਬਾਸੀ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੈ ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਮਕਰ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮਾਨੈ ॥ ਬਲਕਲ ਧਰ ਕਰ ਅਬ ਬਨ ਜੈਹੈਂ ॥ ਰਘੁਪਤ ਸੰਗ ਹਮ ਬਨਫਲ ਖੈਹੈ ॥੨੭੭॥ ਇਮ ਕਹ ਬਚਨਾ ਘਰ ਬਰ ਛੋਰੇ ॥ ਬਲਕਲ ਧਰ ਤਨ ਭੂਖਨ ਤੋਰੇ ॥ ਅਵਧਿਸ ਜਾਰੇ ਅਵਧਹਿ ਛਾਡਯੋ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਪਗ ਤਰ ਕਰ ਘਰ ਮਾਂਡਯੋ ॥੨੭੮॥ ਲਖ ਜਲ ਥਲ ਕਹੱ ਤਜ ਕੁਲ ਧਾਏ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਹੱ ਠਾਂ ਆਏ ॥ ਲਖ ਬਲ ਰਾਮੰ ਖਲ ਦਲ ਭੀਰੰ ॥ ਗਹਿ ਧਨ ਪਾਣੰ ਸਿਤ ਧਰ ਤੀਰੰ ॥੨੭੯॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਰਾਮੰ ਸਰ ਬਰ ਪੂਰੰ ॥ ਅਰਬਰ ਥਹਰੇ ਖਲ ਦਲ ਸੂਰੰ ॥ ਨਰਬਰ ਹਰਖੇ ਘਰ ਘਰ ਅਮਰੰ ॥ ਅਮਰਰ ਧਰਕੇ ਲਹ ਕਰ ਸਮਰੰ ॥੨੮੦॥ ਤਬ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੀ ॥ ਰਨ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਰਘਬਰ ਮਾਨੀ ॥ ਦਲ ਬਲ ਤਜਿ ਕਰਿ ਇਕਲੇ ਨਿਸਰੇ ॥ ਰਘਬਰ ਨਿਰਖੇ ਸਬ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ॥੨੮੧॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜਬ ਨਿਰਖੇ ਭਟ ਮਣ ਰਾਮੰ ॥ ਸਿਰ ਧਰ ਟੇਕਯੋ ਤਜ ਕਰ ਕਾਮੰ ॥ ਇਮ ਗਤਿ ਲਖਿ ਕਰ ਰਘੁਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ਭਰਥਰ ਆਏ ਤਜ ਰਜਧਾਨੀ ॥੨੮੨॥ ਰਿਪਹਾ ਨਿਰਖੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੇ ॥ ਅਵਧਿਸ ਮੂਏ ਤਿਨ ਮਨ ਮਾਨੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਲਛਮਨ ਪਰਹਰ ਬਾਨੰ ॥ ਗਿਰ ਤਰ ਆਏ ਤਜ ਅਭਮਾਨੰ ॥੨੮੩॥ ਦਲ ਬਲ ਤਜਿ ਕਰਿ ਮਿਲਿ ਗਲ ਰੋਏ ॥ ਦੁਖ ਕਸਿ ਬਿਧਿ ਦੀਆ ਸੁਖ ਸਬ ਖੋਏ ॥ ਅਬ ਘਰ ਚਲੀਏ ਰਘੁਬਰ ਮੇਰੇ ॥ ਤਜਿ ਹਠਿ ਲਾਗੇ ਸਭ ਪਗ ਤੇਰੇ ॥੨੮੪॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਭਰਥ ਸੋ ॥ ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ॥ ਭਰਥ ਕੁਮਾਰ ਨ ਅਉਹਠ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਹ ਘਰੈ ਨ ਹਮੈ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ਰਾਜ ਕਹਯੋ ਜੁ ਹਮੈ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਸੈ ਬਨ ਥਾਨੀ ॥੨੮੫॥ ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੈ ਫਿਰਿ ਐਹੈਂ ॥ ਰਾਜ ਸੰਘਾਸਨ ਛੱਤ੍ਰ ਸੁਹੈਹੈਂ ॥ ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਸਿਖ ਮਾਨ ਹਮਾਰੀ ॥ ਰੋਵਤ ਤੋਰ ਉਤੈ ਮਹਤਾਰੀ ॥੨੮੬॥ ਭਰਥ ਬਾਚ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ॥ ਜਾਉ ਕਹਾ ਪਗ ਭੇਟ ਕਹਉ ਤੁਹ ॥ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਰਾਮ ਕਹੋ ਮੁਹ ॥ ਮੈ ਅਤ ਦੀਨ ਮਲੀਨ ਬਿਨਾ ਗਤ ॥ ਰਾਖ ਲੈ ਰਾਜ ਬਿਖੈ ਚਰਨਾ ਮਤ ॥੨੮੭॥ ਚੱਛ ਬਿਹੀਨ ਸੁ ਪੱਛ ਜਿਮੰ ਕਰ ॥ ਤਿਉ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਗਿਰਯੋ ਪਗ ਭਰਥਰ ॥

ਅੰਕ ਰਹੇ ਗਹ ਰਾਮ ਤਿਸੈ ਤਬ॥ ਰੋਇ ਮਿਲੇ ਲਛਨਾਦ ਭਯਾ ਸਬ ॥੨੮੮॥ ਪਾਨ ਪੀਆਇ ਜਗਾਇ ਸੁ ਬੀਰਹ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਸ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰਹ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਗਏ ਫਿਰਿ ਐਹੈ ॥ ਜਾਹੁ ਹਮੈ ਕਛ ਕਾਜ ਕਿਵੈ ਹੈ ॥੨੮੯॥ ਚੀਨ ਗਏ ਚਤਰਾ ਚਿਤ ਮੈ ਸਬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਅਸ ਕੈ ਜਬ ॥ ਮਾਤ ਸਮੋਧ ਸੁ ਪਾਵਰ ਲੀਨੀ ॥ ਅਉਰ ਬਸੇ ਪੁਰ ਅਉਧ ਨ ਚੀਨੀ ॥੨੯੦॥ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਧਰੇ ਬਰ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਦੀਯੋ ਪਊਵਾ ਪਰ ॥ ਰਾਜ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਹੋਤ ਉਜਿਆਰੈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਏ ਰਘੁਰਾਜ ਸੰਭਾਰੈ ॥੨੯੧॥ ਜੱਜਰ ਭਯੋ ਝੁਰ ਝੰਝਰ ਜਿਉ ਤਨ ॥ ਰਾਖਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਿਖੈ ਮਨ ॥ ਬੈਰਨ ਕੇ ਰਨ ਬ੍ਰਿੰਦ ਨਿਕੰਦਤ ॥ ਭਾਸਨ ਕੰਠਿ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦਤ ॥੨੯੨॥ ਝੂਲਾ ਛੰਦ ॥ ਇਤੈ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਕਰੈ ਦੇਵ ਕਾਜੰ ॥ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥ ਭਰੈ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥੨੯੩॥ ਜਹਾਂ ਸਾਲ ਭਾਰੇ ॥ ਦ੍ਰੁਮੰ ਤਾਲ ਨਯਾਰੇ ॥ ਛੁਏ ਸੁਰਗ ਲੋਕੰ ॥ ਹਰੈ ਜਾਤ ਸੋਕੰ ॥੨੯੪॥ ਤਹਾਂ ਰਾਮ ਪੈਠੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਐਠੇ ॥ ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ॥੨੯੫॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਨੈਣੀ ॥ ਕਟੰ ਛੀਨ ਦੇਸੀ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਸੀ ॥੨੯੬॥ ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ॥ ਚੜੇ ਪਾਨ ਬਾਨੀ ਧਰੇ ਸਾਨ ਮਾਨੋ ਚਛਾ ਬਾਨ ਸੋਹੈ ਦੋਊ ਰਾਮ ਰਾਨੀ ॥ ਫਿਰੈ ਖਿਆਲ ਸੋ ਏਕ ਹਵਾਲ ਸੇਤੀ ਛੁਟੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇਤੀ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਧਾਨੀ ॥ ਮਨੋ ਨਾਗ ਬਾਂਕੇ ਲਜੀ ਆਬ ਫਾਂਕੈ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸੁਹਾਬ ਸੌ ਰਾਮ ਬਾਰੇ ॥ ਮ੍ਰਿਗਾ ਦੇਖ ਮੋਹੇ ਲਖੇ ਮੀਨ ਰੋਹੇ ਜਿਨੈ ਨੈਕ ਚੀਨੇ ਤਿਨੌ ਪ੍ਰਾਨਵਾਰੇ ॥੨੯੭॥ ਸੁਨੇ ਕੂਕ ਕੇ ਕੋਕਲਾ ਕੋਪ ਕੀਨੇ ਮੁਖੰ ਦੇਖ ਕੈ ਚੰਦ ਦਾਰੇਰ ਖਾਈ ॥ ਲਖੇ ਨੈਨ ਬਾਂਕੇ ਮਨੈ ਮੀਨ ਮੋਹੈ ਲਖੇ ਜਾਤ ਕੇ ਸੂਰ ਕੀ ਜੋਤਿ ਛਾਈ ॥ ਮਨੋ ਫੂਲ ਫੂਲੇ ਲਗੇ ਨੈਨ ਝੂਲੇ ਲਖੇ ਲੋਗ ਭੂਲੇ ਬਨੇ ਜੋਰ ਐਸੇ ॥ ਲਖੇ ਨੈਨ ਥਾਰੇ ਬਿਧੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸਾਰਾਬ ਸੁਹਾਬ ਜੈਸੇ ॥੨੯੮॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਮਯੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ਮਕਬੂਲਿ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਫੂਲ ਸੋਹੈਂ ॥ ਨਰਾਗਸ ਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਨਾਕ ਐਂਠਾ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਕੇ ਦੇਖ ਤੈਂ ਮਾਨ ਮੋਹੈਂ ॥ ਸਬੋ ਰੋਜ ਸਰਾਬ ਨੇ ਸੋਰ ਲਾਇਆ ਪ੍ਰਜਾ ਆਮ ਜਾਹਾਨ ਕੇ ਪੇਖ ਵਾਰੇ ॥ ਭੱਵਾ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਕੀ ਭਾਂਤ ਪਿਆਰੀ ਨਿਕਮਾਨ ਹੀ ਨੈਨ ਕੇ ਬਾਨ ਮਾਰੇ ॥੨੯੯॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਊਚੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸਾਲ ਜਹਾਂ ਲਾਂਬੇ ਬਟ ਤਾਲ ਤਹਾਂ ਐਸੀ ਠਉਰ ਤਪ ਕੱਉ ਪਧਾਰੈ ਐਸੋ

ਕਉਨ ਹੈ ॥ ਜਾਕੀ ਛਬ ਦੇਖ ਦੁਤ ਖਾਂਡਵ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੈ ਆਭਾ ਤਾਕੀ ਨੰਦਨ ਬਿਲੋਕ ਭਜੈ ਮੌਨ ਹੈ ॥ ਤਾਰਨ ਕੀ ਕਹਾ ਨੈਕ ਨਭ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਜਾਇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਜੋਤ ਤਹਾਂ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨ ਜਉਨ ਹੈ ॥ ਦੇਵ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਕੋਊ ਦੈਤ ਨ ਬਿਹਾਰਯੋ ਤਹਾਂ ਪੰਛੀ ਕੀ ਨ ਗੰਮ ਜਹਾਂ ਚੀਟੀ ਕੋ ਨ ਗਉਨ ਹੈ ॥੩੦੦॥ ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਲਖੀਏ ਅਲੱਖ ॥ ਤਕੀਏ ਸੁ ਭਛ ॥ ਧਾਯੋ ਬਿਰਾਧ ॥ ਬੰਕੜਯੋ ਬਿਬਾਦ ॥੩੦੧॥ ਲਖੀਅੰ ਅਵੱਧ ॥ ਸੰਬਹਿਯੋ ਸਾਨੱਧ ॥ ਸਮਲੇ ਹਥਿਆਰ ॥ ਉਰੜੇ ਲੁਝਾਰ ॥੩੦੨॥ ਚਿਕੜੀ ਚਾਵੰਡ ॥ ਸਮੁਹੇ ਸਾਵੰਤ ॥ ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥ ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ॥੩੦੩॥ ਪੱਖਰੇ ਪਾਵੰਗ ॥ ਮੋਹ ਲੇ ਮਾਤੰਗ ॥ ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਾਰ ॥ ਉਝਰੇ ਲੁਝਾਰ ॥੩੦੪॥ ਸਿੰਧਰੇ ਸੰਧੂਰ ॥ ਬੱਜਏ ਤੰਦੂਰ ॥ ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥ ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ॥੩੦੫॥ ਬਿੱਝੁੜੇ ਉਝਾੜ ॥ ਸੰਮਲੇ ਸੁ ਮਾਰ ॥ ਹਾਹਲੇ ਹੰਕਾਰ ॥ ਅੰਕੜੇ ਅੰਗਾਰ ॥੩੦੬॥ ਸੰਮਲੇ ਲੁੱਝਾਰ ॥ ਛੁੱਟਕੇ ਬਿਸਿਯਾਰ ॥ ਹਾਹਲੇ ਹੰ ਬੀਰ ॥ ਸੰਘਰੇ ਸੁੱਬੀਰ ॥੩੦੭॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਗਜੰ ਗਜੇ ਹਯੰ ਹਲੇ ਹਲਾਹਲੀ ਹਲੋ ਹਲੰ ॥ ਬਬੱਜ ਸਿੰਧਰੇ ਸੁਰੰ ਛੁਟੰਤ ਬਾਣ ਕੇਵਲੰ ॥ ਪਪੱਕ ਪੱਖਰੇ ਤੁਰੇ ਭਭੱਖ ਘਾਇ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ਪਲੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਅਮੱਥ ਜੁੱਥ ਉੱਥਲੰ ॥੩੦੮॥ ਅਜੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਮਿਲੰਤ ਹੱਥ ਬੱਖਯੰ ॥ ਅਘੁੱਮ ਘਾਇ ਘੁੱਮਏ ਬਬੱਕ ਬੀਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਕਿਲੰ ਕਰੰਤ ਖੱਪਰੀ ਪਿਪੰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣਯੰ ॥ ਹਹੱਕ ਭੈਰਵੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਉਠੰਤ ਜੁੱਧ ਜ੍ਵਾਲਯੰ ॥੩੦੯॥ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ਰੜੰਤ ਗਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧਣੰ ॥ ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੀ ਉਠੰ ਬਕਾਰ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥ ਖਹੱਤ ਖੱਗ ਖਤ੍ਰੀਯੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ॥ ਘਣੱਕ ਜਾਣ ਸਾਵਣੰ ਲਸੰਤ ਬੇਗ ਬਿੱਜੁਲੰ ॥੩੧੦॥ ਪਿਪੰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਖੱਪਰੀ ਭਖੰਤ ਮਾਸ ਚਾਵਡੰ ॥ ਹਕਾਰ ਵੀਰ ਸੰਭਿੜੈ ਲੁਝਾਰ ਧਾਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਪਰੇ ਸਹੰਤ ਅੰਗ ਭਾਰਯੰ ॥ ਬਿਹਾਰ ਦੇਵ ਮੰਡਲੰ ਕਟੰਤ ਖੱਗ ਧਾਰਯੰ ॥੩੧੧॥ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਰ ਪੈਜ ਕੈ ਖੁਮਾਰ ਘਾਇ ਘੂਮਹੀ ॥ ਤਪੀ ਮਨੋ ਅਧੋ ਮੁਖੰ ਸਧੂਮ ਆਗ ਧੂਮ ਹੀ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗਯੰ ਬਹੰਤ ਅਸੱਤ੍ਰ ਧਾਰਯੰ ॥ ਉਠੰਤ ਛਿੱਛ ਇੱਛਯੰ ਪਿਪੰਤ ਮਾਸ ਹਾਰਯੰ ॥੩੧੨॥ ਅਘੋਰ ਘਾਇ ਅੱਘਏ ਕਟੇ ਪਰੇ ਸੁ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥ ਘੁਮੰਤ ਜਾਣ ਰਾਵਲੰ ਲਗੇ ਸੁ ਸਿੱਧ ਆਸਣੰ ॥ ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਇ ਬਕੰਤ ਮਾਰ ਮਾਰਯੰ ॥ ਬਦੰਤ ਜਾਣ ਬੰਦੀਯੰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਅਪਾਰਯੰ

॥੩੧੩॥ ਬਜੰਤ ਤਾਲ ਤੰਬੁਰੰ ਬਿਸੇਖ ਬੀਨ ਬੇਣਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਝਾਲ ਨਾਫਿਰੰ ਸਨਾਇ ਭੇਰ ਭੈਕਰੰ ॥ ਉਠੰਤ ਨਾਦਿ ਨਿਰਮਲੰ ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ ਤੱਥਿਯੰ ॥ ਬਦੰਤ ਕਿੱਤ ਬੰਦੀਅੰ ਕਬਿੰਦ੍ਰ ਕਾਬਯ ਕੱਥਿਯੰ ॥੩੧੪॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਮਾਲਯੰ ਖਹੰਤ ਖੱਗ ਖੇਤਯੰ ॥ ਚਲੰਤ ਬਾਣ ਤੀਛਣੰ ਅਨੰਤ ਅੰਤਕੰ ਕਯੰ ॥ ਸਿਮੱਟਿ ਸਾਂਗ ਸੁੰਕੜੰ ਸਟੱਕ ਸੂਲ ਸੇਲਯੰ ॥ ਰੁਲੰਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡਯੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਅੱਝਲੰ ॥੩੧੫॥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ਬਹੰਤ ਦਾਰੁਣੰ ਰਣੰ ॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਅੱਢਲੰ ਢੁਲੰਤ ਚਾਰ ਚਾਮਰੰ ॥ ਦਲੰਤ ਨਿਰਦਲੋ ਦਲੰ ਪਪਾਤ ਭੂ ਤਲੰ ਦਿਤੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦਿ ਸੱਦਯੰ ਨਿਨੱਦਿ ਨੱਦਿ ਦੁਭਰੰ ॥੩੧੬॥ ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠੀ ਕਿਲੰਕ ਖੇਚਰੀ ਕਰੰ ॥ ਫਿਰੰਤ ਹੂਰ ਪੂਰਯੰ ਬਰੰਤ ਦੁੱਧਰੰ ਨਰੰ ॥ ਸਨੱਧਬੱਧ ਗੋਧਯੰ ਸਸੋਭ ਅੰਗੁਲੰ ਤ੍ਰਿਣੰ ॥ ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਭ੍ਰਮੰ ਭਖੰਤ ਆਮਿਖੰ ਰਣੰ ॥੩੧੭॥ ਕਿਲੰਕ ਦੇਵੀਯੰ ਕਰੰ ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੂ ਸੁਰੰ ॥ ਕੜੱਕ ਕੱਤੀਯੰ ਉਠੰ ਪਰੰਤ ਧੂਰ ਪੱਖਰੰ ॥ ਬਬੱਜਿ ਸਿੰਧਰੇ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤ ਸੂਲ ਸੈਹਥੀਯੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਕਾਤਰੋ ਰਣੰ ਨਿਲੱਜ ਭੱਜ ਭੂ ਭਰੰ ॥੩੧੮॥ ਸੁਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਨਿਧੰ ਜੁਝੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁੱਧੰ ॥ ਅਰੁੱਝ ਪੰਕ ਲੱਜਣੰ ਕਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇਵਲੰ ॥ ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਐ ਉਠੰਤ ਮਾਸ ਕਰਦਮੰ ॥ ਖਿਲੰਤ ਜਾਣੁ ਕਦਵੰ ਸੁ ਮੱਝ ਕਾਨ੍ਹ ਗੋਪਿਕੰ ॥੩੧੯॥ ਡਹੱਕ ਡਉਰ ਡਾਕਣੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲਰੋ ਸੁਰੰ ॥ ਨਿਨੱਦ ਨਦਿ ਨਾਫਿਰੰ ਬਜੰਤ ਭੇਰ ਭੀਖਣੰ ॥ ਘੁਰੰਤ ਘੋਰ ਦੁੰਦਭੀ ਕਰੰਤ ਕਾਨ੍ਰੇ ਸੁਰੰ ॥ ਕਰੰਤ ਝਾਝਰੋ ਝੜੰ ਬਜੰਤ ਬਾਂਸੁਰੀ ਬਰੰ ॥੩੨੦॥ ਨਚੰਤ ਬਾਜ ਤੀਛਣੰ ਚਲੰਤ ਚਾਚਰੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਲਿਖੰਤ ਲੀਕ ਉਰਬੀਅੰ ਸੁਭੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕਰੰ ॥ ਉਡੰਤ ਧੂਰ ਭੂਰਿਯੰ ਖੁਰੀਨ ਨਿਰਦਲੀ ਨਭੰ ॥ ਪਰੰਤ ਭੂਰ ਭਉਰਣੰ ਸੁ ਭਉਰ ਠਉਰ ਜਿਉ ਜਲੰ ॥੩੨੧॥ ਭਜੰਤ ਧੀਰ ਬੀਰਣੰ ਚਲੰਤ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ॥ ਦਲੰਤ ਪੰਤ ਦੰਤੀਯੰ ਭਜੰਤ ਹਾਰ ਮਾਨਕੈ ॥ ਮਿਲੰਤ ਦਾਂਤ ਘਾਸ ਲੈ ਰਰੱਛ ਸਬਦ ਉਚਰੰ ॥ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵੰ ਜੁਝ੍ਯੋ ਸੁਹੱਥਿ ਰਾਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥੩੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਥਾ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਬਨ ਮੋ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਾਰ ਬਿਰਾਧ ਕਉ ਬਨ ਮੈ ਧਸੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹੱ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ ਰਘੁਬਰ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੩੨੩॥ ਸੁਖਦਾ ਛੰਦ ॥ ਰਿਖ ਅਗਸਤ ਧਾਮ ॥ ਗਏ ਰਾਜ ਰਾਮ ॥ ਧੁਜ

ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ਸੀਆ ਸਹਿਤ ਬਾਮ ॥੩੨੪॥ ਲਖ ਰਾਮ ਬੀਰ ॥ ਰਿਖ ਦੀਨ ਤੀਰ ॥ ਰਿਪ ਸਰਬ ਚੀਰ ॥ ਹਰਿ ਸਰਬ ਪੀਰ ॥੩੨੫॥ ਰਿਖ ਬਿਦਾ ਕੀਨ ॥ ਆਸਿਖਾ ਦੀਨ ॥ ਦੁੱਤ ਰਾਮ ਚੀਨ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩੨੬॥ ਪ੍ਰਭ ਭ੍ਰਾਤ ਸੰਗਿ ॥ ਸੀਅ ਸੰਗ ਸੁਰੰਗ ॥ ਤਜਿ ਚਿੰਤ ਅੰਗ ॥ ਧਸ ਬਨ ਨਿਸੰਗ ॥੩੨੭॥ ਧਰ ਬਾਨ ਪਾਨ ॥ ਕਟਿ ਕਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਭੁਜ ਬਰ ਅਜਾਨ ॥ ਚਲ ਤੀਰਥ ਨਾਨ ॥੩੨੮॥ ਗੋਦਾਵਰ ਤੀਰ ॥ ਗਏ ਸਹਤਿ ਬੀਰ ॥ ਤਜ ਰਾਮ ਚੀਰ ॥ ਕੀਅ ਸੁਚ ਸਰੀਰ ॥੩੨੯॥ ਲਖ ਰਾਮ ਰੂਪ ॥ ਅਧਭੁਤ ਅਨੂਪ ॥ ਜਹੱ ਹੁਤੀ ਸੂਪ ॥ ਤਹੱ ਗਏ ਭੂਪ ॥੩੩੦॥ ਕਹੀ ਤਾਹਿ ਧਾਤਿ ॥ ਸੁਨਿ ਸੂਪ ਬਾਤਿ ॥ ਦੁਐ ਅਥਿਤ ਨਾਤ ॥ ਲਹੇ ਅਨੂਪ ਗਾਤ ॥੩੩੧॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੂਪਨਖਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਅਬਿਲੰਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਬ ॥ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਕਲੇਵਰ ਜਾਨੈ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਨੈ ॥੩੩੨॥ ਧਾਇ ਕਹਜੋ ਰਘੁਰਾਇ ਭਏ ਤਿੱਹ ॥ ਜੈਸ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ਕਹੈ ਨ ਕੋਊ ਕਿੱਹ ॥ ਹਉ ਅਟਕੀ ਤੁਮਰੀ ਛਬਿ ਕੇ ਬਰ ॥ ਰੰਗ ਰੰਗੀ ਰੰਗਏ ਦ੍ਰਿਗ ਦੂ ਪਰ ॥੩੩੩॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਾਹੱ ਤਹਾਂ ਜਹ ਭ੍ਰਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਵੈ ਰਿਝ ਹੈ ਲਖ ਨੈਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਸੰਗ ਸੀਆ ਅਵਿਲੋਕ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਰਾਖ ਸਕੋ ਤੁਮ ਕੱਉ ਘਰਿ ॥੩੩੪॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਹ ਮੋਹਿ ਤਜਜੋ ਮਨ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਹਮਰੇ ਬਨ ਹੀ ਬਨ ॥ ਤਾਹਿ ਤਜੌ ਕਸ ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰ ॥ ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ॥੩੩੫॥ ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਨ ਬੈਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹ ॥ ਬੈਠ ਹੁਤੇ ਰਣਧੀਰ ਜਤੀ ਜਹ ॥ ਸੋ ਨ ਬਰੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਤਬ ॥ ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਬ ॥੩੩੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੂਪਨਖਾ ਕੋ ਨਾਕ ਕਾਟਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤ ॥੫॥

ਅਥ ਖਰ ਦੂਖਨ ਦਈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਰਾਵਨ ਤੀਰ ਰੁਰੋਤ ਭਈ ਜਬ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਨੁ ਬੰਸ ਬਲੀ ਸਬ ॥ ਲੰਕਸ ਧੀਰ ਬਜੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦੂਖਣ ਔ ਖਰ ਦਈਤ ਪਠਾਏ ॥੩੩੭॥ ਸਾਜ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹ ਦੁਰੰਗਤ ॥ ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕੇ ॥ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟਿ ਜਿਯੋ ਘੁਰ ਢੂਕੇ ॥੩੩੮॥ ਗੱਜਤ ਹੈਂ ਰਣਬੀਰ ਮਹਾਂ ਮਨ ॥ ਤੱਜਤ

ਹੈਂ ਨਹੀਂ ਭੂਮਿ ਅਯੋਧਨ ॥ ਛਾਜਤ ਹੈ ਚਖ ਸ੍ਰੋਣਤ ਸੇ ਸਰ ॥ ਨਾਦਿ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਭਯੰਕਰ ॥੩੩੯॥ ਤਾਰਕਾ ਛੰਦ ॥ ਰਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਿਰੱਚਹਿ ਗੇ ॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਰਾਸਨ ਨੱਚਹਿ ਗੇ ॥ ਸੁ ਬਿਰੁਧ ਅਵੱਧਿ ਸੁ ਗਾਜਹਿ ਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗਹਿ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜਹਿ ਗੇ ॥੩੪੦॥ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ਗੇ ॥ ਰਣਿ ਰੰਗ ਅਭੀਤ ਬਿਹਾਰੈ ਗੇ ॥ ਸਰ ਸੂਲ ਸਨਾਹਰਿ ਛੁੱਟਹਿ ਗੇ ॥ ਦਿਤ ਪੁੱਤ੍ਰ ਧਰਾ ਪਰ ਲੁੱਟਹਿ ਗੇ ॥੩੪੧॥ ਸਰ ਸੰਕ ਅਸੰਕਤ ਬਾਹਹਿ ਗੇ ॥ ਬਿਨੁ ਭੀਤ ਭਯਾ ਦਲ ਦਾਹਹਿ ਗੇ ॥ ਛਿਤ ਲੁੱਥ ਬਿਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰਹਿ ਗੇ ॥ ਤਰੁ ਸਣੈ ਸਮੂਲ ਉਪਾਰਹਿ ਗੇ ॥੩੪੨॥ ਨਵ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਬਾਜਤ ਭੇ ॥ ਗਲਗੱਜਿ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਫਿਰੇ ॥ ਲਗ ਬਾਨ ਸਨਾਹ ਦੁਸਾਰ ਕਢੇ ॥ ਸੂਅ ਤੱਛਕ ਕੇ ਜਨ ਰੂਪ ਮਢੇ ॥੩੪੩॥ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਸਨਾਹਰਿ ਝਾਰਤ ਹੈ ॥ ਰਣ ਬੀਰਨ ਵੀਰ ਪ੍ਰਚਾਰਤ ਹੈ ॥ ਸਰ ਸੁਧ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਛੋਰਤ ਹੈ ॥ ਜੀਅ ਰੋਸ ਹਲਾਹਲ ਘੋਰਤ ਹੈ ॥੩੪੪॥ ਰਣਧੀਰ ਅਯੋਧਨੁ ਲੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਰਦ ਪੀਸ ਭਲੇ ਕਰ ਜੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਰਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜੱਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦਿ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ॥੩੪੫॥ ਗਣ ਗਿਧਨ ਬ੍ਰਿੱਧ ਰੜੰਤ ਨਭੰ ॥ ਕਿਲਕੰਤ ਸੁ ਡਾਕਣ ਉਚ ਸੁਰੰ ॥ ਭ੍ਰਮ ਛਾਡ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਭੂਅੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਬਿਹਾਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਦੂਅੰ ॥੩੪੬॥ ਖਰ ਦੂਖਨ ਮਾਰ ਬਹਾਇ ਦਏ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਭਏ ॥ ਸੁਰ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖੇ ॥ ਰਣ ਧੀਰ ਅਧੀਰ ਦੋਊ ਪਰਖੇ ॥੩੪੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਖਰ ਦੂਖਣ ਦਈਤ ਬਧਹ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ॥੬॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਰਾਵਣ ਨੀਚ ਮਰੀਚ ਹੂੰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਗਏ ਬੱਧ ਬੀਰ ਸੁਨੈ ਹੈ ॥ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਹਥਿਆਰ ਗਹੇ ਰਿਸ ਮਾਰ ਮਨੈ ਦਸ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਹੈ ॥ ਨਾਕ ਕਟਯੋ ਜਿਨ ਸੂਪਨਖਾ ਕੱਹ ਤਉ ਤਿਹ ਕੋ ਦੁਖ ਦੋਖ ਲਗੈ ਹੋ ॥ ਰਾਵਲ ਕੋ ਬਨੁ ਕੈ ਪਲ ਮੋ ਛਲ ਕੈ ਤਿਹੱ ਕੀ ਘਰਨੀ ਧਰਿ ਲਯੈ ਹੋ ॥੩੪੮॥ ਮਰੀਚ ਬਾਚ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਕੀਯੋ ਕਰਿਕੈ ਅਤਿ ਮੋਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹ ਆਏ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਅਟੀ ਬਿਕਟੀ ਪ੍ਰਭ ਆਜ ਸਬੈ ਘਰਬਾਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੁਐ ਕਰਿ ਜੋਰ ਕਰੱਉ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪਨਾਥ ਬੁਰੋ ਮਤ ਮਾਨੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਹੀ ਅਵਤਾਰ ਤਿਨੈ ਤੁਮ ਮਾਨਸ ਕੈ ਨ ਪਛਾਨੋ

॥੩੪੯॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਸਬ ਅੰਗ ਜਰਯੋ ਮੁਖ ਰੱਤ ਕਰਯੋ ਜੁਗ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਤੈ ਨ ਲਗੈ ਹਮਰੇ ਸਠ ਬੋਲਨ ਮਾਨਸ ਦੁਐ ਅਵਤਾਰ ਗਨਾਏ ॥ ਮਾਤ ਕੀ ਏਕ ਹੀ ਬਾਤ ਕਹੇ ਤਜ ਤਾਤ ਘ੍ਰਣਾ ਬਨਬਾਸ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਤੇ ਦੋਊ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਜੁਗੀਯਾ ਕਸ ਕੈ ਭਿਰ ਹੈਂ ਸੰਗ ਆਨ ਹਮਾਰੇ ॥੩੫੦॥ ਜਉ ਨਹੀ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਕਹ ਤੈ ਸਠਿ ਤੋਰ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਪਟੈ ਹੌਂ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋਟ ਕੇ ਊਪਰ ਤੇ ਡਰ ਤੋਹਿ ਨਦੀਸਰ ਬੀਚ ਡੁਬੈ ਹੌਂ ॥ ਚਿਤ ਚਿਰਾਤ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨ ਰਿਸਾਤ ਚਲਯੋ ਮੁਨ ਘਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਰਾਵਨ ਨੀਚ ਕੀ ਮੀਚ ਅਧੋਗਤ ਰਾਘਵ ਪਾਨ ਪੁਰੀ ਸੁਰਿ ਮਾਨੀ ॥੩੫੧॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਹਰਨਾ ਬਨ ਕੈ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਜਹੱਥੋ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਰਾਵਨ ਹ੍ਵੈ ਉਤ ਤੇ ਜੁਗੀਆ ਸੀਅ ਲੈਨ ਚਲਯੋ ਜਨੁ ਮੀਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੀਅ ਬਿਲੋਕ ਕੁਰੰਕ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੱ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਉਚਾਰੀ ॥ ਆਨ ਦਿਜੈ ਹਮ ਕੱਉ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਸੁਨ ਸ੍ਰੀ ਅਵਧੇਸ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥੩੫੨॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸੀਅ ਮ੍ਰਿਗਾ ਕਹੂੰ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕਾਨ ਸੁਨਯੋ ਬਿਧਿ ਨੈ ਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ ਛਲ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਜਿਹ ਆਨ ਤੁਮੈ ਡਹਕਾਯੋ ॥ ਪਿਆਰੀ ਕੋ ਆਇਸ ਮੇਟ ਸਕੈ ਨ ਬਿਲੋਕ ਸੀਆ ਕਹੁ ਆਤੁਰ ਭਾਰੀ ॥ ਬਾਂਧ ਨਿਖੰਗ ਚਲੇ ਕਟਿ ਸੌ ਕਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਈਹਾਂ ਕਰਿਜੈ ਰਖਵਾਰੀ ॥੩੫੩॥ ਓਟ ਥਕਯੋ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘਬੀਰ ਨਿਦਾਨ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਹੇ ਲਹੁ ਬੀਰ ਉਬਾਰ ਲੈ ਮੋਕਹ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਜਾਨਕੀ ਬੋਲ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਰੇਖ ਕਮਾਨ ਕੀ ਕਾਢ ਮਹਾਬਲ ਜਾਤ ਭਏ ਇਤ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ॥੩੫੪॥ ਭੇਖ ਅਲੇਖ ਉਚਾਰਕੈ ਰਾਵਣ ਜਾਤ ਭਏ ਸੀਅ ਕੇ ਢਿਗ ਯੌ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਧਨੀ ਧਨਵਾਨ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਮਗ ਮੋ ਠਗ ਜਯੋ ॥ ਕਛੁ ਦੇਹੁ ਭਿਛਾ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨ ਹਮੈ ਇਹ ਰੇਖ ਮਿਟਾਏ ਹਮੈ ਅਬ ਹੀ ॥ ਬਿਨੁ ਰੇਖ ਭਈ ਅਵਿਲੋਕ ਲਈ ਹਰਿ ਸੀਅ ਉਡਯੋ ਨਭਿ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ॥੩੫੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਖੋਜਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੀ ਸੀਅ ਹੇਰ ਮਨੰ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸੱਜਿ ਧਨੰ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਸੁਧਾਰ ਨਿਹਾਰ ਫਿਰੇ ॥ ਛਿਤ ਊਪਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਗਿਰੇ ॥੩੫੬॥ ਲਘ ਬੀਰ ਉਠਾਇ ਸੁ ਅੰਕ ਭਰੇ ॥ ਮੁਖ ਪੋਛ ਤਬੈ ਬਚਨਾ ਉਚਰੇ ॥ ਕਸ ਅਧੀਰ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭ ਧੀਰ ਧਰੋ ॥ ਸੀਅ

ਜਾਇ ਕਹਾ ਤਿਹੱ ਸੋਧ ਕਰੋ ॥੩੫੭॥ ਉਠ ਠਾਢਿ ਭਏ ਫਿਰਿ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ॥ ਪਹਰੇਕਕ ਲਉ ਫਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਫਿਰੇ ॥ ਤਨ ਚੇਤ ਸੁਚੇਤ ਉਠੇ ਹਰਿ ਯੋਂ ॥ ਰਣ ਮੰਡਲ ਮੱਧਿ ਗਿਰਜੋ ਭਟ ਜਯੋਂ ॥੩੫੮॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਪੁਕਾਰ ਬਕਾਰ ਥਕੇ ॥ ਲਘ ਭ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਝਥੇ ॥ ਉਠ ਕੈ ਪੁਨ ਪ੍ਰਾਤ ਇਸਨਾਨ ਗਏ ॥ ਜਲ ਜੰਤ ਸਬੈ ਜਰਿ ਛਾਰਿ ਭਏ ॥੩੫੯॥ ਬਿਰਹੀ ਜਿਹੱ ਓਰ ਸੁ ਦਿਸਟ ਧਰੈ ॥ ਫਲ ਫੂਲ ਪਲਾਸ ਅਕਾਸ ਜਰੈ ॥ ਕਰ ਸੌ ਧਰ ਜਉਨ ਛੁਅੰਤ ਭਈ ॥ ਕਚ ਬਾਸਨ ਜਯੋ ਪਕ ਫੂਟ ਗਈ ॥੩੬੦॥ ਜਿਹੱ ਭੂਮ ਥਲੀ ਪਰ ਰਾਮ ਫਿਰੇ ॥ ਦਵ ਜਯੋਂ ਜਲ ਪਾਤ ਪਲਾਸ ਗਿਰੇ ॥ ਟੂਟ ਆਸੂ ਆਰਣ ਨੈਨ ਝਰੀ ॥ ਮਨੋ ਤਾਤ ਤਵਾ ਪਰ ਬੂੰਦ ਪਰੀ ॥੩੬੧॥ ਤਨ ਰਾਘਵ ਭੇਟ ਸਮੀਰ ਜਰੀ ॥ ਤਜ ਧੀਰ ਸਰੋਵਰ ਮਾਂਝ ਦੁਰੀ ॥ ਨਹਿ ਤੱਤ੍ਰ ਥਲੀ ਸਤਪਤ੍ਰ ਰਹੇ ॥ ਜਲ ਜੰਤ ਪਰੱਤ੍ਰਣ ਪਤ੍ਰ ਦਹੇ ॥੩੬੨॥ ਇਤ ਢੂੰਢ ਬਨੇ ਰਘੁਨਾਥ ਫਿਰੇ ॥ ਉਤ ਰਾਵਨ ਆਨ ਜਟਾਯੁ ਘਿਰੇ ॥ ਰਣ ਛੋਰ ਹਠੀ ਪਗ ਦੁਐ ਨ ਭਜਯੋ ॥ ਉਡ ਪੱਛ ਗਏ ਪੈ ਨ ਪੱਛ ਤਜਯੋ ॥੩੬੩॥ ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਪਛਰਾਜ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿਕੈ ਰਘੁਰਾਜ ਸੀਤਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਨਭਿ ਓਰ ਖੋਰ ਨਿਹਾਰਕੈ ਸੁ ਜਟਾਉ ਸੀਅ ਸੰਦੇਸ ਦਯੋ ॥ ਤਬ ਜਾਨ ਰਾਮ ਗਏ ਬਲੀ ਸੀਅ ਸੱਤ ਰਾਵਨ ਹੀ ਹਰੀ ॥ ਹਨਵੰਤ ਮਾਰਗ ਮੋ ਮਿਲੇ ਤਬ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੀ ॥੩੬੪॥ ਤਿਨ ਆਨ ਸੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੇ ਕਪਿਰਾਜ ਪਾਇਨ ਡਾਰਯੋ ॥ ਤਿਨ ਬੈਠ ਗੈਠ ਇਕੈਠ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਪਬੀਰ ਧੀਰ ਸਧੀਰ ਕੇ ਭਟ ਮੰਤ੍ਰ ਬੀਰ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਅਪਨਾਇ ਸੁਗ੍ਰਿਵ ਕਉ ਚਲੇ ਕਪਿਰਾਜ ਬਾਲ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥੩੬੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਾਲ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੮॥

ਅਥ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਧ ਕੋ ਪਠੈਬੋ ॥ ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦਲ ਬਾਂਟ ਚਾਰ ਦਿਸਾ ਪਠਯੋ ਹਨਵੰਤ ਲੰਕ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਲੈ ਮੁੱਦ੍ਰਕਾ ਲਖ ਬਾਰਿਧੈ ਜਹੱ ਸੀ ਹੁਤੀ ਤਹੱ ਜਾਤ ਭੇ ॥ ਪੁਰ ਜਾਰਿ ਅੱਛਕੁਮਾਰ ਛੈ ਬਨ ਟਾਰਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਆਇਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰ ਜੋ ਅਮਰਾਰਿ ਕੋ ਸਬ ਰਾਮ ਤੀਰ ਜਤਾਇਯੋ ॥੩੬੬॥ ਦਲ ਜੋਰ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਲੈ ਬਡ ਘੋਰ ਤੋਰ ਸਬੈ ਚਲੇ ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਲਛਮਨ ਅਉਰ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਲੇ ॥ ਜਾਮਵੰਤ ਸੁਖੇਨ ਨੀਲ ਹਨਵੰਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ॥ ਕਪਿ ਪੂਤ ਜੂਥਪ ਜੂਥ ਲੈ ਉਮਡੇ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਕੈ ਝਰੀ ॥੩੬੭॥ ਪਾਟਿ ਬਾਰਿਧਰਾਜ ਕਉ ਕਰਿ

ਬਾਟਿ ਲਾਂਘ ਗਏ ਜਬੈ ॥ ਦੂਤ ਦਈਤਨ ਕੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਦਉਰ ਰਾਵਨ ਪੈ ਗਏ ॥ ਰਨ ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਬੈ ਕਰੋ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਮਮ ਮਾਨੀਐ ॥ ਗੜ ਲੰਕ ਬੰਕ ਸੰਭਾਰੀਐ ਰਘੁਬੀਰ ਆਗਮ ਜਾਨੀਐ ॥੩੬੮॥ ਧੂਮ੍ਰਅੱਛ ਸੁ ਜਾਂਬਮਾਲ ਬੁਲਾਇ ਵੀਰ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਸੋਰ ਕੋਰ ਕ੍ਰੂਰ ਕੈ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਥੇ ਤਹਾਂ ਜਾਤ ਭੇ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਹਨਵੰਤ ਥਾਪਰ ਰੋਪ ਪਾਵ ਪ੍ਰਹਾਰੀਯੰ ॥ ਝੂਝ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਬਲੀ ਸੁਰਲੋਕ ਮਾਂਝਿ ਬਿਹਾਰੀਯੰ ॥੩੬੯॥ ਜਾਂਬਮਾਲ ਭਿਰੇ ਕਛੂ ਪੁਨ ਮਾਰਿ ਐਸੇਈ ਕੈ ਲਏ ॥ ਭਾਜ ਕੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਲੰਕ ਸੰਦੇਸ ਰਾਵਨ ਸੋ ਦਏ ॥ ਧੂਮਰਾਛ ਸੁ ਜਾਂਬਮਾਲ ਦੁਹੂੰਨ ਰਾਘਵ ਜੂ ਹਰਯੋ ॥ ਹੈ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਹੀਏ ਸੁਭ ਮੰਤ੍ਰ ਆਵਤ ਸੋ ਕਰੋ ॥੩੭੦॥ ਪੇਖ ਤੀਰ ਅਕੰਪਨੈ ਦਲ ਸੰਗਿ ਦੈ ਸੁ ਪਠੈ ਦਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਨਿਨੱਦ ਸੱਦ ਪੁਰੀ ਭਯੋ ॥ ਸੁਰਰਾਇ ਆਦ ਪ੍ਰਹਸਤ ਤੇ ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਸੀਅ ਦੇ ਮਿਲੋ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਕਸ ਰੋਸ ਰਾਵ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥੩੭੧॥ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਝਲਹਲੰਤ ਤਰਵਾਰ ਬਜਤ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਮਹਾ ਧੁਨ ॥ ਖੜ ਹੜੰਤ ਖਹ ਖੋਲ ਧਯਾਨ ਤਜਿ ਪਰਤ ਚਵਧ ਮੁਨ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇੱਕ ਤਨ ਇੱਕ ਅਰੁੱਝੈ ॥ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਪਰ ਗਈ ਹੱਥਿ ਅਰ ਮੁੱਖ ਨ ਸੁਝੈ ॥ ਸੁਮੁਹੇ ਸੂਰ ਸਾਵੰਤ ਸਬ ਫਉਜ ਰਾਜ ਅੰਗਦ ਸਮਰ ॥ ਜੈ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਹੁਅ ਧਨੁ ਜੰਪਤ ਸੁਰ ਪੁਰ ਅਮਰ ॥੩੭੨॥ ਇਤ ਅੰਗਦ ਜੁਵਰਾਜ ਦੁਤੀਅ ਦਿਸ ਬੀਰ ਅਕੰਪਨ ॥ ਕਰਤ ਬ੍ਰਿਸਟ ਸਰ ਧਾਰ ਤਜਤ ਨਹੀ ਨੈਕ ਅਯੋਧਨ ॥ ਹੱਥ ਬੱਥ ਮਿਲ ਗਈ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਅਹਾੜੰ ॥ ਘੁੱਮੈ ਘਾਇ ਅਘਾਇ ਬੀਰ ਬੰਕੜੇ ਬਬਾੜੰ ॥ ਪਿੱਖਤ ਬੈਠ ਬਿਬਾਣ ਬਰ ਧੰਨ ਧੰਨ ਜੰਪਤ ਅਮਰ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿਖਯ ਭਵਾਨ ਮੋ ਅਬ ਲਗ ਲਖਯੋ ਨ ਅਸ ਸਮਰ ॥੩੭੩॥ ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਪਿਖੀਅਹ ਕਹੂੰ ਭਕ ਰੁੰਡ ਪਰੇ ਧਰ ॥ ਕਿਤਹੀ ਜਾਂਘ ਤਰਫੰਤ ਕਹੂੰ ਉਛਰੰਤ ਸੁ ਛਬ ਕਰ ॥ ਭਰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਖੇਚਰੀ ਕਹੂੰ ਚਾਵੰਡ ਚਿਕਾਰੈਂ ॥ ਕਿਲਕਤ ਕਤਹ ਮਸਾਨ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਜੈ ਕਪਿ ਕੀ ਭਈ ਹਣਯੋ ਅਸੁਰ ਰਾਵਣ ਤਣਾ ॥ ਭੈ ਦੱਗ ਅਦੱਗ ਭੱਗੇ ਹਠੀ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰ ਦਾਂਤਨ ਤ੍ਰਿਣਾ ॥੩੭੪॥ ਉਤੈ ਦੂਤ ਰਾਵਣੈ ਜਾਇ ਹਤ ਬੀਰ ਸੁਣਾਯੋ ॥ ਇਤ ਕਪਿਪਤ ਅਰੁ ਰਾਮ ਦੂਤ ਅੰਗਦਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਹੀ ਕੱਥ ਤਿਹੱ ਸੱਥ ਗੱਥ ਕਰਿ ਤੱਥ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਿਲਹੁ ਦੇਹੁ ਜਾਨਕੀ ਕਾਲ ਨਾਤਰ ਤੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਪਗ ਭੇਟ ਚਲਤ ਭਯੋ ਬਾਲ ਸੁਤ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਨ ਰਘੁਬਰ ਧਰੇ ॥

ਭਰ ਅੰਕ ਪੁਲਕ ਤਨ ਪਸਜਿਯੋ ਭਾਂਤ ਅਨਿਕ ਆਸਿਖ ਕਰੇ ॥੩੭੫॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਸੰਬਾਦ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਦੇਹ ਸੀਆ ਦਸਕੰਧ ਛਾਹਿ ਨਹੀ ਦੇਖਨ ਪੈਹੋ ॥ ਲੰਕ ਛੀਨ ਲੀਜੀਐ ਲੰਕ ਲਖਿ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਬਿਖੈ ਜਿਨ ਘੋਰੁ ਪਿੱਖ ਕਸ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜ ਮ੍ਰਿਗ ਸਜਾਰ ਖਵੈ ਹੈ ॥ ਜਿਨ ਕਰ ਸੁ ਗਰਬੁ ਸੁਣ ਮੂੜ ਮਤ ਗਰਬ ਗਵਾਇ ਘਨੇਰ ਘਰ ॥ ਬਸ ਕਰੇ ਸਰਬ ਘਰ ਗਰਬ ਹਮ ਏ ਕਿਨ ਮਹਿ ਦ੍ਵੈ ਦੀਨ ਨਰ ॥੩੭੬॥ ਰਾਵਨ ਬਾਚ ਅੰਗਦ ਸੋ ॥ ਛਪੈ ॥ ਅਗਨ ਪਾਕ ਕਹੁ ਕਰੈ ਪਵਨ ਮੁਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥ ਚਵਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਧਰੈ ਸੂਰ ਛੱਤ੍ਰਹਿ ਸਿਰ ਢਾਰੈ ॥ ਮਦ ਲਛਮੀ ਪਿਆਵੰਤ ਬੇਦ ਮੁਖ ਬ੍ਰਹਮੁ ਉਚਾਰਤ ॥ ਬਰਨ ਬਾਰ ਨਿਤ ਭਰੇ ਔਰ ਕੁਲਦੇਵ ਜੁਹਾਰਤ ॥ ਨਿਜ ਕਹਤਿ ਸੁ ਬਲ ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਬਲ ਦੇਤ ਧਨੁਦਿ ਜਛ ਮੋਹਿ ਕਰ ॥ ਵੇ ਜੁੱਧ ਜੀਤ ਤੇ ਜਾਂਹਿਗੇ ਕਹਾਂ ਦੋਇ ਤੇ ਦੀਨ ਨਰ ॥੩੭੭॥ ਕਹਿ ਹਾਰਜੋ ਕਪਿ ਕੋਟਿ ਦਈਤਪਤਿ ਇੱਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਉਠਤ ਪਾਵ ਰੁਪਿਯੋ ਸਭਾ ਮਧਿ ਸੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਥਕੇ ਸਕਲ ਅਸੁਰਾਰ ਪਾਵ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਉਚੱਕਜੋ ॥ ਗਿਰੇ ਧਰਨ ਮੁਰਛਾਇ ਬਿਮਨ ਦਾਨਵ ਦਲ ਥੱਕਜੋ ॥ ਲੈ ਚਲਜੋ ਬਭੀਛਨ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੱ ਬਾਲ ਪੁੱਤ੍ਰ ਧੂਸਰ ਬਰਨ ॥ ਭਟ ਹਟਕ ਬਿਕਟ ਤਿਹੱ ਨਾਸ ਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ ਜਿਤ ਰਾਮ ਰਨ ॥੩੭੮॥ ਕਹਿ ਬੁਲਯੋ ਲੰਕੇਸ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਰਾਜੀਵਲੋਚਨ ॥ ਕੁਟਲ ਅਲਕ ਮੁਖ ਛਕੇ ਸਕਲ ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਮੋਚਨ ॥ ਕੁਪੇ ਸਰਬ ਕਪਿਰਾਜ ਬਿਜੈ ਪਹਲੀ ਰਣ ਚੱਖੀ ॥ ਫਿਰੇ ਲੰਕ ਗੜ੍ਹਿ ਘੇਰਿ ਦਿਸਾ ਦੱਛਣੀ ਪਰੱਖੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਰੈ ਬਭੀਛਨ ਲੰਕਪਤਿ ਸੁਣੀ ਬਾਤਿ ਰਾਵਣ ਘਰਣਿ ॥ ਸੁੱਧਿ ਸੱਤ ਤੱਥਿ ਬਿਸਰਤ ਭਈ ਗਿਰੀ ਧਰਣ ਪਰ ਹੁਐ ਬਿਮਣ ॥੩੭੯॥ ਮਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥ ਸੂਰਬੀਰਾ ਸਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੇ ਭਾਜ ਕੰਤਾ ਸੁਣੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਬਾਲ ਮਾਰਜੋ ਬਲੀ ਸਿੰਧ ਪਾਟਜੋ ਜਿਨੈ ਤਾਹਿ ਸੌ ਬੈਰਿ ਕੈਸੇ ਰਚਾਏ ॥ ਬਜਾਧ ਜੀਤਜੋ ਜਿਨੈ ਜੰਭ ਮਾਰਜੋ ਉਨੈ ਰਾਮ ਅਉਤਾਰ ਸੋਈ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੇ ਮਿਲੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਸਿਆਨ ਕੀ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕਾਹੇ ਚਲਾਏ ॥੩੮੦॥ ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥ ਬਯੂਹ ਸੈਨਾ ਸਜੋ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੋ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਗਜੋ ਆਨ ਨੇਰੇ ॥ ਸਾਜ ਸੰਜੋਅ ਸੰਬੂਹ ਸੈਨਾ ਸਬੈ ਆਜ ਮਾਰੋ ਤਰੈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤੇਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤੋ ਕਰੋ ਜੱਛ ਗੀਤੋ ਧਨੰ ਨਾਰਿ ਸੀਤਾ ਬਰੰ ਜੀਤ ਜੁਧੈ ॥ ਸੁਰਗ ਪਾਤਾਲ ਆਕਾਸ ਜੁਆਲਾ ਜਰੈ ਬਾਚਿ ਹੈ ਰਾਮ ਕਾ ਮੋਰ

ਕ੍ਰੁੱਧੈ ॥੩੯੧॥ ਮਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਤਾਰਕਾ ਜਾਤ ਹੀ ਘਾਤ ਕੀਨੀ ਜਿਨੈ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹ ਮਾਰੀਚ ਮਾਰੇ ॥ ਬਜਾਧ ਬੱਧਜੋ ਖਰੰ ਦੂਖਣੰ ਖੇਤ ਥੈ ਏਕਹੀ ਬਾਣ ਸੋਂ ਬਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ਧੂਮ੍ਰਅੱਛਾਦ ਅਉ ਜਾਂਬੁ ਮਾਲੀ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਣ ਹੀਣੰ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਜੈ ਕੈ ॥ ਮਾਰਿ ਹੈਂ ਤੋਹਿ ਯੋਂ ਸਜਾਰ ਕੋ ਸਿੰਘ ਜਯੋ ਲੇਹਿਗੇ ਲੰਕ ਕੋ ਡੰਕ ਦੈ ਕੈ ॥੩੯੨॥ ਰਾਵਨ ਬਾਚ ॥ ਚਉਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ਕਰੰ ਛੱਤ੍ਰ ਸੂਰੰ ਧਰੰ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਰੰ ਦੁਆਰ ਮੇਰੇ ॥ ਪਾਕ ਪਾਵਕ ਕਰੰ ਨੀਰ ਬਰਣੰ ਭਰੰ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆਧਰੰ ਕੀਨ ਚੇਰੇ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬੰ ਪੁਰੰ ਚਰਬ ਸਰਬੰ ਕਰੇ ਦੇਖੁ ਕੈਸੇ ਕਰੌਂ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਚਿੰਕ ਹੈ ਚਾਵਡਾ ਫਿੰਕ ਹੈ ਫਿੱਕਰੀ ਨਾਚ ਹੈ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੩੯੩॥ ਮਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਤਾਸ ਨੇਜੇ ਢੁਲੈ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੈ ਰਾਮ ਲੀਨੇ ਦਲੈ ਆਨ ਢੂਕੇ ॥ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਚਿੰਕਾਰ ਅਪਾਰੰ ਕਰੰ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਕੂਕੇ ॥ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਗਜੈ ਬਾਨ ਚਾਪੈ ਚਲੈ ਨਾਹਿ ਜਉ ਲੌ ॥ ਬਾਤ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ਘਾਤੁ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਰਾਵਰੀ ਦੇਹ ਕੀ ਸਾਂਤ ਤਉ ਲੌ ॥੩੯੪॥ ਘਾਟ ਘਾਟੈ ਰੁਕੌ ਬਾਟ ਬਾਟੈ ਤੁਪੋ ਐਂਠ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਖੋਰ ਹਰਾਮ ਹਰੀਫ ਕੀ ਆਂਖ ਤੈ ਚਾਮ ਕੇ ਜਾਤ ਕੈਸੇ ਚਲਾਏ ॥ ਹੋਇਗੋ ਖੁਆਰ ਬਿਸੀਆਰ ਖਾਨਾ ਤੁਰਾ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਜਉ ਲੌ ਨ ਗਜਿ ਹੈ ॥ ਲੰਕ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕੋਟਿ ਕੋ ਫਾਂਧ ਕੈ ਆਸੁਰੀ ਪੂਤ ਲੈ ਘਾਸਿ ਭਜਿ ਹੈ ॥੩੯੫॥ ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥ ਬਾਵਰੀ ਰਾਂਡ ਕਿਆ ਭਾਂਡ ਬਾਤੈ ਬਕੈ ਰੰਕ ਸੇ ਰਾਮ ਕਾ ਛੋਡ ਰਾਸਾ ॥ ਕਾਢਹੋ ਬਾਸਿ ਦੈ ਬਾਨ ਬਾਜੀਗਰੀ ਦੇਖਿਹੋ ਆਜ ਤਾ ਕੋ ਤਮਾਸਾ ॥ ਬੀਸ ਬਾਹੰ ਧਰੰ ਸੀਸ ਦਸਯੰ ਸਿਰੰ ਸੈਣ ਸੰਬੂਹ ਹੈ ਸੰਗਿ ਮੇਰੇ ॥ ਭਾਜ ਜੈਹੈ ਕਹਾਂ ਬਾਟਿ ਪੈਹੈਂ ਊਹਾਂ ਮਾਰਿ ਹੌ ਬਾਜ ਜੈਸੇ ਬਟੇਰੇ ॥੩੯੬॥ ਏਕ ਏਕੰ ਹਿਰੈ ਝੂਮ ਝੂਮੰ ਮਰੈਂ ਆਪੁ ਆਪੰ ਗਿਰੈਂ ਹਾਕੁ ਮਾਰੇ ॥ ਲਾਗ ਜੈਹੱਉ ਤਹਾਂ ਭਾਜ ਜੈਹੈ ਜਹਾਂ ਫੂਲ ਜੈਹੈ ਕਹਾਂ ਤੈ ਉਬਾਰੇ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜੇ ਸਬੈ ਆਜ ਲੈਹੱਉਂ ਤਿਨੈ ਰਾਜ ਕੈਸੋ ਕਰੈ ਕਾਜ ਮੋਸੋ ॥ ਬਾਨਰੰ ਛੈ ਕਰੋ ਰਾਮ ਲੱਛੈ ਹਰੋ ਜੀਤ ਹੌ ਹੋਡ ਤਉ ਆਨ ਤੋਸੋ ॥੩੯੭॥ ਕੋਟਿ ਬਾਤੈ ਗੁਨੀ ਏਕ ਕੈ ਨਾ ਸੁਨੀ ਕੋਪਿ ਮੁੰਡੀ ਧੁਨੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੱਠੈ ॥ ਏਕ ਨਾਰਾਂਤ ਦੇਵਾਂਤ ਦੂਜੋ ਬਲੀ ਭੂਮ ਕੰਪੀ ਰਣੰ ਬੀਰ ਉਠੈ ॥ ਸਾਰ ਭਾਰੰ ਪਰੇ ਧਾਰ ਧਾਰੰ ਬਜੀ ਕ੍ਰੋਹ ਕੈ ਲੋਹ ਕੀ ਛਿਟ ਛੁਟੈਂ ॥ ਰੁੰਡ ਧੁਕ ਧੁਕ ਪਰੈ ਘਾਇ ਭਕਭਕ ਕਰੈ ਬਿੱਥਰੀ ਜੁੱਥ ਸੋ ਲੁੱਥ ਲੁੱਟੈ ॥੩੯੮॥ ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣ ਭਰੈ ਸਦ ਦੇਵੀ ਕਰੈ ਨੱਦ ਭੈਰੋ ਰਰੈ ਗੀਤ ਗਾਵੈ ॥ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲ ਬੀਰੰ ਬਲੀ ਮਾਸ ਅਹਾਰ ਤਾਰੀ ਬਜਾਵੈ ॥ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਉ

ਸਰਬ ਬਿਦਿਆਧਰੰ ਮੱਧਿ ਆਕਾਸ ਭਯੋ ਸੱਦ ਦੇਵੰ॥ ਲੁੱਥ ਬਿਥੁੱਥਰੀ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੀ ਮੱਚੀਯੰ ਜੁੱਧ ਅਨੂਪ ਅਤੇਵੰ॥੩੮੯॥ ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕੁੱਪਯੋ ਕਪਿ ਕਟਕ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜਨ ਰਣ ਬੱਜੀਯੰ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੇਗ ਝਲਹਲੀ ਗਾਗੜਦੀ ਜੋਧਾ ਗਲ ਗੱਜੀਯੰ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੂਰ ਸੰਮੁਹੇ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਨੱਚਯੋ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਆਗੜਦੀ ਆਰਣ ਰੰਗ ਰੱਚਯੋ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਨੱਚੇ ਸਮਰ ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਣੀਅਰ ਕਰੈਂ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਮਟੈ ਸੁੰਕੜੈ ਫਣਪਤਿ ਫਣਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਧਰੈਂ॥੩੯੦॥ ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਿੰਕਰੀ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣ ਗਿੱਧ ਰੜੱਕੈ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਭਾਗੜਦੀ ਭਟ ਘਾਇ ਭਭੱਕੈ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬਰੱਖਤ ਬਾਣ ਝਾਗੜਦੀ ਝਲਮਲਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ॥ ਗਾਗੜਦੀ ਗੱਜ ਸੰਜਰੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕੱਛੇ ਕਿੰਕਾਣੰ॥ ਬੰਬਾਗੜਦੀ ਬਹਤ ਬੀਰਨ ਸਿਰਨ ਤਾਗੜਦੀ ਤਮਕਿ ਤੇਗੰ ਕੜੀਅ॥ ਝੰਝਾਗੜਦੀ ਝੜਕ ਦੈ ਝੜ ਸਮੈ ਝਲਮਲ ਝੁਕਿ ਬਿੱਜੁਲ ਝੜੀਅ॥੩੯੧॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਾਂਤਕ ਗਿਰਤ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵਾਂਤਕ ਧਾਯੋ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੁੱਧ ਕਰ ਤੁਮਲ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ॥ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵ ਰਹਸੰਤ ਆਗੜਦੀ ਅਸੁਰਣ ਰਣ ਸੋਗੰ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਿੱਧ ਸਰ ਸੰਤ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਚਤ ਤਜਿ ਜੋਗੰ॥ ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖਯਹ ਭਏ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਖਲ ਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਡਾਰਤ ਅਮਰ॥ ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਸਕਲ ਜੈ ਜੈ ਜਪੈ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਨਾਰ ਨਰ॥੩੯੨॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਵਣਹਿ ਸੁਨਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਦੋਊ ਸੁਤ ਰਣ ਜੁੱਝੇ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬਹੁ ਗਿਰੇ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵਹਿ ਅਰੁੱਝੇ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਚਾਗੜਦੀ ਚਾਂਵੰਡ ਚਿੰਕਾਰੰ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨੱਦ ਭਏ ਗੱਦ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਲੀ ਕਿਲਕਾਰੰ॥ ਭੰਭਾਗੜਦੀ ਭਯੰਕਰ ਜੁਧ ਭਯੋ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣ ਜੁਰੀਅ॥ ਕੰਕਾਗੜਦੀ ਕਿਲੱਕਤ ਕੁਹਰ ਕਰ ਪਾਗੜਦੀ ਪੱਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੀਅ॥੩੯੩॥

ਇਤਿ ਦੇਵਾਂਤਕ ਨਰਾਂਤਕ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ॥੯॥

ਅਥ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁਧ ਕਥਨੰ॥ ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਪਠਿਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦੈ ਕੈ ਦਲ ਅਨਗਨ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪ ਭੂਅ ਉਠੀ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜੀਯ ਖੁਰੀਅਨ ਤਨ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨੀਲ ਤਿਹ ਝਿਣਯੋ ਭਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾੜੀਅ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਮਰਹ ਹਕਾਰ ਭਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦਾਨਵ ਦਲ ਭਾਰੀਅ॥

ਘੰਘਾਗੜਦੀ ਘਾਇ ਭਕਭਕ ਕਰਤ ਰਾਗੜਦੀ ਰੁਹਿਰ ਰਣ ਰੰਗ ਬਹਿ ॥ ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਜੁਯਹ ਜੁੱਗਣ ਜਪੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਕ ਕਰ ਕਹਕਕਹ ॥੩੯੪॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁਝੰਤ ਲਾਗੜਦੀ ਲੈ ਚਲਯੋ ਅੱਪ ਦਲ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਮਿ ਭੜਹੜੀ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪੀ ਦੋਈ ਜਲ ਥਲ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਦ ਨਿਹਨੱਦ ਭਾਗੜਦੀ ਰਣ ਭੇਰ ਭਯੰਕਰ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਝਲਹਲਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਮਕੰਤ ਚਲਤ ਸਰ ॥ ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖੜਗ ਖਿਮਕਤ ਖਹਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਕ ਚਿਨਗੈਂ ਕਢੈ ॥ ਠੰਠਾਗੜਦੀ ਠਾਟ ਠੱਟ ਕਰ ਮਨੋ ਠਾਗੜਦੀ ਠਣਕ ਠਠਿਅਰ ਗਢੈ ॥੩੯੫॥ ਢਾਗੜਦੀ ਢਾਲ ਉਛਲਹਿ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣ ਬੀਰ ਬਬੱਕਹਿ ॥ ਆਗੜਦੀ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇੱਕ ਕਹੁ ਇੱਕ ਉਚੱਕਹਿ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤਾਲ ਤੰਬੂਰੰ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣ ਬੀਨ ਸੁ ਬੱਜੈ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਖ ਕੇ ਸਬਦ ਗਾਗੜਦੀ ਗੈਵਰ ਗਲ ਗੱਜੈਂ ॥ ਧੰਧਾਗੜਦੀ ਧਰਣਿ ਧੜ ਧੁਕਿ ਪਰਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਕਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਮਰ ॥ ਪੰਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਜਾਗੜਦੀ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਰ ॥੩੯੬॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੁੱਝ ਭਟ ਗਿਰੈਂ ਮਾਗੜਦੀ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰੈ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਜ ਪੰਜਰੇ ਘਾਘੜਦੀ ਘਣੀਅਰ ਜਣੁ ਕਾਰੇ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੀਰ ਬਰਖੰਤ ਗਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਖ ਜਪੈ ਆਗੜਦੀ ਅੱਛਰ ਬਰ ਇਸਟੰ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਦਾ ਸਿਵ ਸਿਮਰ ਕਰ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਝ ਜੋਧਾ ਮਰਤ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸਨਮੁਖ ਗਿਰਤ ਆਗੜਦੀ ਅਪਛਰਨ ਕਹੱ ਬਰਤ ॥੩੯੭॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਇਤੈ ਉੱਚਰੇ ਰਾਮ ਲੰਕੇਸ ਬੈਣੰ ॥ ਉਤੈ ਦੇਵ ਦੇਖੈ ਚੜੇ ਰਥ ਗੈਣੰ ॥ ਕਹੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਜੁੱਧ ਜੇਤੇ ਸਮੰਤੰ ਲੁੱਝਾਰੰ ॥੩੯੮॥ ਬਭੀਛਣ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋ ॥ ਧਨੰ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜਾਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ਸਿਤੰ ਛੱਤ੍ਰ ਛਾਜੈ ॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟਤੰ ਬਿਯਾਘ੍ਰ ਚਰਮੰ ਅਭੀਤੰ ॥ ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਜਾਨੋ ਹਠੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੰ ॥੩੯੯॥ ਨਹੈ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜੇਨ ਸੋਭੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਕਾਇ ਪੇਖੇ ਸਬੈ ਦੇਵ ਛੋਭੈਂ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਧਨੰਪਾਲ ਦੇਵੰ ॥ ਮਹਾਂਕਾਇ ਨਾਮਾ ਮਹਾਂਬੀਰ ਜੇਵੰ ॥੪੦੦॥ ਲਗੇ ਮਜੂਰ ਬਰਣੰ ਰਥੰ ਜੇਨ ਬਾਜੀ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਤਜੈ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕਰ ਮਹੋਦਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਿਸੈ ਜੁੱਧ ਕਰਤਾ ਬਡੋ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ॥੪੦੧॥ ਲਗੇ ਮੂਖਕੰ ਬਰਣ ਬਾਜੀ ਰਥੇਸੰ ॥ ਹਸੈ

ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੋ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਕਿਧੋ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਤਿਸੈ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ਸਹੀ ਦਈਤ ਭੂਪੰ ॥੪੦੨॥ ਫਿਰੈ ਮੋਰ ਪੁਛੰ ਢੁਰੈ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਰੜੈ ਕਿੱਤ ਬੰਦੀ ਅਨੰਤੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰਥੰ ਸੁਵਰਣ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਚਾਰ ਸੋਹੈਂ ॥ ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਂ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੋਹੈ ॥੪੦੩॥ ਛਕੈ ਮੱਧ ਜਾਕੀ ਧੁਜਾ ਸਾਰਦੂਲੰ ॥ ਇਹੈ ਦਈਤ ਰਾਜੰ ਦੁਰੰ ਦ੍ਰੋਹ ਮੂਲੰ ॥ ਲਸੈ ਕ੍ਰੀਟ ਸੀਸੰ ਕਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾ ਕੋ ॥ ਰਮਾ ਨਾਥ ਚੀਨੋ ਦਸੰ ਗ੍ਰੀਵ ਤਾ ਕੋ ॥੪੦੪॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਚੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਰੈ ਅੱਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਨਿਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਮੱਧ ਜੁੱਧੰ ਕਮੱਧੰ ਕਰੂਰੰ ॥੪੦੫॥ ਗਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਸਮੰਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਜਕੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਛਕੇ ਜਾਣ ਮੱਦੰ ॥੪੦੬॥ ਗਿਰੇ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮੇਤਿ ਘਾਯੰ ॥ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਚੜੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਜੁਝੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਕਟੇ ਅੰਗ ਜੰਗੰ ਰਟੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੪੦੭॥ ਛੁਟੈ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਉਠੈਂ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਰੁਲੇ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਬਿਹੱਦੰ ॥ ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ਤਤੱਥਈ ਤਤੱਥਿਯੰ ॥ ਛੁਟੇ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਫਿਰੈ ਛੂਛ ਹੱਥਿਯੰ ॥੪੦੮॥ ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਭਰੈਂ ਖੇਚਰੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਸਰਬ ਆਨੰਦਿ ਹੁਐ ਮਾਸ ਹਾਰੀ ॥੪੦੯॥ ਗਿਰੇ ਬੰਕੁੜੇ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਸੁਦੇਸੰ ॥ ਪਰੇ ਪੀਲਵਾਨੰ ਛੁਟੇ ਚਾਰ ਕੇਸੰ ॥ ਕਰੈ ਪੈਜ ਵਾਰੰ ਪ੍ਰਚਾਰੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਉਠੈ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ਹਮੀਰੰ ॥੪੧੦॥ ਛੁਟੈਂ ਚਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਚਲੇ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਬੀਰੰ ਬਿਮਾਣੰ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਰੁਣੰ ਬਿੱਥਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ॥ ਖੁਲੇ ਸੁਰਗ ਦੁਆਰੰ ਗਏ ਵੀਰ ਅਛੁਥੰ ॥੪੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਤ ਸੈਨਾ ਭਈ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥ ਲੰਕ ਬੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯੋ ਦਸਸਿਰ ਮਹਾ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥੪੧੨॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਮੁੱਕਲੇ ਦੂਤ ਲੰਕੇਸ ਅੱਪੰ ॥ਮਨੰ ਬਚ ਕਰਮੰ ਸਿਵੰ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥ ਸਬੈ ਮੰਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਸਮੈ ਅੰਤ ਕਾਲੰ ॥ ਭਜੋ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਸੁ ਕਾਲੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੪੧੩॥ ਰਥੀ ਪਾਇਕੰ ਦੰਤ ਪੰਤੀ ਅਨੰਤੰ ॥ ਚਲੇ ਪੱਖਰੇ ਬਾਜਰਾਜੰ ਸੁਭੰਤੰ ॥ ਧਸੇ ਨਾਸਕਾ ਸ੍ਰੋਨ ਮੱਝੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਬੱਜੇ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਨਫੀਰੰ ॥੪੧੪॥ ਬਜੈ ਲਾਗ ਬਾਦੰ ਨਿਨਾਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥ ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਭਏ ਆਕੁਲੰ ਬਿਆਕਲੰ ਛੋਰਿ ਭਾਗਿਅੰ ॥ ਬਲੀ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਤਊ ਨਾਹਿ

ਜਾਗਿਅੰ ॥੪੧੫॥ ਚਲੇ ਛਾਡਿ ਕੈ ਆਸ ਪਾਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ॥ ਭਏ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਜਾਗਬੇ ਤੇ ਉਦਾਸੰ ॥ ਤਬੈ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਕਰਯੋ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥ ਉਠਯੋ ਦੇਵਦੋਖੀ ਗਦਾ ਲੀਸ ਪਾਨੰ ॥੪੧੬॥ ਕਰੋ ਲੰਕ ਦੇਸੰ ਪ੍ਰਵੇਸੰਤਿ ਸੂਰੰ ॥ ਬਲੀ ਬੀਸ ਬਾਹੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪੂਰੰ ॥ ਕਰੈ ਲਾਗ ਮੰਤ੍ਰੰ ਕੁਮੰਤ੍ਰੰ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਇਤੈ ਉਚਰੇ ਬੈਣ ਭ੍ਰਾਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥੪੧੭॥ ਜਲੰ ਗਾਗਰੀ ਸਪਤ ਸਾਹੰਸ੍ਰ ਪੂਰੰ ॥ ਮੁਖੰ ਪੁੱਛ ਲਯੋ ਕੁੰਭ ਕਾਨੰ ਕਰੂਰੰ ॥ ਕੀਯੋ ਮਾਸਹਾਰੰ ਮਹਾ ਮੱਦਯ ਪਾਨੰ ॥ ਉਠਯੋ ਲੈ ਗਦਾ ਕੋ ਭਰਯੋ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥੪੧੮॥ ਭਜੀ ਬਾਂਨਰੀ ਪੇਖ ਸੈਨਾ ਅਪਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਜੂਥ ਪੈ ਜੂਥ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪੧੯॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਗਿਰੈ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਗਜਾਨੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਸੁ ਝੁੰਡੰ ਨਿਸਾਨੰ ॥ ਰੜੈ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਸੱਸੰਕੰਤ ਜੋਧੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਮਿਲੇ ਸੈਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥੪੨੦॥ ਝਿਮੀ ਤੇਗ ਤੇਜੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋ ਮਝਾਰੰ ॥ ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਕਸੇ ਸੂਰ ਵੀਰੰ ॥ ਢਲੀ ਢਾਲ ਮਾਲੰ ਸੁਭੇ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪੨੧॥ ਬਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਹੱਕ ਦੇਬੀ ਕਰੰ ॥ ਸੱਦ ਭੈਰੋ ਰਰੰ ॥ ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਰੰ ॥ ਡਾਕਣੀ ਡਿੰਕਰੰ ॥੪੨੨॥ ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣ ਭਰੰ ॥ ਲੁੱਥ ਬਿਥੁੱਥਰੰ ॥ ਸੱਮੁਹੇ ਸੰਘਰੰ ॥ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੰ ॥੪੨੩॥ ਅੱਛਰੀ ਉਛਰੰ ॥ ਸਿੰਧੁਰੇ ਸਿੰਧਰੰ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰੁੱਚੁਰੰ ॥ ਬੱਜ ਗੱਜੇ ਸਰੰ ॥੪੨੪॥ ਬਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਉੱਝਰੇ ਲੁੱਝਰੰ ॥ ਝੁੱਮਰੇ ਜੁੱਝਰੰ ॥ ਬੱਜੀਯੰ ਡੰਮਰੰ ॥ ਤਾਲਣੋ ਤੁੰਬਰੰ ॥੪੨੫॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਮੰਡੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਰਟੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤੁਟੈ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥੪੨੬॥ ਉਠੈ ਛਿੱਛ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਹੈ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਹਸੈ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥ ਪੀਐ ਸ੍ਰੋਣ ਸਯਾਰੰ ॥੪੨੭॥ ਗਿਰੈ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਭਜੇ ਏਕ ਹਾਰੰ ॥ ਰਟੈ ਏਕ ਮਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸੁਆਰੰ ॥੪੨੮॥ ਚਲੇ ਏਕੁ ਸੁਆਰੰ ॥ ਪਰੇ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਜੁੱਧ ਪਾਰੰ ॥ ਨਿਕਾਰੇ ਹਥਯਾਰੰ ॥੪੨੯॥ ਕਰੈ ਏਕ ਵਾਰੰ ॥ ਲਸੈ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥ ਉਠੈ ਅੰਗਿਆਰੰ ॥ ਲਖੈ ਬਯੋਮ ਚਾਰੰ ॥੪੩੦॥ ਸੁ ਪੈਜੰ ਪਚਾਰੰ ॥ ਮੰਡੇ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਇਕੇਕੰਪ ਚਾਰੰ ॥੪੩੧॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੁਟੈਂ ॥ ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁਟੈਂ ॥ ਤੜੰਕਾਰ ਛੁਟੈਂ ॥ ਝੜੰਕਾਰ ਉਠੈਂ ॥੪੩੨॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬੁੱਠੈਂ ॥ ਜੁੱਗੰ ਜੁੱਧ ਜੁੱਠੈਂ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸੁ ਰੁੱਠੈਂ ॥ ਇਕੰ ਏਕ ਕੁੱਠੈਂ ॥੪੩੩॥ ਢਲੀ ਢਾਲ ਉੱਠੈਂ ॥ ਅਰੰ ਫਉਜ ਫੁਟੈਂ ॥

ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲੱਟੈ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਉਠੈ ॥੪੩੪॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਲੁੱਠੈਂ ॥ ਗਿਰੇ ਏਕ ਉਠੈਂ ॥ ਰਣੰ ਫੇਰਿ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਬਹੇ ਤੇਗ ਤੁੱਟੈਂ ॥੪੩੫॥ ਮਚੇ ਵੀਰ ਵੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਵੀਰ ਚੀਰੰ ॥ ਕਰੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੪੩੬॥ ਇਤੈਂ ਬਾਨਰਾਜੰ ॥ ਉਤੈ ਕੁੰਭਕਾਜੰ ॥ ਕਰਯੋ ਸਾਲ ਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰਯੋ ਵੀਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥੪੩੭॥ ਦੋਊ ਜਾਂਘ ਫੂਟੀ ॥ ਰਤੰ ਧਾਰ ਛੂਟੀ ॥ ਗਿਰੇ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਬਡੇ ਦੁਸਟ ਲੇਖੇ ॥੪੩੮॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਭਰਯੋ ਸੈਨ ਹਰਖੰ ॥ ਹਣੇ ਬਾਣ ਤਾਣੰ ॥ ਝਿਣਯੋ ਕੁੰਭਕਾਣੰ ॥੪੩੯॥ ਭਏ ਦੇਵ ਹਰਖੰ ॥ ਕਰੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖੰ ॥ ਸੁਣਯੋ ਲੰਕਨਾਥੰ ॥ ਹਣੇ ਭੂੰਮ ਮਾਥੰ ॥੪੪੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕੁੰਭ ਕਰਨ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਪਠਯੋ ਤੀਨ ਮੁੰਡੰ ॥ ਚਲਯੋ ਸੈਨ ਝੁੰਡੰ ॥ ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥ ਮੰਡੇ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥੪੪੧॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤਜੈ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ਹਨੂੰਮੰਤ ਕੋਪੇ ॥ ਰਣੰ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥੪੪੨॥ ਅਸੰ ਛੀਨ ਲੀਨੋ ॥ ਤਿਸੀ ਕੰਠਿ ਦੀਨੋ ॥ ਹਨਯੋ ਖਸਟ ਨੈਣੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੪੪੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਵਤਾਰ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਬਧਹ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ॥

ਅਥ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਯੋ ਲੰਕਨਾਥੰ ॥ ਧੁਣੇ ਸਰਬ ਮਾਥੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮੱਦ ਪਾਣੰ ॥ ਭਰੇ ਬੀਰ ਮਾਣੰ ॥੪੪੪॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੈਂ ॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬਰਖੈਂ ॥ ਮਹੋਦ੍ਰਾਦ ਵੀਰੰ ॥ ਹਠੇ ਖੱਗ ਧੀਰੰ ॥੪੪੫॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਢਲਹੱਲ ਸੁਢੱਲੀ ਢੋਲਾਣੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲਾਣੰ ॥ ਭਣਣੰਕ ਸੁ ਨੱਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥ ਬਰਣੰਕ ਸੁ ਬੱਜੇ ਮੱਜੀਰੰ ॥੪੪੬॥ ਭਰਣੰਕ ਸੁ ਭੇਰੀ ਘੋਰਾਣੰ ॥ ਜਣ ਸਾਵਣ ਭਾਦੋ ਮੋਰਾਣੰ ॥ ਉੱਛਲੀਏ ਪ੍ਰਖਰੇ ਪਾਵੰਗੰ ॥ ਮੱਚੇ ਜੁੱਝਾਰੇ ਜੋਧੰਗੰ ॥੪੪੭॥ ਸਿੰਧੁਰੀਏ ਸੁੰਡੀ ਦੰਤਾਲੇ ॥ ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਉਰੜੀਏ ਸਰਬੰ ਸੈਣਾਯੰ ॥ ਦੇਖੰਤ ਸੁ ਦੇਵੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥੪੪੮॥ ਝੱਲੈ ਅਵਝੜੀਯੰ ਉੱਝਾੜੰ ॥ ਰਣ ਉਠੈ ਬੈਹੈਂ ਬੱਬਾੜੰ ॥ ਘੈ ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਅੱਧੋ ਅੱਧਾਯੰ ॥੪੪੯॥ ਰਿਸ ਮੰਡੈ ਛੰਡੈਂ ਅਉਛੰਡੈ ॥ ਹਠਿ ਹੱਸੈ ਕੱਸੈ ਕੋਅੰਡੈ ॥ ਰਿਸ ਬਾਹੈਂ ਗਾਹੈਂ ਜੋਧਾਣੰ ॥ ਰਣ ਰੋਹੈਂ ਜੋਹੈਂ ਕ੍ਰੋਧਾਣੰ ॥੪੫੦॥

ਰਣ ਗੱਜੈ ਸੱਜੈ ਸਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖੈਂ ਬਰਖੈਂ ਅਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਦਲ ਗਾਹੈ ਬਾਹੈ ਹਥਿਯਾਰੰ ॥ ਰਣ ਰੁੱਝੈ ਲੁੱਝੈ ਲੁੱਝਾਰੰ ॥੪੫੧॥ ਭਟ ਭੇਦੇ ਛੇਦੇ ਬਰਮਾਯੰ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਚਉਰੰ ਚਰਮਾਯੰ ॥ ਉੱਘੇ ਜਣ ਨੇਜੇ ਮਤਵਾਲੇ ॥ ਚੱਲੇ ਜਜੋਂ ਰਾਵਲ ਜੱਟਾਲੇ ॥੪੫੨॥ ਹੱਠੇ ਤਰਵਰੀਏ ਹੰਕਾਰੰ ॥ ਮੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਸੂਰਾਰੰ ॥ ਅੱਕੁੜਿਯੰ ਵੀਰੰ ਐਠਾਲੇ ॥ ਤਨ ਸੋਹੇ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪੱਤ੍ਰਾਲੇ ॥੪੫੩॥ ਨਵ ਨਾਮਕ ਛੰਦ ॥ ਤਰਭਰ ਪਰ ਸਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ਹਰਪੁਰ ਪੁਰ ਸਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ॥੪੫੪॥ ਬਰਖਤ ਸਰ ਬਰ ॥ ਕਰਖਤ ਧਨ ਕਰ ॥ ਪਰਹਰ ਪੁਰ ਕਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ॥੪੫੫॥ ਸਰਬਰ ਧਰ ਕਰ ॥ ਪਰਹਰ ਪੁਰ ਸਰ ॥ ਪਰਖਤ ਉਰ ਨਰ ॥ ਨਿਸਰਤ ਉਰ ਧਰ ॥੪੫੬॥ ਉਝਰਤ ਜੁੱਝ ਕਰ ॥ ਬਿਝੁਰਤ ਜੁੱਝ ਨਰ ॥ ਹਰਖਤ ਮਸਹਰ ॥ ਬਰਖਤ ਸਿਤ ਸਰ ॥੪੫੭॥ ਝੁਰ ਝਰ ਕਰ ਕਰ ॥ ਡਰ ਡਰ ਧਰਹਰ ॥ ਹਰ ਬਰ ਧਰ ਕਰ ॥ ਬਿਹਰਤ ਉਠ ਨਰ ॥੪੫੮॥ ਉਚਰਤ ਜਸ ਨਰ ॥ ਬਿਚਰਤ ਧਸਿ ਨਰ ॥ ਥਰਕਤ ਨਰਹਰ ॥ ਬਰਖਤ ਭੁਅ ਪਰ ॥੪੫੯॥ ਤਿਲਕੜੀਆ ਛੰਦ ॥ ਚਟਾਕ ਚੋਟੈ ॥ ਅਟਾਕ ਓਟੈ ॥ ਝੜਾਕ ਝਾੜੈ ॥ ਤੜਾਕ ਤਾੜੈ ॥੪੬੦॥ ਫਿਰੰਤ ਹੂਰੰ ॥ ਬਰੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਰਣੰਕ ਜੋਹੰ ॥ ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥੪੬੧॥ ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਝੜੰਤ ਅਗਨੰ ॥ ਜਲੰਤ ਜਗਨੰ ॥੪੬੨॥ ਤੁਟੰਤ ਖੋਲੰ ॥ ਜੁਟੰਤ ਟੋਲੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਖੱਗੰ ॥ ਉਠੰਤ ਅੱਗੰ ॥੪੬੩॥ ਚਲੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁਕੰ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਪਪਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅਘਾਤ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੪੬੪॥ ਖਹੰਤ ਖੱਤ੍ਰੀ ॥ ਭਿਰੰਤ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਬੁਠੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਖਿਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੪੬੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰ ਰਹੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥ ਹਤਯੋ ਮਹੋਦਰ ਦੇਖ ਕਰ ਹਰਅਰ ਫਿਰਿਯੋ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥੪੬੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ॥

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਿਰਖਿੰਡੀ ਛੰਦ ॥

ਜੁੱਟੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਧੱਗਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਕਰਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਸਾਹਦਾ ॥ ਲੁੱਝੇ ਕਾਰਣਯਾਰੇ ਸੰਘਰ ਸੂਰਮੇ ॥ ਵੁੱਠੇ ਜਾਣੁ ਡਰਾਰੇ ਘਣੀਅਰ ਕੈਬਰੀ ॥੪੬੭॥ ਵੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੁਟੀਆਂ ॥ ਖੇਤ ਬਹੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ਕਹਰ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਹੂਗਾਂ ਫੁੱਟੀਆਂ ॥ ਬੱਕੇ ਜਾਣ ਮਤਵਾਲੇ

ਭੰਗਾਂ ਖਾਇਕੈ ॥੪੬੮॥ ਓਰੜਏ ਹੰਕਾਰੀ ਧੱਗਾਂ ਵਾਇਕੈ ॥ ਵਾਹਿ ਫਿਰੇ ਤਰਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੂਰਿਆਂ ॥ ਵੱਗੈ ਰਤੁ ਝੁਲਾਰੀ ਝਾੜੀ ਕੈਬਰੀ ॥ ਪਾਈ ਧੂਮ ਲੁੱਝਾਰੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਦੀ ॥੪੬੯॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਵਜਾਈ ਸੰਘਰੁ ਮੱਚਿਆ ॥ ਬਾਹਿ ਫਿਰੇ ਵੈਰਾਈ ਤੁਰੇ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਹੂਰਾ ਚਿੱਤ ਵਧਾਈ ਅੰਬਰ ਪੂਰਿਆ ॥ ਜੋਧਿਯਾ ਦੇਖਣ ਤਾਈ ਹੂਲੇ ਹੋਈਆ ॥੪੭੦॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰ ਵੀਰ ਕੁਪਜੋ ਕਰਾਲ ॥ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਣ ਗਹਿ ਧਨੁ ਬਿਸਾਲ ॥ ਥਰਕੰਤ ਲੁੱਥ ਫਰਕੰਤ ਬਾਹ ॥ ਜੁਝੰਤ ਸੂਰ ਅੱਛਰੈ ਉਛਾਹ ॥੪੭੧॥ ਚਮਕੰਤ ਚਕ੍ਰ ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ॥ ਜੁੱਮੇ ਜਟਾਲ ਜਣ ਗੰਗ ਮੇਲ ॥ ਸੰਘਰੇ ਸੂਰ ਅੱਘਾਇ ਘਾਇ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਚੜ ਚਉਪ ਚਾਇ ॥੪੭੨॥ ਸੱਮੁਲੇ ਸੂਰ ਆਹੁਰੇ ਜੰਗ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਬਿਖਧਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਨਭਿ ਹ੍ਵੈ ਅਲੋਪ ਸਰ ਬਰਖ ਧਾਰ ॥ ਸਭ ਊਚ ਨੀਚ ਕਿੰਨੇ ਸੁਮਾਰ ॥੪੭੩॥ ਸਬ ਸਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਰਖ ਸਰਦਾਰ ਚੀਨ ॥ ਰਘੁਰਾਜ ਆਦਿ ਮੋਹੇ ਸੁਬੀਰ ॥ ਦਲ ਸਹਿਤ ਭੂਮਿ ਡਿੱਗੇ ਅਧੀਰ ॥੪੭੪॥ ਤਬ ਕਹੀ ਦੂਤ ਰਾਵਣਹਿ ਜਾਇ ॥ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜੁ ਜੀਤਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸੀਅ ਭਜਹੁ ਆਜੁ ਹੁਐ ਕੈ ਨਿਚੀਤ ॥ ਸੰਘਰੇ ਰਾਮ ਰਣ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ॥ ੪੭੫॥ ਤਬ ਕਹੇ ਬੈਣ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਬੁਲਾਇ ॥ ਰਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਸੀਤਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਲੈ ਗਈ ਨਾਥ ਜਹਿ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰ ਸਿੰਘ ਜਯੋ ਸੁਪਤ ਅਚੇਤ ॥੪੭੬॥ ਸੀਅ ਨਿਰਖ ਨਾਥ ਮਨ ਮਹਿ ਰਿਸਾਨ ॥ ਦਸ ਅਉਰ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪੜ ਨਾਗ ਮੰਤ੍ਰ ਸੰਘਰੀ ਪਾਸ ॥ ਪਤ ਭ੍ਰਾਤ ਜਿਜਾਇ ਚਿਤ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥੪੭੭॥ ਸੀਅ ਗਈ ਜਗੇ ਅੰਗਰਾਇ ਰਾਮ ॥ ਦਲ ਸਹਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁਤ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ਬੱਜੇ ਸੁ ਨਾਦਿ ਗੱਜੇ ਸੁਬੀਰ ॥ ਸੱਜੇ ਹਥਿਯਾਰ ਭੱਜੇ ਅਧੀਰ ॥੪੭੮॥ ਸੁੰਮਲੇ ਸੂਰ ਸਰ ਬਰਖ ਜੁੱਧ ॥ ਹਨ ਸਾਲ ਤਾਲ ਬਿਕ੍ਰਾਲ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧ ਸੁਰਮੇਘਧਰਣ ॥ ਥਲ ਗਿਯੋ ਨਕੁੰਭਲਾ ਹੋਮ ਕਰਣ ॥੪੭੯॥ ਲਘਬੀਰ ਤੀਰ ਲੰਕੇਸ ਆਨ ॥ ਇਮ ਕਹੈ ਬੈਣ ਤਜ ਭ੍ਰਾਤ ਕਾਨ ॥ ਆਇ ਹੈ ਸੱਤ੍ਰ ਇਹ ਘਾਤ ਹਾਥ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰ ਬੀਰ ਅਰ ਬਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੪੮੦॥ ਨਿਜ ਮਾਸ ਕਾਟ ਕਰ ਕਰਤ ਹੋਮ ॥ ਥਰਹਰਤ ਭੂੰਮਿ ਅਰ ਚਕਤ ਬਯੋਮ ॥ ਤਹ ਗਯੋ ਰਾਮ

ਭ੍ਰਾਤਾ ਨਿਸੰਗਿ ॥ ਕਰ ਧਰੇ ਧਨਖ ਕਟ ਕਸਿ ਨਿਖੰਗ ॥੪੮੧॥ ਚਿੰਤੀ ਸੁ ਚਿਤ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਰ ਹਣ੍ਯੋ ਬਾਣ ਕੀਨੋ ਦੁਖੰਡ ॥ ਰਿਪ ਫਿਰੇ ਮਾਰ ਦੁੰਦਭ ਬਜਾਇ ॥ ਉਤ ਭਜੇ ਦਈਤ ਦਲਪਤ ਜੁਝਾਇ ॥੪੮੨॥

ਇਤਿ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ॥

ਅਥ ਅਤਕਾਇ ਦਈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸੰਗੀਤ ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪ ਕੈ ਦਈਤ ਰਾਜ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਜ੍ਯੋ ਸਾਜ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬੁੱਲੇ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਰੋਹੇ ਦੁਰੰਤ ॥੪੮੩॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮ ਬਾਜੀ ਬੁਲੰਤ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੱਤ੍ਰ ਨਟ ਜਯੋਂ ਕੁਦੰਤ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕ੍ਰੂਰ ਕੱਢੇ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਨ ਬੱਜੇ ਜੁੱਝਾਰ ॥੪੮੪॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮ ਸੈਨਾ ਸੁਕ੍ਰੁਧ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਾਨ ਜੁੱਝੰਤ ਜੁੱਧ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਸਾਣ ਨਵ ਸੈਨ ਸਾਜ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੂੜ ਮਕਰਾਛ ਗਾਜ ॥੪੮੫॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਅਤਕਾਇ ਵੀਰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਦੀਨੋ ਗਹੀਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਰੁੱਕੇ ਅਨੇਕ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਿੰਧ ਬੇਲਾ ਬਿਬੇਕ ॥੪੮੬॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰ ਛੁਟੈ ਅਪਾਰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੂੰਦ ਬਨ ਦਲ ਅਨੁਆਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਅਰਬ ਟੀਡੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਾਰ ਚੀਟੀ ਸਮਾਨ ॥੪੮੭॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬਾਹੁੜੇ ਨੇਖ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਅਤਕਾਇ ਦੇਖ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਵ ਜੈ ਜੈ ਕਹੰਤ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਪ ਧਨ ਧਨ ਭਨੰਤ ॥੪੮੮॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਹਕ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣ ਬਿਸਾਲ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਅਨੰਤ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣੰ ਕਰੰਤ ॥੪੮੯॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਉਰ ਡਾਕਣ ਡਹੱਕ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਕੰ ਕਹੱਕ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੱਤ੍ਰ ਚਾਵਡੀ ਚਿਕਾਰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਡਾਰਤ ਧਮਾਰ ॥੪੯੦॥ ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥ ਟੁਟੇ ਪਰੇ ॥ ਨ ਵੇ ਮੁਰੇ ॥ ਅਸੰ ਧਰੇ ॥ ਰਿਸੰ ਭਰੇ ॥੪੯੧॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਚਕਿਯੋ ਹਰੰ ॥ ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥ ਚਪੇ ਕਿਸੰ ॥੪੯੨॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਰਿਸੰ ਭਰੰ ॥ ਗਿਰੈ ਭਟੰ ॥ ਜਿਮੰ ਅਟੰ ॥੪੯੩॥ ਘੁਮੇ ਘਯੰ ॥ ਭਰੇ ਭਯੰ ॥ ਚਪੇ ਚਲੇ ॥ ਭਟੰ ਭਲੇ ॥੪੯੪॥ ਰਟੈਂ ਹਰੰ ॥ ਰਿਸੰ ਜਰੰ ॥ ਰੁਪੇ ਰਣੰ ॥ ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ॥੪੯੫॥ ਗਿਰੈਂ ਧਰੰ ॥

ਹੁਲੈਂ ਨਰੰ ॥ ਸਰੰ ਤਛੇ ॥ ਕਛੰ ਕਛੇ ॥੪੯੬॥ ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰਣੰ ॥ ਲਜੰ ਫਸੇ ॥ ਕਟੰ ਕਸੇ ॥੪੯੭॥ ਧੁਕੇ ਧਕੰ ॥ ਟੁਕੇ ਟਕੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਰੁਕੇ ਦਿਸੰ ॥੪੯੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਆਰੁਹੇ ਇੱਕ ਇੱਕਨ ਕਹੱ ਤੱਕੈ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈ ਇੱਕ ਕਹ ਇੱਕ ਉਚੱਕੈਂ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਰ ਬਰਖ ਇੱਕ ਧਨ ਕਰਖ ਰੋਸ ਭਰ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਤਰਫੰਤ ਇੱਕ ਭਵ ਸਿੰਧ ਗਏ ਤਰਿ ॥ ਰਣਿ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਾਵੰਤ ਭਿੜੈਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਹੁਐ ਬਿੱਝੜੇ ॥ ਨਰ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਸਸਤ੍ਰਣ ਭਿੜੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਅਵਝੜ ਝੜੈਂ ॥੪੯੯॥ ਇੱਕ ਜੂਝ ਭਟ ਗਿਰੈਂ ਇੱਕ ਬਬਕੰਤ ਮੱਧ ਰਣ ॥ ਇੱਕ ਦੇਵਪੁਰ ਬਸੈ ਇੱਕ ਭਜ ਚਲਤ ਖਾਇ ਬ੍ਰਣ ॥ ਇੱਕ ਜੁੱਝ ਉੱਝੜੇ ਇੱਕ ਵਿੱਝੜੇ ਝਾੜ ਅਸ ॥ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਬ੍ਰਣ ਝਲੈਂ ਇੱਕ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਣ ਕਸਿ ॥ ਰਣ ਭੂੰਮ ਘੂਮ ਸਾਵੰਤ ਮੰਡੇ ਦੀਰਘੁਕਾਇ ਲਛਮਣ ਪ੍ਰਬਲ ॥ ਥਿਰ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਛ ਉਪਬਨ ਕਿਧੋ ਜਣ ਉਤਰ ਦਿਸ ਦੁਐ ਅਚਲ ॥੫੦੦॥ ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਬੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲੰ ॥ ਕ੍ਰੋਹੇ ਕਾਲੰ ॥੫੦੧॥ ਢੰਕੇ ਢੋਲੰ ॥ ਬੰਕੇ ਬੋਲੰ ॥ ਕੱਛੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੫੦੨॥ ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥ ਬੋਧੰ ਦਲਤੰ ॥ ਗੱਜੈ ਵੀਰੰ ॥ ਤੱਜੈ ਤੀਰੰ ॥੫੦੩॥ ਰੱਤੇ ਨੈਣੰ ॥ ਮੱਤੇ ਬੈਣੰ ॥ ਲੁੱਝੈ ਸੂਰੰ ॥ ਸੁੱਝੈ ਹੂਰੰ ॥੫੦੪॥ ਲੱਗੈਂ ਤੀਰੰ ॥ ਭੱਗੈਂ ਵੀਰੰ ॥ ਰੋਸੰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਅੱਸਤ੍ਰੰ ਜੁੱਝੇ ॥੫੦੫॥ ਝੁੱਮੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੇ ਹੂਰੰ ॥ ਚੱਕੈਂ ਚਾਰੰ ॥ ਬੱਕੈਂ ਮਾਰੰ ॥੫੦੬॥ ਭਿੱਦੇ ਬਰਮੰ ॥ ਛਿੱਦੇ ਚਰਮੰ ॥ ਤੁੱਟੈ ਖੱਗੰ ॥ ਉੱਠੈ ਅੱਗੰ ॥੫੦੭॥ ਨੱਚੇ ਤਾਜੀ ॥ ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰੰ ॥ ਤੱਜੇ ਤੀਰੰ ॥੫੦੮॥ ਝੁੱਮੇਂ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰੰ ॥ ਕੱਛੇ ਬਾਣੰ ॥ ਮੱਤੇ ਮਾਣੰ ॥੫੦੯॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਹੱ ਭਯੋ ਘੋਰ ਆਹਵ ਅਪਾਰ ॥ ਰਣ ਭੂੰਮਿ ਝੂਮਿ ਜੁੱਝੇ ਜੁੱਝਾਰ ॥ ਇਤ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਕਾਇ ਉੱਤ ॥ ਰਿਸ ਜੁੱਝ ਉੱਝਰੇ ਰਾਜ ਪੁੱਤ ॥੫੧੦॥ ਤਬ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤ ਕੀਨ ਰੋਸ ॥ ਜਿਮ ਪਰਤ ਅਗਨ ਘ੍ਰਿਤ ਕਰਤ ਜੋਸ ॥ ਗਹਿ ਬਾਣ ਪਾਣ ਤੱਜੇ ਅਨੰਤ ॥ ਜਿਮ ਜੇਠ ਸੂਰ ਕਿਰਣੈ ਦੁਰੰਤ ॥੫੧੧॥ ਬ੍ਰਣ ਆਪ ਮੱਧ ਬਾਹਤ ਅਨੇਕ ॥ ਬਰਣੈ ਨ ਜਾਹਿ ਕਹਿ ਏਕ ਏਕ ॥ ਉੱਝਰੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਣ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਭਾਖਤ ਪੁਕਾਰ ॥੫੧੨॥ ਰਿਪ

ਕਰਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨ ॥ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਹੱਯ ਮੁਕਟ ਸੂਤ ਬਿਨੁ ਭਜ੍ਯੋ ਗਵਾਰ ॥ ਕਛੁ ਚਪੇ ਚੋਰ ਜਿਮ ਬਲ ਸੰਭਾਰ ॥੫੧੩॥ ਰਿਪ ਹਣੇ ਬਾਣ ਬੱਜ੍ਰੰਵ ਘਾਤ ॥ ਸਮ ਚਲੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜੁਆਲ ਤਾਤ ॥ ਤਬ ਕੁਪਯੋ ਵੀਰ ਅਤਕਾਇ ਐਸ ॥ ਜਨ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੋ ਮੇਘ ਜੈਸ ॥੫੧੪॥ ਇਮ ਕਰਨ ਲਾਗ ਲਪਟੈਂ ਲਬਾਰ ॥ ਜਿਮ ਜੁੱਬਨ ਹੀਣ ਲਪਟਾਇ ਨਾਰ ॥ ਜਿਮ ਦੰਤ ਰਹਤ ਗਹ ਸ੍ਵਾਨ ਸਸਕ ॥ ਜਿਮ ਗਏ ਬੈਸ ਬਲ ਬੀਰਜ ਰਸਕ ॥੫੧੫॥ ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਣ ਕਛੁ ਕਰਿ ਬਿਪਾਰ ॥ ਜਣ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣ ਰੁੱਝਯੋ ਜੁੱਝਾਰ ॥ ਜਿਮ ਰੂਪ ਹੀਣ ਬੇਸਯਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਜਣ ਬਾਜਹੀਣ ਰਥ ਕੋ ਚਲਾਵ ॥੫੧੬॥ ਤਬ ਤਮਕ ਤੇਗ ਲਛਮਣ ਉਦਾਰ ॥ ਤਹ ਹਣਯੋ ਸੀਸ ਕਿੱਨੋ ਦੁਫਾਰ ॥ ਤਬ ਗਿਰਯੋ ਬੀਰ ਅਤਿਕਾਇ ਏਕ ॥ ਲਖ ਤਾਹਿ ਸੂਰ ਭੱਜੇ ਅਨੇਕ ॥੫੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਅਤਿਕਾਏ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੪॥

ਅਥ ਮਕਰਾਛ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

ਤਬ ਰੁਕਯੋ ਸੈਨ ਮਕਰਾਛ ਆਨ ॥ ਕਹ ਜਾਹੁ ਰਾਮ ਨਹੀ ਪੈਹੋ ਜਾਨ ॥ ਜਿਨ ਹਤਯੋ ਤਾਤ ਰਣ ਮੋ ਅਖੰਡ ॥ ਸੋ ਲਰੋ ਆਨ ਮੋ ਸੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੫੧੮॥ ਇਮ ਸੁਣਿ ਕੁਬੈਣ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ॥ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰ ਕੋਪਯੋ ਜੁੱਝਾਰ ॥ ਬਹੁ ਤਾਣ ਬਾਣ ਤਿਹ ਹਣੇ ਅੰਗ ॥ ਮਕਰਾਛ ਮਾਰਿ ਡਾਰਯੋ ਨਿਸੰਗ ॥੫੧੯॥ ਜਬ ਹਤੇ ਬੀਰ ਅਰ ਹਣੀ ਸੈਨ ॥ ਤਬ ਭਜੇ ਸੂਰ ਹੁਐ ਕਰ ਨਿਚੈਨ ॥ ਤਬ ਕੁੰਭ ਔਰ ਅਨਕੁੰਭ ਆਨ ॥ ਦਲ ਰੁਕਯੋ ਰਾਮ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕਾਨ ॥੫੨੦॥ ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰੁੱਪੇ ਤਾਜੀ ॥ ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ॥ ਸੱਜੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੫੨੧॥ ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁੱਪੇ ਬੀਰੰ ॥ ਬੁੱਠੇ ਤੀਰੰ ॥੫੨੨॥ ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ॥ ਜੁੱਮੇ ਚਾਯੰ ॥ ਰੱਜੇ ਰੋਸੰ ॥ ਤੱਜੇ ਹੋਸੰ ॥੫੨੩॥ ਕੱਜੇ ਸੰਜੰ ॥ ਪੂਰੇ ਪੰਜੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਖੇਤੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਚੇਤੰ ॥੫੨੪॥ ਘੇਰੀ ਲੰਕੰ ॥ ਬੀਰੰ ਬੰਕੰ ॥ ਭੱਜੀ ਸੈਣੰ ॥ ਲੱਜੀ ਨੈਣੰ ॥੫੨੫॥ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰੰ ॥ ਭਿੱਗੇ ਨੂਰੰ ॥ ਬਿਯਾਹੈਂ ਹੂਰੰ ॥ ਕਾਮੰ ਪੂਰੰ ॥੫੨੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਮਕਰਾਛ ਕੁੰਭ ਅਨਕੁੰਭ ਬੱਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ॥

ਅਥ ਰਾਵਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਿਯੋ ਇਸੰ ॥ ਜਿਣਿਯੋ ਕਿਸੰ ॥ ਚੱਪਿਯੋ ਚਿਤੰ ॥ ਬੁੱਲਿਯੋ ਬਿਤੰ ॥

੫੨੭॥ ਘਿਰਿਯੋ ਗੜ੍ਹੰ ॥ ਰਿਸੰ ਬੜ੍ਹੰ ॥ ਭਜੀ ਤ੍ਰਿਯੰ ॥ ਭ੍ਰਮੀ ਭਯੰ ॥੫੨੮॥ ਭ੍ਰਮੀ ਤਬੈ ॥ ਭਜੀ ਸਬੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯੰ ਇਸੰ ॥ ਗਹਜੋ ਕਿਸੰ ॥੫੨੯॥ ਕਰੈਂ ਹਹੰ ॥ ਅਹੋ ਦਯੰ ॥ ਕਰੋ ਗਈ ॥ ਛਮੋ ਭਈ ॥੫੩੦॥ ਸੁਣੀ ਸ੍ਰੁਤੰ ਧੁਣੰ ਉਤੰ ॥ ਉਠਜੋ ਹਠੀ ॥ ਜਿਮੰ ਭਠੀ ॥੫੩੧॥ ਕਛਜੋ ਨਰੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰੰ ॥ ਹਣੇ ਕਿਸੰ ॥ ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥੫੩੨॥ ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਤੀਰੰ ॥ ਬ੍ਰਿਣਣਿਣ ਬੀਰੰ ॥ ਢ੍ਰਣਣਣ ਢਾਲੰ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੫੩੩॥ ਖ੍ਰਣਣਣ ਖੋਲੰ ॥ ਬ੍ਰਣਣਣ ਬੋਲੰ ॥ ਕ੍ਰਣਣਣ ਰੋਸੰ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੋਸੰ ॥੫੩੪॥ ਬ੍ਰਣਣਣ ਬਾਜੀ ॥ ਤ੍ਰਿਣਣਣ ਤਾਜੀ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੂਝੇ ॥ ਲ੍ਰਣਣਣ ਲੂਝੇ ॥੫੩੫॥ ਹਰਣਣ ਹਾਥੀ ॥ ਸਰਣਣ ਸਾਥੀ ॥ ਭਰਣਣ ਭਾਜੇ ॥ ਲਰਣਣ ਲਾਜੇ ॥੫੩੬॥ ਚਰਣਣ ਚਰਮੰ ॥ ਬਰਣਣ ਬਰਮੰ ॥ ਕਰਣਣ ਕਾਟੇ ॥ ਬਰਣਣ ਬਾਟੇ ॥੫੩੭॥ ਮਰਣਣ ਮਾਰੇ ॥ ਤਰਣਣ ਤਾਰੇ ॥ ਜਰਣਣ ਜੀਤਾ ॥ ਸਰਣਣ ਸੀਤਾ ॥੫੩੮॥ ਗਰਣਣ ਗੈਣੰ ॥ ਅਰਣਣ ਐਣੰ ॥ ਹਰਣਣ ਹੂਰੰ ॥ ਪਰਣਣ ਪੂਰੰ ॥੫੩੯॥ ਬਰਣਣ ਬਾਜੇ ॥ ਗਰਣਣ ਗਾਜੇ ॥ ਸਰਣਣ ਸੁਝੇ ॥ ਜਰਣਣ ਜੁਝੇ ॥੫੪੦॥ ਤ੍ਰਿਗਤਾ ਛੰਦ ॥ ਤੱਤ ਤੀਰੰ ॥ ਬੱਬ ਬੀਰੰ ॥ ਢੱਢ ਢਾਲੰ ॥ ਜੱਜ ਜੁਆਲੰ ॥੫੪੧॥ ਤੱਤ ਤਾਜੀ ॥ ਗੱਗ ਗਾਜੀ ॥ ਮੱਮ ਮਾਰੇ ॥ ਤੱਤ ਤਾਰੇ ॥੫੪੨॥ ਜੱਜ ਜੀਤੇ ॥ ਲੱਲ ਲੀਤੇ ॥ ਤੱਤ ਤੋਰੇ ॥ ਛੱਛ ਛੋਰੇ ॥੫੪੩॥ ਰੱਰ ਰਾਜੰ ॥ ਗੱਗ ਗਾਜੰ ॥ ਧੱਧ ਧਾਯੰ ॥ ਚੱਚ ਚਾਯੰ ॥੫੪੪॥ ਡੱਡ ਡਿੱਗੇ ॥ ਭੱਭ ਭਿੱਗੇ ॥ ਸੱਸ ਸ੍ਰੋਣੰ ॥ ਤੱਤ ਤੋਣੰ ॥੫੪੫॥ ਸੱਸ ਸਾਧੈਂ ॥ ਬੱਬ ਬਾਧੈਂ ॥ ਅੱਅ ਅੰਗੰ ॥ ਜੱਜ ਜੰਗੰ ॥੫੪੬॥ ਕੱਕ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥ ਜੱਜ ਜੋਧੰ ॥ ਘੱਘ ਘਾਏ ॥ ਧੱਧ ਧਾਏ ॥੫੪੭॥ ਹੱਹ ਹੂਰੰ ॥ ਪੱਪ ਪੂਰੰ ॥ ਗੱਗ ਗੈਣੰ ॥ ਅੱਅ ਐਣੰ ॥੫੪੮॥ ਬੱਬ ਬਾਣੰ ॥ ਤੱਤ ਤਾਣੰ ॥ ਛੱਛ ਛੋਰੈਂ ॥ ਜੱਜ ਜੋਰੈਂ ॥੫੪੯॥ ਬੱਬ ਬਾਜੇ ॥ ਗੱਗ ਗਾਜੇ ॥ ਭੱਭ ਭੂਮੰ ॥ ਝੱਝ ਝੂਮੰ ॥੫੫੦॥ ਅਨਾਦ ਛੰਦ ॥ ਚੱਲੇ ਬਾਣ ਰੁਕੇ ਗੈਣ ॥ ਮੱਤੇ ਸੂਰ ਰੱਤੇ ਨੈਣ ॥ ਢੱਕੇ ਢੋਲ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲ ॥ ਛੁੱਟੈ ਬਾਣ ਉੱਠੈ ਜ੍ਵਾਲ ॥੫੫੧॥ ਭਿੱਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰ ॥ ਝੁੱਮੇ ਭੂਮ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਖ ਸੱਦੰ ਗੱਦ ॥ ਤਾਲੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਨੱਦ ॥੫੫੨॥ ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗ ॥ ਜੁੱਝੇ ਵੀਰ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗ ॥ ਮੱਚੇ

ਸੂਰ ਨੱਚੀ ਹੂਰ ॥ ਮੱਤੀ ਧੂਮ ਭੂਮੀ ਪੂਰ ॥੫੫੩॥ ਉੱਠੇ ਅੱਧ ਬੱਧ ਕਮੱਧ ॥ ਪੱਖਰ ਰਾਗ ਖੋਲ ਸਨੱਧ ॥ ਛੱਕੇ ਛੋਭ ਛੁੱਟੇ ਕੇਸ ॥ ਸੰਘਰ ਸੂਰ ਸਿੰਘਨ ਭੇਸ ॥੫੫੪॥ ਟੁੱਟਰ ਟੀਕ ਟੁੱਟੇ ਟੋਪ ॥ ਭੱਗੇ ਭੂਪ ਭੰਨੀ ਧੋਪ ॥ ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਝੁੱਮੀ ਭੂਮ ॥ ਅਉਝੜ ਝਾੜ ਧੂਮੰ ਧੂਮ ॥੫੫੫॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਬਾਦ ਅਪਾਰ ॥ ਸੱਜੇ ਸੂਰਵੀਰ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਖੇਤ ॥ ਮੱਤੇ ਮੱਦ ਜਾਣ ਅਚੇਤ ॥੫੫੬॥ ਛੁੱਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸੱਤ੍ਰ ਅਨੰਤ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਭੂਮ ਦੁਰੰਤ ॥ ਖੁੱਲੇ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਬਕੇ ਸੂਰਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ॥੫੫੭॥ ਬਿਥੁਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਅਨੇਕ ॥ ਮੱਚੇ ਕੋਟਿ ਭੱਗੇ ਏਕ ॥ ਹੱਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣ ॥ ਲੁੱਝੇ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥੫੫੮॥ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰ ਰਾਜ ਪਖਰੀਆ ਧਾਵਹੀ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਪੁਕਾਰਤ ਆਵਹੀ ॥ ਰੁੱਝ ਜੁੱਝ ਝੜ ਪੜਤ ਭਯਾਨਕ ਭੂਮ ਪਰ ॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਹਾਥ ਗਏ ਭਵਸਿੰਧ ਤਰ ॥੫੫੯॥ ਸਿਮਟ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈਂ ਸਮੁਹ ਹੁਐ ਜੂਝਹੀ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰਤ ਨ ਘਰ ਕਹੁੱ ਬੂਝਹੀ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਹੁਐ ਗਿਰਤ ਖੰਡ ਧਨ ਖੰਡ ਰਨ ॥ ਤਨਕ ਤਨਕ ਲਗ ਜਾਂਹਿ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰ ਤਨ ॥੫੬੦॥ ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈਂ ਤਾਗੜਦੀ ਰਣ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵਹਿ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੁੱਮ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰ ਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਵਹਿ ॥ ਆਗੜਦੀ ਅੰਗ ਹੁਐ ਭੰਗ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵ ਮਹਿ ਡਿਗਹੀ॥ ਹੋ ਬਾਗੜਦੀ ਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ਸਾਗੜਦੀ ਸ੍ਰੋਣਤ ਤਨ ਭਿਗਹੀ ॥੫੬੧॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਸ ਰਿਪਰਾਜ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰੋਧ ਤਨ ਕੁੜਯੋ ਪਾਗੜਦੀ ਹੁਐ ਪਵਨ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਆਗੜਦੀ ਅਨੁਜ ਉਰ ਤਾਤ ਘਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮਿ ਭੂਅ ਗਿਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਤ ਬੈਰ ਉਤਾਰਯੋ ॥੫੬੨॥ ਚਾਗੜਦੀ ਚਿੰਕ ਚਾਂਵਡੀ ਡਾਗੜਦੀ ਡਾਕਣ ਡੱਕਾਰੀ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਤ ਭਰ ਹਰੇ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣ ਰੋਸ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੂਰਛਾ ਭਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਰਨ ਜੁਝਯੋ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜਾਣ ਜੁਝਿ ਗਯੋ ਰਾਗੜਦੀ ਰਘਪਤ ਇਮ ਬੁਝਯੋ ॥੫੬੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਲਛਮਨ ਮੂਰਛਨਾ ਭਵੇਤ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕਟਕ ਕਪਿ ਭਜ੍ਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਜੁੱਝ੍ਯੋ ਜਬ ॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਮ ਰਿਸ ਭਰ੍ਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਅੱਸਤ੍ਰ ਸੱਸਤ੍ਰ ਸਬ ॥ ਧਾਗੜਦੀ ਧਉਲ ਧੜਹੜ੍ਯੋ ਕਾਗੜਦੀ ਕੋੜੰਭ ਕੜੱਕ੍ਯੋ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂੰਮਿ ਭੜਹੜੀ ਪਾਗੜਦੀ ਜਨ ਪ੍ਰਲੈ ਪਲੱਟ੍ਯੋ ॥੫੬੪॥ ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕਢੀ ਸੁ ਤੇਗ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੁੱਭਰੰ ॥ ਭਕਾਰ ਭੇਰ ਭੈ ਕਰੰ ॥ ਬਕਾਰ ਬੰਦਣੋ ਬਰੰ ॥੫੬੫॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ॥ ਤਜੰਤ ਤੀਖਣੋ ਨਰੰ ॥ ਪਰੰਤ ਝੂਝਤੰ ਭਟੰ ॥ ਜਣੰ ਕਿ ਸਾਵਣੰ ਘਟੰ ॥੫੬੬॥ ਘੁਮੰਤ ਅੱਘ ਓਘਯੰ ॥ ਬਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਜਯੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤਯਾਗ ਤੇ ਤਨੰ ॥ ਭਣੰਤ ਦੇਵਤਾ ਧਨੰ ॥੫੬੭॥ ਛੁਟੰਤ ਤੀਰ ਤੀਖਣੰ ॥ ਬਜੰਤ ਭੇਰ ਭੀਖਣੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦ ਸੱਦਣੰ ॥ ਮਮੱਤ ਜਾਣ ਮੱਦਣੰ ॥੫੬੮॥ ਕਰੰਤ ਚਾਚਰੋਚਰੰ ॥ ਨਚੰਤ ਨਿਰਤਣੋ ਹਰੰ ॥ ਪੁਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ॥ ਹਸੰਤ ਪ੍ਰੇਤਣੀ ਫਿਰੰ ॥੫੬੯॥ ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਬਾਜ ਕੁੰਡਲੰ ॥ ਰੜੰਤ ਬੰਦਿਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਬਦੰਤ ਮਾਗਧੋ ਜਯੰ ॥੫੭੦॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਉੱਢਲੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ਚਲੰਤ ਰਾਜਵੰ ਸਰੰ ॥ ਪਪਾਤ ਉਰਵੀਅੰ ਨਰੰ ॥੫੭੧॥ ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ॥ ਕਿਲੰਕ ਬਾਨਰੀ ਪੁਤੰ ॥ ਬਜੰਤ ਤੀਰ ਤੁੱਪਕੰ ॥ ਉਠੰਤ ਦਾਰੁਣੋ ਸੁਰੰ ॥੫੭੨॥ ਭਭੱਕ ਭੂਤ ਭੈਕਰੰ ॥ ਚਚੱਕ ਚਉਦਣੋ ਚਕੰ ॥ ਤਤੱਖ ਪੱਖਰੰ ਤੁਰੇ ॥ ਬਜੇ ਨਿਨੱਦ ਸਿੰਧੁਰੇ ॥੫੭੩॥ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਮਚੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁਧੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਉੱਜਲੀ ਅਸੰ ॥ ਬਬਰਖ ਤੀਖਣੋ ਸਰੰ ॥੫੭੪॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਝ੍ਯੋ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੋਰੇ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਕਾਸ ਤੇ ਜਾਨ ਓਰੇ ॥੫੭੫॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੀ ਬਾਣ ਕਾਟੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਗਜੀ ਵੀਰ ਡਾਟੇ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਜਾਹੈਂ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥੫੭੬॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੀਤਾ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਗੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੇਤੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰਾਨੁਜੰ ਆਨ ਪੇਖਾ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰਾਨਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਖਾ ॥੫੭੭॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਿੰਤੰ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੈਨਾ ਲਾਗੜਦੰਗ

ਲਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈ ਕੈ ॥੫੭੮॥ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਨੂ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪਾ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰਾਨ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਾ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਾਰੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈ ਕੈ ਹਨੂ ਤਉ ਪੁਕਾਰੇ ॥੫੭੯॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਨਹੋ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੀਜੈ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਾਨੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪੀਠੰ ਠਾਗੜਦੰਗ ਠੋਕੋ ॥ ਹਰੋ ਆਜ ਪਾਨੰ ਸੁਰੰ ਮੋਹ ਲੋਕੋ ॥੫੮੦॥ ਆਗੜਦੰਗ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਅਉ ਉਡਾਨੋ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੈਨੰ ਮਿਲਯੋ ਮੱਧ ਮਾਨੋ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ਆਗੜਦੰਗ ਆਸੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੈਠੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਰਾਸੰ ॥੫੮੧॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਗੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਊ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੋਊ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਕੀ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿਸਾਲੰ ॥੫੮੨॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕੰ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦਾਨੋ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੀਰਾ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੁਰਾਨੋ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਖੀ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੂਟੀ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਹੈ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਜੂਟੀ ॥੫੮੩॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਉਕਾ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਨਵੰਤਾ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੰਤਾ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਉਖਾਰਾ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਹਾਰੰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਲੈ ਅਉਖਧੀ ਕੋ ਸਿਧਾਰੰ ॥੫੮੪॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਏ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਖੇਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ਜਹਾਂ ਤੇ ਅਚੇਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿਸੱਲਜਾ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੁਖੰ ॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਾਰੀ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਖੰ ॥੫੮੫॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜਾਗੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਘਾਗੜਦੰਗ ਘੁੰਮੀ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਦੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਨਾਦੰ ॥੫੮੬॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਟੇ ॥ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੋਏ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਤੇ ਪਾਕ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ॥੫੮੭॥ ਕਲਸ ॥ ਮੱਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰੰ ॥ ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰੰ ॥ ਝਮਝਮ ਲਸਤ ਕੋਟਿ ਕਰਵਾਰੰ ॥ ਝਲ ਹਲੰਤ ਉੱਜਲ ਅਸ ਧਾਰੰ ॥੫੮੮॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਉੱਜਲ ਅਸਧਾਰੰ ਲਸਤ ਅਪਾਰੰ ਕਰਣ ਲੁਝਾਰੰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਜਿਮੁ ਆਰੰ ਅਤ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਸੁਬਿਧ ਸੁਧਾਰੰ ਅਰ ਗਾਰੰ ॥ ਜੈ ਪੱਤ੍ਰ ਦਾਤੀ ਮਦਿਣੰ ਮਾਤੀ ਸ੍ਰੋਣੰ ਰਾਤੀ ਜੈ ਕਰਣੰ ॥ ਦੁੱਜਨ ਦਲਹੰਤੀ ਅਛਲ ਜਯੰਤੀ ਕਿਲਵਿਖ

ਹੰਤੀ ਭੈ ਹਰਣੰ ॥੫੮੯॥ ਕਲਸ ॥ ਭਰਹਰੰਤ ਭੱਜਤ ਰਣ ਸੂਰੰ ॥ ਥਰਹਰ ਕਰਤ ਲੋਹ ਤਨ ਪੂਰੰ ॥ ਤੜਭੜ ਬਜੈਂ ਤਬਲ ਅਰ ਤੂਰੰ ॥ ਘੁੰਮੀ ਪੇਖ ਸੁਭਟ ਰਨ ਹੂਰੰ ॥੫੯੦॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਘੁੰਮੀ ਰਣ ਹੂਰੰ ਨਭ ਝੜ ਪੂਰੰ ਲਖ ਲਖ ਸੂਰੰ ਮਨ ਮੋਹੀ ॥ ਆਰੁਣ ਤਨ ਬਾਣੰ ਛਬ ਅਪ੍ਰਮਾਣੰ ਅਨਦੂਤ ਖਾਣੰ ਤਨ ਸੋਹੀ ॥ ਕਾਛਨੀ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖ ਰੂਪੰ ॥ ਸਾਇਕ ਦ੍ਰਿਗ ਹਰਣੀ ਕੁਮਤ ਪ੍ਰਜਰਣੀ ਬਰ ਬਰ ਬਰਣੀ ਬੁਧ ਕੂਪੰ ॥੫੯੧॥ ਕਲਸ ॥ ਕਮਲ ਬਦਨ ਸਾਇਕ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ॥ ਰੂਪ ਰਾਸ ਸੁੰਦਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਪਤ ਕਟ ਛਾਜਤ ਗਜ ਗੈਣੀ ॥ ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਮਨਹਿ ਹਰ ਲੈਣੀ ॥੫੯੨॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੁੰਦਰ ਮ੍ਰਿਗਨੈਣੀ ਸੁਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ਚਿਤ ਹਰ ਲੈਣੀ ਗਜ ਗੈਣੰ ॥ ਮਾਧੁਰ ਬਿਧਿ ਬਦਨੀ ਸੁਬੁੱਧਿਨ ਸਦਨੀ ਕੁਮਤਿਨ ਕਦਨੀ ਛਬਿ ਮੈਣੰ ॥ ਅੰਗਕਾ ਸੁਰੰਗੀ ਨਟ ਵਰ ਰੰਗੀ ਝਾਂਝ ਉਤੰਗੀ ਪਗ ਧਾਰੰ ॥ ਬੇਸਰ ਗਜਰਾਰੰ ਪਹੂੰਚ ਅਪਾਰੰ ਕਚਿ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਆਹਾਰੰ ॥੫੯੩॥ ਕਲਸ ॥ ਚਿਬਕ ਚਾਰ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮੁਕਤਨ ਕੇ ਹਾਰੰ ॥ ਕਰ ਕੰਗਨ ਪਹੁਚੀ ਉਜੀਆਰੰ ॥ ਨਿਰਖ ਮਦਨ ਦੁਤ ਹੋਤ ਸੁਮਾਰੰ ॥੫੯੪॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੋਭਿਤ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਕਚ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਰਸਨ ਰਸਾਰੰ ਉਜਿਆਰੰ ॥ ਪਹੁੰਚੀ ਗਜਰਾਰੰ ਸੁਬਿਧ ਸੁਧਾਰੰ ਮੁਕਤਨਿ ਹਾਰੰ ਉਰਧਾਰੰ ॥ ਸੋਹਤ ਚਖ ਚਾਰੰ ਰੰਗ ਰੰਗਾਰੰ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ਅਤਿ ਆਂਜੇ ॥ ਬਿਖਧਰ ਮ੍ਰਿਗ ਜੈਸੇ ਜਲਜ ਨ ਵੈਸੇ ਸੱਸੀਅਰ ਜੈਸੇ ਸਰ ਮਾਂਜੇ ॥੫੯੫॥ ਕਲਸ ॥ ਭਯੋ ਮੂੜ ਰਾਵਣ ਰਣ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਮੱਚਿਯੋ ਆਨ ਤੁਮਲ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਸਕਲ ਸੂਰਮਾਂ ਸੁੱਧੰ ॥ ਅਰ ਦਲ ਮੱਧਿ ਸਬਦ ਕਰ ਉੱਧੰ ॥੫੯੬॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਧਾਯੋ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਸੁਭਟ ਬਿਰੁੱਧੰ ਗਲਿਤ ਸੁਬੁੱਧੰ ਗਹਿ ਬਾਣੰ ॥ ਕੀਨੋ ਰਣ ਸੁੱਧੰ ਨਚਤ ਕਬੱਧੰ ਅਤ ਧੁਨ ਉੱਧੰ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥ ਧਾਏ ਰਜਵਾਰੇ ਦੁੱਧਰ ਹਕਾਰੇ ਸੁ ਬ੍ਰੱਣ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕਰ ਕੋਪੰ ॥ ਘਾਇਨ ਤਨ ਰੱਜੇ ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜੇ ਜਨੁ ਹਰ ਗੱਜੇ ਪਗ ਰੋਪੰ ॥੫੯੭॥ ਕਲਸ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਸਾਵਤ ਰਨ ਜੂਟੇ ॥ ਬਖਤਰ ਟੋਪ ਜਿਰੈ ਸਬ ਫੂਟੇ ॥ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਸਾਇਕ ਜਨ ਛੂਟੇ ॥ ਜਨਕ ਸਿਚਾਨ ਮਾਸ ਲਖ ਟੂਟੇ ॥੫੯੮॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਾਇਕ ਜਣੁ ਛੂਟੇ ਤਿਮ ਅਰ ਜੂਟੇ ਬਖਤਰ ਫੂਟੇ ਜੇਬ ਜਿਰੇ ॥ ਮਸਹਰ ਭੁਖਿਆਏ ਤਿਮੁ ਅਰ ਧਾਏ

ਸੱਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ਨ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਸਨਮੁਖਿ ਰਣ ਗਾਜੈਂ ਕਿਮਹੂੰ ਨ ਭਾਜੈਂ ਲਖਸੁਰ ਲਾਜੈਂ ਰਣ ਰੰਗੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਧੁਨ ਕਰਹੀ ਪੁਹਪਨ ਡਰਹੀ ਸੁਬਿਧਿ ਉਚਰਹੀ ਜੈ ਜੰਗੰ ॥੫੯੯॥ ਕਲਸ ॥ ਮੁਖ ਤੰਬੋਰ ਅਰੁ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਨਿਡਰ ਭ੍ਰਮੱਤ ਭੂੰਮਿ ਉਹ ਜੰਗੰ ॥ ਲਿਪਤ ਮਲੈ ਘਨਸਾਰ ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗਤਿਵਾਨ ਉਤੰਗੰ ॥੬੦੦॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਤਨ ਸੁਭਤ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖ ਨੈਣੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਕਚ ਕਾਰੇ ਅਤ ਘੁੱਘਰਾਰੇ ਰਸਨ ਰਸਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦ ਬੈਣੰ ॥ ਮੁਖਿ ਛਕਤ ਸੁਬਾਸੰ ਦਿਨਸ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਜਨੁ ਸਸ ਭਾਸੰ ਤਸ ਸੋਭੰ ॥ ਰੀਝਤ ਚਖ ਚਾਰੰ ਸੁਰਪੁਰ ਪਿਯਾਰੰ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰੰ ਲਖਿ ਲੋਭੰ ॥੬੦੧॥ ਕਲਿਸ ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਏਕੰ ਕਰ ਧਾਰੀ ॥ ਦੁਤੀਅ ਧੋਪੁ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਚਤ੍ਰਥ ਹਾਥ ਸੈਹਥੀ ਉਜਿਆਰੀ ॥ ਗੋਫਨ ਗੁਰਜ ਕਰਤ ਚਮਕਾਰੀ ॥੬੦੨॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਤਏ ਅਸ ਭਾਰੀ ਗਦਹਿ ਉਭਾਰੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੁ ਧਾਰੀ ਛੁਰਕਾਰੀ ॥ ਜੰਬੂਵਾ ਅਰ ਬਾਨੰ ਸੁ ਕਸਿ ਕਮਾਨੰ ਚਰਮ ਅਪ੍ਰਮਾਨੰ ਧਰ ਭਾਰੀ ॥ ਪੰਦ੍ਰਏ ਗਲੋਲੰ ਪਾਸ ਅਮੋਲੰ ਪਰਸ ਅਡੋਲੰ ਹਥਿਨਾਲੰ ॥ ਬਿਛੂਆ ਪਹਰਾਯੰ ਪਟਾ ਭ੍ਰਮਾਯੰ ਜਿਮ ਜਮ ਧਾਯੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੬੦੩॥ ਕਲਸਿ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਮੁਖ ਏਕ ਉਚਾਰੰ ॥ ਦੁਤੀਅ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਤੀਅ ਝੁੰਡ ਸਭ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰੰ ॥ ਚਤ੍ਰਥ ਕਰਤ ਮਾਰਹੀ ਮਾਰੰ ॥੬੦੪॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਪਚਏ ਹਨਵੰਤੰ ਲਖ ਦੁਤਮੰਤੰ ਸੁ ਬਲ ਦੁਰੰਤੰ ਤਜਿ ਕਲਿਣੰ ॥ ਛਠਏ ਲਖਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ਤਕਤ ਪਪਾਤੰ ਲਗਾਤ ਨ ਘਾਤੰ ਜੀਅ ਜਲਿਣੰ ॥ ਸਤਏ ਲਖਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕਪ ਦਲ ਅਧਪਤ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਮਤ ਜੁਤ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਅਠਿਓ ਸਿਰਿ ਢੋਰੈਂ ਨਵਮਿ ਨਿਹੋਰੈਂ ਦਸਜਨ ਬੋਰੈ ਰਿਸ ਰਾਤੰ ॥੬੦੫॥ ਚਬੋਲਾ ਛੰਦ ॥ ਧਾਏ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਸਾਧੇ ਸਿਤੰ ਤੀਰ ਕਾਛੇ ਰਣੰ ਚੀਰ ਬਾਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਮਰਕਬ ਯਲੋ ਤੇਜ ਇਮ ਸਬ ਚੂੰ ਤੁੰਦ ਅਜਦਹੋ ਓ ਮਿਆ ਜੰਗਾ ਹੇ ॥ ਭਿੜੇ ਆਇ ਈਹਾਂ ਬੁਲੇ ਬੈਣ ਕੀਹਾਂ ਕਰੇਂ ਘਾਇ ਜੀਹਾਂ ਭਿੜੇ ਭੇੜ ਭੱਜੇ ॥ ਪੀਯੋ ਪੋਸਤਾਨੇ ਭਛੋ ਰਾਬੜੀਨੇ ਕਹਾਂ ਛੈ ਅਣੀ ਰੋ ਧਣੀ ਨੇ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥੬੦੬॥ ਗਾਜੇ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਘੁਮੀ ਰਣੰ ਹੂਰ ਭਰਮੀ ਨਭੰ ਪੂਰ ਬੇਖੰ ਅਨੂਪੰ ॥ ਵਲੇ ਵੱਲਸਾਈ ਜੀਵੀ ਜੁਗਾਂ ਤਾਈ ਤੈਂਡੇ ਘੋਲੀ ਜਾਈ ਅਲਾਵੀਤ ਐਸੇ ॥ ਲਗੋ ਲਾਰ ਥਾਨੇ ਬਰੋ ਰਾਜ ਮਾਨੇ ਕਹੋ ਅਉਰ ਕਾਨੇ ਹਠੀ ਛਾਡ ਥੇ ਸੋ ॥ ਬਰੋ ਆਨ ਮੋਕੋ ਭਜੋ

ਆਨ ਤੋਕੋ ਚਲੋ ਦੇਵ ਲੋਕੋ ਤਜੋ ਬੇਗ ਲੰਕਾ ॥੬੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਤਜ ਹੋਸ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੋਸ ਬਡੋ ਕਰ ਕਉਸਲਿਸੰ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਤੇ ਸਰ ਕਾਟ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੇਰ ਬਡੋ ਕਰ ਰੋਸ ਦਿਵਾਰਦਨ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਕਪਿ ਪੁੰਜ ਸੰਘਾਰੈਂ॥ ਪਟਸ ਲੋਹਹਥੀ ਪਰਸੰ ਗੜੀਏ ਜੰਬੁਵੇ ਜਮਦਾੜ ਚਲਾਵੈ ॥੬੦੮॥ ਚਬੋਲਾ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਠਾਨ ਘਨੀ ਰਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਦੁਸਾਰ ਗਏ ਸਰ ਅੰਬਰ ਤੇ ਬਰਸੇ ਜਨ ਓਰੇ॥ ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਸੁ ਕਉਨ ਗਨਾਵੈ ॥ ਫਾਗਨ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੇ ਬਨ ਪਤ੍ਰਨ ਤੇ ਜਨ ਪਤ੍ਰ ਉਡਾਨੇ ॥੬੦੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੌ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਨ ਨੈਕ ਲਗਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਫੋਰ ਜਿਰੈ ਤਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਰਾਜ ਰਥੀ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਾਨੋ ਬਸੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਕਦਲੀ ਦਲ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥੬੧੦॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰ ਕੋਪ ਬਨੇਚਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਰੋਸ ਜਗਯੋ ॥ ਕਿਲਕਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਘਾ ਰਣ ਛਾਡਿ ਹਠੀ ਨਹਿ ਏਕ ਭਗਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਉਤ ਤੇ ਦਲ ਰਾਵਨ ਕੋ ਉਮਗਯੋ ॥ ਭਟ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਣੀ ਦਿਜਰਾਜ ਭ੍ਰਮਯੋ ਸਿਵ ਧਯਾਨ ਡਿਗਯੋ ॥੬੧੧॥ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਵਾ ਤਨ ਘਾਇਨ ਘਾਇ ਘਨੇ ਭਿਭਰਾਨੇ॥ ਜੰਬੁਕ ਗਿਧ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਫੂਲ ਫਿਰੇ ਰਨ ਮੌ ਰਹਸਾਨੇ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਦਿਗ ਪਾਲਨ ਫੇਰ ਪ੍ਰਲੈ ਅਨੁਮਾਨੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਉਦਾਸ ਭਏ ਗਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਭ੍ਰਮੇ ਭਹਰਾਨੇ ॥੬੧੨॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੌ ਰਿਸ ਸੌ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਸਬ ਓਰ ਰੁਕੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੌ ਛੁਭ ਕੈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜਾਨਕ ਭਾਨ ਉਦੈ ਨਿਸ ਕੱਉ ਲਖਿਕੈ ਸਬਹੀ ਤਮ ਤੇਜ ਪਧਾਰੇ ॥੬੧੩॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ॥ ਬਾਜ ਗਜੀ ਗਜਰਾਜ ਘਨੇ ਰਥ ਰਾਜ ਬਨੇ ਕਰਿ ਰੋਸ ਉਡਾਏ ॥ ਜੇ ਦੁਖ ਦੇਹ ਕਟੇ ਸੀਅ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਰਨ ਆਜ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਏ॥ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ਘਨੋ ਰਨ ਘਾਲ ਘਨੇ ਘਰ ਘਾਏ ॥੬੧੪॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਗਰਜਯੋ ਰਨ ਮੋ ਲਹਿਕੈ ਸਬ ਸੈਨ

ਭਜਾਨਯੋ ॥ ਆਪਹੀ ਹਾਕ ਹਥਯਾਰ ਹਠੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਨ ਠਾਨਯੋ ॥ ਚਾਬਕ ਮਾਰ ਕੁਦਾਇ ਤੁਰੰਗਨ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਬਾਨਨ ਤੇ ਬਿਧੁ ਬਾਹਨ ਤੇ ਮਨ ਮਾਰਤ ਕੋ ਰਥ ਛੋਰਿ ਸਿਧਾਨਯੋ ॥੬੧੫॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੀ ਭੁਜ ਤੇ ਜਬ ਛੋਰ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਉਡਾਨੇ ॥ ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਹੂੰ ਚਕ ਪੂਰ ਰਹੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਪਛਾਨੇ ॥ ਤੋਰ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹ ਕਰੀ ਨਹੀ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਛੇਦ ਕਰੋਟਨ ਓਟਨ ਕੋਟ ਅਟਾਨ ਮੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਨ ਪਛਾਨੇ ॥੬੧੬॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸੁਰਾਰਦਨ ਕੇ ਕਰ ਕੋ ਜਿਨ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਬਿਖੈ ਤਨ ਚਾਖਯੋ ॥ ਭਾਜ ਸਕਯੋ ਨ ਭਿਰਯੋ ਹਠਕੈ ਭਟ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਰਾਖਯੋ ॥ ਛੇਦ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੋ ਸਰ ਓਟਨ ਕੋਟ ਕਰੋਟਨ ਨਾਖਯੋ ॥ ਸੁਆਰ ਜੁਝਾਰ ਅਪਾਰ ਹਠੀ ਰਨ ਹਾਰ ਗਿਰੇ ਧਰ ਹਾਇ ਨ ਭਾਖਯੋ ॥੬੧੭॥ ਆਨ ਅਰੇ ਸੁ ਮਰੇ ਸਬਹੀ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੇ ਜਿਤਯਾ ਰਨ ਕੋਟ ਹਤੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਲਖ ਤੇਜ ਸੰਬੂਹ ਸਬੈ ਭਹਰਾਨੇ ॥ ਓਟਨ ਕੂਦ ਕਰੋਟਨ ਫਾਂਧ ਸੁ ਲੰਕਹਿ ਛਾਡਿ ਬਿਲੰਕ ਸਿਧਾਨੇ ॥੬੧੮॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋ ਗਹਿ ਬੀਸ ਹੂੰ ਬਾਹਿ ਹਥਿਯਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਚਕਿ ਚਾਰ ਰੁੱਕੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਫੋਕਨ ਤੈ ਫਲ ਤੈ ਮੱਧ ਤੈ ਅਧ ਤੈਂ ਬਧ ਕੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਡਾਰੇ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਰ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਰਘੁਰਾਜ ਉਤਾਰੇ ॥੬੧੯॥ ਰਾਵਨ ਚਉਪ ਚਲਯੋ ਚਪ ਕੈ ਨਿਜ ਬਾਜ ਬਿਹੀਨ ਜਬੈ ਰਥ ਜਾਨਯੋ ॥ ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਨ ਠਾਨਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਲਲਕਾਰ ਹਠੀ ਕਪ ਪੁੰਜਨ ਕੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਅੰਗਦ ਆਦਿ ਹਨਵੰਤ ਤੇ ਲੈ ਭਟ ਕੋਟ ਹੁਤੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥੬੨੦॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਘੁਰਾਜ ਜਬੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਆਵਤ ਮੱਧਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਬੀਸ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪੁ ਬਡੋ ਉਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਭੇਦ ਚਲੇ ਮਰਮ ਸਥੱਲ ਕੋ ਸਰ ਸ੍ਰੋਣ ਨਦੀਸਰ ਬੀਚ ਪਖਾਰਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੀ ਰੇਂਗ ਚਲਯੋ ਹਠਿ ਕੈ ਭਟ ਧਾਮ ਕੋ ਭੂਲ ਨ ਨਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥੬੨੧॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੌ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਸਰਾਸਨ ਲੈਕੈ ॥ ਪਾਂਚਕ ਪਾਇ ਹਟਾਇ ਦਯੋ ਤਿਹ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਬਿਨਾ ਓਹ ਕੈਕੈ ॥ ਦੈ ਦਸ ਬਾਨ ਬਿਮਾਨ ਦਸੋਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ਸਿਵ ਲੋਕ ਪਠੈ ਕੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਰਯੋ ਸੀਅ ਕੋ ਬਹੁਰੋ

ਜਨੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈ ਕੈ ॥੬੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਦਸਸਿਰ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ॥

ਅਥ ਮਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥ ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਡਰਾਕੁਲ ਥੋ ਜਿਹ ਕੇ ਡਰ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਹੁਤੋ ਭਯ ਭੀਤੋ ॥ ਲੂਟ ਲਯੋ ਧਨ ਜਉਨ ਧਨੇਸ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੁਤੋ ਚਿਤ ਮੋ ਨ ਨਿਚੀਤੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਲਰੈ ਇਨ ਸੌ ਫਿਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਤ ਨ ਜੀਤੋ ॥ ਸੋ ਰਨ ਆਜ ਭਲੈਂ ਰਘੁਰਾਜ ਸੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਕੈ ਸੀਅ ਜੀਤੋ ॥੬੨੩॥ ਅਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਚਟਪਟ ਸੈਣੰ ਖਟਪਟ ਭਾਜੇ ॥ ਝਟਪਟ ਜੁੱਝੇ ਲਖ ਰਣ ਰਾਜੇ ॥ ਸਟਪਟ ਭਾਜੇ ਅਟਪਟ ਸੂਰੰ ॥ ਝਟਪਟ ਬਿਸਰੀ ਘਟ ਪਟ ਹੂਰੰ ॥੬੨੪॥ ਚਟਪਟ ਪੈਠੇ ਖਟਪਟ ਲੰਕੰ ॥ ਰਣ ਤਜ ਸੂਰੰ ਸਰ ਧਰ ਬੰਕੰ ॥ ਝਲਹਲ ਬਾਰੰ ਨਰਬਰ ਨੈਣੰ ॥ ਧਕਿ ਧਕਿ ਉਚਰੇ ਭਕਿ ਭਕਿ ਬੈਣੰ ॥੬੨੫॥ ਨਰਬਰ ਰਾਮੰ ਬਰ ਨਰ ਮਾਰੋ ॥ ਝਟਪਟ ਬਾਹੰ ਕਟਿ ਕਟਿ ਡਾਰੋ ॥ ਤਬ ਸਬ ਭਾਜੇ ਰਖ ਰਖ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਖਟਪਟ ਮਾਰੇ ਝਟਪਟ ਬਾਣੰ ॥੬੨੬॥ ਚਟਪਟ ਰਾਨੀ ਸਟਪਟ ਧਾਈ ॥ ਰਟ ਪਟ ਰੋਵਤ ਅਟਪਟ ਆਈ ॥ ਚਟਪਟ ਲਾਗੀ ਅਟਪਟ ਪਾਯੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਬਰ ਰਾਯੰ ॥੬੨੭॥ ਚਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਅਟਪਟ ਧਰਣੀ ॥ ਕਸਿ ਕਸਿ ਰੋਵੈਂ ਬਰ ਨਰ ਬਰਣੀ ॥ ਪਟ ਪਟ ਡਾਰੈਂ ਅਟਪਟ ਕੇਸੰ ॥ ਬਟਹਰਿ ਕੂਕੈਂ ਨਟ ਵਰ ਭੇਸੰ ॥੬੨੮॥ ਚਟਪਟ ਚੀਰੰ ਅਟਪਟ ਪਾਰੈਂ ॥ ਧਰ ਕਰ ਧੂਰੰ ਸਰ ਬਰ ਡਾਰੈਂ ॥ ਸਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਖਟਪਟ ਭੂਮੰ ॥ ਝਟਪਟ ਝੂਰੈਂ ਘਰਹਰ ਘੂਮੰ ॥੬੨੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਲੇਖੈ ॥ ਰਹੀ ਨਜਾਇ ਸੀਸੰ ॥ ਸਬੈਂ ਨਾਰਈਸੰ ॥੬੩੦॥ ਲਖੈਂ ਰੂਪ ਮੋਹੀ ॥ ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥ ਦਈ ਤਾਹਿ ਲੰਕਾ ॥ ਜਿਮੰ ਰਾਜ ਟੰਕਾ ॥੬੩੧॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਭੀਨੇ ॥ ਤਰੇ ਨੇਤ੍ਰ ਕੀਨੇ ॥ ਝਰੈ ਬਾਰ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾ ਮੇਘ ਜੈਸੇ ॥੬੩੨॥ ਛਕੀ ਪੇਖ ਨਾਰੀ ॥ ਸਰੰ ਕਾਮ ਮਾਰੀ ॥ ਬਿਧੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੬੩੩॥ ਤਜੀ ਨਾਥ ਪ੍ਰੀਤੰ ॥ ਚੁਭੇ ਰਾਮ ਚੀਤੰ ॥ ਰਹੀ ਜੋਰ ਨੈਣੰ ॥ ਕਹੈਂ ਮੱਦ ਬੈਣੰ ॥੬੩੪॥ ਸੀਆ ਨਾਥ ਨੀਕੇ ॥ ਹਰੈਂ ਹਾਰ ਜੀ ਕੇ ॥ ਲਏ ਜਾਤ ਚਿੱਤੰ ॥ ਮਨੋ ਚੋਰ ਬਿੱਤੰ ॥੬੩੫॥ ਸਬੈ ਪਾਇ ਲਾਗੋ ॥ ਪਤੰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਜਾਗੋ ॥ ਲਗੀ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ॥ ਸਬੈ ਨਾਰਿ ਆਯੰ ॥੬੩੬॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਜਾਨੇ ॥ ਚਿਤੰ

ਚੋਰ ਮਾਨੇ ॥ ਚੁਭੇ ਚਿੱਤ ਐਸੇ ॥ ਸਿਤੰ ਸਾਇਕੈ ਸੇ ॥੬੩੭॥ ਲਗੋ ਹੇਮ ਰੂਪੰ ॥ ਸਬੈ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਨੈਣੰ ॥ ਛਕੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੬੩੮॥ ਜਿਨੈ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥ ਲਖੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰਹੀ ਮੋਹਤ ਹ੍ਵੈਕੈ ॥ ਲੁਭੀ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ॥੬੩੯॥ ਛਕੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ॥ ਗਏ ਭੂਲ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਮ ਬੋਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਜੋਧੰ ॥੬੪੦॥ ਰਾਮਬਾਚ ਮਦੋਦਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਨਾਰੀ ॥ ਕਹਾ ਭੂਲਿ ਹਮਾਰੀ ॥ ਚਿਤੰ ਚਿੱਤ ਕੀਜੈ ॥ ਪੁਨਰ ਦੋਸ ਦੀਜੈ ॥੬੪੧॥ ਮਿਲੈ ਮੋਹਿ ਸੀਤਾ ॥ ਚਲੈ ਧਰਮ ਗੀਤਾ ॥ ਪਠਯੋ ਪਉਨਪੂਤੰ ॥ ਹੁਤੋ ਅੱਗ੍ਰ ਦੂਤੰ ॥੬੪੨॥ ਚਲਯੋ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥ ਸੀਆ ਸੋਧ ਲੈ ਕੈ ॥ ਹੁਤੀ ਬਾਗ ਮਾਹੀ ॥ ਤਰੇ ਬ੍ਰਿਛ ਛਾਹੀ ॥੬੪੩॥ ਪਰਯੋ ਜਾਇ ਪਾਯੰ ॥ ਸੁਨੋ ਸੀਅ ਮਾਯੰ ॥ ਰਿਪੰ ਰਾਮ ਮਾਰੇ ॥ ਖਰੇ ਤੋਹਿ ਦੁਆਰੇ ॥੬੪੪॥ ਚਲੋ ਬੇਗ ਸੀਤਾ ॥ ਜਹਾ ਰਾਮ ਜੀਤਾ ॥ ਸਬੈ ਸੱਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ॥ ਭੁਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰੇ ॥੬੪੫॥ ਚਲੀ ਮੋਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਨੂ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਸੀਆ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਉਹੀ ਰੂਪ ਲੇਖੇ ॥੬੪੬॥ ਲਗੀ ਆਨ ਪਾਯੰ ॥ ਲਖੀ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥ ਕਹਯੋ ਕਉਲ ਨੈਨੀ ॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਨੀ ॥੬੪੭॥ ਧਸੋ ਆਗ ਮੱਧੰ ॥ ਤਬੈ ਹੋਇ ਸੁੱਧੰ ॥ ਲਈ ਮਾਨ ਸੀਸੰ ॥ ਰਚਯੋ ਪਾਵਕੀਸੰ ॥੬੪੮॥ ਗਈ ਪੈਠ ਐਸੇ ॥ ਘਨੰ ਬਿੱਜ ਜੈਸੇ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਜੇਮ ਗੀਤਾ ॥ ਮਿਲੀ ਤੇਮ ਸੀਤਾ ॥੬੪੯॥ ਧਸੀ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਢੀ ਕੁੰਦਨ ਹ੍ਵੈਕੈ ॥ ਗਰੇ ਰਾਮ ਲਾਈ ॥ ਕਬੰ ਕ੍ਰਿਤ ਗਾਈ ॥੬੫੦॥ ਸਬੋ ਸਾਧ ਮਾਨੀ ॥ ਤਿਹੂ ਲੋਗ ਜਾਨੀ ॥ ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜੇ ॥ ਤਬੈ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥੬੫੧॥ ਲਈ ਜੀਤ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥ ਨਭੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥੬੫੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਮਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਕੀਬੋ ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੮॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਪੁਹਪੁ ਪੈ ਕੈ ॥ ਚੜੇ ਜੁੱਧ ਜੈਕੈ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਜਯੰ ਗੀਤ ਬਾਜੇ ॥੬੫੩॥ ਚਲੇ ਮੋਦ ਹ੍ਵੈਕੈ ॥ ਕਪੀ ਬਾਹਨ ਲੈਕੈ ॥ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਪੇਖੀ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਸੁਰਗ ਲੇਖੀ ॥੬੫੪॥ ਮਕਰਾ ਛੰਦ ॥ ਸੀਅ ਲੈ ਸੀਏਸ ਆਏ ॥ ਮੰਗਲ ਸੁ ਚਾਰ ਗਾਏ ॥ ਆਨੰਦ ਹੋਏ ਬਧਾਏ ॥ ਸਹਰੋ ਅਵਧ ਜਹਾਂ ਰੇ ॥੬੫੫॥ ਧਾਈ ਲੁਗਾਈ ਆਵੈ ॥ ਭੀਰੋ ਨ ਬਾਰ ਪਾਵੈ ॥ ਆਕਲ ਖਰੇ ਉਘਾਵੈ ॥ ਭਾਖੈਂ ਢੋਲਨ ਕਹਾਂ ਰੇ ॥੬੫੬॥

ਜ਼ੁੱਲਫੈ ਅਨੂਪ ਜਾਂਕੀ ॥ ਨਾਗਨ ਕਿ ਸਿਆਹ ਬਾਂਕੀ ॥ ਅਤਭੁਤ ਅਦਾਇ ਤਾਂਕੀ ॥ ਐਸੋ ਢੋਲਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੭॥ ਸਰਵੋ ਸਹੀ ਚਮਨ ਰਾ ॥ ਪਰਚੁਸਤ ਜਾਂ ਵ ਤਨ ਰਾ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਨ ਹਰਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੮॥ ਚਿਤ ਕੋ ਚੁਰਾਇ ਲੀਨਾ ॥ ਜਾਲਮ ਫਿਰਾਕ ਦੀਨਾ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੯॥ ਕੋਊ ਬਤਾਇ ਦੈ ਰੇ ॥ ਚਾਹੋ ਸੁ ਆਨ ਲੈ ਰੇ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਨ ਹਰਨ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੬੦॥ ਮਾਤੇ ਮਨੋ ਅਮਲ ਕੇ ॥ ਹਰੀਆ ਕਿ ਜਾ ਵ ਤਨ ਕੇ ॥ ਆਲਮ ਕੁਸਾਇ ਖੂਬੀ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੧॥ ਜ਼ਾਲਮ ਅਦਾਇ ਲੀਏ ॥ ਖੰਜਨ ਖਿਸਾਨ ਕੀਏ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਹ ਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੨॥ ਜਾਲਮ ਅਦਾਇ ਲੀਨੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਰਾਬ ਪੀਨੇ ॥ ਰੁਖਸਰ ਜਹਾਨ ਤਾਬਾਂ ॥ ਵਹ ਗੁਲਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੩॥ ਜ਼ਾਲਮ ਜਮਾਲ ਖੂਬੀ ॥ ਰੋਸਨੁ ਦਿਮਾਗ ਅਖਸਰ ॥ ਪੁਰਚਸਤ ਜਾਂ ਜਿਗਰ ਰਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੪॥ ਬਾਲਮ ਬਿਦੇਸ ਆਏ ॥ ਜੀਤੇ ਜੁਆਨ ਜਾਲਮ ॥ ਕਾਮਲ ਕਮਾਲ ਸੂਰਤ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੫॥ ਰੋਸਨ ਜਹਾਨ ਖੂਬੀ ॥ ਜਾਹਰ ਕਲੀਮ ਹਫਤਜ ॥ ਆਲਮ ਖੁਸਾਇ ਜਿਲਵਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੬॥ ਜੀਤੇ ਬਜੰਗ ਜਾਲਮ ॥ ਕੀਨੇ ਖਤੰਗ ਪਰਰਾ ॥ ਪੁਹਪਕ ਬਿਬਾਨ ਬੈਠੇ ॥ ਸੀਤਾ ਰਵਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੭॥ ਮਾਦਰ ਖੁਸਾਲ ਖਾਤਰ ॥ ਕੀਨੇ ਹਜਾਰ ਛਾਵਰ ॥ ਮਾਤੁਰ ਸਿਤਾਬ ਧਾਈ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਸੀਤਾ ਅਜੁੱਧਿਆ ਆਗਮ ਨਾਮ ਧਿਆਉ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਮਾਤਾ ਮਿਲਣੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਸਬੈ ਲੋਗ ਧਾਏ ॥ ਲਗੇ ਆਨ ਪਾਯੰ ॥ ਮਿਲੇ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥੬੬੯॥ ਕੋਊ ਚਉਰ ਢਾਰੈਂ ॥ ਕੋਊ ਪਾਨ ਖੁਆਰੈਂ ॥ ਪਰੇ ਮਾਤ ਪਾਯੰ ॥ ਲਏ ਕੰਠ ਲਾਯੰ ॥੬੭੦॥ ਮਿਲੈ ਕੰਠ ਰੋਵੈਂ ॥ ਮਨੋ ਸੋਕ ਧੋਵੈਂ ॥ ਕਰੈਂ ਬੀਰ ਬਾਤੈਂ ॥ ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਮਾਤੈਂ ॥੬੭੧॥ ਮਿਲੇ ਲੱਛ ਮਾਤੰ ॥ ਪਰੇ ਪਾਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਕਰਿਯੋ ਦਾਨ ਏਤੋ ॥ ਗਨੈ ਕਉਨ ਕੇਤੋ ॥੬੭੨॥ ਮਿਲੇ ਭਰਥ ਮਾਤੰ ॥ ਕਹੀ ਸਰਬ ਬਾਤੰ ॥ ਧਨੰ ਮਾਤ ਤੋਕੋ ॥ ਅਰਿਣੀ ਕੀਨ ਮੋਕੋ ॥੬੭੩॥ ਕਹਾ ਦੋਸ ਤੇਰੈ ॥ ਲਿਖੀ

ਲੇਖ ਮੇਰੈ ॥ ਹੁਨੀ ਹੋ ਸੁ ਹੋਈ ॥ ਕਹੈ ਕਉਨ ਕੋਈ ॥੬੭੪॥ ਕਰੋ ਬੋਧ ਮਾਤੰ ॥ ਮਿਲਯੋ ਫੇਰਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਸੁਨਯੋ ਭਰਥ ਧਾਏ ॥ ਪਗੰ ਸੀਸ ਲਾਏ ॥੬੭੫॥ ਭਰੇ ਰਾਮ ਅੰਕੰ ॥ ਮਿਟੀ ਸਰਬ ਸੰਕੰ ॥ ਮਿਲਯੋ ਸੱਤ੍ਰੁਹੰਤਾ ॥ ਸਰੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥੬੭੬॥ ਜਟੰ ਧੂਰ ਝਾਰੀ ॥ ਪਗੰ ਰਾਮ ਰਾਰੀ ॥ ਕਰੀ ਰਾਜ ਅਰਚਾ ॥ ਦਿਜੰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੬੭੭॥ ਕਰੈਂ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥ ਭਰੇ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੬੭੮॥ ਬੁਲੈ ਬਿੱਪ ਲੀਨੇ ॥ ਸ੍ਰੁਤੋਚਾਰ ਕੀਨੇ ॥ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ॥ ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜਾ ॥੬੭੯॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬੁਲਾਏ ॥ ਧਰੇ ਅੱਤ੍ਰ ਨੀਕੇ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਆਏ ॥ ਗਹੇ ਰਾਮ ਪਾਯੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੈਕੈ ॥ ਮਿਲੇ ਚੱਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈਕੈ ॥੬੮੦॥ ਦਏ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਚੀਨੰਤ ਦੇਸੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦ੍ਰੀ ਚੇਰਕਾ ਚਾਰ ਕੇਸੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੇਕੰ ॥ ਕੀਏ ਖੋਜ ਪੱਈਯੈ ਕਹੂੰ ਏਕ ਏਕੰ ॥੬੮੧॥ ਮਨੰ ਮੁੱਤੀਯੰ ਮਾਨਕੰ ਬਾਜਰਾਜੰ ॥ ਦਏ ਦੰਤ ਪੰਤੀ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਬੱਧਰੱਧੰ ਦੁਰੰਤੰ ॥੬੮੨॥ ਕਿਤੇ ਸ੍ਵੇਤ ਐਰਾਵਤੰ ਤੁੱਲਿ ਦੰਤੀ ॥ ਦਏ ਮੁੱਤਯੰ ਸਾਜ ਸੱਜੇ ਸੁ ਪੰਤੀ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਜਰੀ ਜੀਨ ਸੰਗੰ ॥ ਨਚੈ ਨਟ ਮਾਨੋ ਮਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥੬੮੩॥ ਕਿਤੇ ਪੱਖਰੇ ਪੀਲ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮਾਣੰ ॥ ਦਏ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ਨ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਦਈ ਰਕਤ ਨੀਲੰ ਮਣੀ ਰੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਲਖਯੋ ਰਾਮ ਕੋ ਅੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਅਭੰਗੰ ॥੬੮੪॥ ਕਿਤੇ ਪਸਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਸ੍ਵਰਨ ਬਰਣੰ ॥ ਮਿਲੇ ਭੇਟ ਲੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਤੰ ਅਭਰਣੰ ॥ ਕਿਤੇ ਪਰਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਭਾਨ ਤੇਜੰ ॥ ਦਏ ਸੀਅ ਧਾਮੰ ਸਬੋ ਭੇਜ ਭੇਜੰ ॥੬੮੫॥ ਕਿਤੇ ਭੂਖਣੰ ਭਾਨ ਤੇਜੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਪਠੇ ਜਾਨਕੀ ਭੇਟ ਦੈਦੈ ਦੁਰੰਤੰ ॥ ਘਨੇ ਰਾਮ ਮਾਤਾਨ ਕੀ ਭੇਟ ਭੇਜੇ ॥ ਹਰੇ ਚਿਤ ਕੇ ਜਾਹਿ ਹੇਰੇ ਕਲੇਜੇ ॥੬੮੬॥ ਘਮੰ ਚੱਕ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥ ਮਨੋ ਬਯੋਤ ਬਾਗੋ ਤਿਮੰ ਸੀਅ ਸੋਹੀ ॥ ਪਠੈ ਛੱਤ੍ਰ ਦੈ ਦੈ ਛਿਤੰ ਛੋਣਧਾਰੀ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਕਰੇ ਪੁਰਬ ਭਾਰੀ ॥੬੮੭॥ ਕਟਯੋ ਕਾਲ ਏਵੰ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰੀ ਆਨ ਰਾਮੰ ਸਿਰੰ ਸਰਬ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰਿਯੋ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਕਰੇ ਰਾਜ ਆਗਿਆ ਧਰੈ ਬੀਰ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥੬੮੮॥ ਦਯੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਲਖੇ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਸਹੀ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਸਹੀ ਬਿਸਨ ਦੇਵਾਰਦਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹਰਤਾ ॥ ਚਹੂੰ ਚਕ ਜਾਨਯੋ ਸੀਆ ਨਾਥ ਭਰਤਾ ॥

੬੮੯॥ ਸਹੀ ਬਿਸਨ ਅਉਤਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸਭੋ ਲੋਕ ਖਯਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਫਿਰੀ ਚਾਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਚਤੁਰ ਚੱਕ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਭਯੋ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਭੂਅੰ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥੬੯੦॥ ਲਖਯੋ ਪਰਮ ਜੋਗਿੰਦ੍ਰਣੋ ਜੋਗ ਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਦੇਵੰ ਲਖਯੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੱਤ੍ਰ ਸੱਤ੍ਰੰ ਮਹਾਸਾਧ ਸਾਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਲਖਯੋ ਬਯਾਧ ਬਾਧੰ ॥੬੯੧॥ ਤ੍ਰੀਯੰ ਦੇਵ ਤੁੱਲੰ ਨਰੰ ਨਾਰ ਨਾਹੰ ॥ ਮਹਾਂਜੋਧ ਜੋਧੰ ਮਹਾਂ ਬਾਹਬਾਹੰ ॥ ਸ੍ਰੁੱਤੰ ਬੇਦ ਕਰਤਾ ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾਂ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥੬੯੨॥ ਪਰੰ ਪਾਰਗੰਤਾ ਸਿਵੰ ਸਿੱਧ ਰੂਪੰ ॥ ਬੁਧੰ ਬੁੱਧਿ ਦਾਤਾ ਰਿਧੰ ਰਿਧ ਕੂਪੰ ॥ ਜਹਾਂ ਭਾਵ ਕੈ ਜੇਣ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਸੌ ਤਉਨ ਤੈਸੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੬੯੩॥ ਸਭੋ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਲਹੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਦੁਰੰ ਦੇਵ ਦ੍ਰੋਹੀ ਲਖੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹੰਤਾ ॥ ਜਿਸੀ ਭਾਵ ਸੋ ਜਉਨ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਰੰਗ ਕੇ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੬੯੪॥ ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੋ ਕਾਲ ਬੀਤਿਓ ਭਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਸਭੈ ਸੱਤ੍ਰ ਜੀਤੇ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ॥ ਫਿਰਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਮੱਧ ਰਾਮੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਮ ਤਾ ਤੇ ਮਹਾਂ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ॥੬੯੫॥ ਸਬੈ ਬਿੱਪ ਆਗਸਤ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈਕੈ ॥ ਭ੍ਰਿਗੰ ਅੰਗੁਰਾ ਬਿਆਸ ਤੇ ਲੈ ਬਿਸਿਸਟੰ ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਅਉ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸੁ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਦੁਰਬਾਸਾ ਸਬੈ ਕਸਪ ਤੇ ਆਦ ਲੈ ਕੈ ॥੬੯੬॥ ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ਸਬੈ ਬਿੱਪ ਆਏ ॥ ਪਰਯੋ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ਸੀਆਨਾਥ ਜਗਤੰ ॥ ਦਯੋ ਆਸਨੰ ਅਰਘੁ ਪਾਦਰਘੁ ਤੇਣੰ ॥ ਦਈ ਆਸਿਖੰ ਮੋਨਨੇਸੰ ਪ੍ਰਸਿੰਨਿਯੰ ॥੬੯੭॥ ਭਈ ਰਿਖ ਰਾਮੰ ਬਡੀ ਗਿਆਨ ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੋ ਸਰਬ ਜੌ ਪੈ ਬਢੈ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥਾ ॥ ਬਿਦਾ ਬਿੱਪ ਕੀਨੇ ਘਨੀ ਦੱਛਨਾ ਦੈ ॥ ਚਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਮਹਾਂ ਚਿੱਤ ਹਰਖੰ ॥੬੯੮॥ ਇਹੀ ਬੀਚ ਆਯੋ ਮ੍ਰਿਤੰ ਸੂਨ ਬਿੱਪੰ ॥ ਜੀਐ ਬਾਲ ਆਜੈ ਨਹੀ ਤੋਹਿ ਸ੍ਰਾਪੰ ॥ ਸਬੈ ਰਾਮ ਜਾਨੀ ਚਿਤੰ ਤਾਹਿ ਬਾਤਾ ॥ ਦਿਸੰ ਬਾਰਣੀ ਤੇ ਬਿਬਾਣੰ ਹਕਾਰਯੋ ॥੬੯੯॥ ਹੁਤੋ ਏਕ ਸੂਦ੍ਰੰ ਦਿਸਾ ਉਤ੍ਰ ਮੱਧੰ ॥ ਝੁਲੈ ਕੂਪ ਮੱਧੰ ਪਰਯੋ ਔਧ ਮੁੱਖੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਤੇਜਾ ਤਪਸਯਾਤ ਉਗ੍ਰੰ ॥ ਹਨਯੋ ਤਾਹਿ ਰਾਮੰ ਅਸੰ ਆਪ ਹੱਥੰ ॥੭੦੦॥ ਜੀਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਤ੍ਰੰ ਹਰਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਸੋਗੰ ॥ ਬਢੀ ਕੀਰਤ ਰਾਮੰ ਚਤੁਰਕੁੰਟ ਮੱਧੰ ॥ ਕਰਯੋ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਲਉ ਰਾਜ ਅਉਧੰ ॥ ਫਿਰੀ ਚਕ੍ਰ ਚਾਰੋ ਬਿਖੈ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥੭੦੧॥ ਜਿਣੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਤ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀਅੱਤ੍ਰੰ ਮਹਾਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥੰ ॥ ਕੀਯੋ

ਸੈਨ ਨਾਥੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥੭੦੨॥ ਮ੍ਰਿਤਗਤ ਛੰਦ ॥ ਸੁਮਤਿ ਮਹਾ ਰਿਖ ਰਘਬਰ ॥ ਦੁੰਦਭ ਬਾਜਤਿ ਦਰ ਦਰ ॥ ਜਗ ਕੀਅਸ ਧੁਨ ਘਰ ਘਰ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਧੁਨ ਸੁਰਪੁਰ ॥੭੦੩॥ ਸੁਵਰ ਮਹਾ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ਜਗਪਤ ਮੁਨ ਗਨ ਬੰਦਨ ॥ ਧਰਧਰ ਲੌ ਨਰ ਚੀਨੇ ॥ ਸੁਖ ਦੈ ਦੁਖ ਬਿਨ ਕੀਨੇ ॥੭੦੪॥ ਅਰ ਹਰ ਨਰ ਕਰ ਜਾਨੇ ॥ ਦੁਖ ਹਰ ਸੁਖ ਕਰ ਮਾਨੇ ॥ ਪੁਰ ਧਰ ਨਰ ਬਰ ਸੇ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਅਭੈ ਹੈ ॥੭੦੫॥ ਅਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ ॥ ਅਜੂ ਹੈ ॥ ਅਜੈ ਹੈ ॥ ਅਭੈ ਹੈ ॥੭੦੬॥ ਅਜਾ ਹੈ ॥ ਅਤਾ ਹੈ ॥ ਅਲੈ ਹੈ ॥ ਅਜੈ ਹੈ ॥੭੦੭॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬੁਲਯੋ ਚਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਤਿਸੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਦਈਤੰ ਲਵੰ ਉਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥ ਦਯੋ ਤਾਹਿ ਅੱਪੰ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਭੇਜੰ ॥੭੦੮॥ ਪਠਯੋ ਤੀਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਦੀਯੋ ਏਕ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਜਬੈ ਸਤ੍ਰ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਬੈ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੈ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਠਾਨਯੋ ॥੭੦੯॥ ਲਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਤੀਰੰ ਚਲਯੋ ਨਿਆਇ ਸੀਸੰ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਚਲਯੋ ਜਾਣ ਈਸੰ ॥ ਲਖਯੋ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਰਿਪੰ ਜਉਣ ਕਾਲੰ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਮੰਡਯੋ ਰਣੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੭੧੦॥ ਭਜੈ ਘਾਇ ਖਾਯੰ ਅਘਾਯੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਘੁਮੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਟੋਪ ਟੂੱਕੰ ਕਮਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾਂ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥੭੧੧॥ ਫਿਰਯੋ ਅਪ ਦਈਤੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਕੈਕੈ ॥ ਹਣੇ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤੰ ਵਹੈ ਬਾਣ ਲੈਕੈ ॥ ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੇਤੰ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਅੱਪੰ ॥ ਹਣਿਯੋ ਤਾਹਿ ਸੀਸੰ ਦੁਗਾ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥੭੧੨॥ ਗਿਰਯੋ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮਯੋ ਅਰ ਘਾਯੰ ॥ ਹਣਯੋ ਸਤ੍ਰਹੰਤਾ ਤਿਸੈ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਗਣੰ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ਪ੍ਰਬਰਖੰਤ ਫੂਲੰ ॥ ਹਤਯੋ ਦੈਤ ਦ੍ਰੋਹੀ ਮਿਟਯੋ ਸਰਬ ਸੂਲੰ ॥੭੧੩॥ ਲਵੰਨਾਸੁਰੇਯੰ ਲਵੰ ਕੀਨ ਨਾਸੰ ॥ ਸਬੈ ਸੰਤ ਹਰਖੇ ਰਿਪੰ ਭੇ ਉਦਾਸੰ ॥ ਭਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਲੈ ਤਜਯੋ ਨਗਰ ਬਾਸੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਪੁਰੀ ਵਾ ਨਵਾਸੰ ॥੭੧੪॥ ਭਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਲਵੰਨਾਸੁਹੰਤਾ ॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਭਏ ਦੁਸਟ ਦੂਰੰ ਕਰੂਰੰ ਸੁ ਠਾਮੰ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਜ ਤੈਸੋ ਜਿਮੰ ਅਉਧ ਰਾਮੰ ॥੭੧੫॥ ਕਰਿਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ਪਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਜੈ ਧੁਨੰ ਪੁਰ ਰਹੀ ਲੋਗ ਪੂਰੰ ॥ ਗਈ ਪਾਰ ਸਿੰਧੰ ਸੁ ਬਿੰਧੰ ਪਹਾਰੰ ॥ ਸੁਨਿਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੰ ਲਵੰ ਲਾਵਣਾਰੰ ॥੭੧੬॥ ਅਥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ॥ ਭਈ ਏਮ ਤਉਨੈ ਇਤੈ

ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਕਹੀ ਜਾਨਕੀ ਸੋ ਸੁਕੱਥੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਰਚੋ ਏਕ ਬਾਗੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ਸੁਸੋਭੰ ॥ ਲਖੇ ਨੰਦਨੰ ਜਉਨ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤ ਛੋਭੰ ॥੭੧੭॥ ਸੁਨੀ ਏਮ ਬਾਨੀ ਸੀਆ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਰਚਿਯੋ ਏਕ ਬਾਗੰ ਮਹਾਂ ਅਭਰਾਮੰ ॥ ਮਣੀ ਭੂਖਿਤੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਲਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਪੱਥੰ ਲਜੇ ਸੋਭਵੰਤੰ ॥੭੧੮॥ ਮਣੀ ਮਾਲ ਬਜ੍ਰੰ ਸਸੋਭਾਇਮਾਨੰ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਦੁਤੀ ਸੁਰਗ ਜਾਨੰ ॥ ਗਏ ਰਾਮ ਤਾ ਮੋ ਸੀਆ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਕਿਤੀ ਕੋਟ ਸੁੰਦਰੀ ਸਬੈ ਸੰਗਿ ਕੀਨੇ ॥੭੧੯॥ ਰਚਯੋ ਏਕ ਮੰਦ੍ਰੰ ਮਹਾ ਸੁਭ੍ਰ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੀ ਕੇਲ ਖੇਲੰ ਸੁਬੇਲੰ ਸੁਭੋਗੰ ॥ ਹੁਤੋ ਜਉਨ ਕਾਲੰ ਸਮੈ ਜੈਸ ਜੋਗੰ ॥੭੨੦॥ ਰਹਯੋ ਸੀਅ ਗਰਭੰ ਸੁਨਯੋ ਸਰਬ ਬਾਮੰ ॥ ਕਹੇ ਏਮ ਸੀਤਾ ਪੁਨਰ ਬੈਨ ਰਾਮੰ ॥ ਫਿਰਯੋ ਬਾਗ ਬਾਗੰ ਬਿਦਾ ਨਾਥ ਦੀਜੈ ॥ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਕੀਜੈ ॥੭੨੧॥ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਦਈ ਜਾਨਕੀ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਜਹਾਂ ਘੋਰ ਸਾਲੰ ਤਮਾਲੰ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਸੀਅ ਕੋ ਛੋਰ ਆਇਯੋ ਉਤਾਲੰ ॥੭੨੨॥ ਬਨੰ ਨਿਰਜਨੰ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਨੰਬਾਸ ਜਾਨਯੋ ਦਯੋ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰੁਰੋਦੰ ਸੁਰ ਉੱਚੰ ਪਪਾਤੰਤ ਪ੍ਰਾਨੰ ॥ ਰਣੰ ਜੇਮ ਵੀਰੰ ਲਗੇ ਮਰਮ ਬਾਨੰ ॥੭੨੩॥ ਸੁਨੀ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਦੀਨ ਬਾਨੀ ॥ ਚਲਯੋ ਚਉਕ ਚਿੱਤੰ ਤਜੀ ਮੋਨਧਾਨੀ ॥ ਸੀਆ ਸੰਗਿ ਲੀਨੇ ਗਯੋ ਧਾਮ ਆਪੰ ॥ ਮਨੰ ਬੱਚ ਕਰਮੰ ਦੁਰਗਾ ਜਾਪ ਜਾਪੰ ॥੭੨੪॥ ਭਯੋ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰੰ ਤਹਾਂ ਜਾਨਕੀ ਤੇ ॥ ਮਨੋ ਰਾਮ ਕੀਨੋ ਦੁਤੀ ਰਾਮ ਤੇ ਲੈ ॥ ਵਹੈ ਚਾਰ ਚਿਹਨੰ ਵਹੈ ਉੱਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥ ਮਨੋ ਅੱਪ ਅੰਸੰ ਦੁਤੀ ਕਾਢਿ ਭੇਜੰ ॥੭੨੫॥ ਦੀਯੋ ਏਕ ਪਾਲੰ ਸੁ ਬਾਲੰ ਰਿਖੀਸੰ ॥ ਲਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ਕਿਧੋ ਦਯੋਸਈਸੰ ॥ ਗਯੋ ਏਕ ਦਿਵਸੰ ਰਿਖੀਸੰ ਧਿਯਾਨੰ ॥ ਲਯੋ ਬਾਲ ਸੰਗੰ ਗਈ ਸੀਅ ਨਾਨੰ ॥੭੨੬॥ ਰਹੀ ਜਾਤ ਸੀਤਾ ਮਹਾਂ ਮੋਨ ਜਾਗੇ ॥ ਬਿਨਾ ਬਾਲ ਪਾਲੰ ਲਖਯੋ ਸੋਕੁ ਪਾਗੇ ॥ ਕੁਸਾ ਹਾਥ ਲੈਕੈ ਰਚਯੋ ਏਕ ਬਾਲੰ ॥ ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਰੰਗੰ ਅਨੂਪੰ ਉਤਾਲੰ ॥੭੨੭॥ ਫਿਰੀ ਨਾਇ ਸੀਤਾ ਕਹਾ ਆਨ ਦੇਖਯੋ ॥ ਉਹੀ ਰੂਪ ਬਾਲੰ ਸੁਪਾਲੰ ਬਸੇਖਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੋਨਰਾਜੰ ਘਨੀ ਜਾਨ ਕੀਨੋ ॥ ਦੁਤੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨ ਦੀਨੋ ॥੭੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਦੁਇ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪੰਨੇ ਧਿਆਉ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੧॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਉਤੈ ਬਾਲ ਪਾਲੈ ਇਤੈ ਅਉਧ ਰਾਜੰ ॥ ਬੁਲੇ ਬਿੱਪ ਜਗਗੰ ਤਜਯੋ ਏਕ ਬਾਜੰ ॥ ਰਿਪੰ ਨਾਸਹੰਤਾ ਦਯੋ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ॥ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੀਨੇ ਚਲਯੋ ਸੰਗ ਵਾ ਕੇ ॥੭੨੯॥ ਫਿਰਯੋ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸਾਣ ਬਾਜੰ ॥ ਕਿਨੀ ਨਾਹਿ ਬਾਧਯੋ ਮਿਲੇ ਆਨ ਰਾਜੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਧਨਿਯਾਂ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪਰੇ ਆਨ ਪਾਯੰ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ॥੭੩੦॥ ਦਿਸਾ ਚਾਰ ਜੀਤੀ ਫਿਰਯੋ ਫੇਰਿ ਬਾਜੀ ॥ ਗਯੋ ਬਾਲਮੀਕੰ ਰਿਖਿ ਸਥਾਨ ਤਾਜੀ ॥ ਜਬੈ ਭਾਲ ਪਤ੍ਰੰ ਲਵੰ ਛੋਰ ਬਾਚਯੋ ॥ ਬਡੋ ਉਗ੍ਰ ਧੰਨਯਾ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚਯੋ ॥੭੩੧॥ ਬ੍ਰਿਛੰ ਬਾਜ ਬਾਂਧਯੋ ਲਖਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਬਡੋ ਨਾਦ ਕੈ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਰੇ ਬਾਲ ਲੀਨੇ ਤੁਰੰਗੰ ॥ ਤਜੋ ਨਾਹਿ ਯਾ ਕੋ ਸਜੋ ਆਨ ਜੰਗੰ ॥੭੩੨॥ ਸੁਣਯੋ ਨਾਮ ਜੁੱਧੰ ਜਬੈ ਸ੍ਰਉਣ ਸੂਰੰ ॥ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਸਉਡੀ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥ ਹਠੇ ਬੀਰ ਹਾਠੈ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈਕੈ ॥ ਪਰਯੋ ਮੱਧਿ ਸੈਣੰ ਬਡੋ ਨਾਦਿ ਕੈਕੈ ॥੭੩੩॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਮਾਰੇ ਪਚਾਰੇ ਸੁ ਸੂਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਰਹੀ ਧੂਰ ਪੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ਅਪਾਰੰਤ ਵੀਰੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੭੩੪॥ ਗਿਰੇ ਲੁੱਥ ਪੱਥੰ ਸੁ ਜੁੱਥੰਤ ਬਾਜੀ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਛੂਛ ਹਾਥੀ ਬਿਨਾ ਸੁਆਰ ਤਾਜੀ ॥ ਗਿਰੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਬਿਅੱਸਤ੍ਰੰ ਤ ਸੂਰੰ ॥ ਹਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਭ੍ਰਮੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥੭੩੫॥ ਘਣੰ ਘੋਰ ਨੀਸਾਣ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਖਹੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ਉਠੀ ਸੱਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਚਲੇ ਚਾਰ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾਂ ਤੇਜਵਾਣੰ ॥੭੩੬॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਉਠਾਈ ॥ ਦਿਖਾਈ ॥ ਨਚਾਈ ॥ ਚਲਾਈ ॥੭੩੭॥ ਭ੍ਰਮਾਈ ॥ ਦਿਖਾਈ ॥ ਕੰਪਾਈ ॥ ਚਖਾਈ ॥੭੩੮॥ ਕਟਾਰੀ ॥ ਅਪਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਸੁਨਾਰੀ ॥੭੩੯॥ ਪਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਹਕਾਰੀ ॥ ਕਟਾਰੀ ॥੭੪੦॥ ਉਠਾਏ ॥ ਗਿਰਾਏ ॥ ਭਗਾਏ ॥ ਦਿਖਾਏ ॥੭੪੧॥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਚਾਏ ॥ ਤ੍ਰਸਾਏ ॥ ਚੁਟਆਏ ॥੭੪੨॥ ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਸਰ ਲਾਗੇ ॥ ਤਬ ਸਬ ਭਾਗੇ ॥ ਦਲਪਤ ਮਾਰੇ ॥ ਭਟ ਭਟਕਾਰੇ ॥੭੪੩॥ ਹਯ ਤਜ ਭਾਗੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਆਗੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧ ਰੋਵੈਂ ॥ ਸਮੁਹਿ ਨ ਜੋਵੈਂ ॥੭੪੪॥ ਲਵਅਰ ਮਾਰੇ ॥ ਤਵ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵੈ ਸਿਸ ਜੀਤੇ ॥ ਨਹ ਭਯ ਭੀਤੇ ॥੭੪੫॥ ਲਛਮਨ ਭੇਜਾ ॥ ਬਹੁ ਦਲ ਲੇ ਜਾ ॥ ਜਿਨ ਸਿਸ ਮਾਰੂ ॥ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੂ ॥੭੪੬॥ ਸੁਣ ਲਹੁ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਰਘੁਬਰ ਬਾਤੰ ॥ ਸਜ ਦਲ ਚੱਲਯੋ ॥

ਜਲ ਥਲ ਹੱਲਜੋ ॥੭੪੭॥ ਉਠ ਦਲ ਧੂਰੰ ॥ ਨਭ ਝੜ ਪੂਰੰ ॥ ਚਹੁ ਦਿਸ ਢੂਕੇ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੂਕੇ ॥੭੪੮॥ ਬਰਖਤ ਬਾਣੰ ॥ ਥਿਰਕਤ ਜੁਆਣੰ ॥ ਲਹਲਹ ਧੁਜਣੰ ॥ ਖਹ ਖਹ ਭੁਜਣੰ ॥੭੪੯॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਢੂਕੇ ॥ ਕਸਿ ਕਸਿ ਕੂਕੇ ॥ ਸੁਣ ਸੁਣ ਬਾਲੰ ॥ ਹਠਿ ਤਜ ਉਤਾਲੰ ॥੭੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਮ ਨਹੀ ਤਜਾਗਤ ਬਾਜ ਬਰ ਸੁਣਿ ਲਛਮਨਾ ਕੁਮਾਰ ॥ ਅਪਨੋ ਭਰ ਬਲ ਜੁੱਧ ਕਰ ਅਬ ਹੀ ਸੰਕ ਬਿਸਾਰ ॥੭੫੧॥ ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥ ਲਛਮਨ ਗੱਜਜੋ ॥ ਬਡ ਧਨ ਸੱਜਜੋ ॥ ਬਹੁ ਸਰ ਛੋਰੇ ॥ ਜਣ ਘਣ ਓਰੇ ॥੭੫੨॥ ਉਤ ਦਿਵ ਦੇਖੈਂ ॥ ਧਨੁ ਧਨੁ ਲੇਖੈਂ ॥ ਇਤ ਸਰ ਛੂਟੈਂ ॥ ਮਸ ਕਣ ਤੂਟੈਂ ॥੭੫੩॥ ਭਟ ਬਰ ਗਾਜੈਂ ॥ ਦੁੰਦਭ ਬਾਜੈਂ ॥ ਸਰਬਰ ਛੋਰੈਂ ॥ ਮੁਖ ਨਹ ਮੋਰੈਂ ॥੭੫੪॥ ਲਛਮਨ ਬਾਚ ਸਿਸ ਸੋ ॥ ਸ੍ਰਿਣ ਸ੍ਰਿਣ ਲਰਕਾ ॥ ਜਿਨ ਕਰ ਕਰਖਾ ॥ ਦੇ ਮਿਲਿ ਘੋਰਾ ॥ ਤੁਹਿ ਬਲਿ ਥੋਰਾ ॥੭੫੫॥ ਹਠ ਤਜਿ ਅੱਈਯੈ ॥ ਜਿਨ ਸਮੁ ਹੱਈਯੈ ॥ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਮੋ ਕੋ ॥ ਡਰ ਨਹੀਂ ਤੋ ਕੋ ॥੭੫੬॥ ਸਿਸ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਗੱਜਜੋ ॥ ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜਜੋ ॥੭੫੭॥ ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਰੁੱਧੇ ਰਣ ਭਾਈ ॥ ਸਰ ਝੜ ਲਾਈ ॥ ਬਰਖੇ ਬਾਣੰ ॥ ਪਰਖੇ ਜੁਆਣੰ ॥੭੫੮॥ ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਮੱਧੰ ॥ ਅੱਧੋ ਅੱਧੰ ॥ ਕੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਰੁਝੇ ਜੰਗੰ ॥੭੫੯॥ ਬਾਣਨ ਝੜ ਲਾਯੋ ॥ ਸਰਬ ਰਸਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਅਰ ਮਾਰੇ ॥ ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ॥੭੬੦॥ ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਭੂਮੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਘੂਮੰ ॥ ਰੱਜੇ ਰਣ ਘਾਯੰ ॥ ਚੱਕੇ ਚਾਯੰ ॥੭੬੧॥ ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਗਣੋ ਕੇਤੇ ॥ ਹਣੇ ਜੇਤੇ ॥ ਕਈ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਹਾਰੇ ॥੭੬੨॥ ਸਬੈ ਭਾਜੇ ॥ ਚਿਤੰ ਲਾਜੇ ॥ ਭਜੇ ਭੈ ਕੈ ॥ ਜੀਯੰ ਲੈ ਕੈ ॥੭੬੩॥ ਫਿਰੇ ਜੇਤੇ ॥ ਹਣੇ ਤੇਤੇ ॥ ਕਿਤੇ ਘਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਧਾਏ ॥੭੬੪॥ ਸਿਸੰ ਜੀਤੇ ॥ ਭਟੰ ਭੀਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥ ਕੀਯੋ ਜੁੱਧੰ ॥੭੬੫॥ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਖਗੰ ਖਜਾਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧੰ ॥ ਮੰਡੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥੭੬੬॥ ਤਜੇ ਬਾਣੰ ॥ ਧਨੰ ਤਾਣੰ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰੰ ॥ ਭਜੇ ਭੀਰੰ ॥੭੬੭॥ ਕਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਭਜੇ ਜੰਗੰ ॥ ਰਣੰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਨਰੰ ਜੁੱਝੇ ॥੭੬੮॥ ਭਜੀ ਸੈਨੰ ॥ ਬਿਨਾ ਚੈਨੰ ॥ ਲਛਨ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰਜੋ ਧੀਰੰ ॥੭੬੯॥ ਇਕੈ ਬਾਣੰ ॥ ਰਿਪੰ ਤਾਣੰ ॥ ਹਣਜੋ ਭਾਲੰ ॥ ਗਿਰਜੋਤਾਲੰ ॥੭੭੦॥

ਇਤਿ ਲਛਮਨ ਬੱਧਹਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅੜੂਹਾ ਛੰਦ ॥ ਭਾਜ ਗਯੋ ਦਲ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਲਛਮਣੰ ਰਣ ਭੂਮ ਦੈ ਕੈ ॥ ਖਲੇ ਰਾਮਚੰਦ ਹੁਤੇ ਜਹਾਂ ॥ ਭਟ ਭਾਜ ਭੱਗਲ ਗੇ ਤਹਾਂ ॥੭੭੧॥ ਜਬ ਜਾਇ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨੈ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਸੋਕ ਦਯੋ ਤਿਨੈ ॥ ਸੁਨ ਬੈਨ ਮੋਨ ਰਹੈ ਬਲੀ ॥ ਜਨ ਚਿੱਤ੍ਰ ਪਾਹਨ ਕੀ ਖਲੀ ॥੭੭੨॥ ਪੁਨ ਬੈਠ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਭਰਥ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮੁਨ ਬਾਲ ਦ੍ਵੈ ਜਿਨ ਮਾਰੀਯੋ ॥ ਧਰਿ ਆਨ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੀਯੋ ॥੭੭੩॥ ਸਜ ਸੈਨ ਭਰਥ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ॥ ਰਣ ਬਾਲ ਬੀਰ ਮੰਡੇ ਜਹਾਂ ॥ ਬਹੁ ਭਾਤ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰਹੀ ॥ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀ ॥੭੭੪॥ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਔਰ ਬਭੀਛਨੰ ॥ ਹਨਵੰਤ ਅੰਗਦ ਰੀਛਨੰ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਿਨ ਪੈ ਚਲ੍ਯੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥੭੭੫॥ ਰਣ ਭੂਮ ਭਰਥ ਗਏ ਜਬੈ ॥ ਮੁਨ ਬਾਲ ਦੋਇ ਲਖੇ ਤਬੈ ॥ ਦੁਇ ਕਾਕ ਪੱਛਾ ਸੋਭਹੀ ॥ ਲਖ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਲੋਭਹੀ ॥੭੭੬॥ ਭਰਥ ਬਾਚ ਲਵ ਸੋ ॥ ਅਕੜਾ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨ ਬਾਲ ਛਾਡਹੁ ਗਰਬ ॥ ਮਿਲਿ ਆਨ ਮੋਹੂ ਸਰਬ ॥ ਲੈ ਜਾਂਹਿ ਰਾਘਵ ਤੀਰ ॥ ਤੁਹਿ ਨੇਕ ਦੈ ਕੈ ਚੀਰ ॥੭੭੭॥ ਸੁਨਤੈ ਭਰੇ ਸਿਸ ਮਾਨ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਾਇਕ ਛੋਰਿ ॥ ਜਨ ਅਭ੍ਰ ਸਾਵਨ ਓਰ ॥੭੭੮॥ ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਾਇਕ ਅੰਗ ॥ ਗਿਰਗੇ ਸੁਬਾਹ ਉਤੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਸੁਬਾਹ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸਨਾਹ ॥੭੭੯॥ ਕਹੂੰ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰ ਕਮਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਜੋਧਨ ਬਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਘਾਇ ਭਭੱਕ ॥ ਕਹੂੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸਰਤ ਛਲੱਕ ॥੭੮੦॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਭਕੰਤ ॥ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਮੱਧ ਉਠੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਚ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ॥ ਸੋ ਬਮਤ ਡਾਕਣ ਜੁਆਲ ॥੭੮੧॥ ਰਣ ਘਾਇ ਘਾਏ ਵੀਰ ॥ ਸਬ ਸ੍ਰੋਣ ਭੀਗੇ ਚੀਰ ॥ ਇਕ ਬੀਰ ਭਾਜ ਚਲੰਤ ॥ ਇਕ ਆਨ ਜੁੱਧ ਜੁਟੰਤ ॥੭੮੨॥ ਇਕ ਐਂਚ ਐਂਚ ਕਮਾਨ ॥ ਤਕ ਵੀਰ ਮਾਰਤ ਬਾਨ ॥ ਇਕ ਭਾਜ ਭਾਜ ਮਰੰਤ ॥ ਨਹੀ ਸੁਰਗ ਤਉਨ ਬਸੰਤ ॥੭੮੩॥ ਗਜਰਾਜ ਬਾਜ ਅਨੇਕ ॥ ਜੁੱਝੇ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕ ॥ ਤਬ ਆਨ ਲੰਕਾ ਨਾਥ ॥ ਜੁੱਝ੍ਯੋ ਸਿਸਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੭੮੪॥ ਬਹੋੜਾ ਛੰਦ ॥ ਲੰਕੇਸ ਕੇ ਉਰ ਮੋ ਤਕ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰ੍ਯੋ ਰਾਮ ਸਿਸ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥ ਤਬ ਗਿਰ੍ਯੋ ਦਾਨਵ ਸੁ ਭੂਮਿ ਮੱਧ ॥ ਤਿਹੱ ਬਿਸੁਧ ਜਾਣ ਨਹੀ ਕੀਯੋ ਬੱਧ ॥੭੮੫॥ ਤਬ ਰੁਕ੍ਯੋ ਤਾਸ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਆਨ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਬਾਲ ਨਹੀ ਪੈਸ ਜਾਨ ॥ ਤਬ ਹਣ੍ਯੋ ਬਾਣ ਤਿਹ ਭਾਲ ਤੱਕ ॥ ਤਿਹੱ ਲਗ੍ਯੋ ਭਾਲ ਮੌ ਰਹ੍ਯੋ ਚੱਕ ॥੭੮੬॥ ਚਪ ਚਲੀ

ਸੈਣ ਕਪਣੀ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਨਲ ਨੀਲ ਹਨੂ ਅੰਗਦ ਸੁ ਜੁੱਧ ॥ ਤਬ ਤੀਨ ਤੀਨ ਲੈ ਬਾਲ ਬਾਨ ॥ ਤਿਹੱ ਹਣੇ ਭਾਲ ਮੋ ਰੋਸ ਠਾਨ ॥੭੮੭॥ ਜੋ ਗਏ ਸੂਰ ਸੋ ਰਹੇ ਖੇਤ ॥ ਜੋ ਬਚੇ ਭਾਜ ਤੇ ਹੁਇ ਅਚੇਤ ॥ ਤਬ ਤਕਿ ਤਕਿ ਸਿਸ ਕੱਸਿ ਬਾਣ ॥ ਦਲ ਹਤਯੋ ਰਾਘਵੀ ਤੱਜਿ ਕਾਣਿ ॥੭੮੮॥ ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਕੋਪ ਦੇਖਿ ਕੈ ਬਲੰ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਰਾਘਵੀ ਸਿਸੰ ॥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ਬਬਰਖ ਬਰਖਣੋ ਰਣੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਪਪੀੜ ਦਾਰਣੰ ਸਰੰ ॥੭੮੯॥ ਘੁਮੰਤ ਘਾਇਲੋ ਘਣੰ ਤਤੱਛ ਬਾਣਣੋ ਬਰੰ ॥ ਭਭੱਜ ਕਾਤਰੋ ਕਿਤੰ ਗਜੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁੱਧੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੋ ਅਸੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ॥ ਪਪਾਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ਹਨੂ ਵ ਸੁੱਗ੍ਰਿਵੰ ਬਲੰ ॥੭੯੦॥ ਗਿਰੰਤ ਆਸੁਰੰ ਰਣੰ ਭਭਰਮ ਆਸੁਰੀ ਸਿਸੰ ॥ ਤਜੰਤ ਸਿਆਮਣੋ ਧਰੰ ਭਜੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਭਟੰ॥ ਉਠੰਤ ਅੰਧ ਧੁੰਧਣੋ ਕਬੰਧ ਬੰਧਤੰ ਕਟੰ॥ ਲਗੰਤ ਬਾਣਣੋ ਬਰੰ ਗਿਰੰਤ ਭੂੱਮ ਅਹਵਯੰ ॥੭੯੧॥ ਪਪਾਤ ਬ੍ਰਿਛਣੰ ਧਰੰ ਬਬੇਗ ਮਾਰਤੁੱ ਜਣੰ ॥ ਭਰੰਤ ਧੂਰ ਭੂਰਣੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ਮੁਖੰ ॥ ਚਿਕਾਰ ਚਾਂਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ॥ ਭਕਾਰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੰ ਡਿਕਾਰ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ॥੭੯੨॥ ਗਿਰੈ ਧਰੰ ਧੁਰੰਧਰੰ ਧਰਾਧਰੰ ਧਰੰ ਜਿਵੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਸ੍ਰਉਣਤੋ ਤਣੇ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦ ਸੱਦਣੰ ਨਨੱਦ ਨਿਫਿਰੰ ਰਣੰ ॥ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਘੁਮੰਤ ਜੋਧਣੋ ਬ੍ਰਣੰ ॥੭੯੩॥ ਭਜੰਤ ਭੈ ਧਰੰ ਭਟੰ ਬਿਲੋਕ ਭਰਥਣੋ ਰਣੰ ॥ ਚਲਯੋ ਚਿਰਾਇਕੈ ਚਪੀ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੋ ਸਿਤੰ ॥ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧ ਸਾਇਕੰ ਸਿਸੰ ਬਬੱਧ ਭਾਲਣੋ ਭਟੰ ॥ ਪਪਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀਯੰ ਹਠੀ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ॥੭੯੪॥ ਭਭੱਜਿ ਭੀਤਣੋ ਭਟੰ ਤਤੱਜਿ ਭਰਥਣੋ ਭੂਅੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਲੁੱਥਤੰ ਉਠੰ ਰੁਰੋਦ ਰਾਘਵੰ ਤਟੰ ॥ ਜੁਝੇ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥਣੋ ਸੁਣੰਤ ਜਾਨਕੀ ਪਤੰ ॥ ਪਪਾਤ ਭੂਮਿਣੋ ਤਲੰ ਅਪੀੜ ਪੀੜਤੰ ਦੁਖੰ ॥੭੯੫॥ ਸਸੱਜ ਜੋਧਣੰ ਜੁਧੀ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧ ਬੱਧਣੋ ਬਰੰ ॥ ਤਤੱਜਿ ਜੱਗ ਮੰਡਲੰ ਅਦੰਡ ਦੰਡਣੋ ਨਰੰ॥ ਸੁ ਗੱਜ ਬੱਜ ਬਾਜਣੋ ਉਠੰਤ ਭੈ ਧਰੀ ਸੁਰੰ॥ ਸਨੱਧਬੱਧ ਕੈ ਦਲੰ ਸਬੱਧ ਜੋਧਣੋ ਬਰੰ ॥੭੯੬॥ ਚਚੱਕ ਚਾਂਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਧਰੰ ॥ ਭਖੰਤ ਮਾਸ ਹਾਰਣੰ ਬਮੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ਦੁਰਗਯੰ ॥ ਪ੍ਰਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀਸਿਰੰ ਨਚੰਤ ਈਸਣੋ ਰਣੰ ॥ ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੋ ਬਕੰਤ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥੭੯੭॥

ਤਿਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਤੁੱਟੇ ਤੰਗੰ ॥੭੯੮॥ ਭੱਗੇ ਵੀਰੰ ॥ ਲੱਗੇ ਤੀਰੰ ॥ ਪਿੱਖੇ ਰਾਮੰ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥੭੯੯॥ ਜੁੱਝੇ ਜੋਧੰ ॥ ਮੱਚੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਬੰਧੇ ਬਾਲੰ ॥ ਬੀਰ ਉਤਾਲੰ ॥੮੦੦॥ ਢੁੱਕੇ ਫੇਰ ॥ ਲਿੱਨੇ ਘੇਰ ॥ ਵੀਰੈਂ ਬਾਲ ॥ ਜਿਉ ਦ੍ਵੈ ਕਾਲ ॥੮੦੧॥ ਤੱਜੀ ਕਾਣ ॥ ਮਾਰੇ ਬਾਣ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ॥ ਭੱਗੇ ਧੀਰ ॥੮੦੨॥ ਕੱਟੇ ਅੰਗ ॥ ਡਿੱਗੇ ਜੰਗ ॥ ਸੁੱਧੰ ਸੂਰ ॥ ਭਿੰਨੇ ਨੂਰ ॥੮੦੩॥ ਲੱਖੈ ਨਾਹਿ ॥ ਭੱਗੇ ਜਾਹਿ ॥ ਤੱਜੇ ਰਾਮ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮ ॥੮੦੪॥ ਅਉਰੈ ਭੇਸ ॥ ਖੁਲੇ ਕੇਸ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਛੋਰ ॥ ਦੈ ਦੈ ਕੋਰ ॥੮੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਨ ਜੋਧਾ ਹਰੈ ਪਰਯੋ ਜੁੱਧ ਦੁਐ ਜਾਮ ॥ ਜੂਝ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਗਈ ਰਹਿ ਗੇ ਏਕਲ ਰਾਮ ॥੮੦੬॥ ਤਿਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਬਿਨੁ ਭੈ ਹਨਯੋ ਅਰ ਸਬ ਦਲਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥ ਲਵ ਅਰੁ ਕੁਸ ਜੂਝਨ ਨਿਮਿਤ ਲੀਨੋ ਰਾਮ ਹਕਾਰ ॥੮੦੭॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਜੁਝਾਇ ਕੈ ਕਤਿ ਬੈਠੇ ਛਪ ਜਾਇ ॥ ਅਬ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮਹੂੰ ਲਰੋ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਕਉਸਲ ਰਾਇ ॥੮੦੮॥ ਨਿਰਖ ਬਾਲ ਨਿਜ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭ ਕਹੇ ਬੈਨ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਕਵਨ ਤਾਤ ਬਾਲਕ ਤੁਮੈ ਕਵਨ ਤਿਹਾਰੀ ਮਾਇ ॥੮੦੯॥ ਅਕਰਾ ਛੰਦ ॥ ਮਿਥਲਾ ਪੁਰ ਰਾਜਾ ॥ ਜਨਕ ਸੁਭਾਜਾ ॥ ਤਿਹੱ ਸਿਸ ਸੀਤਾ ॥ ਅਤ ਸੁਭ ਗੀਤਾ ॥੮੧੦॥ ਸੋ ਬਨਿ ਆਏ ॥ ਤਿਹੱ ਹਮ ਜਾਏ ॥ ਹੈਂ ਦੁਇ ਭਾਈ ॥ ਸੁਨਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥੮੧੧॥ ਸੁਨਿ ਸੀਅ ਰਾਨੀ ॥ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੀ ॥ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਮੁਖ ਨ ਬਖਾਨੀ ॥੮੧੨॥ ਤਿਹੱ ਸਿਸ ਮਾਨਯੋ ॥ ਅਤ ਬਲ ਜਾਨਯੋ ॥ ਹਠਿ ਰਣ ਕੀਨੋ ॥ ਕਹ ਨਹੀ ਦੀਨੋ ॥੮੧੩॥ ਕਸ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਸਿਸ ਨਹੀ ਹਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧ ਬਾਣੰ ॥ ਅਤ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥੮੧੪॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਬੇਧੇ ॥ ਸਬ ਤਨ ਛੇਦੇ ॥ ਸਬ ਦਲ ਸੂਝੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਜੂਝੇ ॥੮੧੫॥ ਜਬ ਪ੍ਰਭ ਮਾਰੇ ॥ ਸਬ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਾਗੇ ॥ ਦੁਐ ਸਿਸ ਆਗੇ ॥੮੧੬॥ ਫਿਰ ਨ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭ ਨ ਚਿਤਾਰੈਂ ॥ ਗ੍ਰਹ ਦਿਸ ਲੀਨਾ ॥ ਅਸ ਰਣ ਕੀਨਾ ॥੮੧੭॥ ਚਉਪਈ ॥ ਤਬ ਦੂਹੂੰ ਬਾਲ ਅਯੋਧਨ ਦੇਖਾ ॥ ਮਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀੜਾ ਬਨ ਪੇਖਾ ॥ ਕਾਟ ਧੁਜਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸਵਾਰੇ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਨੂਪ ਉਤਾਰੇ ॥੮੧੮॥ ਮੁਰਛ ਭਏ ਸਬ ਲਏ ਉਠਾਈ ॥ ਬਾਜ ਸਹਿਤ ਤਹ ਗੇ ਜਹ ਮਾਈ ॥ ਦੇਖ ਸੀਆ ਪਤ ਮੁਖ

ਰੋ ਦੀਨਾ ॥ ਕਹਜੋ ਪੂਤ ਬਿਧਵਾ ਮੁਹਿ ਕੀਨਾ ॥੮੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਲਵ ਬਾਜ ਬਾਂਧਬੋ ਰਾਮ ਬਧਹ ॥

ਸੀਤਾ ਨੇ ਸਭ ਜੀਵਾਏ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੋ ਕਉ ਕਾਸਟ ਦੇ ਆਨਾ ॥ ਜਰਉ ਲਾਗਿ ਪਤਿ ਹੋਊਂ ਮਸਾਨਾ ॥ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਬਹੁਤ ਬਿਧ ਰੋਏ ॥ ਇਨ ਬਾਲਨ ਹਮਰੇ ਸੁਖ ਖੋਏ ॥੮੨੦॥ ਜਬ ਸੀਤਾ ਤਨ ਚਹਾ ਕਿ ਕਾਢੂੰ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਉਪਰਾਜ ਸੁ ਛਾਡੂੰ ॥ ਤਬ ਇਮ ਭਈ ਗਗਨ ਤੇ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹਾ ਭਈ ਸੀਤਾ ਤੈ ਇਯਾਨੀ ॥੮੨੧॥ ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੀ ਬਾਨੀ ॥ ਸੀਆ ਰਾਨੀ ॥ ਲਯੋ ਆਨੀ ॥ ਕਰੈ ਪਾਨੀ ॥੮੨੨॥ ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਅਉਰ ॥ ਤਉ ਏ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਜੀਐ ਕਹਜੋ ਸੀਆ ਤਿਹ ਠਉਰ ॥੮੨੩॥ ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ॥ ਸਬੈ ਜਾਗੇ ॥ ਭ੍ਰਮੰ ਭਾਗੇ ॥ ਹਠੰ ਤਯਾਗੇ ॥ ਪਗੰ ਲਾਗੇ ॥੮੨੪॥ ਸੀਆ ਆਨੀ ॥ ਜਗੰ ਰਾਨੀ ॥ ਧਰਮ ਧਾਨੀ ॥ ਸਤੀ ਮਾਨੀ ॥੮੨੫॥ ਮਨੰ ਭਾਈ ॥ ਉਰੰ ਲਾਈ ॥ ਸਤੀ ਜਾਨੀ ॥ ਮਨੈ ਮਾਨੀ ॥੮੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੀਅਹਿ ਸਮੋਧ ਕਰ ਚਲੇ ਅਜੁੱਧਿਆ ਦੇਸ ॥ ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰਨਿ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਰੇਸ ॥੮੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰ ਸਿਸਨ ਸਮੋਧਾ ॥ ਸੀਯ ਰਘੁਬੀਰ ਚਲੇ ਪੁਰ ਅਉਧਾ ॥ ਅਨਿਕ ਬੇਖ ਸੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਜਾਨਕ ਤੀਨ ਰਾਮ ਬਨ ਆਏ ॥੮੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰੇ ਤਿਹੂੰ ਭਿਰਾਤਨ ਸੈਨਾ ਸਹਤ ਜੀਬੋ ॥

ਸੀਤਾ ਦੂਹੂ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸਹਤ ਪੁਰੀ ਅਵਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹੂੰ ਮਾਤ ਕੰਠਨ ਸੋ ਲਾਏ ॥ ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ॥ ਬਹੁਰ ਆਨ ਸੀਤਾ ਪਗ ਪਰੀ ॥ ਮਿਟ ਗਈ ਤਹੀਂ ਦੂਖਨ ਕੀ ਘਰੀ ॥੮੨੯॥ ਬਾਜਮੇਧ ਪੂਰਨ ਕੀਆ ਜੱਗਾ ॥ ਕਉਸਲੇਸ ਰਘੁਬੀਰ ਅਭੱਗਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਸਪੂਤ ਦੋ ਪੂਤ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤ ਗ੍ਰਹ ਆਏ ॥੮੩੦॥ ਜੇਤਿਕ ਕਹੇ ਸੁ ਜੱਗ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਬਿਧ ਪੂਰਬ ਕੀਨੇ ਤੇ ਨਾਨਾ ॥ ਏਕ ਘਾਟ ਸਤ ਕੀਨੇ ਜੱਗਾ ॥ ਚਟਪਟ ਚਕ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਠ ਭੱਗਾ ॥੮੩੧॥ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀਨੇ ਦਸ ਬਾਰਾ ॥ ਬਾਜਮੇਧਿ ਇੱਕੀਸ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਗਵਾਲੰਭ ਅਜਮੇਧ ਅਨੇਕਾ ॥ ਭੂਮ ਮੱਧ ਕਰਮ ਕੀਏ ਅਨੇਕਾ ॥੮੩੨॥ ਨਾਗਮੇਧ ਖਟ ਜੱਗ ਕਰਾਏ ॥ ਜਉਨ ਕਰੇ ਜਨਮੇਜਯ

ਪਾਏ ॥ ਅਉਰੈ ਗਨਤ ਕਹਾਂ ਲਗ ਜਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹੀਐ ਡਰਾਊਂ ॥੮੩੩॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਰਾਜ ਕਰਾ ਪੁਰ ਅਉਧ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਕਾਲ ਦਸਾ ਨੀਅਰਾਈ ॥ ਰਘੁਬਰ ਸਿਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਡੰਕ ਬਜਾਈ ॥੮੩੪॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਹੱ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਜਗ ਜੀਤ ਕਰਯੋ ਬਸ ਸਾਰਾ ॥ ਸਬਹਨ ਸੀਸ ਡੰਕ ਤਿਹੱ ਬਾਜਾ ॥ ਜੀਤ ਨ ਸਕਾ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥੮੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ਕਰ ਦੈ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥ ਯੌ ਨਹੀ ਕੋਊ ਬਾਚਿਆ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਰਘੁਰਾਇ ॥੮੩੬॥ ਚੌਪਈ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੋ ਰਾਜ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤੇ ਰਾਜਾ ॥ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਸਭੇਦਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧ ਹੁਤੀ ਸਾਸਨਾ ਬੇਦਾ ॥੮੩੭॥ ਬਰਨ ਬਰਨ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਤ ਲਾਏ ॥ ਚਾਰ ਚਾਰ ਹੀ ਬਰਨ ਚਲਾਏ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕਰੈਂ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਬੈਸ ਲਖੈ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਹ ਦੇਵਾ ॥੮੩੮॥ ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਨ ਕੀ ਸੇਵ ਕਮਾਵੈ ॥ ਜਹੱ ਕੋਈ ਕਹੈ ਤਹੀ ਵਹ ਧਾਵੈ ॥ ਜੈਸਕ ਹੁਤੀ ਬੇਦ ਸਾਸਨਾ ॥ ਨਿਕਸਾ ਤੈਸ ਰਾਮ ਕੀ ਰਸਨਾ ॥੮੩੯॥ ਰਾਵਣਾਦਿ ਰਣ ਹਾਂਕ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਸੇਵਕ ਗਣ ਤਾਰੇ ॥ ਲੰਕਾ ਦਈ ਟੰਕ ਜਨੁ ਦੀਨੋ ॥ ਇੱਹ ਬਿਧ ਰਾਜ ਜਗਤ ਮੈ ਕੀਨੋ ॥੮੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਲਉ ਰਾਮ ਜੀ ਰਾਜ ਕਰਾ ਅਰ ਟਾਲ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਕਹੱ ਫੋਰ ਕੈ ਭਯੋ ਕਉਸਲਿਆ ਕਾਲ ॥੮੪੧॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜੈਸ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇ ਹੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਤੈਸੇਈ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਨੁਸਾਰਾ ॥ ਰਾਮ ਸਪੂਤ ਜਾਹਿੰ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਤਾਕਹੁੱ ਤੋਟ ਕੋਊ ਕਹ ਨਾਹੀ ॥੮੪੨॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਭ ਮਾਤਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਭਈ ਕੈਕਈ ਸਾਂਤਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਰਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਮਰੀ ॥ ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਕਸ ਕਰੀ ॥੮੪੩॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਾਨਕਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸਿਖਾ ॥ ਭੀਤ ਭਏ ਰਾਵਣ ਕਹ ਲਿਖਾ ॥ ਜਬ ਰਘੁਬਰ ਤਿਹੱ ਆਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਛੁਕ ਕੋਪ ਇਮ ਬਚਨ ਉਚਾਰਾ ॥੮੪੪॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਕਛੁ ਰਾਵਨ ਸੋ ਹੇਤਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੈ ਦੇਖਾ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੀਤਾ ਭਈ ਰੋਖਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਮੁਹਿ ਅਜਹੂੰ ਲਗਾਵਤ ਦੋਖਾ ॥੮੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਮੇਰੇ ਬਚ ਕਰਮ ਕਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸਤ ਰਘੁਰਾਇ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈਂਡ ਮੁਹਿ ਦੀਜੀਐ ਲੀਜੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੮੪੬॥ ਚਉਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਧਰਨੀ ਫਟ ਗਈ ॥ ਲੋਪ ਸੀਆ ਤਿਹੱ ਭੀਤਰ ਭਈ ॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਰਹੇ ਨਿਰਖ

ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥੮੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਜਗ ਧੂਅਰੋ ਧਉਲਹਰਿ ਕਿਹ ਕੇ ਆਯੋ ਕਾਮ ॥ ਰਘੁਬਰ ਬਿਨੁ ਸੀਅ ਨਾ ਜੀਐ ਸੀਅ ਬਿਨ ਜੀਐ ਨ ਰਾਮ ॥੮੪੮॥ ਚਉਪਈ ॥ ਦੁਆਰੇ ਕਹਯੋ ਬੈਠ ਲਛਮਨਾ ॥ ਪੈਠ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ਜਨਾ ॥ ਅੰਤਰਿਪੁਰਹਿ ਆਪ ਪਗੁ ਧਾਰਾ ॥ ਦੇਹਿ ਛੋਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰਾ ॥੮੪੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰਮਤੀ ਹਿਤ ਅਜ ਨ੍ਰਿਪਤ ਜਿਮ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜ ਲੀਅ ਜੋਗ ॥ ਤਿਮ ਰਘੁਬਰ ਤਨ ਕੋ ਤਜਾ ਸ੍ਰੀ ਜਾਨਕੀ ਬਿਯੋਗ ॥੮੫੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰੇ ਸੀਤਾ ਕੇ ਹੇਤ ਮਿਰਤ ਲੋਕ ਗਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਤੀਨੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਮਰਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਉਰ ਪਰੀ ਸਗਰੇ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥ ਕਾਹੂ ਰਹੀ ਕਛੂ ਸੁਧ ਨਾਹੀ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਡੋਲਤ ਦੁਖਿਆਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਗਿਰੇ ਜੂਝਿ ਜੁਝਿਆਰੇ ॥੮੫੧॥ ਸਗਰ ਨਗਰ ਮਹਿ ਪਰ ਗਈ ਰਉਰਾ ॥ ਬਜਾਕਲ ਗਿਰੇ ਹਸਤ ਅਰੁ ਘੋਰਾ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਮਨ ਰਹਤ ਉਦਾਸਾ ॥ ਕਹਾ ਰਾਮ ਕਰ ਗਏ ਤਮਾਸਾ ॥੮੫੨॥ ਭਰਥਊ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਜੀ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨ ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਝਟ ਦੈ ਕਰ ਫੋਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸੌ ਚਲਤ ਅੰਗ ਨਹੀ ਮੋਰਾ ॥੮੫੩॥ ਸਕਲ ਜੋਗ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਲਛਮਨ ਤਜੇ ਤੈਸ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਲਵਅਰਿ ਫੁਨ ਫੂਟਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਚਰਣਨ ਤਰ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟਾ ॥੮੫੪॥ ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਤਹਾਂ ਚਲ ਗਏ ॥ ਰਘੁਬਰ ਸੀਅਹਿ ਜਰਾਵਤ ਭਏ ॥ ਅਰ ਪਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੂੰ ਕਹੱ ਦਹਾ ॥ ਰਾਜ ਛਤ੍ਰ ਲਵ ਕੇ ਸਿਰ ਰਹਾ ॥੮੫੫॥ ਤਿਹੂੰਅਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਆਈ ॥ ਸੰਗਿ ਸਤੀ ਹ੍ਵੈ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਈ ॥ ਲਵ ਸਿਰ ਧਰਾ ਰਾਜ ਕਾ ਸਾਜਾ ॥ ਤਿਹੂੰਅਨ ਤਿਹੂੰ ਕੁੰਟ ਕੀਅ ਰਾਜਾ ॥੮੫੬॥ ਉਤਰ ਦੇਸ ਆਪੁ ਕੁਸ ਲੀਆ ॥ ਭਰਥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹੱ ਪੂਰਬ ਦੀਆ ॥ ਦੱਛਨ ਦੀਅ ਲੱਛਨ ਕੇ ਬਾਲਾ ॥ ਪਛਮ ਸੱਤ੍ਰਘਨ ਸੁਤ ਬੈਠਾਲਾ ॥੮੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਕਥਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ਅਟਲ ਸਭ ਕੋਈ ਭਾਖਤ ਨੇਤ ॥ ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਰਘੁਬਰ ਕਰਾ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਮੇਤ ॥੮੫੮॥

ਇਤਿ ਰਾਮ ਭਿਰਾਤ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ॥ ਅਥ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਹਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ॥

ਚੌਪਈ ॥

ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਅਰੁ ਗਾਵੈ ॥ ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਕੀਏ ਫਲ ਹੋਈ ॥ ਆਧਿ ਬਜਾਧਿ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ॥੮੫੯॥ ਸੰਮਤ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਪਚਾਵਨ ॥ ਹਾੜ ਵਦੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਖ ਦਾਵਨ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਭੂਲ ਪਰੀ ਲਹੁ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥੮੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਚਰਨ ਤਰ ਸਤਦ੍ਰਵ ਤੀਰ ਤਰੰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਪੂਰਨ ਕੀਯੋ ਰਘੁਬਰ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੮੬੧॥ ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਜਾਨੋ ਨਹੀ ਬਾਦ ਸੁਬਾਦ ਬਿਬਾਦ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਕੀਯੋ ਭਗਵਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥੮੬੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਗਹੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬ ਤੇ ਕੋਊ ਆਖ ਤਰੇ ਨਹੀ ਆਨਯੋ ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੈਂ ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਬੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਮੈ ਨ ਕਹਯੋ ਸਬ ਤੋਹਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥੮੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਗਲ ਦੁਆਰ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਗਹਯੋ ਤੁਹਾਰੋ ਦੁਆਰ ॥ ਬਾਂਹਿ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਅਸ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਤੁਹਾਰ ॥੮੬੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਇਣ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥

ਅਥ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ ਇੱਕੀਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਬਰਣੋ ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੂ ॥ ਜੈਸ ਭਾਂਤ ਬਪੁ ਧਰ੍ਯੋ ਮੁਰਾਰੂ ॥ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤੇ ਭੂਮ ਡਰਾਨੀ ॥ ਡਗਮਗਾਤ ਬਿਧ ਤੀਰ ਸਿਧਾਨੀ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਯੋ ਛੀਰ ਨਿਧ ਜਹਾਂ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇਸਥਿਤ ਥੇ ਤਹਾਂ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਬਿਸਨ ਕਹ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਧਰੋ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲਪੁਰਖ ਕੇ ਬਚਨ ਤੇ ਸੰਤਨ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥ ਮਥਰਾ ਮੰਡਲ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਨਮੁ ਧਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਕਿਸਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਏ ॥ ਦਸਮ ਬੀਚ ਸਭ ਭਾਖ ਸੁਨਾਏ ॥ ਗਯਾਰਾ ਸਹਸ ਬਾਨਵੇ ਛੰਦਾ ॥ ਕਹੇ ਦਸਮ ਪੁਰ ਬੈਠ ਅਨੰਦਾ ॥੪॥

ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਪੈ ਤੁ ਸਭੈ ਸਗਨੰ ਗੁਨ ਹੀ ਧਰਿ ਹੌ ॥ ਜੀਅ ਧਾਰ ਬਿਚਾਰ ਤਬੈ ਬਰ ਬ੍ਰੁੱਧਿ ਮਹਾਂ ਅਗਨੰ ਗੁਨ ਕੋ ਹਰਿ ਹੌ ॥ ਬਿਨੁ ਚੰਡ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਬਹੂੰ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਅੱਛਰ ਹਉ ਕਰਿ ਹੌਂ ॥ ਤੁਮਰੋ ਕਰ ਨਾਮੁ ਕਿਧੋ ਤੁਲਹਾ ਜਿਮ ਬਾਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਤਰਿ ਹੌਂ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੇ ਮਨ ਭਜ ਤੂੰ ਸਾਰਦਾ ਅਨਗਨ ਗੁਨ ਹੈ ਜਾਹਿ ॥ ਰਚੌਂ ਗ੍ਰੰਥ ਇਹ ਭਾਗਵਤ ਜਉ ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਹਿ ॥੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਸਭ ਸਿੱਧ ਕੀ ਕਰਨ ਚੰਡ ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਸਰਨ ਲੋਚਨ ਬਿਸਾਲ ਹੈ ॥ ਆਦਿ ਜਾ ਕੈ ਆਹਮ ਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਸਰਨ ਉਬਾਰਨ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਹੈ ॥ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰਨ ਅਨਿਕ ਦੁਖ ਜਾਰਨ ਸੋ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਛਡਾਏ ਜਮ ਜਾਲ ਹੈ ॥ ਦੇਵੀ ਬਰ ਲਾਇਕ ਸਬ੍ਰੁੱਧਿ ਹੂ ਕੀ ਦਾਇਕ ਸੁ ਦੇਹ ਬਰ ਪਾਇਕ ਬਨਾਵੈ ਗ੍ਰੰਥ ਹਾਲ ਹੈ ॥੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅੱਦ੍ਰਸੁਤਾ ਹੂੰ ਕੀ ਜੋ ਤਨਯਾ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੀ ਮਰਤਾ ਫੁਨਿ ਜੋਊ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜਹਿ ਕੀ ਦਿਵਈਯਾ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਦੋਊ ॥ ਜੋ ਜਪ ਕੈ ਇਹ ਸੇਵ ਕਰੈ ਬਰ ਕੋ ਸੁ ਲਹੈ ਮਨ ਇੱਛਤ ਸੋਊ ॥ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਉਹ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਹਿ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਈਤਨ ਕੇ ਭਰ ਤੇ ਡਰ ਤੇ ਜੁ ਭਈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬਹੁ ਭਾਰਹਿ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪੁ ਤਬੈ ਧਰ ਕੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਿਖ ਪੈ ਚਲ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮਹੂੰ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲ ਜਾਹਿ ਤਹਾਂ ਜਿਹ ਹੈ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ॥ ਜਾਇ ਕਰੈ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਕੀ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁਨੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਅੱਗ੍ਰ ਸਭੈ ਧਰ ਕੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲੈ ਤਨ ਕੇ ਤਨੀਆ ॥ ਤਬ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਰੋਵਤ ਤਾ ਮੁਨਿ ਜ੍ਯੋ ਹਨੀਆ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬ ਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਯੌ ਗਨੀਆ ॥ ਜਿਮ ਲੂਟੇ ਤੇ ਅਗ੍ਰਜ ਚਉਧਰੀ ਕੈ ਕੁਟਵਾਰ ਪੈ ਕੂਕਤ ਹੈ ਬਨੀਆ ॥੧੦॥ ਲੈ ਬ੍ਰਹਮਾਸੁਰ ਸੈਨ ਸਭੈ ਤਹ ਦਉਰ ਗਏ ਜਹ ਸਾਗਰ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਪਨੇ ਲਖਿ ਬਾਰਨਿ ਬਾਰ ਪਖਾਰੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਦੇਖਿ ਬਿਵਾਨ ਤਹਾ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਹੁ

ਜਾਹੁ ਅਉਤਾਰ ਲੈ ਮੈ ਜਰ ਦੈਤਨ ਮਾਰੀ ॥੧੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸਬੈ ਮਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਹਰਖਾਨੇ ॥ ਕੈਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲੇ ਗ੍ਰਹ ਆਪਨੇ ਲੋਕ ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮਾਨੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾਂ ਕਬ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥ ਗੋਧਨ ਭਾਂਤ ਗਯੋ ਸਭ ਲੋਕ ਮਨੋ ਸੁਰ ਜਾਇ ਬਹੋਰ ਕੈ ਆਨੇ ॥੧੨॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਿਰਿ ਹਰਿ ਇਹ ਆਗਿਆ ਦਈ ਦੇਵਨ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜਾਇ ਰੂਪ ਤੁਮਹੂੰ ਧਰੋ ਹਉਹੂੰ ਧਰਿਹੋਂ ਆਇ ॥੧੩॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਦੇਵਤਨ ਕੋਟ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਨ ॥ ਆਪ ਸਮੇਤ ਸੁ ਧਾਮੀਐ ਲੀਨੇ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪ ਧਰੇ ਸਭ ਸੁਰਨ ਯੌ ਭੂਮ ਮਾਹਿ ਇਹ ਭਾਇ ॥ ਅਬ ਲੀਲਾ ਦੇਵਕੀ ਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੌ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਹ੍ਵੈਬੋ ਬਰਨਨੰ

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੀ ਕੰਨਕਾ ਨਾਮ ਦੇਵਕੀ ਤਾਸ ॥ ਸੋਮਵਾਰ ਦਿਨ ਜਠਰ ਤੇ ਕੀਨੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੧੬॥

ਇਤ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਰ ਢੂੰਢਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਭਈ ਵਹਿ ਕੰਨਿਕਾ ਸੁੰਦਰ ਬਰ ਕੇ ਜੋਗੁ ॥ ਰਾਜ ਕਹੀ ਬਰ ਕੇ ਨਮਿਤ ਢੂੰਢਹੁ ਅਪਨਾ ਲੋਗੁ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੂਤ ਪਠਯੋ ਤਿਨ ਜਾਇ ਕੈ ਨਿਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ਮਦਨ ਬਦਨ ਸੁਖ ਕੋ ਸਦਨ ਲਖੈ ਤੱਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥੧੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਦੀਨੋ ਹੈ ਤਿਲਕੁ ਜਾਇ ਭਾਲ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੇ ਡਾਰਯੋ ਨਾਰੀਏਰ ਗੋਦ ਮਾਹਿ ਦੈ ਅਸੀਸ ਕੌਂ ॥ ਦੀਨੀ ਹੈ ਬਡਾਈ ਪੈ ਮਿਠਾਈ ਹੂੰ ਤੇ ਮੀਠੀ ਸਭ ਜਨ ਮਨ ਭਾਈ ਅਉਰ ਈਸਨ ਕੇ ਈਸ ਕੌਂ ॥ ਮਨ ਜੋ ਪੈ ਆਈ ਸੋ ਤੋ ਕਹਿਕੈ ਸੁਨਾਈ ਤਾ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਭ ਭਾਈ ਮਨ ਮੱਧ ਘਰਨੀਸ ਕੌਂ ॥ ਸਾਰੇ ਜਗ ਗਾਈ ਜਿਨ ਸੋਭਾ ਜਾਕੀ ਗਾਈ ਸੋ ਤੋ ਏਕ ਲੋਕ ਕਹਾ ਲੋਕ ਭੇਦੇ ਬੀਸ ਤੀਸ ਕੌਂ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਬਾਸਦੇਵੈ ਤਬੈ ਜੋਰਿਓ ਬਜਾਹ ਸਮਾਜ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਭਏ ਸਭ ਧਰਨ ਮੈ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ਬਾਜ ॥੨੦॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਸਨਿ ਦਿੱਜਨ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਤਰ ਤਾਕੋ ਨਵਾਇ ਲੈ ਜਾਇ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਕੁੰਕਮ ਕੋ ਘਸ ਕੈ ਕਰ ਪ੍ਰੋਹਤਿ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨ ਸੋਤਿਹ ਲਾਯੋ ॥ ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਪਚਾਮ੍ਰਿਤਿ ਅੱਛਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ਭਯੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥ ਭਾਟ ਕਲਾਵਤ ਅਉਰ ਗੁਨੀ ਸਭ ਲੈ

ਬਖਸੀਸ ਮਹਾਂ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੀਤ ਬਰਾਤਨ ਦੂਲਹ ਕੀ ਬਾਸਦੇਵ ਸਭ ਕੀਨ ॥ ਤਬੈ ਕਾਜ ਚਲਬੇ ਨਮਿਤ ਮਥਰਾ ਮੈ ਮਨੁ ਦੀਨ ॥੨੨॥ ਬਾਸਦੇਵ ਕੋ ਆਗਮਨ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਸੁਨ ਲੀਨ ॥ ਚਮੂੰ ਸਬੈ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਭੇਜ ਅਗਮਨੈ ਦੀਨ ॥੨੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਮਿਲਬੇ ਹਿਤ ਕੌ ਦਲ ਸਾਜ ਚਲੈ ਧੁਜਨੀਪਤਿ ਐਸੇ ॥ ਲਾਲ ਕਰੇ ਪਟ ਪੈਂ ਡਰ ਕੇਸਰ ਰੰਗ ਭਰੇ ਪ੍ਰਤਨਾਪਤਿ ਕੈਸੇ ॥ ਰੰਚਕ ਤਾ ਛਬ ਢੂੰਡ ਲਈ ਕਬ ਨੇ ਮਨ ਕੇ ਪੁਨ ਭੀਤਰ ਮੈ ਸੇ ॥ ਦੇਖਨ ਕਉਤਕਿ ਬਜਾਹਹਿ ਕੋ ਨਿਕਸੇ ਇਹ ਕੁੰਕਮ ਆਨੰਦ ਜੈਸੇ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਅਵਰ ਬਸਦੇਵ ਜੂ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲ ਅੰਗ ॥ ਤਬੈ ਬਹੁਰਿ ਦੇਵਨ ਲਗੈ ਗਾਰੀ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ॥੨੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੁੰਦਭ ਤਬੈ ਬਜਾਇ ਆਏ ਜੋ ਮਥੁਰਾ ਨਿਕਟਿ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਨਿਰਖਾਇ ਹਰਖ ਭਯੋ ਹਰਿਖਾਇ ਕੈ ॥੨੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਕੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਸਦੇਵਹਿ ਰੂਪ ਸਜੇ ਅਪਨੇ ਤਨ ਨਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਵਾਵਤਿ ਆਵਤ ਨਾਗਰ ਗਾਰੀ ॥ ਕੋਠਨ ਪੈ ਨਿਰਖੈ ਚੜ ਤਾਸਨਿ ਤਾ ਛਬ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥ ਬੈਠ ਬਿਵਾਨ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਸੁ ਦੇਖਤ ਦੇਵਨ ਕੀ ਮਹਤਾਰੀ ॥੨੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਆਯੋ ਰਾਜੇ ਮੰਡਲ ਬਨਾਯੋ ਮਨ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਤਾਕੋ ਆਨਨ ਨਿਰਖ ਕੈ ॥ ਸੁਗੰਧ ਲਗਾਯੋ ਰਾਗ ਗਾਇਨਨ ਗਾਯੋ ਤਿਸੈ ਬਹੁਤੁ ਦਿਵਾਯੋ ਬਰ ਲਿਆਯੋ ਜੋ ਪਰਖ ਕੈ ॥ ਛਾਤੀ ਹਾਥੁ ਲਾਯੋ ਸੀਸ ਨਿਆਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬੈ ਆਦਰ ਪਠਾਯੋ ਪੂਜ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖ ਕੈ ॥ ਭਯੋ ਜਨ ਮੰਗਨਨ ਭੂਮ ਪਰ ਬਾਦਰ ਸੋ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਗਯੋ ਕੰਚਨ ਬਰਖ ਕੈ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬ ਕੰਸ ਕੋ ਲਯੋ ਹਜੂਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸਾਥ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕੈ ਦੇਹੁ ਭੰਡਾਰ ਖੁਲਾਇ ॥੨੯॥ ਅਉਰ ਸਮਗਰੀ ਅੰਨਜ ਕੀ ਲੈ ਜਾ ਤਾਕੇ ਪਾਸਿ ॥ ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮੁ ਤਾਕੋ ਤਬੈ ਇਉ ਕਰੀਯੋ ਅਰਦਾਸ ॥੩੦॥ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰ ਕੋ ਬਜਾਹ ਹੈ ਕੰਸਹਿ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕਹੀ ਭਲੀ ਜੁ ਤੁਮੈ ਸੁਹਾਇ ॥੩੧॥ ਕੰਸ ਕਹ੍ਯੋ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਤਬ ਸਬੈ ਬਾਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥ ਸਾਧ ਸਾਧ ਪੰਡਤ ਕਹ੍ਯੋ ਅਸ ਮਾਨੀ ਬਸਦੇਵ ॥੩੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਤ ਬਿਤੀਤ ਭਈ ਅਰ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਫਿਰ ਰਾਤ ਤਬੈ ਚੜ ਆਏ ॥ ਛਾਡ ਦਏ ਹਥਿ ਫੂਲ ਹਜਾਰ ਦੋਊ ਭੁਚ ਪਯੋਧਰ ਐਸ ਫਿਰਾਏ ॥ ਅਉਰ ਹਵਾਇ ਚਲੀ ਨਭ ਕੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥

ਦੇਖਹਿ ਕਉਤਕ ਦੇਵ ਸਬੈ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨੋ ਕਾਗਦ ਕੋਟ ਪਠਾਏ ॥੩੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਬਸਦੇਵ ਕੋ ਅਗ੍ਰ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਚਲ ਧਾਮ ਗਏ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਨਾਰ ਭਈ ਇਕ ਲੇਹਿਸ ਗਾਗਰ ਪੰਡਤ ਡਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥ ਡਾਰ ਦਏ ਲਡੂਆ ਗਹ ਝਾਂਟਨਿ ਤਾਕੋ ਸੋਊ ਵੇ ਤੋ ਭੱਛ ਗਏ ਹੈ ॥ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁ ਅਨੇਕਿਕ ਹਾਸ ਭਏ ਹੈ ॥੩੪॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਗਾਵਤ ਬਜਾਵਤ ਸੁ ਗਾਰਨ ਦਿਵਾਵਤ ਸੁ ਆਵਤ ਸੁਹਾਵਤ ਹੈ ਮੰਦ ਮੰਦ ਗਾਵਤੀ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਕਟਿ ਅਉ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾ ਕੇ ਗਜ ਕੈਸੀ ਚਾਲ ਮਨ ਭਾਵਤ ਸੁ ਆਵਤੀ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਚਉਕਿ ਕਰੇ ਲਾਲਨ ਕੇ ਖਾਰੇ ਧਰੇ ਬੈਠੇ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦੂਲਹਿ ਦੂਲਹੀ ਸੁਹਾਵਤੀ ॥ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨ ਕੀਨੀ ਦੱਛਨਾ ਦਿਜਨ ਦੀਨੀ ਲੀਨੀ ਸਾਤ ਭਾਵਰੈ ਜੋ ਭਾਵ ਤੇ ਸੋਭਾਵਤੀ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਤ ਭਏ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੀਨੋ ਤਹਾਂ ਬਿਲਾਸਿ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਤਬੈ ਗਯੋ ਸਸੁਰ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥੩੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਜ ਸਮੇਤ ਦਏ ਗਜ ਅਯਤ ਸੁ ਅਉਰ ਦਏ ਤ੍ਰਿਗੁਣੀ ਰਥ ਨਾਰੇ ॥ ਲੱਛ ਭਟੰ ਦਸ ਲੱਛ ਤੁਰੰਗਮ ਊਂਟ ਅਨੇਕ ਭਰੇ ਜਰ ਭਾਰੇ ॥ ਛਤੀਸ ਕੋਟ ਦਏ ਦਲ ਪੈਦਲ ਸੰਗਿ ਕਿਧੋ ਤਿਨ ਕੇ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਕੰਸ ਤਬੈ ਤਿਹ ਰਾਖਨ ਕਉ ਮਨੋ ਆਪ ਭਏ ਰਥ ਕੇ ਹਕਵਾਰੇ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਲਵਾਏ ਜਾਤ ਤਿਨ ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀ ਬਿਧ ਕੀ ਅਸੁਭ ਅਵਾਜ ॥੩੮॥ ਨਭਿ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਕੰਸ ਸੌ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦੁਖ ਕੇ ਹਰਿਨ ਬ੍ਰਿੱਧ ਸਿੱਧ ਕੇ ਕਰਨ ਰੂਪ ਮੰਗਲ ਧਰਨ ਐਸੋ ਕਹਯੋ ਹੈ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਲੀਏ ਕਹਾ ਜਾਤ ਤੇਰੋ ਕਾਲ ਹੈ ਰੇ ਮੂੜ ਮਤਿ ਆਠਵੋ ਗਰਭ ਯਾਕੋ ਤੋਕੋ ਡਾਰੈ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਅਚਰਜ ਮਾਨ ਲੀਨੋ ਮਨ ਮੈ ਬਿਚਾਰ ਇਹ ਕਾਢ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਡਾਰੋ ਇਨਹੀ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥ ਜਾਹਿਗੇ ਛਪਾਇ ਕੈ ਸੁ ਜਾਨੀ ਕੰਸ ਮਨ ਮਾਹਿ ਇਹੈ ਬਾਤ ਭਲੀ ਡਾਰੋਂ ਜਰ ਹੀ ਉਖਾਰ ਕੈ ॥੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਦੋਹੂ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ਲੀਨੋ ਖੜਗ ਨਿਕਾਰ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਡਰੇ ਦੋਊ ਨਰਿ ਨਾਰ ॥੪੦॥ ਬਾਸਦੇਵ ਬਾਚ ਕੰਸ ਸੌ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਡਰ ਮਾਨ ਕੈ ਤਾ ਸੋ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜੋ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਨਮ ਹੈ ਮਾਰਹੁ ਤਾ ਕਹੁ ਰਾਇ ॥੪੧॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੌ ਮਤਿ ਇਹ ਜਾਇ ਛਪਾਇ ॥ ਬੰਦੀਖਾਨੈ ਦੇਉ ਇਨ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰੀ ਰਾਇ ॥੪੨॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਬਸਦੇਵ ਕੈਦ ਕੀਬੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਡਾਰ

ਜੰਜੀਰ ਲਏ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਪੈ ਫਿਰ ਕੈ ਮਥਰਾ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਲੋਗ ਕਥਾ ਅਤਿ ਨਾਮ ਬੁਰੋ ਜਗ ਮੈ ਨਿਕਰਾਯੋ ॥ ਆਨ ਰਖੈ ਗ੍ਰਹ ਆਪਨ ਮੈ ਰਖਵਾਰੀ ਕੋ ਸੇਵਕ ਲੋਗ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਆਨ ਬਡੇਨ ਕੀ ਛਾਡ ਦਈ ਕੁਲ ਭੀਤਰ ਆਪਨੋ ਰਾਹ ਚਲਾਯੋ ॥੪੩॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਜਬੈ ਕੰਸ ਰਾਜ ਉਤਪਾਤ ॥ ਤਬੈ ਕਥਾ ਅਉਰੈ ਚਲੀ ਕਰਮ ਰੇਖ ਕੀ ਬਾਤ ॥੪੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਦੇਵਕੀ ਕੈ ਕੀਰਤਮਤ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਲੈ ਤਾਹਿਕੋ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੈ ਧਾਮ ॥੪੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਤ ਕੋ ਤਾਤ ਚਲਯੋ ਜਬਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਰ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਦਰਵਾਨਨ ਸੌ ਤਿਨ ਬੋਲ ਕੈ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਜਨਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕਰੀ ਕਰਨਾ ਸਿਸ ਦੇਖ ਕਹਯੋ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬਖਸਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਚਲਯੋ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਬਸਦੇਵ ਤਊ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੪੬॥ ਬਸਦੇਵ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਮਨ ਆਪਨੇ ਕੀਨੌ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕੰਸ ਮੂੜ ਦੁਰਮਤਿ ਬਡੋ ਯਾਕੌ ਡਰਿ ਹੈ ਮਾਰਿ ॥੪੭॥ ਨਾਰਦ ਰਿਖ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਕੰਸ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਅਸਟ ਲੀਕ ਕਰਕੈ ਗਨੀ ਦੀਨੋ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ॥੪੮॥ ਅਥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੌ ਕੰਸ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਨਾਰਦ ਕੀ ਇਹ ਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹਿ ਭਈ ਹੈ ॥ ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਇਸੈ ਅਬ ਹੀ ਕਰਿ ਭ੍ਰਿਤਨ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨ ਦਈ ਹੈ ॥ ਦਉਰ ਗਏ ਤਿਹ ਆਇਸ ਮਾਨ ਕੈ ਬਾਤ ਇਹੈ ਚਲ ਲੋਗ ਗਈ ਹੈ ॥ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਘਨਿ ਜਿਉ ਪੁਨ ਜੀਵਹਿ ਤੇ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਲਈ ਹੈ ॥੪੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹਿ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਮਹਾ ਮਤਿ ਹੀਨੋ ॥ ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਦਏ ਤਿਨ ਲ੍ਯਾਇ ਕੈ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋਰ ਪਰਯੋ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰ ਮੈ ਕਬਿ ਨੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਇਉ ਲਖ ਲੀਨੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਮੂਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੫੦॥ ਅਉਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਨਾਮ ਧਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਨ ਹੂ ਜੈ ॥ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਡਾਰਿਓ ਖੂੰਜੈ ॥ ਸੀਸ ਕੇ ਬਾਰ ਉਖਾਰਤ ਦੇਵਕੀ ਰੋਦਨ ਚੋਰਨ ਤੇਂ ਘਰਿ ਗੂੰਜੈ ॥ ਜਿਉ ਰੁਤ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸਮੈ ਨਭਿ ਕੌ ਜਿਮ ਜਾਤ ਪੁਕਾਰਤ ਕੂੰਜੈ ॥੫੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਚਉਥੋ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੋ ਭੀ ਕੰਸ ਮਾਰ ਦਯੋ

ਤਿਹ ਸੋਕ ਬੜਵਾ ਕੀ ਲਾਟੈਂ ਮਨ ਮੈਂ ਜਗਤ ਹੈ ॥ ਪਰੀ ਹੈਗੀ ਦਾਸੀ ਮਹਾ ਮੋਹ ਹੂ ਕੀ ਫਾਸੀ ਬੀਚ ਗਈ ਮਿਟ ਸੋਭਾ ਪੈ ਉਦਾਸੀ ਹੀ ਪਗਤ ਹੈ ॥ ਕੈਧੋਂ ਤੁਮ ਨਾਥ ਹੈ ਸਨਾਥ ਹਮਹੂੰ ਪੈ ਹੂੰਜੈ ਪਤ ਕੀ ਨ ਗਤਿ ਔਰ ਤਨ ਕੀ ਨ ਗਤ ਹੈ ॥ ਭਈ ਉਪਹਾਸੀ ਦੇਹ ਪੂਤਨ ਬਿਨਾਸੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਰੀ ਹਾਸੀ ਹਮੈ ਗਾਸੀ ਸੀ ਲਗਤ ਹੈ ॥੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਂਚਵੋ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਸੌ ਹਨਿ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵਾਸ ਗਯੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਮੈ ਤਨ ਤਾ ਕੋ ਕਿਧੋਂ ਜਮਨਾ ਮੈ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੋਨਨ ਦੇਵਕੀ ਸੋਕ ਸੋ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਹ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾ ਦਿਨ ਮੈ ਮਨੋ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੋਹ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥੫੩॥ ਦੇਵਕੀ ਬੇਨਤੀ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਛਠੋ ਬੰਸ ਸੋ ਭੀ ਮਾਰਿ ਡਾਰਯੋ ਕੰਸ ਦੇਵਕੀ ਪੁਕਾਰੀ ਨਾਥ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਕੀਜੀਐ ਅਨਾਥਨ ਸਨਾਥ ਮੇਰੇ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਹਮੈ ਮਾਰ ਦੀਜੀਐ ਕਿ ਯਾ ਕੋ ਮਾਰ ਦੀਜੀਐ ॥ ਕੰਸ ਬਡੋ ਪਾਪੀ ਜਾ ਕੋ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਾਪੀ ਸੋਈ ਕੀਜੀਐ ਹਮਾਰੀ ਦਸਾ ਜਾ ਤੇ ਸੁਖੀ ਜੀਜੀਐ ॥ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਅਸ ਵਾਰੀ ਗਜ ਵਾਰੀ ਕਰੋ ਲਾਈਐ ਨ ਢੀਲ ਅਬ ਦੋ ਮੈ ਏਕ ਕੀਜੀਐ ॥੫੪॥ ਇਤਿ ਛਠਵੋਂ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹ ॥ ਅਥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜਨਮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੌ ਬਲਭਦ੍ਰ ਭਯੋ ਗਰਭਾਂਤਰ ਤੌ ਦੁਹੂੰ ਬੈਠ ਕੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਜੋਰ ਸੋ ਕਾਢ ਕੈ ਰੋਹਨੀ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਕੰਸ ਕਦਾਚ ਹਨੈ ਸਿਸ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਬਸਦੇਵ ਡਰਿਓ ਹੈ ॥ ਸੇਖ ਮਨੋ ਜਗ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਗ ਭੀਤਰ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਸਾਧ ਦੋ ਬਿਸ੍ਨ ਕਿਸ੍ਨ ਪਤ ਜਾਸ ॥ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਬਿਸ੍ਨ ਤਰਬੇ ਨਮਿਤ ਤਨ ਮੈ ਕਰਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੫੬॥ ਅਥ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਜਨਮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੰਖ ਗਦਾ ਕਰ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਧਰੇ ਤਨ ਕਉਚ ਬਡੇ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਨੰਦਗ ਹੈ ਕਰ ਸਾਰੰਗ ਸਾਰੰਗ ਪੀਤ ਧਰੈ ਪਟ ਪੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੋਈ ਹੁਤੀ ਜਨਮਯੋ ਇਹ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਕੈ ਡਰਪੈ ਮਨ ਮੈ ਉਠ ਜਾਗੀ ॥ ਦੇਵਕੀ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਯੋ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਖਯੋ ਦੇਵਕੀ ਹਰਿ ਮਨੈ ਲਖਯੋ ਨ ਕਰ ਕਰ ਤਾਤ ॥ ਲਖਯੋ ਜਾਨ ਕਰ ਮੋਹਿ ਕੀ ਤਾਨੀ ਤਾਨ ਕਨਾਤ ॥੫੮॥ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਜਨਮ ਜਬਹੀ ਭਯੋ ਦੇਵਨ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥ ਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਅਬ ਨਾਸ ਹੋਹਿ ਹਮ ਕੋ ਹੋਇ ਬਿਲਾਸ ॥੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਨੰਦ ਸੌ ਸਭ ਦੇਵਤਨ ਸੁਮਨ ਦੀਨ ਬਰਖਾਇ ॥

ਸੋਕ ਹਰਨ ਦੁਸਟਨ ਦਲਨ ਪ੍ਰਗਟੇ ਜਗ ਮੋ ਆਇ ॥੬੦॥ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਭਯੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਦੇਵਕੀ ਕਾਨ ॥ ਤ੍ਰਾਸਤ ਹੁਇ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਸੋਰ ਕਰੈ ਕੋ ਆਨ ॥੬੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਕੰਸ ਕਸਾਈ ਜਾਨ ਕੈ ਹੀਐ ਅਧਿਕ ਡਰ ਪਾਹਿ ॥੬੨॥ ਇਤ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਦੁਹਹੂੰ ਮਿਲ ਮਾਰ ਡਰੈ ਇਹ ਕੋ ਮਤ ਰਾਜਾ ॥ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਘਰਿ ਆਇ ਹੌ ਡਾਰ ਕੈ ਠਾਟ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਜਾ ॥ ਕਾਨ ਕਹਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਡਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜਾ ॥ ਮਾਯਾ ਕੀ ਖੈਂਚ ਕਨਾਤ ਲਈ ਧਰਿ ਬਾਲਕ ਸਊਰਭ ਆਪ ਬਿਰਾਜਾ ॥੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ਬਾਸਦੇਵ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਗਾਈ ਭਲੀ ਮਨੈ ਮਨਸ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੬੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਛੂਟ ਕਿਵਾਰ ਗਏ ਘਰਿ ਕੇ ਦਰਿ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਰ ਕੇ ਚਲਤੇ ॥ ਹਰਖੇ ਸਰਖੇ ਬਸਦੇਵਹਿ ਕੇ ਪਗ ਜਾਇ ਛੁਯੋ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਤੇ ॥ ਹਰਿ ਦੇਖਨ ਕੌ ਹਰਿ ਅਊ ਬਡ ਕੇਹਰਿ ਦਉਰ ਗਏ ਤਨ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ॥ ਕਾਜ ਇਹੀ ਕਹਿ ਦੋਊ ਗਏ ਜੁ ਖਿਝੇ ਬਹੁ ਪਾਪਨ ਕੀ ਮਲ ਤੇ ॥੬੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਜਬੈ ਚੜ੍ਹਤੀ ਕਰੀ ਫੇਰਿਓ ਮਾਯਾ ਜਾਲ ॥ ਅਸੁਰ ਜਿਤੇ ਚਉਕੀ ਹੁਤੇ ਸੋਇ ਗਏ ਤਤਕਾਲ ॥੬੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਸਦੇਵ ਸੁ ਪਾਇ ਜਬੈ ਜਮਨਾ ਮਧਿ ਠਾਨੋ ॥ ਮਾਨ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤ ਪੁਰਾਤਨ ਕੋ ਜਲ ਪਾਇਨ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਉਠਾਨੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਊਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਚਾਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਜਾਨ ਕਿਧੋ ਪਤਿ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਜਮਨਾ ਤਿਹ ਭੇਟਤ ਮਾਨੋ ॥੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਜਸੋਧਾ ਸੁਇ ਗਈ ਮਾਯਾ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਡਾਰ ਕਿਸਨ ਤਿਹ ਪੈ ਸੁਤਾ ਲੀਨੀ ਹੈ ਕਰ ਤਾਸ ॥੬੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਯਾ ਕੋ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਸਦੇਵ ਸੁ ਸੀਘਰਿ ਚਲਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹ ਮਾਹੀ ॥ ਸੋਇ ਗਏ ਪਰ ਦੁਆਰ ਸਬੈ ਘਰ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥ ਦੇਵਕੀ ਤੀਰ ਗਯੋ ਜਬਹੀ ਸਭ ਤੇ ਮਿਲਗੇ ਪਟ ਆਪਸਿ ਮਾਹੀ ॥ ਬਾਲ ਉਠੀ ਜਬ ਰੋਦਨ ਕੈ ਜਗ ਕੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ ਕਰੀ ਨਰ ਨਾਹੀ ॥੬੯॥ ਰੋਇ ਉਠੀ ਵਹ ਬਾਲ ਜਬੈ ਤਬ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਲੀ ਧੁਨਿ ਹੋਰੈ ॥ ਧਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹ ਕੇ ਘਰਿ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਜਨਮਯੋ ਰਿਪ ਤੋਰੈ ॥ ਲੈਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਚਲਿ ਜਾਇ ਗਹੀ ਕਰ ਤੈ ਕਰ ਜੋਰੈ ॥ ਦੇਖਹੁ ਬਾਤ ਮਹਾ ਜੜ੍ਹ ਕੀ ਅਬ ਆਦਿਕ ਕੇ ਬਿਖ ਚਾਬਤ ਭੋਰੈ ॥੭੦॥

ਲਾਇ ਰਹੀ ਉਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਯੋ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਹਨੇ ਮਮ ਪਾਵਕ ਸੇ ਛਠ ਹੀ ਤੁਮ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨ ਡਾਰੇ ॥ ਛੀਨਕੈ ਕੰਸ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭੀ ਪਟਕੌ ਇਹ ਕੈ ਅਬ ਨਾਰੇ ॥ ਦਾਮਨ ਹ੍ਵੈ ਲਹਕੀ ਨਭ ਮੈ ਜਬ ਰਾਖ ਲਈ ਵਹ ਰਾਖਨ ਹਾਰੇ ॥੭੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਕਰਿ ਬਿਯੋਤ ਵਾਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਚਾਕਰਨ ਕਹਯੋ ਮਾਰ ਡਾਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਹੈ ॥ ਕਰ ਮੋ ਉਠਾਇਕੈ ਬਨਾਇ ਭਾਰੇ ਪਾਥਰ ਪੈ ਰਾਜ ਕਾਜ ਰਾਖਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਨਹੀ ਪਾਤ ਹੈ ॥ ਆਪਨੋ ਸੋ ਬਲ ਕਰ ਰਾਖੈ ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੂੰਦ ਛੰਦ ਬੰਦ ਕੈਕੈ ਛੂਟ ਇਹ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ਮਾਯਾ ਕੋ ਬਢਾਇਕੈ ਸੁ ਸਭਨ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ਸੁ ਐਸੇ ਉਡੀ ਬਾਰਾ ਜੈਸੇ ਪਾਰਾ ਉਡ ਜਾਤ ਹੈ ॥੭੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਠ ਭੁਜਾ ਕਰਿਕੈ ਅਪਨੀ ਸਭਨੋ ਕਰ ਮੈ ਬਰ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਜ੍ਵਾਲ ਨਿਕਾਸ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਰਿਪ ਅਉਰ ਭਯੋ ਤੁਮਰੋ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥ ਦਾਮਨ ਸੀ ਲਹਕੈ ਨਭਿ ਮੈ ਡਰ ਕੈ ਫਟਗੇ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰਨ ਸੀਨੇ ॥ ਮਾਰ ਡਰੈ ਇਹਹੂੰ ਹਮਹੂੰ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨੇ ਅਤਿ ਦੈਤਨ ਕੀਨੇ ॥੭੩॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਬਸਦੇਵ ਛੋਰਬੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਕੀ ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਨ ਨਿੰਦਤ ਦੇਵਨ ਕੋ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਝੂਠ ਹਨੇ ਹਮ ਪੈ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਜਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਗਯਾਨ ਕਥਾ ਕਰਕੈ ਅਤ ਹੀ ਬਹੁ ਦੇਵਕੀ ਔ ਬਸਦੇਵ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਬੁਲਾਇ ਲੁਹਾਰ ਕੋ ਲੋਹ ਅਉ ਮੋਹ ਕੋ ਫਾਂਧ ਕਟਾਯੋ ॥੭੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਦੇਵਕੀ ਬਸਦੇਵ ਕੋ ਛੋਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤ ॥

ਕੰਸ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋ ਬੀਚਾਰ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇਕੈ ਕੀਨੋ ਕੰਸ ਬਿਚਾਰ ॥ ਬਾਲਕ ਜੋ ਮਮ ਦੇਸ ਮੈ ਸੋ ਸਭ ਡਾਰੋ ਮਾਰ ॥੭੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਗਵਤ ਕੀ ਯਹ ਸੁਧ ਕਥਾ ਬਹੁ ਬਾਤ ਭਰੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਬਾਕੀ ਕਹੌ ਫੁਨਿ ਅਉ ਕਥ ਕੋ ਸੁਭ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮਧਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ਸੁਨ ਭੂਮਹਿ ਅਉਰ ਮਨੈ ਹਰਖੈ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਮੰਗਲ ਹੋਹਿ ਘਰਾ ਘਰ ਮੈ ਉਤਰਯੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਅਵਤਾਰੀ ॥੭੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਗ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬਹੀ ਪਿਖ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਦੇਨ ਲਗੀ ਹੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਪੰਡਤਨ ਕੋ ਅਰੁ ਗਾਇਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੀਓ ਸਭਹੀ ਗੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨ ਓਢ ਕੈ ਲਾਲ ਚਲੀ ਚੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਮਿਲਕੈ ਘਨ ਕੇ ਦਿਨ ਮੈ ਉਡਕੈ ਸੁ ਚਲੀ ਜੁ ਮਨੋ ਮੁਨੀਆ ਹੈ ॥੭੭॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਨੰਦ ਮਹਰ ਲੈ ਭੇਟ ਕੌ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥ ਪੂਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹੇ ਜਾਇ ਕਹੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥੭੮॥ ਬਸਦੇਵ ਬਾਚ ਨੰਦ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਬਸਦੇਵ ॥ ਭੈ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਬਡੋ ਸੁਨੋ ਗੋਪਪਤਿ ਭੇਵ ॥੭੯॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਬਕੀ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸ ਕਹੈ ਬਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਇਹ ਆਜ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾਜ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਾਰਕ ਜੇ ਜਨਮੈ ਇਹ ਦੇਸ ਮੈ ਤਾਹਿ ਕੌ ਜਾਇ ਕੈ ਸੀਘ੍ਰ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਕਾਲ ਵਹੈ ਹਮਰੋ ਕਹੀਐ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਡਰਯੋ ਹੀਅਰਾ ਮਮ ਭਾਰੋ ॥ ਹਾਲ ਬਿਹਾਲ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਮੈ ਜੁ ਡਸਯੋ ਅਹਿ ਕਾਰੋ ॥੮੦॥ ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਸੁਨਿਕੈ ਤਬ ਪੂਤਨਾ ਕਹੀ ਕੰਸ ਸੌ ਬਾਤ ॥ ਬਰਮਾ ਜਾਏ ਸਬ ਹਨੌ ਮਿਟੈ ਤਿਹਾਰੋ ਤਾਤ ॥੮੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਉਠੀ ਤਬ ਬੋਲ ਸੁ ਘੋਲ ਮਿਠਾ ਲਪਟੋ ਥਨ ਮੈ ॥ ਬਾਲ ਜੁ ਪਾਨ ਕਰੈ ਤਜੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਮਸਾਨ ਕਰੌ ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਬੁਧਤਾਨ ਸੁਜਾਨ ਕਹਯੋ ਸਤਿ ਮਾਨ ਸੁ ਆਇ ਹੈ ਟੋਰ ਕੈ ਤਾ ਹਨ ਮੈ ॥ ਨਿਰਭਉ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕਰੋ ਨਗਰੀ ਸਗਰੀ ਜਿਨ ਸੋਚ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ॥੮੨॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਨ ਜਗੰਨਾਥ ਪਰ ਬੀੜਾ ਲੀਯੋ ਉਠਾਇ ॥ ਕਪਟ ਰੂਪ ਸੋਰਹ ਸਜੇ ਗੋਕਲ ਪਹੁਚੀ ਜਾਇ ॥੮੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਜਰ ਨੈਨ ਦੀਏ ਮਨ ਮੋਹਤ ਈਂਗਰ ਕੀ ਬਿੰਦਰੀ ਜੁ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਟਾਂਡ ਭੁਜਾਨ ਬਨੀ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਪਾਇਨ ਨੂਪਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥ ਹਾਰ ਗਰੇ ਮੁਕਤਾਹਲ ਕੇ ਗਈ ਨੰਦ ਦੁਆਰਹਿ ਕੰਸ ਕੈ ਕਾਜੈ ॥ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਬਸੀ ਸਭਹੀ ਤਨ ਆਨਨ ਮੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਲਾਜੈ ॥੮੪॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ਪੂਤਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਆਦਰ ਕਰਿ ਪੂਛਿਓ ਜਸਮਤਿ ਬਚਨ ਰਸਾਲ ॥ ਆਸਨ ਪੈ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਕਹਿਓ ਬਾਤ ਕਹੁ ਬਾਲ ॥੮੫॥ ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਜਸੋਧਾ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਰ ਤਿਹਾਰੇ ਸੁਤ ਸੁਨਿਓ ਜਨਮਿਓ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥ ਮੋ ਗੋਦੀ ਦੈ ਦੂਧ ਕੋ ਹੋਵੈ ਸਭ ਕੋ ਭੂਪ ॥੮੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਦ ਦਯੋ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਤਾ ਕੇ ਸੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਤਬ ਹੀ ਉਨ ਲੀਨੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਦੁਰਬੁੱਧਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੌ ਜਿਨ ਅਸਥਨ ਦੀਨੋ ॥ ਛੀਰ ਰਕੱਤ੍ਰ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਐਚ ਲਏ ਮੁਖ ਮੋ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਜਿਉ ਗਗੜੀ ਤੁਮਰੀ ਤਨ ਲਾਇ ਕੈ ਤੇਲ ਲਏ ਤੁਚ ਛਾਡ ਕੈ ਪੀਨੋ ॥੮੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰਿਓ ਬਹੁ ਪੂਤਨਾ ਜਾਸੋ ਨਰਕ ਡਰਾਇ ॥ ਅੰਤ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ

ਬਸੀ ਬਿਕੁੰਠਹ ਜਾਇ ॥੮੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਹਿ ਛਿ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਭਈ ਪੁਖਰਾ ਜਿਮ ਪੇਟ ਮੁਖੋ ਨਲੂਆ ਰੇ ॥ ਡੰਡ ਦੁ ਕੂਲ ਭਏ ਤਿਹ ਕੇ ਜਨੁ ਬਾਰ ਸਿਬਾਲ ਤੇ ਸੇਖ ਪੂਆਰੇ ॥ ਸੀਸ ਸੁਮੇਰ ਕੋ ਸ੍ਰਿੰਗ ਭਯੋ ਤਿਹ ਆਖਨ ਮੈ ਪਰਗੋ ਖਡੂਆ ਰੇ ॥ ਸਾਹ ਕੇ ਕੋਟ ਮੈ ਤੋਪ ਲਗੀ ਬਿਬ ਗੋਲਨ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਗਲੂਆ ਰੇ ॥੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਥਨ ਮੁਖ ਲੈ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸੋਇ ਗਏ ॥ ਧਾਇ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਭ ਗੋਦ ਉਠਾਇ ਲਏ ॥੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਟ ਕਾਟ ਤਨ ਏਕਠੋ ਕੀਯੋਬ ਤਾ ਕੋ ਢੇਰ ॥ ਦੇ ਈਧਨ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬਾਰਤ ਲਗੀ ਨ ਬੇਰ ॥੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਨੰਦ ਆਇ ਹੈ ਗੋਕਲ ਮੈ ਲਈ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਨਯੋ ॥ ਲੋਕ ਸਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹਿਓ ਸੁਨਿਕੈ ਮਨ ਮੈ ਡਰਪਾਨਯੋ ॥ ਸਾਚ ਕਹੀ ਬਸਦੇਵਹਿ ਮੋ ਪਹਿ ਸੋ ਪਰਤਛਿ ਭਈ ਹਮ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਦੀਯੋ ਸਭ ਬਿਪਨ ਬੇਦ ਅਸੀਸ ਬਖਾਨਯੋ ॥੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਲ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਉਤਰਿਯੋ ਦਯਾ ਸਿੰਧ ਕਰਤਾਰ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਧਾਰੀ ਪੂਤਨਾ ਭੂਮ ਉਤਾਰਯੋ ਭਾਰ ॥੯੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਪੂਤਨਾ ਬਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਨਾਮ ਕਰਣ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਸਦੇਵ ਗਰਗ ਕੌ ਨਿਕਟਿ ਲੈ ਕਹੀ ਜੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਇ ॥ ਗੋਕਲ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਭਵਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ॥੯੪॥ ਉਤੈ ਤਾਤ ਹਮਰੈ ਤਹਾ ਨਾਮ ਕਰਨ ਕਰ ਦੇਹੁ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੀ ਅਉਰ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ॥੯੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੇਗ ਚਲਯੋ ਦਿਜ ਗੋਕਲ ਕੌ ਬਸੁਦੇਵ ਮਹਾਨ ਕਹੀ ਸੋਈ ਮਾਨੀ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਬਹੀ ਬਹੁ ਆਦਰ ਤਾਹਿ ਕਰਯੋ ਨੰਦ ਰਾਨੀ ॥ ਨਾਮੁ ਸੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹਯੋ ਇਹ ਕੋ ਕਰ ਮਾਨ ਲਈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਲਾਇ ਲਗੰਨ ਨਿਛੱਤ੍ਰਨ ਸੋਧ ਕਹੀ ਸਮਝਾਇ ਅਕੱਥ ਕਹਾਨੀ ॥੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਧਰਯੋ ਗਰਗਹਿ ਮਨੈਂ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਸਿਆਮ ਪਲੋਟੈ ਪਾਇ ਜਿਹ ਇਹ ਸਮ ਮਨੋ ਮੁਰਾਰ ॥੯੭॥ ਸੁਕਲ ਬਰਨ ਸਤਿਜੁਗ ਭਏ ਪੀਤ ਬਰਨ ਤ੍ਰੇਤਾਹਿ ॥ ਪੀਤ ਬਰਨ ਪਟ ਸਿਆਮ ਤਨ ਨਰ ਨਾਹਨਿ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੯੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅਨੰਜ ਦਯੋ ਗਰਗੈ ਜਬ ਨੰਦਹਿ ਤਉ ਉਠਿ ਕੈ ਜਮਨਾ ਤਟ ਆਯੋ ॥ ਨਾਇ ਕਟੈ ਕਰਿਕੈ ਧੁਤੀਆ ਹਰਿ ਕੌ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਭੋਗ ਲਗਾਯੋ ॥ ਆਇ ਗਏ ਨੰਦਲਾਲ ਤਬੈ ਕਰ ਸੋ ਗਹਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਪੇਖ ਤਬੈ ਤਿਹ ਅੰਨਜ ਸਭੈ

ਇਨ ਭੀਟ ਗਵਾਯੋ ॥੯੯॥ ਫੇਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਤੋ ਨਹ ਬਾਲਕ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਸ ਪੰਚਭੂਆਤਮ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕੇ ਤਿਨ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸਰਜੀ ਹੈ ॥ ਯਾਦ ਕਰੀ ਮਮ ਤਾ ਇਹ ਕਾਰਨ ਮੱਧ ਕੌ ਦੂਰ ਕਰੈ ਕਰ ਜੀ ਹੈ ॥ ਮੂੰਦ ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਯੌ ਪਟ ਸੌ ਤਨ ਢਾਂਪਤ ਜਿਉ ਦਰਜੀ ਹੈ ॥੧੦੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਬਾਰ ਭਯੋ ਜਬ ਤੋ ਮਨ ਬਾਮਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਜਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਉਰ ਆਪਨੇ ਲਾਇ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਇਹ ਦੋਸ ਨ ਹੈ ਮੁਹਿ ਯਾਦਿ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਪੰਡਤਿ ਜਾਨ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੦੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਦਾਨ ਤਾ ਕੌ ਦਯੋ ਕਹ ਲਉ ਕਹੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਗਰਗ ਆਪਨੇ ਘਰਿ ਚਲਯੋ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨ ਪਾਇ ॥੧੦੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਾਮ ਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਨਾ ਪਰ ਝੂਲਤ ਹੈ ਤਬ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਤ ਲਡਾਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਕੌ ਔ ਝੁਲਾਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਮੋਹਿਤ ਕੈਸੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਫੁਨਿ ਐਸੇ ॥ ਭੂਮਿ ਦੁਖੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਨੁ ਪਾਲਤ ਹੈ ਰਿਪ ਦੈਤਨ ਜੈਸੇ ॥੧੦੩॥ ਭੂਖ ਲਗੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੌ ਤਬ ਪੈ ਜਸੁਧਾ ਥਨ ਕੌ ਤਿਨ ਚਾਹਿਯੋ ॥ ਮਾਤ ਉਠੀ ਨ ਭਯੋ ਮਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਤਬੈ ਪਗ ਸੋ ਮਹਿ ਗੋਡ ਕੈ ਬਾਹਿਯੋ ॥ ਤੇਲ ਧਰਯੋ ਅਰੁ ਘੀਉ ਭਰਯੋ ਛੁਟ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਸੁ ਸਯਾਮ ਸਰਾਹਿਯੋ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਮਧਿਪੁਰੀ ਧਰਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਸਭ ਸੋਕ ਸੁ ਲਾਹਿਯੋ ॥੧੦੪॥ ਧਾਇ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਆਪਨੇ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਬਧੂ ਮਿਲ ਭਾਂਤਨ ਭਾਂਤਨ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਭੂਮਿ ਹਲੀ ਨ ਭਿਯੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਬਾਰਨ ਭੇਦ ਯੌ ਭਾਖ ਸੁਨਾਏ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਬਾਤ ਭਏ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਚ ਨ ਲਾਏ ॥੧੦੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਸਿਰ ਸਾਥ ਛੁਹਾਇ ਕੈ ਅਉਰ ਸਭੈ ਤਿਨ ਅੰਗਨ ਸੋ ॥ ਅਰੁ ਲੋਕ ਬੁਲਾਇ ਸਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਤਿਨ ਮੰਗਨ ਕੋ ॥ ਅਰ ਦਾਨ ਦਯੋ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਪਟਰੰਗਨ ਰੰਗਨ ਕੋ ॥ ਇਹ ਸਾਜ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੌ ਅਰੁ ਅਉਰ ਦਯੋ ਦੁਖ ਭੰਗਨ ਕੋ ॥੧੦੬॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਜਬੈ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਸੁਨੀ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ॥ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋ ਕਹਿਯੋ

ਜਾਹੁ ਤਾ ਕੋ ਤਿਖੈ ॥ ਨੰਦ ਬਾਲ ਕੋ ਮਾਰੋ ਐਸੇ ਪਟਕ ਕੈ ॥ ਹੋ ਪਾਥਰ ਜਾਣ ਚਲਾਈਐ ਕਰ ਸੋ ਝਟਕ ਕੈ ॥੧੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਯੋ ਹੈ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੀਘਰ ਦੇ ਗੋਕਲ ਆਯੋ ॥ ਬਉਡਰ ਕੋ ਤਬ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲ ਪਉਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਆਗਮ ਜਾਨਕੈ ਭਾਰੀ ਭਯੋ ਹਰਿ ਮਾਰ ਤਬੈ ਵਹ ਭੂਮਿ ਪਰਾਯੋ ॥ ਪੂਰ ਭਏ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦਕੈ ਲੋਕਨ ਲੈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਧਾਯੋ ॥੧੦੮॥ ਜਉ ਹਰਿ ਜੀ ਨਭਿ ਬੀਚ ਗਯੋ ਕਰ ਤਉ ਅਪਨੇ ਬਲ ਕੋ ਤਨ ਚੱਟਾ ॥ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਬ ਰਾਛਸ ਫੱਟਾ ॥ ਫੇਰਿ ਸੰਭਾਰ ਦਸੋ ਨਖ ਆਪਨੇ ਕੈ ਕੈ ਤੁਰਾ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਕੱਟਾ ॥ ਰੁੰਡ ਗਿਰਯੋ ਜਨ ਪੇਡਿ ਗਿਰਯੋ ਇਮ ਮੁੰਡ ਪਰਯੋ ਜਨ ਡਾਰ ਤੇ ਖੱਟਾ ॥੧੦੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਬਧਹ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਜਨ ਗੋਕਲ ਕੇ ਬਹੁ ਆਜਜ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਢੂੰਢਾਯੋ ॥ ਦੁਆਦਸ ਕੋਸ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਹੁਤੋ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਪੈ ਮਿਲ ਪਾਯੋ ॥ ਲਾਇ ਲੀਯੋ ਹੀਯ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੧੦॥ ਦੈਤ ਕੋ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਦੇਖ ਕੈ ਗੋਪ ਸਭੋ ਮਨ ਮੈ ਡਰੁ ਕੀਆ ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਰ ਰਾਜਹਿ ਕੋ ਪਿੱਖ ਫਾਟਤ ਹੀਆ ॥ ਐਸੋ ਮਹਾਂ ਬਿਕਰਾਲ ਸਰੂਪ ਤਿਸੈ ਹਰਿ ਨੇ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨਿ ਲੀਆ ॥ ਆਇ ਸੁਨ੍ਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਭੈ ਕਹਿ ਦੀਆ ॥੧੧੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੌ ਤਬ ਦਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੁਤ ਸੋ ਫੁਨਿ ਮਾਈ ॥ ਅੰਗੁਲ ਕੈ ਮੁਖ ਸਾਮੁਹ ਹੇਤ ਹੀ ਲੇਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ਆਨੰਦ ਹੋਤ ਮਹਾਂ ਜਸੁਧਾ ਮਨ ਅਉਰ ਕਹਾ ਕਹੋਂ ਤੋਹਿ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਪੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਈ ॥੧੧੨॥ ਅਥ ਸਾਗੀ ਬਿਸੁ ਮੁਖ ਮੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਜਸੋਧਾ ਕੋ ਦਿਖਾਈ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੌ ਲਗੀ ਫੇਰਿ ਖਿਲਾਵਨ ਮਾਈ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨ ਮਧਿ ਬਿਚਾਰ ਸਿਤਾਬ ਲਈ ਮੁਖਿ ਮਾਹਿ ਜੰਭਾਈ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਹੋਇ ਰਹੀ ਜਸੁਧਾ ਮਨ ਮੱਧਿ ਭਈ ਤਿਹ ਕੇ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਮਾਇ ਸੁ ਢਾਪ ਲਈ ਤਬਹੀ ਸਭ ਬਿਸਨ ਮਯਾ ਤਿਨ ਜੋ ਲਖ ਪਾਈ ॥੧੧੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਘੁੰਟੂਆ ਘਰਿ ਭੀਤਰ ਮਾਤ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਚੰਗੀ ॥ ਲਾਲਨ ਕੀ ਮਨ ਖਾਲ ਕਿਧੌ ਨੰਦ

ਧੇਨ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਸੰਗੀ ॥ ਲਾਲ ਭਈ ਜਸੁਧਾ ਪਿਖ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਜਿਉ ਘਨਿ ਮੈ ਚਮਕੈ ਦੁਤ ਰੰਗੀ ॥ ਕਿਉ ਨਹਿ ਹੋਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਸੁ ਮਾਤ ਭਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਤਾਤ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ॥੧੧੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਹ ਸਿਖਾਵਨ ਕਾਜ ਗਡੀਹਰਿ ਗੋਪ ਮਨੋ ਮਿਲਕੈ ਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹਿ ਕੋ ਤਿਹ ਊਪੈ ਬਿਠਾਇ ਕੈ ਅਪਨੇ ਆਙਨ ਬੀਚ ਧਵਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਉਰ ਮੋ ਗਹਿ ਕੈ ਪਯ ਪਾਨ ਕਰਾਯੋ ॥ ਸੋਇ ਰਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਛੁਟ ਗਈ ਹਰੀ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਖੇਲ ਖਿਲਾਵਨ ਸੋ ਕਰਯੋ ਲੋਚਨ ਜਾਹਿ ਬਿਸਾਲ ॥੧੧੬॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਖੇਲ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮਾਹਿ ॥ ਅਬ ਪਗ ਚਲਤਯੋਂ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹੋ ਸੁਨੌ ਨਰ ਨਾਹਿ ॥੧੧੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਯੋ ਜਬਹੀ ਤਬ ਕਾਨ੍ ਭਯੋ ਬਲ ਕੈ ਪਗ ਮੈ ॥ ਜਸਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਪਿਖ ਧਾਵਤ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੌ ਮਗ ਮੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਗੋਪਨ ਸੋ ਪ੍ਰਭਾ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸੁ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈ॥ ਜਨ ਸੁੰਦਰਿਤੀ ਅਤਿ ਮਾਖਨ ਕੌ ਸਬ ਧਾਇ ਧਸੀ ਹਰਿ ਕੇ ਨਗ ਮੈ ॥੧੧੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਸੌ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਮਨਾ ਤਟ ਖੇਲ ਮਚਾਵਤ ਹੈ ॥ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈ ਖਗ ਬੋਲਤ ਹੈ ਜਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈ ਤਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈ ॥ ਫਿਰ ਬੈਠ ਬਰੇਤਨ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਹਰਿ ਸੋ ਵਹ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਸੁਭ ਗੀਤ ਭਲੇ ਮੁਖ ਗਾਵਤ ਹੈ ॥੧੧੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਜਮਨਾ ਤਟ ਪੈ ਮਿਲ ਗੋਪਨ ਸੋ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ॥ ਤਰਿ ਕੈ ਤਬਹੀ ਸਿਗਰੀ ਜਮਨਾ ਹਟ ਮੱਧਿ ਬਰੇਤਨ ਪੇਲਤ ਹੈ ॥ ਫਿਰਿ ਕੂਦਤ ਹੈ ਜੁ ਮਨੋ ਨਟ ਜਿਉ ਜਲ ਕੌ ਹਿਰਦੇ ਸੰਗਿ ਰੇਲਤ ਹੈ ॥ ਫਿਰ ਹੈ ਹੁੰਡੂਆ ਲਰਕੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਿਰ ਮੇਲਤ ਹੈ ॥੧੨੦॥ ਆਇ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਹ ਆਪਨੇ ਖਾਇ ਕੈ ਭੋਜਨ ਖੇਲਨ ਲਾਗੇ ॥ ਮਾਤ ਕਹੈ ਨ ਰਹੈ ਘਰਿ ਭੀਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਭਾਗੇ ॥ ਸਿਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਬੀਥਨ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਖੇਲ ਮਚਾਇ ਦਯੋ ਲੁਕਮੀਚਨ ਗੋਪ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਰਸ ਪਾਗੇ ॥੧੨੧॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਮਨਾ ਤਟ ਪੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਰਨ ਸੋਂ ॥ ਚੜ ਰੂਖ ਚਲਾਵਤ ਸੋਟ ਕਿਧੋ ਸੋਊ ਧਾਇਕੈ ਲਿਆਵੈ ਗੁਆਰਨ ਸੋਂ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਲਖੀ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਮੱਧਿ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨ ਸੋਂ ॥ ਬਲ ਜਾਤ ਸਭੈ

ਮੁਨ ਦੇਖਨ ਕੌ ਕਰਿਕੈ ਬਹੁ ਜੋਗ ਹਜਾਰਨ ਸੋਂ ॥੧੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਨ ਸੋ ਖੇਲਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥ ਅਸਟਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਮਾਖਨ ਚੋਰ ਖੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

ਖੇਲਨ ਕੇ ਮਿਸ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਘਰਿ ਭੀਤਰ ਪੈਠ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖਾਵੈ ॥ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਤਬੈ ਕਰਿਕੈ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੋ ਤਬਹੀ ਸੁ ਖੁਲਾਵੈ ॥ ਬਾਕੀ ਬਚਜੋ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰ ਬਾਨਰ ਕੇ ਮੁਖ ਭੀਤਰਿ ਪਾਵੈ ॥ ਸਿਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਕੈ ਬਿਧ ਗੋਪਨ ਕਾਨ ਖਿਝਾਵੈ ॥੧੨੩॥ ਖਾਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਮਾਖਨ ਤਉ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਪਤ ਕੀ ਪਤਨੀ ਤੁਮ ਡਾਰ ਦਈ ਦਧ ਕੀ ਸਭ ਖਾਰੀ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਹਮ ਚੋਰ ਕੈ ਰਾਖਤ ਹੈ ਚੜ ਊਚ ਅਟਾਰੀ ॥ ਊਖਲ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਨਹਾ ਪਰ ਖਾਤ ਹੈ ਲੰਗਰ ਦੇ ਕਰਿ ਗਾਰੀ ॥੧੨੪॥ ਹੋਤ ਨਹੀ ਜਿਹ ਕੇ ਘਰਿ ਮੈ ਦਧ ਦੈ ਕਰਿ ਗਾਰਨ ਸੋਰ ਕਰੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਲਰਕਾ ਜਨਿਕੈ ਖਿਝ ਹੈ ਜਨ ਤੋ ਮਿਲ ਸੋਟਨ ਸਾਥ ਮਰੈ ਹੈ ॥ ਆਇ ਪਰੈ ਜੁ ਤ੍ਰੀਆ ਤਿਹ ਪੈ ਸਿਰ ਕੇ ਤਿਹ ਬਾਰ ਉਖਾਰ ਡਰੈ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੀ ਸੁ ਬਿਨਾ ਉਤਪਾਤ ਨ ਕਾਨ੍ ਟਰੈ ਹੈ ॥੧੨੫॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਗੋਪਨ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਖਿਝੀ ਹੈ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਪਿਖ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੌ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਝੀ ਹੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰ ਖਿਝਾਵਨ ਮੋਹਿ ਗਿਝੀ ਹੈ ॥ ਮਾਤ ਕਹਾ ਦਧ ਦੋਸੁ ਲਗਾਵਤ ਮਾਰ ਬਿਨਾ ਇਹ ਨਾਹਿ ਸਿਝੀ ਹੈ ॥੧੨੬॥ ਮਾਤ ਕਹਯੋ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੌ ਕਹੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਗੋਪੀ ॥ ਮਾਤ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੁਤ ਯੌ ਕਰਿ ਸੋ ਗਹਿ ਭਾਗਤ ਹੈ ਮੁਹਿ ਟੋਪੀ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਨਾਸ ਬਿਖੈ ਅੰਗੁਰੀ ਸਿਰ ਮਾਰਤ ਹੈਂ ਮੁਝ ਕੌ ਵਹ ਥੋਪੀ ॥ ਨਾਕ ਘਸਾਇ ਹਸਾਇ ਉਨੈ ਫਿਰ ਲੇਤ ਤਬੈ ਵਹ ਦੇਤ ਹੈ ਟੋਪੀ ॥੧੨੭॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ॥ ਗੋਪਨ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਉਨ ਗੋਪਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਿਉ ਸੁਤ ਮੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹਉ ਗੀ ॥ ਬੋਲਤ ਹੋ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮਰੇ ਧਨ ਹੈ ਦਧ ਦਾਮ ਸੁ ਗਉਗੀ ॥ ਮੂੜ ਅਹੀਰ ਨ ਜਾਨਤ ਹੈ ਬਢ ਬੋਲਤ ਹੋ ਸੁ ਰਹੋ ਤੁਮ ਠਉਗੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹਿ ਸਾਧ ਬਿਨਾ ਅਪਰਾਧਹਿ ਬੋਲਹਿ ਗੀ ਜੁ ਭਈ ਕਛੁ ਬਉਗੀ ॥੧੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਨਤੀ ਕੈ ਜਸੁਧਾ

ਤਬੈ ਦੋਊ ਦਏ ਮਿਲਾਇ ॥ ਕਾਨ੍ ਬਿਗਾਰੈ ਸੇਰ ਦਧ ਲੇਹੁ ਮਨਕ ਤੁਮ ਆਇ ॥੧੨੯॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਜਸੁਧਾ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਗੋਪੀ ਮਿਲਿ ਯੌ ਕਹੀ ਮੋਹਨਿ ਜੀਵੈ ਤੋਹਿ ॥ ਯਾਹਿ ਦੇਹਿ ਹਮ ਖਾਨ ਦਧ ਸਭ ਮਨ ਕਰੈ ਨ ਕ੍ਰੋਹਿ ॥੧੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਖਨ ਚੁਰੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਬਿਸ੍ਵ ਸਾਰੀ ਮੁਖ ਪਸਾਰ ਦਿਖੈਬੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪੀ ਗਈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਇਕ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਅਪਨੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਦੇਖਤ ਤਾ ਮਿਟੀਆ ਇਨ ਖਾਈ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਨਹਿ ਕੋ ਤਜਿ ਖੇਲੈ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰ ਚਲੇ ਘਰ ਕੋ ਸਭ ਧਾਈ ॥ ਜਾਇ ਹਲੀ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਬਾਤ ਵਹੈ ਤਿਨ ਖੋਲ ਸੁਨਾਈ ॥੧੩੧॥ ਮਾਤ ਗਹ੍ਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸੁਤ ਕੌ ਤਬ ਲੈ ਛਿਟੀਆ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਉ ਮਨ ਮੱਧਿ ਡਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁ ਪੁਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦੇਖਹੁ ਆਇ ਸਬੈ ਮੁਹਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ਤਬ ਤਾਤ ਪਸਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਆਨਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਧਰ ਮੂਰਤ ਬਿਸ੍ਵ ਦਿਖਾਰ੍ਯੋ ॥੧੩੨॥ ਸਿੰਧ ਧਰਾਧਰ ਅਉ ਧਰਨੀ ਸਭ ਥਾ ਬਲ ਕੋ ਪੁਰ ਅਉ ਪੁਰ ਨਾਗਨਿ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਨਿਰਖੇ ਤਿਹ ਮੈ ਪੁਰ ਬੇਦ ਪੜੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਿਤਾਗਨਿ ॥ ਰਿੱਧ ਅਉ ਸਿੱਧ ਅਉ ਆਪਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਜਾਨ ਅਭੇਵ ਲਗੀ ਪਗ ਲਾਗਨਿ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਚੱਛਨ ਸੌ ਸਭ ਦੇਖ ਲਯੋ ਜੁ ਬਡੀ ਬਡਿਭਾਗਨਿ ॥੧੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇਰਜ ਸ੍ਵੇਤਜ ਉਤਭੁਜਾ ਦੇਖੇ ਤਿਨ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਵ ਕੌ ਦੂਰ ਕਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ਧਾਇ ॥੧੩੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਤ ਜਸੁਧਾ ਕੌ ਮੁਖ ਪਸਾਰ ਬਿਸ੍ਵਰੂਪ ਦਿਖੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਤਰ ਤੋਰ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਤਾਰਬੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਤਾ ਕੀ ਕਰੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਬਡਾਈ ॥ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰਨਾਨਿਧ ਹੋਇ ਅਜਾਨ ਕਹ੍ਯੋ ਮਮ ਮਾਈ ॥ ਸਾਰੇ ਛਿਮੋ ਹਮਰੇ ਤੁਮ ਅਉਗਨ ਹ੍ਵੈ ਮਤਿਮੰਦਿ ਕਰੀ ਜੁ ਢਿਠਾਈ ॥ ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਹ ਪੈ ਮਮਤਾ ਡਰ ਬਾਤ ਛਪਾਈ ॥੧੩੫॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਰਨਾ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹ੍ਯੋ ਹੈ ਇਮ ਗੋਪਨ ਸੋ ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਤੋਰ ਲਿਆਏ ਗੋਪ ਬਨ ਸੌ ॥ ਬਾਰਕੋ ਕੇ ਕਹੇ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਆਪਨੇ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ਤਨ ਲਾਗੀ ਛੂਛਕਨ ਸੌ ॥

ਦੇਖ ਦੇਖ ਲਾਸਨ ਕੌ ਰੋਵੈ ਸੁਤ ਰੋਵੈ ਮਾਤ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਹਾ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਮਨ ਸੌ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਸਭੋ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਕਹਾ ਚਲੀ ਸਾਮੁਹੇ ਨ ਬੋਲੀਐ ਰੀ ਐਸੇ ਸਾਧ ਜਨ ਸੌ ॥੧੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੀਰ ਬਿਲੋਵਨ ਕੌ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੀ ਮਾਇ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਗਾਵੈ ਪੂਤ ਗੁਨ ਮਹਿਮਾ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੩੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਜਸੁਧਾ ਸੰਗਿ ਗੋਪਨ ਖੀਰ ਮਥੈ ਕਰ ਲੈ ਕੈ ਮਧਾਨੀ ॥ ਊਪਰਿ ਕੋ ਕਟ ਸੌ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟਰੋ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਘੰਟਕਾ ਛੁਦ੍ਰ ਕਸੀ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥ ਦਾਨ ਔ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੀ ਸੁਧ ਕੈ ਮੁਖ ਤੈਂ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਬਾਨੀ ॥੧੩੮॥ ਖੀਰ ਭਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕੁਚ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗੇ ॥ ਪਯ ਸੁ ਪਿਆਵਹੁ ਹੇ ਜਸੁਧਾ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਇਹ ਹੀ ਰਸਿ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਦੂਧ ਫਟਯੋ ਹੁਇ ਬਾਸਨ ਤੇਂ ਤਬ ਧਾਇ ਚਲੀ ਇਹ ਰੋਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਪੈ ਘਰਿ ਤੇ ਉਠ ਬਾਹਰਿ ਭਾਗੇ ॥੧੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨੈ ਘਰਿ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਜਾਇ ॥ ਸੰਗਿ ਸਖਾ ਲੈ ਕਪ ਸਭੈ ਆਏ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥੧੪੦॥ ਪਾਥਰ ਕੌ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰੈ ਦੀਨੋ ਮਟੁ ਸੁ ਭਗਾਇ ॥ ਖੀਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬਹਿ ਚਲਯੋ ਅਉ ਪੀਨੋ ਹਰਿ ਧਾਇ ॥੧੪੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਦਧ ਕੌ ਮਿਲ ਲੂਟਨ ਲਾਏ ॥ ਹਾਥਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕੈ ਬਲ ਕੋ ਚਹੂ ਓਰ ਬਗਾਏ ॥ ਫੂਟ ਗਏ ਵਹ ਫੈਲ ਪਰਿਓ ਦਧ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਆਏ ॥ ਕੰਸ ਕੋ ਮੀਝ ਨਿਕਾਰਨ ਕੌ ਅਗੂਆ ਜਨ ਆਗਮ ਕਾਨ ਜਨਾਏ ॥੧੪੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੋਰ ਦਏ ਤਿਨ ਜੋ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਧਾਈ ॥ ਫਾਧ ਚੜ੍ਹੈ ਕਪਿ ਰੂਖਨ ਰੂਖਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੈਨ ਭਗਾਈ ॥ ਦਉਰਤ ਦਉਰ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਆਪਨੀ ਮਾਤ ਹਰਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਊਖਲ ਸੋ ਫੁਨਿ ਦੇਹਿ ਬੰਧਾਈ ॥੧੪੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਉਰ ਗਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬ ਬਾਂਧਿ ਰਹੀ ਰਸੀਆ ਨਹੀ ਮਾਵੈ ॥ ਕੈ ਇਕਠੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਰਸੀਆ ਸਭ ਜੋਰ ਰਹੀ ਕਛੁ ਥਾਹਿ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਫੇਰਿ ਬੰਧਾਇ ਭਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਊਖਲ ਸੋ ਧਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ਜੁਮਲਾਰਜਨੁ ਤਾਹਿ ਨਮਿਤ ਕਿਧੌ ਵਹ ਜਾਵੈ ॥੧੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੀਸਤਿ ਘੀਸਤਿ ਊਖਲਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਉਧਾਰਤ ਸਾਧ ॥ ਨਿਕਟਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗਏ ਜਾਨਨਹਾਰ

ਅਗਾਧ ॥੧੪੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਊਖਲ ਕਾਨ੍ ਅਰਾਇ ਕਿਧੌ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਤਰ ਤੋਰ ਦਏ ਹੈ ॥ ਤਉ ਨਿਕਸੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਗਏ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਏ ਹੈ ॥ ਨਾਗਨ ਕੇ ਪੁਰ ਤੇ ਮਧੁ ਕੇ ਮਟੁ ਕੈ ਮਤ ਕੀਲ ਜੁ ਐਂਚ ਲਏ ਹੈ ॥੧੪੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਜਾਇ ਤਬੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਆਖੀ ॥ ਤੋਰ ਦਏ ਤਨ ਕੋ ਬਲ ਕੈ ਤਰ ਭਾਂਤ ਭਲੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਸਾਖੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖੀ ॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਭਹਰਾਇ ਤਿਤੈ ਉਡੇ ਜਿਉ ਧਰ ਤੇ ਉਡ ਜਾਤ ਹੈ ਮਾਖੀ ॥੧੪੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੌ ਸਿਵ ਮੂਰਤ ਹੈ ਨਿਜ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਦੱਇਯਾ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈ ਕਰਤਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਇਯਾ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਬੋਲ ਉਠੀ ਇਹ ਹੈ ਮਮ ਜੱਇਯਾ ॥ ਖੇਲ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਬਿਧ ਜੋ ਜਨਮਯੋ ਗ੍ਰਹ ਪੂਤ ਕਨੱ੍ਹਇਯਾ ॥੧੪੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਤਰ ਤੋਰ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਉਧਾਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੋਰ ਦਏ ਤਰ ਜੋ ਤਿਹ ਹੀ ਤਬ ਗੋਪਨ ਬੂਢਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਗੋਕਲ ਕੌ ਤਜੀਐ ਚਲੀਐ ਬ੍ਰਿਜ ਹ੍ਵੈ ਈਹਾ ਭਾਵਤੇ ਭਾਵਨ ਭਾਰੋ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਧਾ ਅਰੁ ਨੰਦਹਿ ਬਯੋਤ ਭਲੋ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਅਉਰ ਭਲੀ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਸਯਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥੧੪੯॥ ਘਾਸਿ ਭਲੋ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਹ ਭਲੀ ਜਮਨਾ ਢਿਗ ਹੈ ਨਗ ਹੈ ਤਟ ਜਾ ਕੇ ॥ ਕੋਟਿ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਤਿਹ ਤੇ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨਹੀ ਕਛੁ ਤਾ ਕੇ ॥ ਬੋਲਤ ਹੈ ਪਿਕ ਕੋਕਲ ਮੋਰ ਕਿਧੌ ਘਨ ਮੈ ਚਹੂ ਓਰਨ ਵਾ ਕੇ ॥ ਬੇਗ ਚਲੋ ਤੁਮ ਗੋਕਲ ਕੋ ਤਜ ਪੁੰਨ ਹਜਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਗਾ ਕੇ ॥੧੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਸਭੈ ਗੋਪਨ ਸਨੈ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਠਉਰ ॥ ਤਜਿ ਗੋਕਲ ਬ੍ਰਿਜ ਕੌ ਚਲੇ ਇਹ ਤੇ ਭਲੀ ਨ ਅਉਰ ॥੧੫੧॥ ਲਟਪਟ ਬਾਂਧੇ ਉਠਿ ਚਲੇ ਆਏ ਜਬ ਬ੍ਰਿਜ ਹੀਰ ॥ ਦੇਖਿਓ ਅਪਨੇ ਨੈਨ ਭਰ ਬਹਿਤੋ ਜਮਨਾ ਨੀਰ ॥੧੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਇਕੈ ਨੰਦਹਿ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਭਲੇ ਰਥ ਸਾਜੇ ॥ ਬੈਠ ਸਭੈ ਤਿਨ ਪੈ ਤਿਰੀਆ ਸੰਗਿ ਗਾਵਤ ਜਾਤ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜੇ ॥ ਹੇਮ ਕੋ ਦਾਨੁ ਕਰੈ ਜੁ ਦੋਊ ਹਰਿ ਗੋਦ ਲਏ ਜਸੁਧਾ ਇਮ ਰਾਜੇ ॥ ਕੈਧਉ ਸੈਲ ਸੁਤਾ ਗਿਰ ਭੀਤਰ ਊਚ ਮਨੋ ਮਨ ਨੀਲ ਬਿਰਾਜੇ

॥੧੫੩॥ ਗੋਪ ਗਏ ਤਜ ਗੋਕਲ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਲਸੀਆ ਅਰੁ ਅੱਛਤ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਊਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਏ ॥ ਰਾਜ ਬਿਭੀਛਨ ਦੈ ਕਿਧੌ ਲੰਕ ਕੋ ਰਾਮ ਜੀ ਧਾਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਕਰਾਏ ॥੧੫੪॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਬੈਠੇ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਅਬ ਮੈ ਲੀਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੌਂ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਤਿ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਜਬ ਸਾਲ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨ੍ ਚਰਾਵਨ ਗੱਊਆ ॥ ਪਾਤ ਬਜਾਵਤ ਔ ਮੁਰਲੀ ਮਿਲ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਲਰਕੱਊਆ ॥ ਗੋਪਨ ਲੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਤਾਟਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਭੱਊਆ ॥ ਦੂਧ ਪਿਆਵਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਰਿਝਕੈ ਹਰਿ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜੁ ਨਚੱਊਆ ॥੧੫੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੂਖ ਗਏ ਗਿਰ ਕੈ ਧਸਿਕੈ ਸੰਗਿ ਦੈਤ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜੋ ॥ ਫੂਲ ਗਿਰੇ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਕਰੀ ਜੋ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਭਯੋ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕਨ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰੁ ਅਬੈ ਘਟ ਕੀਜੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਥਾ ਸੁ ਕਹੀ ਇਸ ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਕਬਿ ਪੈ ਇਹ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨੀਜੋ ॥੧੫੭॥ ਕਉਤਕਿ ਦੇਖ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਡੇਰਨ ਡੇਰਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਦਾਨੋ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਧਾ ਗਰ ਆਨੰਦ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਾਤ ਡਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਰਤਾ ਜਿਉ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਫੈਲਿ ਪਰਯੋ ਸੁ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੌ ਗਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਬਹੀ ਹੈ ॥੧੫੮॥ ਅਥ ਬਕੀ ਦੈਤ ਕੋ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਹਨਯੋ ਸੁਨਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰਊਨਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਬਕ ਕੋ ਸੁਨਿ ਲੱਈਯੈ ॥ ਹੋਇ ਤਯਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਤੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਜੱਈਯੈ ॥ ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਕੌ ਚਬ ਡਾਰਤ ਹੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਈਯੈ ॥ ਕੰਸ ਕਹੀ ਹਸਿਕੈ ਉਹਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਰੇ ਉਹਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋ ਹਨਿ ਦੱਈਯੈ ॥੧੫੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰ ਬੀਚ ਗਏ ਬਨ ਕੈ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਫੇਰਿ ਗਏ ਜਮਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਬਛਰੇ ਜਲ ਸੁੱਧ ਅਚੈ ਨਹਿ ਖਾਰੀ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਉਤ ਦੈਤ ਬਕਾਸੁਰ ਦੇਖਨ ਮਾਹਿ ਭਯਾਨਕ ਭਾਰੀ ॥ ਲੀਲ ਲਏ ਸਭ ਹ੍ਵੈ ਬਗੁਲਾ ਫਿਰਿ ਛੋਰਿ ਗਏ ਹਰਿ ਜੋ ਠਗ ਜਾਰੀ ॥੧੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਗਨ ਰੂਪ ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਧਰ ਕੰਠਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਜਾਲ ॥ ਗਹਿ ਸੁ ਮੁਕਤਿ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਉਗਲ ਡਰਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੧੬੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੋਟ ਕਰੀ ਉਨ ਜੋ ਇਹ ਪੈ

ਇਨ ਤੋ ਬਲਿ ਕੈ ਉਹਿ ਚੋਚ ਗਹੀ ਹੈ ॥ ਚੀਰ ਦਈ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰਤਾ ਇਕ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸਾਥ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਹੀ ਜੁ ਕਛੂ ਮਨ ਮੱਧਿ ਲਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋਤ ਰਲੀ ਤਿਹ ਮੈ ਇਮ ਜਿਉ ਦਿਨ ਮੈ ਦੁਤ ਦੀਪ ਸਮਾਇ ਰਹੀ ਹੈ ॥੧੬੨॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜਬੈ ਦੈਤ ਆਯੋ ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਚਵਰਾਯੋ ਜਬ ਜਾਨਿ ਹਰਿ ਪਾਯੋ ਮਨ ਕੀਨੋ ਵਾ ਕੇ ਨਾਸ ਕੋ ॥ ਸਿੱਧ ਸੁਰ ਜਾਪ ਤਿਨੈ ਉਖਾਰ ਡਾਰੀ ਚੋਚ ਵਾ ਕੀ ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰਯੋ ਮਹਾਬਲੀ ਨਾਮ ਜਾਸ ਕੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰ ਪਰਯੋ ਹ੍ਵੈ ਦੂਟੂਕ ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਵਾ ਕੌ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿ ਕਹਿਬੇ ਕੋ ਭਯੋ ਮਨ ਦਾਸ ਕੋ ॥ ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਬਾਲਕ ਜਿਉ ਲੈਕੈ ਕਰ ਮੱਧਿ ਚੀਰ ਡਾਰੈਂ ਲਾਂਬੇ ਘਾਸ ਕੋ ॥੧੬੩॥

ਇਤਿ ਬਕਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਬਛੁਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸੁ ਸਾਂਝਿ ਪਰੀ ਹਰਿ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੋ ਮਿਲ ਗਾਏ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਨਾਏ ॥ ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਹਨਯੋ ਧਰ ਪੈ ਛਲਿ ਕੈ ਤਰ ਅਉਰਨ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨਾਏ ॥੧੬੪॥ ਕਾਨ ਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਇਹ ਗੋਪਨ ਕਉ ਫੁਨ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਅੰਨੁ ਅਚੌਂ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਜਿਨ ਮੱਧਿ ਮਹਾ ਬਨ ਕੇ ਮਿਲ ਖਾਵੈਂ ॥ ਬੀਚ ਤਰੈ ਹਮ ਪੈ ਜਮਨਾ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਗਾਵੈਂ ॥ ਨਾਚਹਿਗੇ ਅਰੁ ਕੂਦਹਿਗੇ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਵੈਂ ॥੧੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਲਯੋ ਸਭਨੋ ਵਹ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਜਬ ਰੈਨ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ਕਾਨ ਬਜਾਇ ਉਠਿਓ ਮੁਰਲੀ ਸਭ ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ ॥ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਕਿਧੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਿਆਮ ਪਿਰਾਨੀ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਇਨ ਕੋ ਪੁਰਹੂਤ ਬਧੂ ਸੁਰ ਲੋਕ ਖਿਸਾਨੀ ॥੧੬੬॥ ਗੇਰੀ ਕੇ ਚਿਤ੍ਰ ਲਗਾਇ ਤਨੈ ਸਿਰ ਪੰਖ ਧਰਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਲਾਪੀ ॥ ਲਾਇ ਤਨੈ ਹਰਿ ਤਾ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖਿ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਪੀ ॥ ਫੂਲ ਗੁਛੇ ਸਿਰ ਖੋਸ ਲਏ ਤਰ ਰੂਖ ਧਰੇ ਧਰਨੀ ਜਿਨ ਥਾਪੀ ॥ ਖੇਲਿ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੌ ਅਰ ਕੋਊ ਨਹੀ ਹੁਇ ਆਪ ਹੀ ਆਪੀ ॥੧੬੭॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਬਕਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹਨਯੋ ਕੰਸ ਸੁਨਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰਉਨ ॥ ਕਰਿ ਇਕਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਕਹਯੋ ਤਹਾ ਭੇਜੀਏ ਕਉਨ ॥੧੬੮॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਬੈਠ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰਨਿ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਕੋ ਕਹੁ ਜਾਵੈ ॥ ਮਾਰਗ ਰੋਕ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਮੁਖ ਬਾਵੈ ॥ ਆਇ ਪਰੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬਹੀ ਤਬਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਸਨੈ ਚਬ ਜਾਵੈ ॥ ਆਇ ਹੈ ਖਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਕਿ ਨਾਤਰ ਆਪਨੋ ਜੀਉ ਗਵਾਵੈ ॥੧੬੯॥ ਅਥ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਆਗਮਨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹਯੋ ਅਘ ਕੰਸਿ ਗਯੋ ਤਹ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾ ਧਰ ਆਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਹਨਯੋ ਭਗਨੀ ਸੁਨਿਕੈ ਬਧ ਕੈ ਮਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਰਹਯੋ ਤਿਨ ਕੈ ਮਗ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਮਹਾਂ ਮੁਖ ਬਾਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਤਾਹਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਖੇਲ ਕਹਾ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੭੦॥ ਸਭ ਗੋਪਨ ਬਾਚ ਆਪਿਸ ਮੈ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਗਿਰ ਮੱਧਿ ਗੁਫਾ ਇਹ ਕੋਊ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਹੈ ਅੰਧਿਆਰੋ ॥ ਬਾਲਕ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਰਾਛਸ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਪੰਨਗ ਭਾਰੋ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਹਿ ਕਹੈ ਇਕ ਬਿਓਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਧਾਰੋ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਚਲੋ ਭਉ ਨ ਕਛੂ ਸੁ ਬਚਾਵ ਕਰੈ ਘਨਿਸ੍ਯਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥੧੭੧॥ ਹੇਰ ਹਰੈ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਧਸੇ ਮੁਖ ਨਾ ਉਨ ਰਾਛਸ ਮੀਚ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਆਵੈ ਜਬੈ ਮਮ ਮੀਟ ਹੋ ਬਿਓਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗਏ ਤਬ ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਦੇਵਨ ਤੋ ਹਹਕਾਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੀਵਨ ਮੂਰ ਹੁਤੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਸੋਊ ਅਘਾਸੁਰ ਚਾਬ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੭੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਹਿ ਬਢਾਇ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖ ਰੋਕ ਲਯੋ ਉਹ ਰਾਛਸ ਹੀ ਕੋ ॥ ਰੋਕ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲ ਸਾਸਿ ਬਢਯੋ ਤਬ ਹੀ ਉਹ ਜੀ ਕੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਬਿਨ ਭ੍ਰਾਤ ਬਕੀ ਕੋ ॥ ਗੂਦ ਪਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮ ਜਿਉ ਸਵਦਾਗਰ ਕੋ ਟੁਟ ਗਯੋ ਮਟ ਘੀ ਕੋ ॥੧੭੩॥ ਰਾਹ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨਿਕਸੇ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰ ਸਭੇ ਨਿਕਸੇ ਤਿਹ ਨਾਰੇ ॥ ਦੇਵ ਤਬੈ ਹਰਖੇ ਮਨ ਮੈ ਪਿਖ ਕਾਨ ਬਚਯੋ ਹਰਿ ਪੰਨਗ ਭਾਰੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਬੈ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਸਭੋ ਮੁਖ ਬੇਦ ਉਚਾਰੇ ॥ ਆਨੰਦ ਸ੍ਯਾਮ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨਗ ਰੱਛਕ ਜੀਤ ਚਲੇ ਘਰ ਭਾਰੇ ॥੧੭੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਢਯੋ ਸਿਰਿ ਕੇ ਮਗ ਹ੍ਵੈ ਨ ਕਢਯੋ ਮੁਖ ਕੇ ਮਗ ਜੋਰ ਅੜੀ ਕੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰਯੋ ਇਮ ਠਾਢਿ ਭਯੋ ਪਹਰੇ ਪਟ ਜਿਉ ਮੁਨਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਮੜੀ ਕੇ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਇਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਫੁਨ ਅਉ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬੜੀ ਕੇ ॥ ਢੋਅਤਿ ਈਟ ਗੁਆਰ ਸਨੈ ਹਰਿ ਦਉਰ ਚੜੇ ਜਨ ਸੀਸ ਗੜੀ ਕੇ ॥੧੭੫॥

ਇਤਿ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

ਅਥ ਬਛਰੇ ਗ੍ਵਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੁਰੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਮਾਰ ਗਏ ਜਮਨਾ ਤਟ ਜਾਇ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਅੰਨ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਵਾਰ ਪਰਯੋ ਮੁਰਲੀ ਕਟ ਖੋਸ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਛਮਕਾ ਬਰਖੈ ਛਟਕਾ ਕਰ ਬਾਮ ਹੂੰ ਸੋ ਸਭ ਹੂੰ ਵਹ ਖਾਯੋ ॥ ਮੀਠ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਰ ਕੈ ਗਤਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੭੬॥ ਕੋਊ ਡਰੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖਿ ਗ੍ਰਾਸ ਠਗਾਇ ਕੋਊ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਡਾਰੇ ॥ ਹੋਇ ਗਏ ਤਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾਮਕ ਖੇਲ ਕਰੋ ਸੰਗਿ ਕਾਨਰ ਕਾਰੇ ॥ ਤਾ ਛਿਨ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਕਠੇ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁ ਕੁਟੀ ਮਧਿ ਡਾਰੇ ॥ ਢੂੰਢਿ ਫਿਰੈ ਨ ਲਹੈ ਸੁ ਕਰੈ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗ੍ਵਾਰ ਨਏ ਕਰਤਾਰੇ ॥੧੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਹਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹੈ ਤਬ ਹਰਿ ਜੀ ਤਤਕਾਲ ॥ ਕਿਧੋ ਬਨਾਏ ਛਿਨਕ ਮੈ ਬਛਰੇ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਲ ॥੧੭੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੂਪ ਉਹੀ ਪਟ ਕੇ ਰੰਗ ਹੈ ਵਹ ਰੰਗ ਵਹੈ ਸਬ ਹੀ ਬਛਰਾ ਕੋ ॥ ਸਾਂਝਿ ਪਰੀ ਸੁ ਗਏ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋਇ ਲਖੈ ਇਤਨੋ ਬਲ ਕਾ ਕੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁ ਲਖੇ ਨ ਲਖੇ ਇਕ ਆਦ ਕੋ ਨਾਮ ਮਨੀਮਨ ਜਾ ਕੋ ॥ ਬਾਤ ਇਹੀ ਸਮਝੀ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਹੈ ਅਬ ਖੇਲ ਸਮਾਪਤਿ ਵਾਂ ਕੋ ॥੧੭੯॥ ਚੂਮ ਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਇ ਉਠੇ ਮੁਰਲੀ ਤੋ ॥ ਬਾਲ ਲਖੇ ਅਪਨੇ ਨ ਕਿਨੀ ਜਨ ਗੋ ਦਵਰੀ ਤਿਹ ਸੋ ਹਿਤ ਕੀਜੋ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹਿ ਹੋਤ ਇਤੈ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਿਮ ਬੀਤੋ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਨੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੇਹ ਬੁਲਾਇ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੋ ॥੧੮੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠ ਕੈ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰ ਬੱਛੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਫਿਰਾਵਤ ਹੈ ਛਟਕਾ ਗਹਿ ਗ੍ਵਾਰ ਸਭੈ ਕਰ ਹੱਛੇ ॥ ਖੇਲਤ ਖੇਲਤ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਸੁ ਆਪਹੀ ਤੇ ਗਿਰ ਕੋ ਉਠ ਗੱਛੇ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਖੇਦ ਗਹੈ ਹਮ ਕੋਊ ਕਹੈਂ ਇਹ ਨਾਹਨਿ ਨੱਛੇ ॥੧੮੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਸਨੇ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਪੈ ਸਭ ਗਾਈ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਗਿਰ ਕੇ ਸਿਰਤੇ ਮਨ ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਈ ॥ ਗੋਪ ਗਏ ਤਿਨ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਜਬ ਜਾਤ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਨੈਨਨ ਮਾਈ ॥ ਰੋਹ ਭਰੇ ਸੁ ਖਰੇ ਨ ਟਰੇ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਕਹੁ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥੧੮੨॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਿਉ ਸੁਤ ਗਊਅਨ ਲਿਆਇ ਇਹਾਂ ਇਹ ਤੈ ਹਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਦਧ ਖੋਯੋ ॥ ਚੂਘ ਗਏ ਬਛਰਾ ਇਨ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਹੋਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਫਰੇਬ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਮਨ ਮੋਹ ਮਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਜੁ ਕਰੋਯੋ ॥ ਬਾਰ ਭਯੋ ਤਤ ਕ੍ਰੋਧ

ਮਨੋ ਤਿਹ ਮੈ ਜਲ ਸੀਤਲ ਮੋਹ ਸਮੋਯੋ ॥੧੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੋਹਿ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਨਹਿ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਅਪਨੋ ਸੁਤ ਕੋਊ ॥ ਗਊਅ ਨਿ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਬਛਰੇ ਇਤਨੋ ਮਨ ਮੋਹ ਕਰੈ ਤਬ ਸੋਊ ॥ ਪੈ ਗਰੂਏ ਗ੍ਰਿਹ ਗੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਨ ਚਉਕ ਹਲੀ ਇਹਿ ਬਾਤ ਲਖੋਊ ॥ ਦੇਵ ਡਰੀ ਮਮਤਾ ਇਨ ਪੈ ਕਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਹੋਊ ॥੧੯੪॥ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਦਿਨ ਕਉਨੈ ॥ ਦੇਖਨ ਕਉਤਕ ਕੌ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੀਘ੍ਰ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਗਉਨੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਵਹੈ ਬਛੁਰੇ ਸੰਗਿ ਹੈ ਵਹ ਚਕ੍ਰਤ ਜਾਇ ਗਇਓ ਹੁਇ ਤਉਨੈ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਡਰ ਕੈ ਪਰ ਪਾਇਨ ਆਇ ਕੈਂ ਆਨੰਦ ਦੁੰਦਭ ਛਉਨੈ ॥੧੯੫॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਅੱਚੁਤ ਹੇ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਚੂਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥ ਕਾਨ ਕਹੀ ਇਹ ਬਾਤ ਛਿਮੀ ਹਮ ਨਾ ਬਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਾਡਿ ਕੈ ਪੀਜੈ ॥ ਲਿਆਉ ਕਹਯੋ ਨ ਲਿਆਇਹੋ ਜਾਹ ਸਿਤਾਬ ਅਈਯੋ ਨਹੀ ਢੀਲ ਕਰੀਜੈ ॥੧੯੬॥ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤਬਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਚਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਮਿਲੇ ਜਬਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਤਬੈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਲੋਪ ਭਯੋ ਸੰਗਿ ਕੇ ਬਛਰੇ ਤਬ ਭੇਦ ਕਿਨੀ ਲਖ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਲ ਬੁਝੀ ਨ ਕਿਨੀ ਉਠਿ ਬੋਲਿ ਸੁ ਲਿਆਉ ਵਹੈ ਹਮ ਜੋ ਮਿਲਿ ਖਾਯੋ ॥੧੯੭॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਅੰਨਿ ਅਚਯੋ ਸਭ ਨੋ ਜੁ ਪੁਰਾਨੋ ॥ ਕਾਨ ਕਹੀ ਹਮ ਨਾਗ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਖੇਲ ਕਿਨੀ ਨਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਗਰੜਾਧੁਜ ਕੋ ਕਰ ਰੱਛਕ ਮਾਨੋ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਜੀਅ ਕੋ ਇਹ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨੋ ॥੧੯੮॥

ਇਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਛਰੇ ਆਨ ਪਾਇ ਪਰਾ ॥

ਅਥ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰਹ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਤੁ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨ ਚਰਾਵਨ ਗਾਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਯੋ ਇਹ ਕੋ ਕਹ ਕੈ ਇਹ ਤਾਹ ਸਰਾਹਤ ਦਾਈ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਸਨੈ ਬਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਬਧ ਕੇ ਹਿਤ ਕੋ ਜਨੁ ਬਾਲ ਚਮੂੰ ਭਗਵਾਨ ਬਨਾਈ ॥੧੯੯॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕਮਲ ਸੋ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗ ਤਾਕੇ ਬਾਕੇ ਨੈਨ ਕਟ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਬਾਹੇ ਐਨ ਹੈ ॥ ਕੋਕਲ ਸੋ ਕੰਠ ਕੀਰ ਨਾਸਕਾ ਧਨੁਖੁ ਭਉਹੈ ਬਾਨੀ ਸੁਰ ਸਰ ਜਾਹਿ ਲਾਗੈ ਨਹਿ ਚੈਨ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰੀਅਨਿ ਕੋ ਮੋਹਤਿ ਫਿਰਤਿ ਗ੍ਰਾਮ ਆਸ

ਪਾਸ ਬਿਰਹਨ ਕੇ ਦਾਹਬੇ ਕੋ ਜੈਸੇ ਪਤਰੈਨ ਹੈ ॥ ਪੁਨ ਮੰਦਿਮਤਿ ਲੋਕ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਨ ਭੇਦ ਯਾਕੋ ਏਤੇ ਪਰ ਕਹੈ ਚਰਵਾਰੋ ਸਯਾਮ ਧੇਨ ਹੈ ॥੧੯੦॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਯਾਮੈ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ ਬਨੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਰਾਤਿ ਦਿਨਾ ਬਸਤੋ ਸੁ ਹਿਯਾ ਮੈ ॥ ਬਾਤ ਨਹੀ ਅਰਿ ਪੈ ਇਹ ਕੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਲਖਯੋ ਹਮ ਜਾਨ ਜੀਯਾ ਮੈ ॥ ਕੈ ਡਰਪੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੋ ਛਪ ਮੈਨ ਰਹਯੋ ਅਬ ਲਉ ਤਨ ਯਾ ਮੈ ॥੧੯੧॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਹਲੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਕਹੀ ਸਭ ਤੀਰ ਸੁਨੋ ਇਹ ਭੱਈਯਾ ॥ ਰੂਪ ਧਰੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਇਹੈ ਗਤਿ ਕੀ ਸੁਰ ਗੱਈਯਾ ॥ ਨਾ ਹਮਰੋ ਅਬ ਕੋ ਇਹ ਰੂਪ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖ ਪੱਈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਕਹਯੋ ਹਮ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜੋਊ ਹੋਇ ਭਲੋ ਮਨ ਕੋ ਪਰਚੱਈਯਾ ॥੧੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਲ ਭਲੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸੇਤ ਸਰੋਵਰ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਮੈ ਸਰਮਾ ਸਸਿ ਸੀ ਦਮਕਾਈ ॥ ਮੱਧ ਬਰੇਤਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਲੋਚਨ ਸਉ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਆਈ ॥੧੯੩॥ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਨ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਬਨੇ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਡੇ ਸਰ ਗਾਢੇ ॥ ਗ੍ਵਾਲ ਹਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਰਾਜਤ ਦੇਖ ਦੁਖੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਕਾਢੇ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖ ਧਰਾ ਹਰਖੀ ਤਿਹ ਤੇ ਤਰ ਰੋਮ ਭਏ ਤਨ ਠਾਢੇ ॥੧੯੪॥ ਕਾਨ੍ ਤਰੇ ਤਰੁ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਤਨ ਕੋ ਕਰ ਐਂਡਾ ॥ ਮੋਹ ਰਹੀ ਜਮਨਾ ਖਗ ਅਉ ਹਰਿਜੱਛ ਸਭੈ ਅਰਨਾ ਅਰੁ ਗੈਂਡਾ ॥ ਪੰਡਿਤ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨ ਕੈ ਅਰੁ ਮੋਹਿ ਗਏ ਸੁਨ ਕੈ ਜਨ ਜੈਂਡਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਇਹ ਨਾਹਨ ਰਾਗਨ ਪੈਂਡਾ ॥੧੯੫॥ ਆਨਨ ਦੇਖ ਧਰਾ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿਹੀ ਲਲਚਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਯੋ ਇਹ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਤਮਾ ਅਤ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਨੀ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਜੋ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਰੰਗਨ ਕੇ ਪਟ ਲੈ ਤਨ ਪੈ ਜੁ ਮਨੋ ਇਹ ਕੀ ਹੁਇਬੇ ਪਟਰਾਨੀ ॥੧੯੬॥ ਗੋਪ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਇਕ ਤਾਲ ਬਡੋ ਤਿਹ ਪੈ ਫਲ ਹੱਛੇ ॥ ਲਾਇਕ ਹੈਂ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਕੀ ਕਰੂਆ ਜਹ ਦਾਖ ਦਸੋ ਦਿਸ ਗੁੱਛੇ ॥ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੋ ਹਨਿ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਨ ਰੱਛੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਮਨੋ ਮਧ ਰੇਂਦ ਪ੍ਰਭਾਤ ਤਿਨੈ ਉਠ ਪ੍ਰਾਤ

ਸਮੈ ਵਹ ਭੱਛੇ ॥੧੯੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਇ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਹ ਤਾਲ ਵਹੈ ਅਰੁ ਹੈ ਫਲ ਨੀਕੇ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਤੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਹਿ ਹੈ ਫੁਨਿ ਫੀਕੇ ॥ ਮਾਰ ਹੈ ਦੈਤ ਤਹਾ ਚਲ ਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾਹਿ ਸਭੈ ਦੁਖ ਜੀ ਕੇ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਚਲੈ ਤਹ ਕੋ ਮਿਲ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਸਭੈ ਮੁਰਲੀ ਕੇ ॥੧੯੮॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਤਹਾ ਹਰਿ ਜੀ ਜੁ ਗਏ ਮਿਲ ਕੈ ਤਟ ਪੈ ਸਰ ਭਾਰੇ ॥ ਕੈ ਬਲ ਤੋ ਮੁਸਲੀ ਤਨ ਕੋ ਤਰੁ ਤੇ ਫਰ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਧਰ ਡਾਰੇ ॥ ਧੇਨਕ ਕ੍ਰੂਧ ਮਹਾ ਕਰਕੈ ਦੋਊ ਪਾਇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਤਿਹ ਸਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗੋਡਨ ਤੇ ਗਹਿ ਫੈਕ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜਿਉ ਸਿਰ ਤੇ ਗਹਿ ਕੂਕਰ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਜਾਨ ਹਤਯੋ ਇਨ ਊਪਰਿ ਆਈ ॥ ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪੁ ਧਰਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਖੁਰ ਸੋ ਧਰ ਧੂਰ ਉਚਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਬਲਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਚਤੁਰੰਗ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬੀਚ ਬਗਾਈ ॥ ਲੈ ਕਿਰਸਾਨ ਮਨੋ ਤੰਗੁਲੀ ਖਲ ਦਾਨਨ ਜਯੋਂ ਨਭਿ ਬੀਚਿ ਉਡਾਈ ॥੨੦੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਵਤਾਰੇ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਹਨਯੋ ਚਤਰੰਗ ਚਮੂੰ ਸੁਨ ਦੇਵ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ ॥ ਭੱਛ ਸਭੈ ਫਲ ਗ੍ਵਾਰ ਚਲੈ ਗ੍ਰਹ ਧੂਰ ਪਰੀ ਮੁਖ ਪੈ ਛਬ ਛਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਣਾਈ ॥ ਧਾਵਤ ਘੋਰਨ ਕੀ ਪਗ ਕੀ ਰਜ ਛਾਇ ਲਏ ਰਵ ਸੀ ਛਬ ਪਾਈ ॥੨੦੧॥ ਸੈਨ ਸਨੈ ਹਨਿ ਦੈਤ ਗਯੋ ਗ੍ਰਹ ਗੋਪ ਗਏ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਆਈ ॥ ਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਰੈਂ ਬਹੁ ਭਾਤ ਬਡਾਈ ॥ ਚਾਵਰ ਦੂਧ ਕਰਯੋ ਖਇਬੇ ਕਹੁ ਖਾਇ ਬਹੂ ਤਿਹ ਦੇਹ ਬਧਾਈ ॥ ਹੋਇ ਬਡੀ ਤੁਮਰੀ ਚੁਟੀਆ ਇਹ ਤੇ ਫੁਨ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਚਾਈ ॥੨੦੨॥ ਭੋਜਨ ਕੈ ਟਿਕਗੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਕਾ ਪਰ ਅਉਰ ਕਰੈ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥ ਰਾਜ ਗਯੋ ਤਰਨੋ ਮਗ ਰੈਨ ਲਹਿਯੋ ਸੁ ਲਗਿਯੋ ਵਹ ਪੀਅਨ ਪਾਨੀ ॥ ਰਾਤ ਪਰੀ ਤਬਹੀ ਭਰ ਭੈ ਤਿਨ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੀ ਅਪਨੇ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਿਯੋ ਤਿਨ ਤਉ ਹਰਿ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲਿਯੋ ਅਪਨੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥੨੦੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੋਇ ਗਏ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਫਿਰ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬਨ ਗੇ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਮੱਧਿ ਭਏ ਰਵਿ ਕੇ ਜਮਨਾ ਤਟ ਧਾਇ ਗਏ ਜਿਹ ਥੋ ਸਰ ਭਾਰੀ ॥ ਗੋ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸਭੈ ਗਿਰਗੇ ਸਭ ਪ੍ਰਾਨ ਡਸੈ ਜਬ ਕਾਰੀ ॥ ਧਾਇ ਕਹਯੋ ਮੁਸਲੀ ਪ੍ਰਭ ਪੈ

ਸਭ ਸੈਨ ਸਖਾ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਮਾਰੀ ॥੨੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤਵੀ ਤਿਨੈ ਜੀਵ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਗਊ ਸਭੈ ਅਰੁ ਸੁਤ ਤਿਨੈ ਅਉ ਫੁਨਿ ਸਭੈ ਗੁਪਾਲ ॥੨੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਠ ਪਾਇਨ ਲਾਗੈ ਤਬੈ ਕਰਹਿ ਬਡਾਈ ਸੋਇ ॥ ਜੀਅ ਦਾਨ ਹਮ ਕੋ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਬਡੋ ਨ ਕੋਇ ॥੨੦੬॥ ਅਥ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਾਥਬੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪ ਜਾਨ ਕੈ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਮਨੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਨਾਗ ਸਰ ਮੈ ਬਸੈ ਤਾ ਕੋ ਲੇਊ ਨਿਕਾਰ ॥੨੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਊਚ ਕਦੰਮਹਿ ਕੋ ਤਰੁ ਥੋ ਤਿਹ ਪੈ ਚੜਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੂਦ ਪਰਿਯੋ ॥ ਤਿਨ ਸੰਕ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਫੁਨ ਧੀਰਜ ਗਾਢ ਧਰਯੋ ਨ ਟਰਿਯੋ ॥ ਮਨਖੋ ਸਤ ਲੋ ਜਲ ਉਚ ਭਯੋ ਨਿਕਸਯੋ ਤਬ ਨਾਗ ਬਡੋ ਨ ਡਰਿਯੋ ॥ ਪਟ ਪੀਤ ਧਰੇ ਤਨ ਪੈ ਨਰ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਬਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਜੁੱਧ ਕਰਿਯੋ ॥੨੦੮॥ ਬਾਂਧ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਸੋ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਿਧੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਕਾਟੇ ॥ ਢੀਲੋ ਰਹਿਯੋ ਹੁਇ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਿਖ ਯਾਰਨ ਕੇ ਹੀਯਰੇ ਫੁਨ ਫਾਟੇ ॥ ਰੋਵਤ ਆਵਤ ਹੈ ਪਤਨੀ ਬ੍ਰਿਜ ਠੋਕਤ ਮੂੰਡ ਉਖਾਰਤ ਝਾਟੇ ॥ ਆਇ ਹੈ ਮਾਰ ਉਸੈ ਨਹੀ ਰੋਵਹੁ ਨੰਦ ਇਹੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਨ ਡਾਟੇ ॥੨੦੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਲਪੇਟ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਫੂਕਤ ਹੈ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ਜਿਉ ਧਨਪਾਤ੍ਰ ਗਏ ਧਨ ਤੇ ਅਤਿ ਝੂਰਤ ਲੇਤ ਉਸਾਸਨ ਤੈਸੇ ॥ ਬੋਲਤ ਜਿਉ ਧਮੀਆ ਹਰਿ ਮੈ ਸੁਰ ਕੇ ਮਧਿ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਵਹ ਐਸੇ ॥ ਭੂਭਰ ਬੀਚ ਪਰੇ ਜਲ ਜਿਉ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਮਹਾ ਧੁਨ ਜੈਸੇ ॥੨੧੦॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਹੋਇ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਮਾਰ ਲਏ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਨਾਗੈ ॥ ਦੱਛਨ ਤੀਅ ਭੁਜਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਹ ਮਤਿ ਲਗੈ ਦੁਖ ਅਉ ਸੁਖ ਭਾਗੈ ॥ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕਉਤਕ ਦੇਖ ਲਯੋ ਇਹ ਆਗੈ ॥ ਸਯਾਮਹਿ ਸਯਾਮ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕਾਟਤ ਜਿਉ ਰੁਚ ਕੈ ਨਰ ਖਾਵਤ ਸਾਗੈ ॥੨੧੧॥ ਰੋਵਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਜਸੁਧਾ ਚੁਪ ਤਾਹਿ ਕਰਾਵਤ ਪੈ ਜੁ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਦੈਤ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉਰ ਬਕੀ ਬ ਬਕਾਸੁਰ ਹਨੇ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਆਇ ਹੈ ਮਾਰ ਅਬੈ ਇਹ ਸਾਂਪਹਿ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਇਹ ਭਾਂਤ ਹਲੀ ਹੈ ॥ ਤੋਰ ਡਰੈ ਸਭਹੀ ਇਹ ਕੇ ਫਨਿ ਪੈ ਕਰਨਾਨਿਧ ਜੋਰ ਛਲੀ ਹੈ ॥੨੧੨॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨ ਦੁਖੀ ਅਪਨਯੋ ਜਨ ਕੌ ਅਪਨੋ ਤਨ ਤਾ ਤੇ ਛਡਾਇ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਬਕਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਸਉ ਫਨ ਕੋ ਸੁ ਫਲਾਇ ਉਚਾਇ ਕੈ

ਸਾਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਕੇ ਧਾਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਕੂਦ ਕੈ ਕਾਨ੍ ਬਚਾਇ ਕੈ ਦਾਵਹਿ ਊਪਰਿ ਮਾਥ ਜੁ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੧੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੂਦਤ ਹੈ ਚੜਿ ਕੈ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਸ੍ਰੋਉਨ ਸੰਬੂਹ ਚਲੈ ਸਿਰ ਤਾ ਤੇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲਗੇ ਛੁਟਨੇ ਜਬ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈਨ ਗਈ ਉਡ ਕੈ ਮੁਖਰਾ ਤੇ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਬਲਿ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰ ਤੀਰ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਬਹੁ ਭਾਂਤੇ ॥ ਜਾਤ ਬਡੋ ਸਹ ਤੀਰ ਬਹ੍ਯੋ ਰਸਰੇ ਬੰਧ ਖੈਂਚਤ ਹੈ ਚਹੂੰ ਘਾ ਤੇ ॥੨੧੪॥ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਅੰਜਲ ਜੋਰ ਕੈ ਯੌ ਘਿਘਿਯਾਵੈ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਪੈ ਬਰਦਾਨ ਇਹੈ ਹਮ ਪਾਵੈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇਤ ਵਹੈ ਹਮ ਲਿਆਵਤੇ ਬਿਖ ਦਈ ਵਹ ਹੀ ਹਮ ਲਿਆਵੈ ॥ ਦੋਸ ਨਹੀ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕਛੁ ਬਾਤ ਕਹੈ ਅਰੁ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥੨੧੫॥ ਤ੍ਰਾਸ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕੇ ਰਿਪ ਕੋ ਕਰ ਭਾਗਿ ਸਰਾ ਮਧਿ ਆਇ ਛਪੇ ਥੇ ॥ ਗਰਬੁ ਬਡੋ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਮੈ ਅਬ ਜਾਨ ਹਮੈ ਹਰਿ ਨਾਹਿ ਜਪੇ ਥੇ ॥ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰਨਾਨਿਧ ਤੈ ਦਸ ਰਾਵਨ ਸੀਸ ਕਪੇ ਥੇ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਜਨੀ ਨ ਕਛੂ ਪਰਵਾਰ ਸਨੈ ਹਮ ਇਉ ਹੀ ਖਪੇ ਥੇ ॥੨੧੬॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ਕਾਲੀ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠ੍ਯੋ ਤਬ ਯੌ ਹਰਿ ਜੀ ਅਬ ਛਾਡਤ ਹਉ ਤੁਮ ਦੱਛਨ ਜੱਈਯੋ ॥ ਰੰਚਕ ਨਾ ਬਸੀਯੋ ਸਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਲੈ ਸੰਗ ਬਾਟਹਿ ਪੱਈਯੋ ॥ ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਐਸੀ ਕਰੋ ਤੁਮਹੂ ਤਿਰੀਆ ਲਈਯੋ ਅਰ ਨਾਮੁ ਸੁ ਲੱਈਯੋ ॥ ਛੋਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਨਾਗ ਬਡੋ ਥਕ ਜਾਇ ਕੇ ਮੱਧ ਬਰੇਤਨ ਪੱਈਯੋ ॥੨੧੭॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇਰ ਬਡੋ ਹਰਿ ਭੇਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਉਠ ਭਾਗਾ ॥ ਬਾਰੂ ਕੇ ਮੱਧਿ ਗਯੋ ਪਰ ਕੈ ਜਨ ਸੋਇ ਰਹ੍ਯੋ ਸੁਖ ਕੈ ਨਿਸ ਜਾਗਾ ॥ ਗਰਬ ਗਯੋ ਗਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਨ ਕੈ ਹਰ ਕੇ ਰਸ ਸੋ ਅਨਰਾਗਾ ॥ ਲੇਟ ਰਹ੍ਯੋ ਕਰ ਕੈ ਉਪਮਾ ਇਹ ਡਾਰ ਚਲੇ ਕਿਰਸਾਨ ਸੁਹਾਗਾ ॥੨੧੮॥ ਸੁੱਧ ਭਈ ਜਬਹੀ ਉਹ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਪਉਢ ਰਹ੍ਯੋ ਥਕ ਕੈ ਸੁਨ ਮੋ ਪਤਿ ਪਾਇ ਲਗ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥ ਦੀ ਧਰ ਮੋ ਰਸੁ ਨੈਕ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗ੍ਯੋ ॥ ਦੇਖ ਲਤਾ ਤੁਮ ਕਉ ਨ ਬਧੈ ਮਮ ਬਾਹਨਿ ਮੋ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗ੍ਯੋ ॥੨੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਿਕਾਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਦਾਨ ਦੀਬੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਨਾਗਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਕੈ ਗਰੜਧ੍ਵੱਜ ਆਇ ਮਿਲਿਯੋ ਅਪਨੇ ਪਰਵਾਰੈ ॥ ਧਾਇ ਮਿਲਯੋ ਗਰੇ ਤਾਹਿ ਹਲੀ ਅਰੁ ਮਾਤ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਦੁਖ ਨਿਵਾਰੈ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਧਰੇ ਹਰਿ ਧੇਨ ਹਜਾਰ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਵਾਰੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਬਹੁ ਪੁੰਨ ਕੈ ਬਾਮਨ ਕੋ ਦੈ ਡਾਰੈ ॥੨੨੦॥ ਲਾਲ ਮਨੀ ਅਰੁ ਨਾਗ ਬਡੇ ਨਗ ਦੇਤ ਜਵਾਹਰ ਤੀਛਨ ਘੋਰੇ ॥ ਪੁਹਕਰ ਅਉ ਬਿਰਜੇ ਚੁਨ ਕੇ ਜਰਬਾਫ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈ ਦਿਜ ਜੋਰੇ ॥ ਮੋਤਨ ਹਾਰ ਹੀਰੇ ਅਰੁ ਮਾਨਕ ਦੇਵਤ ਹੈ ਭਰ ਪਾਨਨ ਬੋਰੇ ॥ ਕੰਚਨ ਰੋਕਨ ਕੇ ਗਹਨੇ ਗੜਿ ਦੇਤ ਕਹੈ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਮੋਰੇ ॥੨੨੧॥ ਅਥ ਦਵਾਨਲ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਰੈਨ ਪਰੇ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਸੋਏ ॥ ਆਗ ਲਗੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਮਧਿ ਜਾਗ ਤਬੈ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰ ਰੋਏ ॥ ਰੱਛ ਕਰੈ ਹਮਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰ ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਹੋਏ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਮੀਚ ਲਯੋ ਇਤਨੈ ਸੁ ਤਊ ਦੁਖ ਖੋਏ ॥੨੨੨॥ ਮੀਚ ਲਏ ਦ੍ਰਿਗ ਜਉ ਸਭਹੀ ਨਰ ਪਾਨ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਹਰਿ ਦੌਂ ਤਉ ॥ ਦੋਖ ਮਿਟਾਇ ਦਯੋ ਪੁਰ ਕੋ ਸਭਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਹਨ ਦਯੋ ਭਉ ॥ ਚਿੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਿਨ ਕੋ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਦੂਰ ਕਰੈ ਖਉ ॥ ਦੂਰ ਕਰੀ ਤਪਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਨੁ ਡਾਰ ਦਯੋ ਜਲ ਕੋ ਛਲਕੈ ਰਉ ॥੨੨੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਆਖੈ ਮਿਟਵਾਇ ਮਹਾ ਬਪੁ ਕੋ ਬਢਾਇ ਅਤ ਸੁਖ ਮਨ ਪਾਇ ਆਗਿ ਖਾਇ ਗਯੋ ਸਾਵਰਾ ॥ ਲੋਕਨ ਕੀ ਰੱਛਨ ਕੇ ਕਾਜ ਕਰਨਾ ਕੇ ਨਿਧਿ ਮਹਾਂ ਛਲ ਕਰਿ ਕੈ ਬਚਾਇ ਲਯੋ ਗਾਵਰਾ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਿਨ ਕਾਮ ਕਰਯੋ ਦੁਖੁਕਰਿ ਤਾਕੋ ਫੁਨ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਦਸੋ ਦਿਸ ਨਾਵਰਾ ॥ ਦਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ਸਾਥ ਦਾਤਨ ਚਬਾਇ ਸੋ ਤੋ ਗਯੋ ਹੈ ਪਚਾਇ ਜੈਸੇ ਖੇਲੇ ਸਾਂਗ ਬਾਵਰਾ ॥੨੨੪॥

ਇਤਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦਵਾਨਲ ਤੇ ਬਚੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਗੋਪਨ ਸੋ ਹੋਲੀ ਖੇਲਬੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਘ ਬਿਤੀਤਿ ਭਏ ਰੁਤ ਫਾਗੁਨ ਆਇ ਗਈ ਸਭ ਖੇਲਤ ਹੋਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਭਰੂਆ ਮਿਲਿ ਜੋਰੀ ॥ ਡਾਰਤ ਹੈ ਅਲਤਾ ਬਨਿਤਾ ਛਟਕਾ ਸੰਗ ਮਾਰਤ ਬੈਸ ਨ ਥੋਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਸਯਾਮ ਧਮਾਰ ਅਨੂਪ ਮਹਾ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸਾਂਵਲ ਗੋਰੀ ॥੨੨੫॥ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਭਏ ਰੁਤ ਗ੍ਰੀਖਮ

ਆਇ ਗਈ ਹਰਿ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਵਹੁ ਮਿਕ ਦੂਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਧਨਠੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਦੈਤ ਪ੍ਰਲੰਬ ਬਡੋ ਕਪਟੀ ਤਬ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਨ ਜਨਾਯੋ ॥ ਕੰਧ ਚੜਾਇ ਹਲੀ ਕੋ ਉਡਯੋ ਤਿਨ ਮੂਕਨ ਸੋ ਧਰ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੨੬॥ ਕੇਸਵ ਰਾਮ ਭਏ ਧਨਠੀ ਮਿਕ ਬਾਲਕ ਏ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਧਿਆਰੇ ॥ ਦੈਤ ਮਿਕਯੋ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਿ ਜਿਤਯੋ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਆਵ ਚੜੋ ਨ ਚੜਿਓ ਸੁ ਕਹਯੋ ਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਬਪੁ ਕੋ ਪਗ ਧਾਰੇ ॥ ਮਾਰ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਬੀਰ ਬਡੋ ਉਨ ਮੂਕਨ ਮਾਰੇ ॥੨੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪ੍ਰਲੰਬ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

ਅਥ ਲੁਕਮੀਚਨ ਖੇਲ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

ਮਾਰ ਪ੍ਰਲੰਬ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਜਬ ਯਾਦ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਗਾਈ ॥ ਚੂਮਨ ਲਾਗ ਤਬੈ ਬਛਰਾ ਮੁਖ ਧੇਨ ਵਹੈ ਉਨ ਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਤਬੈ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਤਉ ਲੁਕਮੀਚਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਭਾਈ ॥੨੨੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਬੈਠਿ ਕਰਿ ਗ੍ਵਾਰ ਆਂਖੇ ਮੀਚੈ ਏਕ ਗ੍ਵਾਰ ਹੂੰ ਕੀ ਛੋਰ ਦੇਤ ਤਾ ਕੋ ਸੋ ਤੋ ਅਉਰੋ ਗਹੈ ਧਾਇਕੈ ॥ ਆਂਖੇ ਮੂੰਦਤ ਹੈ ਤਬ ਓਹੀ ਗੋਪ ਹੂ ਕੀ ਫੇਰਿ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਕੌ ਜੋ ਛੁਐ ਕਰ ਸਾਥ ਜਾਇਕੈ ॥ ਤਹ ਤੋ ਛਲ ਬਲ ਕੈ ਪਲਾਵੈ ਹਾਥ ਆਵੈ ਨਹੀ ਤਉ ਮਿਟਾਵੈ ਆਖੈ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਸੋ ਤੋ ਆਇਕੈ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਾਕੀ ਮਹਿਮਾ ਨ ਲਖੀ ਜਾਇ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਖੇਲੈ ਕਾਨ੍ਹ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇਕੈ ॥੨੨੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅੰਤ ਭਏ ਰੁਤ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤ ਪਾਵਸ ਆਇ ਗਈ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਬਨ ਬੀਥਨ ਮੈ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਛਰੇ ਤਿਨਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈ ॥ ਬੈਠ ਤਬੈ ਫਿਰ ਮੱਧ ਗੁਫਾ ਗਿਰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਨੁ ਭਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥੨੩੦॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਅਉ ਗੁਜਰੀ ਲਲਤਾ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਦੀਪਕ ਗਾਵੈ ॥ ਟੋਡੀ ਅਉ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਲਾਪਤ ਗੌਡ ਅਉ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਉ ਪਰਜ ਸੁ ਰਾਗਸਿਰੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੰਗ ਕੋਟਕ ਰਾਗ ਬਜਾਵੈ ॥੨੩੧॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਲਲਤ ਧਨਾਸਰੀ ਬਜਾਵੈ ਸੰਗਿ ਬਾਸੁਰੀ ਕਿਦਾਰਾ ਔਰ ਮਾਲਵਾ ਬਿਹਾਗੜਾ ਅਉ ਗੂਜਰੀ ॥ ਮਾਰੂ ਅਉ ਪਰਜ ਔਰ ਕਾਨੜਾ

ਕਲਿਆਨ ਸੁਭ ਕੁਕਭ ਬਿਲਾਵਲੁ ਸੁਨੈ ਤੇ ਆਵੈ ਮੂਜਰੀ ॥ ਭੈਰਵ ਪਲਾਸੀ ਭੀਮ ਦੀਪਕ ਸੁ ਗਉਰੀ ਨਟ ਠਾਂਢੇ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਇ ਮੈ ਸੁ ਗਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਪੂਜਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਿਆਗਿ ਤਾਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਨੈਨੀ ਫਿਰਤ ਸੁ ਬਨ ਬਨ ਊਜਰੀ ॥੨੩੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੀਤ ਭਈ ਰੁਤ ਕਾਤਕ ਕੀ ਮੁਨ ਦੇਵ ਚੜਯੋ ਜਲ ਹੈ ਗਯੋ ਥੋਰੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਨੀਰੇ ਕੇ ਫੂਲ ਧਰੇ ਅਰੁ ਗਾਵਤ ਬੇਨ ਬਜਾਵਤ ਭੋਰੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕਿਧੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੁ ਕਬਿੱਤੁ ਸੁ ਜੋਰੋ ॥ ਮੈਨ ਉਠਯੋ ਜਗਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੈ ਤਨ ਲੇਤ ਹੈ ਪੇਚ ਮਨੋ ਅਹਿ ਤੋਰੋ ॥੨੩੩॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਪੁੰਨਿ ਕਰਯੋ ਇਨਹੂੰ ਅਤਿ ਮਾਈ ॥ ਜਗਯ ਕਰੈ ਕਿ ਕਰਯੋ ਤਪ ਤੀਰਥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੇ ਇਨ ਕੈ ਸਿਛ ਪਾਈ ॥ ਕੈ ਕਿ ਪੜੀ ਸਿਤਬਾਨਹੁ ਤੇ ਕਿ ਕਿਧੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਆਪ ਬਨਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹਕੀ ਇਹ ਤੇ ਹਰਿ ਓਠਨ ਸਾਥ ਲਗਾਈ ॥੨੩੪॥ ਸੁਤ ਨੰਦ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਗਨੋ ॥ ਤਿਹ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਮੁਨ ਰੀਝਤ ਹੈ ਸੁ ਜਨੋ ਰੁ ਕਨੋ ॥ ਤਨ ਕਾਮ ਭਰੀ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਨ ਜ੍ਵਾਬ ਭਨੋ ॥ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਲਾਬ ਕੋ ਫੂਲ ਭਯੋ ਇਹ ਨਾਲ ਗੁਲਾਬ ਚੁਆਤ ਮਨੋ ॥੨੩੫॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਕੌ ਮ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਪਸਾਰ ਗੇ ਖੱਗ ਪੈ ਪੱਖਾ ॥ ਨੀਰ ਬਹਯੋ ਜਮਨਾ ਉਲਟੋ ਪਿਖ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਰ ਖੋਲ ਰੇ ਚੱਖਾ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਛਰਾ ਮੁਖ ਸੋ ਕਛੁ ਨਾ ਚੁਗੈ ਕੱਖਾ ॥ ਛੋਡਿ ਚਲੀ ਪਤਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤ ਤਾਰਕ ਹ੍ਵੈ ਜਿਮ ਡਾਰਤ ਲੱਖਾ ॥੨੩੬॥ ਕੋਕਿਲ ਕੀਰ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰਿ ਮੈਨ ਰਹਯੋ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮਤਵਾਰੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਆਨਨ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਸਸਿ ਹਾਰੋ ॥ ਅਉ ਇਹ ਕੀ ਮੁਰਲੀ ਜੁ ਬਜੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਰਾਗ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਵਾਰੋ ॥ ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਥਕੈ ਇਹ ਤੇ ਬੰਸਰੀ ਜੁ ਬਜਾਵਤ ਕਾਨਰ ਕਾਰੋ ॥੨੩੭॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਕਟ ਕੇਹਰਿ ਨਾਕ ਕਿਧੋ ਸੁਕ ਸੋ ਤਿਹਕੋ ਹੈ ॥ ਗ੍ਰੀਵ ਕਪੋਤ ਸੀ ਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਧਰਾਪੀਅ ਸੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤ ਜੋ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਅਉ ਪਿਕ ਸੇ ਬਚਨਾਮ੍ਰਿਤ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋਹੈ ॥ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਲਜ ਕੈ ਅਬ ਬੋਲਤ ਮੂਰਤ ਲੈ ਨ ਕਰੇ ਖਗ ਰੋਹੈ ॥੨੩੮॥ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਨ ਲੇਤ ਹੈ ਤਾਬ ਸਹਾਬ ਕੋ ਆਬ ਹ੍ਵੈ ਦੇਖ ਖਿਸਾਨੋ ॥

ਪੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਨਰਗਸ ਕੋ ਗੁਲ ਲੱਜਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਦੇਖਤ ਤਾਨੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕਿਧੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਬਰਤਾ ਗਨ ਕੈ ਕਬਿਤਾ ਇਹ ਠਾਨੋ ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਇਨ ਕੇ ਸਮ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਡੋਲੈ ਲਹੇ ਨਹਿ ਆਨੋ ॥੨੩੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੰਘਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਪੂਜਤ ਚੰਡ ਪਤੇ ਹਰਿ ਕਾਜੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਜਮਨਾ ਮਧ ਨਾਵਤ ਦੇਖ ਤਿਨੈ ਜਲਜੰ ਮੁਖ ਲਾਜੈ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਜੁਰ ਬਾਹਨਿ ਸਯਾਮ ਕਥਾ ਇਹ ਸਾਜੈ ॥ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਬਢਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਲਾਜ ਕੋ ਭਾਜਨ ਭਾਜੈ ॥੨੪੦॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਗੋਪਨ ਉੱਜਲ ਕਾਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਰ ਕੋ ਭਰਤਾ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਬਾਂਛਤ ਹੈ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੌ ਪਿਖਿ ਜੋਤਿ ਕਲਾ ਸਸਿ ਕੀ ਫੁਨਿ ਹਾਰੀ ॥ ਨਾਵਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਜਨੁ ਫੂਲ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥੨੪੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਵਤ ਹੈ ਗੁਪੀਆ ਜਲ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨ ਹਉਲ ਨ ਕੋ ॥ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੌ ਇਕ ਠਉਲਨ ਕੋ ॥ ਮੁਖਿ ਤੇ ਉਚਰੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਭੈ ਇਤਨੋ ਸੁਖ ਨਾ ਹਰਿ ਧਉਲਨ ਕੋ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਿ ਬਨਯੋ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਕਉਲਨ ਕੋ ॥੨੪੨॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਅਪਨੇ ਕਰ ਜੋ ਮਿਟੀਆ ਤਿਹ ਥਾਪ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮੁ ਕਹੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈ ਇਹ ਤੇ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਜੀਅ ਮੈ ਹਮ ਠਾਨੀ ॥ ਹ੍ਵੈ ਹਮਰੋ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖਿ ਸੁੰਦਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸਾਨੀ ॥੨੪੩॥ ਭਾਲ ਲਗਾਵਤ ਕੇਸਰ ਅੱਛਤ ਚੰਦਨ ਲਾਵਤ ਹੈ ਸਿਤ ਕੈ ॥ ਫੁਨ ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਉਡਾਵਤ ਹੈ ਮਖੀਆ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ॥ ਪਟ ਧੂਪ ਪਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੱਛਨਾ ਪਾਨ ਪ੍ਰਦੱਛਨਾ ਦੇਤ ਮਹਾਂ ਚਿਤ ਕੈ ॥ ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ ਉਪਾਵ ਕਰੈ ਮਿਤ ਹੋ ਸੋਊ ਤਾਤ ਕਿਧੋ ਕਿਤ ਕੈ ॥੨੪੪॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋ ॥ ਕਬਿਤ ॥ ਦੈਂਤਨ ਸੰਘਾਰਨੀ ਪਤਿਤ ਲੋਕ ਤਾਰਨੀ ਸੁ ਸੰਕਟ ਨਿਵਾਰਨੀ ਕਿ ਐਸੀ ਤੂੰ ਸਕਤ ਹੈ ॥ ਬੇਦਨ ਉਧਾਰਨੀ ਸੁਰੇਂਦ੍ਰ ਰਾਜ ਕਾਰਨੀ ਪੈ ਗਉਰਜਾ ਕੀ ਜਾਗੈ ਜੋਤਿ ਅਉਰ ਜਾ ਨ ਕਤ ਹੈ ॥ ਧੂਅ ਮੈ ਨ ਧਰਾ ਮੈ ਨ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀ ਮੈ ਪੈ ਕਛੂ ਜੈਸੇ ਤੇਰੇ ਜੋਤਿ ਬੀਚ ਆਨਨ ਛਕਤ ਹੈ ॥ ਦਿਨਸ ਦਿਨੇਸ ਮੈ ਦਿਵਾਨ ਮੈ ਸੁਰੇਸ ਮੈ ਸੁਪਤ ਮੈ ਮਹੇਸ ਜੋਤਿ ਤੇਰੀਐ ਜਗਤਿ ਹੈ ॥੨੪੫॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ਸਭ ਗੋਪੀ

ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬਿਨਤੀ ਹਮਾਰੀ ਇਹ ਚੰਡਕਾ ॥ ਸੁਰ ਤੇ ਉਬਾਰੇ ਕੋਟਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡ ਡਾਰੇ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੀ ਖੰਡਕਾ ॥ ਦੀਜੈ ਮਾਗਯੋ ਦਾਨ ਹੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਹੈ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ਪੂਜੈ ਹਮ ਤੁਮੈ ਨਾਹੀ ਪੂਜੈ ਸੁਤਗੰਡਕਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਤਾਕੋ ਕਹਯੋ ਸੀਘ੍ਰ ਮਾਨ ਦੀਨੋ ਵਹੈ ਬਰਦਾਨ ਫੁਨਿ ਰਾਨਨ ਕੀ ਮੰਡਕਾ ॥੨੪੬॥ ਦੇਵੀ ਜੀ ਬਾਚ ਗੋਪਨ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਭਰਤਾ ਅਬ ਸੋ ਤੁਮਰੋ ਹਰਿ ਦਾਨ ਇਹੈ ਦੁਰਗਾ ਤਿਨ ਦੀਨਾ ॥ ਸੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਬੈ ਉਠ ਕੀਨਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਚੀਨਾ ॥ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਮਨੁ ਕਾਨ੍ਰ ਮੈ ਅਉ ਜੁ ਪੈ ਰਸ ਕਾਨਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭੀਨਾ ॥੨੪੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਭਾਂਤ ਕਰੀ ਬਹੁ ਤਾਹਿ ਬਡਾਈ ॥ ਹੈ ਜਗ ਕੀ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈ ਸਭ ਤੂੰ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਲਾਲ ਭਈ ਤਬਹੀ ਗੁਪੀਆ ਫੁਨਿ ਬਾਤ ਜਬੈ ਮਨ ਬਾਛਤ ਪਾਈ ॥੨੪੮॥ ਲੈ ਬਰਦਾਨ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਡੇਰਨ ਆਈ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲਕੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਸੁ ਦੇਤ ਬਧਾਈ ॥ ਪਾਂਤਨ ਸਾਥ ਖਰੀ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਇ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੋ ਸਰ ਮੱਧਿ ਖਿਰੀ ਕਵੀਆ ਧੁਰ ਤਾਈ ॥੨੪੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਜਮਨਾ ਜਲ ਮੈ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ॥ ਮਿਲਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚਲੀ ਤਿਹ ਜਾ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਭਾਮਨ ਮੈ ਕੁ ਪੀਆ ॥ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਤਿਹ ਜਾ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਫੁਨ ਜਾ ਜੁਪੀਆ ॥ ਸੋਊ ਦੇਖ ਤਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਨਹਿ ਬੋਲਹੁ ਰੀ ਕਰਿ ਹੋ ਚੁਪੀਆ ॥੨੫੦॥ ਅਥ ਚੀਰ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਵਨ ਲਾਗਿ ਜਬੈ ਗੁਪੀਆ ਤਬ ਲੈ ਪਟ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰ੍ਹੋ ਤਰ ਊਪੈ ॥ ਤਉ ਮੁਸਕਿਯਾਨ ਲਗੀ ਮਧ ਆਪਨ ਕੋਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜੂ ਪੈ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋ ਤੁਮ ਸੋ ਠਗ ਨਾਹਿ ਕਿਧੋ ਕੋਊ ਭੂ ਪੈ ॥ ਹਾਥਨ ਸਾਥ ਸੁ ਸਾਰੀ ਹਰੀ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਥ ਹਰੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਰੂਪੈ ॥੨੫੧॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿਖੇ ਤੁਮ ਬਾਤ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਨੰਦ ਕੀ ਓਰ ਪਿਖੋ ਤੁਮਹੂੰ ਦਿਖੋ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਓਰ ਕਿ ਨਾਮ ਹਲੀ ਹੈ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋ ਸੁਨਿ ਮਾਰ ਡਰੈ ਤੁਹਿ ਕੰਸ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਕੋ ਮਰ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਰ

ਡਰੈਂ ਜਿਮ ਕਉਲ ਕਲੀ ਹੈ ॥੨੫੨॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਦਿਜੋਂ ਪਟ ਹਉ ਨਿਕਰਯੋ ਬਿਨ ਤੋਕੋ ॥ ਕਿਉ ਜਲ ਬੀਚ ਰਹੀ ਛਪ ਕੈ ਤਨ ਕਾਹ ਕਟਾਵਤ ਹੋ ਪਹਿ ਜੋਕੋ ॥ ਨਾਮ ਬਤਾਵਤ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਹਿ ਕਛੂ ਡਰ ਮੋਕੋ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਤਪ ਕੀ ਅਗਨੀ ਮਧਿ ਈਧਨ ਜਿਉ ਉਹਿ ਝੋਕੋ ॥੨੫੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੂਖ ਚਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਤਾ ਸੋ ॥ ਤਉ ਰਿਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨਹੂੰ ਇਹ ਜਾਇ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੋ ॥ ਜਾਇ ਕਹੋ ਇਹ ਕਾਨ੍ ਕਹੀ ਮਨ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਕਹਬੇ ਕਹੁ ਜਾ ਸੋ ॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਤੋ ਹਮਹੂੰ ਸਮਝੈ ਫੁਨ ਵਾ ਸੋ ॥੨੫੪॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਉ ਬਿਨਾ ਨਿਕਰੇ ਨਹਿ ਚੀਰ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਪਿਆਰੀ ॥ ਸੀਤ ਸਹੋ ਜਲ ਮੈ ਤੁਮ ਨਾਹਕਿ ਬਾਹਰਿ ਆਵਹੁ ਗੋਰੀ ਅਉ ਕਾਰੀ ॥ ਦੈ ਅਪਨੇ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਕਰਿ ਬਾਰ ਤਜੋ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥ ਯੌ ਨਹਿ ਦੇਉ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਸਲੀਮ ਕਰੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਹਮਾਰੀ ॥੨੫੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਸੋ ਰਿਝ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਮੇਰੀ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮਰੋ ਕਰ ਲਾਜ ਕੀ ਕਾਟ ਸਭੈ ਤੁਮ ਬੇਰੀ ॥ ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਸੌ ਮੁਹਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਘ੍ਰ ਕਿਧੋ ਇਹ ਹੇ ਰੀ ॥ ਨਾਤਰ ਜਾਇ ਕਹੋ ਸਭ ਹੀ ਪਹਿ ਸਉਹ ਲਗੈ ਫੁਨ ਠਾਕੁਰ ਕੇਰੀ ॥੨੫੬॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕਹੋ ਤਿਨ ਹੀ ਪਹਿ ਤੋ ਹਮ ਬਾਤ ਬਨਾਵਹਿ ਐਸੇ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਦਈ ਬਾਰ ਤੇ ਨਿਆਰੀ ਕਢੈ ਹਮ ਕੈਸੇ ॥ ਭੇਦ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੋਹਿ ਕਰੈ ਸਰਮਿੰਦਤ ਵੈਸੇ ॥ ਜਿਉ ਨਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਰੀਯਾ ਹੂ ਸੁ ਮਾਰਤ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਜੈਸੇ ॥੨੫੭॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਇਹ ਹਰੀ ਕਾਹ ਬੰਧਾਵਤ ਮੋਹਿ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਜੋ ਨਾ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਦੁਹਾਈ ਤੋਹਿ ॥੨੫੮॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਤ ਕਹਾ ਜਦੁਰਾਇ ਦੁਹਾਈ ॥ ਜਾ ਬਿਧਿ ਕਾਰਨ ਬਾਤ ਬਨਾਵਤ ਸੋ ਬਿਧ ਹੈ ਹਮਹੂੰ ਲਖ ਪਾਈ ॥ ਭੇਦ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮ ਨਾਹਕ ਬਾਤ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਹਿ ਆਈ ॥ ਸਉਹ ਲਗੈ ਹਮ ਠਾਕੁਰ ਕੀ ਜੁ ਰਹੈ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨੁ ਮਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥੨੫੯॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ਗੁਪੀਆ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾ ਸੁਨਿ ਹੈ ਤਬ ਕਾ ਕਰਿ ਹੈ ਹਮਰੋ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥

ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਮੂੜਨ ਕੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਬਾਰੀ ॥ ਸੀਖਤ ਹੋ ਰਸ ਰੀਤ ਅਬੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮਹੋ ਮੁਹਿ ਪਿਆਰੀ ॥ ਖੇਲਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਹਮ ਹੂੰ ਜੁ ਹਰੀ ਛਲ ਕੈ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰ ਸਾਰੀ ॥੨੬੦॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਇਸੀ ਮਨੁ ਏ ਪਟ ਦੈ ਹੌ ॥ ਸਉਹ ਕਰੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਨੰਦ ਕੀ ਹਮ ਜੋ ਡਹਕੈਹੋ ॥ ਕਾਨ ਬਿਚਾਰ ਪਿਖੋ ਮਨ ਮੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਤੁਮ ਨਾ ਕਿਛੁ ਪੈ ਹੋ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਦੇਹ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਤੁਹ ਜੈ ਹੋ ॥੨੬੧॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲ ਗੋਪਨ ਨੇਹ ਲਗੈ ਹਰਿ ਜੀ ਨਹਿ ਜੋਰੀ ॥ ਨੈਨਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੋਊ ਨੇਹੁ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਾਵਲ ਗੋਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਰਸ ਰੀਤ ਕਹੋ ਮਮ ਹੋ ਰੀ ॥ ਆਂਖਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਟਕਵਾ ਫੁਨ ਹਾਥਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੁਭ ਸੋ ਰੀ ॥੨੬੨॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਮੁਖਿ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਹਮਰੇ ਪਟ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਨੰਦ ਲਾਲਾ ॥ ਫੇਰਿ ਇਸਨਾਨ ਕਰੈਂ ਨ ਇਹਾਂ ਕਹਿਹੈ ਹਮਿ ਲੋਗਨ ਆਛਨ ਬਾਲਾ ॥ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਬਾਹਰ ਹੂੈ ਜਲ ਤੇ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਕਰਹੋ ਨਹੀ ਢੀਲ ਦੇਊ ਪਟ ਹਾਲਾ ॥੨੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਭਨ ਮਿਲ ਇਹ ਕਰਯੋ ਜਲ ਕੋ ਤਜ ਸਭ ਨਾਰ ॥ ਕਾਨ੍ਰ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਕਰੋ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨੬੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਅਪਨੇ ਕਰ ਪੈ ਸਭਹੀ ਜਲ ਤਿਆਗ ਖਰੀ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਅਉ ਬਿਨਤੀ ਕਹੁ ਭਾਂਤ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਦੇਹੋ ਕਹਯੋ ਹਮਰੀ ਸਰ੍ਹੀਆ ਤੁਮ ਜੋ ਕਰਿ ਕੈ ਛਲ ਸਾਥ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਕਹਿਹੋ ਮਨ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸਭ ਸੀਤਹਿ ਸਾਥ ਠਰੀ ਹੈ ॥੨੬੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਕਹਿ ਹੈ ਹਮ ਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਮਨ ਹੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖਿ ਚੂਮਨ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਚੁਮ ਹੈ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਗਨਿ ਹੋ ॥ ਅਰੁ ਤੋਰਨ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਸਭਹੀ ਕੁਚ ਨਾਤਰ ਹਉ ਤੁਮ ਕੌ ਹਨਿ ਹੋ ॥ ਤਬਹੀ ਪਟ ਦੇਉ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਸਤ ਕੈ ਜਨਿ ਹੋ ॥੨੬੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਨਿ ਰੀ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੋ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਕਰਿ ਸੋ ਤੁਮ ਕਾਮਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥ ਤੌ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨੀ ਸੁਭ ਠਉਰ ਅਕੇਰੇ ॥ ਦਾਨ ਲਹੈ ਜੀਅ ਕੋ ਹਮਹੂੰ ਹਸ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮਰੋ ਤਨ ਹੇਰੇ ॥੨੬੭॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ

ਜਬੈ ਗੋਪੀ ਸਭੈ ਦੇਖਯੋ ਨੈਨ ਨਚਾਤ ॥ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕਹਨੈ ਲਗੀ ਸਭੈ ਸੁਧਾ ਸੀ ਬਾਤ ॥੨੬੮॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਥੋਰੀ ਤੁਮੈ ਤੁਮ ਖੇਲਹੁ ਨਾ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕਾਹੋ ॥ ਨੰਦ ਸੁਨੈ ਜਸੁਧਾ ਤਪਤੈ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਹਰਕਾ ਹੋ ॥ ਨੇਹ ਲਗੈ ਨਹ ਜੋਰਿ ਭਏ ਤੁਮ ਨੇਹ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਬਰ ਕਾਹੋ ॥ ਲੇਹ ਕਹਾ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਸ ਜਾਨਤ ਕਾ ਅਜਹੂੰ ਲਰਕਾ ਹੋ ॥੨੬੯॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਮਲ ਸੇ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਨੇਤ੍ਰਨ ਸੌ ਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਮੈ ਸਾਰੇ ਭਾਵਨ ਸੋ ਭਰੀਆ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਗੁਪੀਆ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਚਰੇ ਤੇ ਜਿਉ ਬਿਰਾਜੈ ਸੇਤ ਹਰੀਆ ॥ ਰਸਹੀ ਕੀ ਬਾਤੈ ਰਸ ਗੀਤ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੂੰ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਖਰੀਆ ॥ ਮਦਨ ਕੇ ਹਾਰਨ ਬਨਾਇਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਮਾਨੋ ਹਿਤ ਕੈ ਪਰੋਵਤ ਹੈ ਮੋਤਨ ਕੀ ਲਰੀਆ ॥੨੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੌ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਤਨ ਕੇ ਧਨ ਭਉਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਮੁਸਕਾਵਤ ਹੋ ਚਲਿ ਆਵਤ ਸਉਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪਾਗ ਧਰੋ ਤਿਰਛੀ ਅਰੁ ਕਾਹੇ ਭਰੋ ਤਿਰਛੀ ਤੁਮ ਗਉਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਰਿਝਾਵਤ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਆਹਿ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈ ਹਮ ਸਉਹੈ ॥੨੭੧॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਜਬ ਸ੍ਰਉਨਨ ਰੀਝ ਹਸੀ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮੈ ॥ ਠਾਢੀ ਭਈ ਤਰੁ ਤੀਰ ਤਬੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਚਲ ਕੈ ਗਜ ਗਾਮੈ ॥ ਬੇਰ ਬਨੇ ਤਿਨ ਨੇਤ੍ਰਨ ਕੇ ਜਨ ਮੈਨ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਇਹ ਦਾਮੈ ॥ ਸਯਾਮ ਰਸਾਤੁਰ ਪੇਖਤ ਯੌ ਜਿਮ ਟੂਟਤ ਬਾਜ ਛੁਧਾ ਜੁਤ ਤਾਮੈ ॥੨੭੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਮ ਸੇ ਰੂਪ ਕਲਾਨਿਧ ਸੇ ਮੁਖ ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਦਾਰਮ ਦਾਂਤ ਕਪੋਤ ਸੇ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਲ ਬੈਨਨ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਲਗਯੋ ਕਹਨੇ ਤਿਨ ਸੌ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਹਾਇਕ ਧੈਨਨ ॥ ਮੋਹਿ ਲਯੋ ਸਭਹੀ ਮਨੁ ਮੇਰੋ ਸੁ ਭਉਹ ਨਚਾਇ ਤੁਮੈ ਸੰਗ ਸੈਨਨ ॥੨੭੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੇ ਰਸ ਕੇ ਹਿਰੀਆ ਸਬਹੀ ਜਲ ਬੀਚ ਅਚਾਨਕ ਹੇਰੀ ॥ ਸਉਹ ਤੁਮੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹੁ ਬਾਤ ਕਿਸਾਰਥ ਕੌ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਘੇਰੀ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਸਭਹੀ ਹਮਰੇ ਪਟ ਹੋਹਿ ਸਭੈ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਚੇਰੀ ॥ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈ ਤੁਮ ਕੌ ਅਤਿ ਲਾਜ ਕਰੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹਮ ਤੇਰੀ ॥੨੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਟ ਅਉ ਤਰ ਪੈ ਚੜਿ ਸੀਤ ਸਹਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਮ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਢੂਢਤ ਢੂੰਢ ਲਹਾ ਹੈ ॥ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਸਉਹ ਲਗੈ ਤੁਮ ਮੋਰੀ ਹਹਾ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸ ਬਾਤ ਸੁਨੋ

ਸੁਭ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥੨੭੫॥ ਸੰਕ ਕਰੋ ਹਮ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਅਰੁ ਲਾਜ ਕਛੂ ਜੀਅ ਮੈ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਦਾਸਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕਾਨ੍ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋ ਤੁਮਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖਤ ਜੀਜੈ ॥ ਡੇਰਨ ਨਾਹਿ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਕਛੂ ਨਾਹਿਨ ਛੀਜੈ ॥੨੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਜਬੈ ਪਟ ਨਾ ਦਏ ਤਬ ਗੋਪੀ ਸਭ ਹਾਰ ॥ ਕਾਨ੍ ਕਹੈ ਸੋ ਕੀਜੀਐ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਰਿ ਕੌ ਕਰਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥ ਸਜਾਮ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਕਹਜੋ ਹਮ ਪੈ ਕਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਅੰਤਰ ਨਾਹਿ ਰਹਜੋ ਇਹ ਜਾ ਅਬ ਸੋਊ ਭਲੀ ਤੁਮ ਜੋ ਮਨ ਭਾਨੀ ॥੨੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਬਨੀ ਬਰਛੀ ਭ੍ਰਟੇ ਧਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦ੍ਰ ਤੇਰੇ ॥ ਆਨਨ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਅਲਕੈ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਮਨ ਰੰਚਕ ਹੇਰੇ ॥ ਤਉ ਤੁਮ ਸਾਥ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਜਬ ਕਾਮਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥ ਚੁੰਬਨ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਸਭਹੀ ਮੁਖ ਸਉਹ ਹਮੈ ਕਹ ਹੈ ਨਹਿ ਡੇਰੇ ॥੨੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੋਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਮਾਨ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਜੋ ਜੀਅ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਤੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮਰੀ ਤੁਮਹੂ ਹਮ ਕੋ ਨਿਧਿ ਆਨੰਦ ਆਜ ਲਹੀ ਹੈ ॥੨੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਫਿਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਖ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਸੁਨਿ ਜੋਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਜੋ ਜੀਅ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਅਬ ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਇਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਅਬ ਸੱਤਿ ਭਯੋ ਹਮ ਕੌ ਦੁਰਗਾ ਬਰ ਮਾਤ ਸਦਾ ਇਹ ਸੱਤਿ ਸਹੀ ॥੨੮੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਤਬੈ ਕਰ ਕੇਲ ਤਿਨੋ ਸੰਗਿ ਪੈ ਪਟ ਦੇ ਕਰਿ ਛੋਰ ਦਈ ਹੈ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਤਬੈ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਚੰਡ ਸਰਾਹਤ ਧਾਮ ਗਈ ਹੈ ॥ ਆਨੰਦ ਅਤਿ ਸੁ ਬਢਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਚੀਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਅਤ ਮੇਘ ਪਰੈ ਧਰ ਪੈ ਧਰ ਜਜੋਂ ਸਬਜੀ ਸੁਭ ਰੰਗ ਭਈ ਹੈ ॥੨੮੨॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਧੰਨਿ ਚੰਡਕਾ ਮਾਤ ਹਮੈ ਬਰ ਇਹ ਦਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਦਿਜੋਸ ਹੈ ਆਜ ਕਾਨ ਹਮ ਮਿਤ ਭਯੋ ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਬ ਇਹ ਕਿਰਪਾ ਹਮ ਪਰ ਕੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਾਨ੍ਰ ਕੋ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਸੁ ਦੇਖਨ ਦੀਜੀਐ

॥੨੯੩॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਪੈ ਕਰੀਐ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੋਇ ਕਨ੍ਹਈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰੈ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹ ਮਿਲੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਈਯਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਨਾਮ ਕਿਧੋ ਤੁਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਜੁਗ ਗਈਆ ॥ ਤਉ ਹਮ ਪਾਇ ਪਰੀ ਤੁਮਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤੁਮ ਤੈ ਇਹ ਪੈ ਬਰ ਪਈਯਾ ॥੨੯੪॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਦੈਤਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਧ ਸੇਵਕ ਕੀ ਬਰਤਾ ਤੂੰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਆਦਿ ਅੰਤ ਹੂੰ ਕੀ ਕਰਤਾ ॥ ਦੀਜੈ ਬਰਦਾਨ ਮੋਹਿ ਕਰਤ ਬਿਨੰਤੀ ਤੋਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਰ ਦੀਜੈ ਦੋਖ ਦਾਰਦ ਕੀ ਹਰਤਾ ॥ ਤੂੰ ਹੀ ਪਾਰਬਤੀ ਅਸਟ ਭੁਜੀ ਤੁਹੀ ਦੇਵੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਛੁਧਾ ਤੁਹੀ ਪੇਟ ਹੂ ਕੀ ਭਰਤਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਲਾਲ ਤੁਹੀ ਸੇਤ ਰੂਪ ਪੀਤ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਧਰਾ ਕੋ ਹੈ ਤੁਹੀ ਆਪ ਕਰਤਾ ॥੨੯੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਹਨਿ ਸਿੰਘ ਭੁਜਾ ਅਸਟਾ ਜਿਹ ਚਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਕਰ ਮੈ ॥ ਬਰਛੀ ਸਰ ਢਾਲ ਕਮਾਨ ਨਿਖੰਗ ਧਰੇ ਕਟ ਜੋ ਬਰ ਹੈ ਬਰਮੈ ॥ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਸੇਵ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਤਿਹ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ॥ ਪੁਨ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪ ਜਗਾਵਤ ਹਾਰ ਡਰੈ ਗਰ ਮੈ ॥੨੯੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤੋਹੀ ਕੋ ਸੁਨੈਹੈ ਜਾਪ ਤੇਰੋ ਹੀ ਜਪੈਹੈ ਧਿਆਨ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਰੈਹੈ ਨ ਜਪੈਹੈ ਕਾਹੂੰ ਆਨ ਕੌ ॥ ਤੇਰੋ ਗੁਨ ਗੈਹੈ ਹਮ ਤੇਰੋ ਹੀ ਕਹੈਹੈ ਫੂਲ ਤੋਹੀ ਪੈ ਡਰੈਹੈ ਸਭ ਰਾਖੈ ਤੇਰੇ ਮਾਨ ਕੌ ॥ ਜੈਸੇ ਬਰ ਦੀਨੋ ਹਮੈ ਹੋਇ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪਾਛੈ ਤੈਸੇ ਬਰ ਦੀਜੈ ਹਮੈ ਕਾਨ ਸੁਰ ਗਯਾਨ ਕੌ ॥ ਦੀਜੀਐ ਬਿਭੂਤ ਕੈ ਬਨਾਸਪਤੀ ਦੀਜੈ ਕੈਧੋ ਮਾਲਾ ਦੀਜੈ ਮੋਤਿਨ ਕੈ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਦੀਜੈ ਕਾਨ ਕੌ ॥੨੯੭॥ ਦੇਵੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੌ ਹਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਦੁਰਗਾ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੌ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁ ਦੈ ਹੈ ॥ ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਮ ਸੱਤ ਕਹਯੋ ਨਹੀ ਝੂਠ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੋ ਸੁਖ ਹੋ ਤੁਮਕੌ ਹਮ ਸੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਖੀਆ ਭਰਿ ਲੈ ਹੈ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਸਭਹੀ ਤੁਮ ਡੇਰਨ ਕਾਲ੍ਹ ਵਹੈ ਬਰ ਕੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹੈ ॥੨੯੮॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਸਭ ਬ੍ਰਿਜ ਬਧੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ॥ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹਨ ਕੌ ਧਾਇ ॥੨੯੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਕਰ ਜੋਰ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਈ ਹਰਖਾਨੀ ॥ ਰੀਝ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰ ਸਯਾਮ ਚਲੀ ਕਹਤੀ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਆਨੰਦ ਮੱਤ ਭਰੀ ਮਦ ਸੋ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਧਾਮਨ ਕੋ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਦਿਜਹੂੰ ਬਹੁਤਿਯੋ ਮਨ ਇੱਛਤ ਹੈ ਹਰਿ ਹੋ ਹਮ ਜਾਨੀ ॥੨੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਮੈ ਭਲੈ ਇਕ ਘਾਤ ਸਿਉ ਹ੍ਵੈ ਇਕਤ੍ਰ ਸਭ ਬਾਲ ॥

ਅੰਗ ਸਭੈ ਗਨਨੈ ਲਗੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਾਤ ਰਸਾਲ ॥੨੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ਕਹੈ ਸੁਭ ਨਾਕ ਬਨ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਕਟ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਰਿਝ ਕਾਹੂ ਗਨ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਕੋਊ ਗਨੈ ਜਸ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਿਮੁ ਜੀਵ ਬਨ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਤਿਮ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨ੍ਯੋ ਹੈ ॥੨੯੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਪੇਖ ਕਲਾਨਿਧ ਸੋ ਮੁਖ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸਭਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਾ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਭਗਵਾਨ ਉਤੈ ਇਨਹੂੰ ਦ੍ਰਗਾ ਬਰ ਚੇਟਕ ਡਾਰਾ ॥ ਕਾਨਿ ਟਿਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਅਉਰ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਾ ॥ ਜੀਵ ਇਕਤ੍ਰ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਇਮ ਟੂਟ ਗਏ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਕੀ ਤਾਰਾ ॥੨੯੩॥ ਨੇਹ ਲਗ੍ਯੋ ਇਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੌ ਅਰੁ ਨੇਹੁ ਲਗ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਨ ਨਾਰੇ ॥ ਚੈਨ ਪਰੈ ਦੁਹ ਕੌ ਨਹਿ ਦ੍ਵੈ ਪਲ ਨਾਵਨ ਜਾਵਤ ਹੋਤ ਸਵਾਰੇ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਇਨੈ ਬਸ ਦੈਤਨ ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੌ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਮੈ ਅਬ ਕੰਸ ਪਛਾਰੇ ॥੨੯੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਜਾਗਤ ਸ੍ਯਾਮ ਇਤੈ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਿਤ ਕੈ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਤਿਹ ਪੈ ਸਭਹੀ ਪਿਖਿ ਨੈਨਨ ਸੋ ਫੁਨਿ ਕਾਨ੍ਰ ਬਾਕੇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਨ ਪਰੈ ਇਨ ਕੌ ਕਲਿ ਕਾਮ ਬਢ੍ਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਵਾ ਕੇ ॥ ਖੇਲਹਿ ਪ੍ਰਾਤਹਿ ਕਾਲ ਭਏ ਹਮ ਨਾਹਿ ਲਖੈ ਹਮ ਕੌ ਜਨ ਗਾ ਕੇ ॥੨੯੫॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਚੁਹਲਾਤ ਚਿਰੀ ਜਲਜਾਤ ਖਿਰੇ ਬਨ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ ॥ ਗੋਪ ਜਗੇ ਪਤਿਗੋਪ ਜਗ੍ਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜਗੀ ਅਰੁ ਗੋਪਨਰਾਨੀ ॥ ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬਹੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਜਾਗ ਉਠ੍ਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਮਾਨੀ ॥ ਗੋਪ ਗਏ ਉਤ ਨਾਨ ਕਰੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਗੁਪੀਆ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥੨੯੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੈ ਰਸ ਕੀ ਹਸ ਕੈ ਨਹਿ ਅਉਰ ਕਥਾ ਰਸ ਕੀ ਕੋਊ ਭਾਖੈ ॥ ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀਪਤ ਕੇ ਅਪਨੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਤਿਨੈ ਬਤੀਆ ਇਹ ਆਖੈ ॥ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ਹੋ ਰਸ ਕੀ ਰਸ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨਰ ਜੋ ਰਸ ਗਾਖੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਪੜੈ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤ ਕੜੈ ਰਸ ਰੀਤ ਨਚੀਤ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਚਾਖੈ ॥੨੯੭॥

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ ਸੋ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੀਤ ਕਹੋ ਰਸ ਰੀਤ ਸਬੈ ਹਮ ਪ੍ਰੀਤ ਭਈ ਸੁਨਬੇ ਬਤੀਆ ਕੀ ॥ ਅਉਰ ਭਈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨਿ ਕੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰੀਤ ਭਈ ਹਮਰੀ ਛਤੀਆ ਕੀ ॥ ਰੀਝ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਸ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਇਸੀ ਗਤੀਆ ਕੀ ॥

ਨੇਹ ਲਗਯੋ ਹਰਿ ਸੋ ਭਈ ਮੋਛ ਨ ਹੋਤਿ ਇਤੀ ਗਤ ਹੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਆ ਕੀ ॥੨੯੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਚੀਰ ਹਰਨ ਧਿਆਇ ॥

ਅਥ ਬਿਪਨ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਪਠੈਬੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੈ ਕ੍ਰੀੜਾ ਇਨ ਸੋ ਕਿਸਨ ਕੈ ਜਮਨਾ ਇਸਨਾਨੁ ॥ ਬਹੁਰ ਸਗਾਮ ਬਨ ਕੋ ਗਏ ਗਊ ਸੁ ਤ੍ਰਿਨਨ ਚਰਾਨ ॥੨੯੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਰਾਹਤ ਤਰਨ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਆਗੇ ਗਏ ॥ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰ ਜੇਤੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਭੂਖ ਭਏ ॥੩੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਤ੍ਰ ਭਲੇ ਇਨ ਕੇ ਸੁਭ ਫੂਲ ਭਲੇ ਫਲ ਹੈ ਸੁਭ ਸੋਭ ਸੁਹਾਈ ॥ ਭੂਖ ਲਗੇ ਘਰ ਕੋ ਉਮਗੇ ਪੈ ਬਿਰਾਜਨ ਕੋ ਸੁਖਦਾ ਪਰ ਛਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੋ ਮੁਖ ਸਾਥ ਬਜਾਈ ॥ ਠਾਢਿ ਰਹਯੋ ਸੁਨ ਪਉਨ ਘਰੀ ਇਕ ਥਕਤ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਉਰਝਾਈ ॥੩੦੧॥ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਅਰੁ ਗਉਰੀ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਮੀਠੀ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਨਹ ਕਉਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁਨ ਹੋਤ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਸਭ ਬਉਰੀ ॥ ਆਇ ਗਈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁਨ ਪੈ ਤਰਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮੁ ਦਉਰੀ ॥੩੦੨॥ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸੁਨੋ ਹਮ ਭੂਖ ਲਗੀ ਹੈ ॥ ਦੂਰ ਰਹੈ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੇ ਘਰ ਖੇਲਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁੱਧ ਭਗੀ ਹੈ ॥ ਡੋਲਤ ਸੰਗ ਲਗੈ ਤੁਮਰੇ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੁਨ ਬਾਤ ਪਗੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਮਥੁਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿੱਪਨ ਸਤਿ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਬਾਤ ਠਗੀ ਹੈ ॥੩੦੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੰਸ ਪੁਰੀ ਇਹ ਹੈ ਤਿਹ ਜੱਈਐ ॥ ਜੱਗ ਕੋ ਮੰਡਲ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪੂਛਤ ਪੂਛਤ ਢੂੰਢ ਸੁ ਲੱਈਐ ॥ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਪਰ ਪਾਇਨ ਤਉ ਫਿਰਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੱਈਐ ॥ ਖਾਨ ਕੇ ਕਾਰਨ ਭੋਜਨ ਮਾਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੈ ਸੁ ਸੁਨੱਈਐ ॥੩੦੪॥ ਮਾਨ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਪਰ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਚਲੇ ॥ ਚਲਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੰਸ ਬਿਖੈ ਜੋ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਸਭ ਗੋਪ ਭਲੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਫੁਨਿ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਖਲੇ ॥ ਅਬ ਦੇਖਹੁ ਚਾਤੁਰਤਾ ਇਨਕੀ ਧਰ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤ ਬਿੱਪ ਛਲੇ ॥੩੦੫॥ ਬਿੱਪ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਦਿਜ ਬੋਲ ਉਠੇ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਨ ਆਏ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਸਠ ਅਉ ਮੁਸਲੀ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਸਠ ਸੇ ਲਖ ਪਾਏ ॥ ਪੇਟ ਭਰੈ ਅਪਨੋ ਤਬਹੀ ਜਬ ਆਨਤ ਤੰਦੁਲ ਮਾਗ ਪਰਾਏ ॥

ਏਤੇ ਪੈ ਖਾਨ ਕੋ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਇਹ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਅਤਿ ਬਿੱਪ ਰਿਸਾਏ ॥੩੦੬॥ ਬਿੱਪਨ ਭੋਜਨ ਜੋ ਨ ਦਯੋ ਤਬਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਚਲੇ ਸੁ ਖਿਸਾਨੇ ॥ ਕੰਸਪੁਰੀ ਤਜ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿੱਪਨ ਨਾਥ ਚਲੇ ਜਮੁਨਾ ਨਿਜਕਾਨੇ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਯੋ ਮੁਸਲੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸੰਗਿ ਅੰਨਿਜ ਬਿਨਾ ਜਬ ਆਵਤ ਜਾਨੇ ॥ ਦੇਖਹੁ ਲੈਨ ਕੋ ਆਵਤ ਥੇ ਦਿਜ ਦੇਨ ਕੀ ਬੇਰ ਕੋ ਦੂਰ ਪਰਾਨੇ ॥੩੦੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਬਡੇ ਹੈ ਕੁਮਤੀ ਅਉ ਕੁਜਤੀ ਕੂਰ ਕਾਇਰ ਹੈ ਬਡੇ ਹੈ ਕਮੂਤ ਅਉ ਕੁਜਾਤ ਬਡੇ ਜਗ ਮੈ ॥ ਬਡੇ ਚੋਰ ਚੂਹਰੇ ਚਪਾਤੀ ਲੀਏ ਤਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ਅਤਿ ਜਾਰੀ ਬਟਪਾਰੀ ਅਉਰ ਮਗ ਮੈ ॥ ਬੈਠੇ ਹੈ ਅਜਾਨ ਮਾਨੋ ਕਹੀਅਨ ਹੈ ਸਜਾਨੇ ਕਛੂ ਜਾਨੇ ਨ ਗਿਆਨ ਸਉ ਕੁਰੰਗ ਬਾਂਧੇ ਪਗ ਮੈ ॥ ਬਡੇ ਹੈ ਕੁਛੈਲ ਪੈ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਛੈਲ ਐਸੇ ਫਿਰਤ ਨਗਰ ਮੈ ਜੈਸੇ ਫਿਰੈ ਢੋਰ ਬਗ ਮੈ ॥੩੦੮॥ ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਹੋਇ ਤਉ ਖੈਚ ਹਲਾ ਸੰਗ ਮੂਸਲ ਸੋ ਮਥੁਰਾ ਸਭ ਫਾਟੋ ॥ ਬਿੱਪਨ ਜਾਇ ਕਹੋ ਪਕਰੋ ਕਹੋ ਮਾਰ ਡਰੋ ਕਹੋ ਰੰਚਕ ਡਾਟੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹੋ ਤੋ ਉਖਾਰ ਪੁਰੀ ਬਲੁ ਕੈ ਅਪਨੋ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਸਾਟੋ ॥ ਸੰਕਤ ਹੋ ਤੁਮਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਹਉ ਇਕਲੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟੋ ॥੩੦੯॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਸੰਗ ਬਾਲਕ ਬਾਨੀ ॥ ਬਿੱਪ ਗੁਰੂ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਸਮਝਾਇ ਕਹੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ ਕਹਾਨੀ ॥ ਆਇਸ ਮਾਨ ਗਏ ਫਿਰ ਕੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹਿ ਕੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਖੈਬੇ ਕੋ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਤ ਕਾਨ੍ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਬਿੱਪ ਮਨੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੩੧੦॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਬਿੱਪਨ ਦੁਬਾਰ ਰਿਸ ਉੱਤਰ ਦਯੋ ਨ ਕਛੂ ਖੈਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਦਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਾਏ ਗੋਪ ਆਏ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਐਸੇ ਉੱਤਰ ਤਿਨੈ ਦਯੋ ॥ ਮੋਨ ਸਾਧ ਬੈਠ ਰਹੈ ਖੈਬੇ ਕੋ ਨ ਦੇਤ ਕਛੂ ਤਬੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ਜਬੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ॥ ਅਤ ਹੀ ਛੁਧਾਤਰ ਭਏ ਹੈ ਹਮ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਕੀਜੀਐ ਉਪਾਵ ਨਾ ਤੋ ਬਲ ਤਨ ਕੋ ਗਯੋ ॥੩੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਰੜਧ੍ਵਜ ਦੇਖ ਤਿਨੈ ਛੁਧਵਾਨ ਕਹਯੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰਉ ਰੇ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਉਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਬਿਪ ਬਡੇ ਮਤ ਕੇ ਅਤਿ ਬਉਰੇ ॥ ਜੱਗਿ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਕੋ ਅਰੁ ਹੋਮ ਕਰੈ ਜਪੁ ਅਉ ਸਤੁਸਉ ਰੇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ ਕਹੈ ਮਿਸਟਾਨ ਕੇ ਖਾਨ ਕੋ ਕਉਰੇ ॥੩੧੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਗੋਪ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਚਲੇ ਚਲ ਕੇ ਫਿਰ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥

ਜਾਇ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਛੁਧਵਾਨ ਜਤਾਏ ॥ ਤੌ ਸੁਨ ਬਾਤ ਸਭੈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਠਾਢਿ ਭਈ ਉਠ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਦੁਖ ਦੂਰ ਨਸਾਏ ॥੩੧੩॥ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨ੍ਰ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਧਾਈ ॥ ਏਕ ਪਰੀ ਉਠ ਮਾਰਗ ਮੈ ਇਕ ਦੇਹ ਰਹੀ ਜੀਅ ਦੇਹ ਪੁਜਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੋਰ ਸਿਉ ਜਿਯੋਂ ਬਹਤੀ ਸਰਤਾ ਨ ਰਹੈ ਹਟਕੀ ਭੁਸ ਭੀਤ ਬਨਾਈ ॥੩੧੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਧਾਇ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਬਡਭਾਗਨ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗਨ ॥ ਹੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸਭੈ ਜਿਨ ਕੇ ਨ ਸਕੈ ਜਿਨ ਕੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਤਾ ਗਨ ॥ ਭਉਨਨ ਤੇ ਸਭ ਇਉਂ ਨਿਕਰੀ ਜਿਮੁ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹੇ ਨਿਕਰੈ ਬਹੁ ਨਾਗਨ ॥੩੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਆਨਨ ਦੇਖ ਕੈ ਭਈ ਸਭਨ ਕੌ ਚੈਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਪਾਇ ਕੈ ਪਰਤ ਚੈਨ ਪਰ ਮੈਨ ॥੩੧੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਮਲ ਕੰਜ ਸੇ ਫੂਲ ਰਹੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਰ ਕੋ ਪੰਖ ਸਿਰ ਊਪਰ ਸੋਹੈ ॥ ਹੈ ਬਰਨੀ ਸਰ ਸੀ ਭਰੁਟੇ ਧਨ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਕੋ ਹੈ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਐ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਰਿਪ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਿਵ ਕੇ ਰਿਪ ਆਪ ਦਯੋ ਬਿਧਨਾ ਰਸ ਯਾਹਿ ਨਿਚੋਹੈ ॥੩੧੭॥ ਗ੍ਵਾਰ ਕੇ ਹਾਥ ਧਰੈ ਹਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਰੁ ਕੇ ਤਰੁ ਠਾਢੇ ॥ ਪਾਟ ਕੋ ਪਾਟ ਧਰੇ ਪੀਯਰੋ ਉਰ ਦੇਖ ਜਿਸੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਜਿਉ ਚੁਨਲੀ ਤਿਸ ਕੋ ਚੁਨ ਕਾਢੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰੁਤ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਗਾਢੇ ॥੩੧੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੋਚਨ ਕਾਨ੍ਹ ਨਿਹਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਰੂਪ ਕੈ ਪਾਨ ਮਹਾਂ ਮਤ ਹੂਈ ॥ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨ ਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧ ਯੌ ਉਡਗੀ ਜਿਮੁ ਪਉਨ ਸੋ ਰੂਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਯੌ ਭਰਕੀ ਜਿਮੁ ਤੇਲ ਸੋ ਧੂਈ ॥ ਜਿਉ ਟੁਕਰਾ ਪਿਖ ਚੁੰਮਕ ਡੋਲਤ ਬੀਚ ਮਨੋ ਜਲ ਲੋਹ ਕੀ ਸੂਈ ॥੩੧੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢ੍ਯੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਭਏ ਹੈ ॥ ਭੀਖਮਮਾਤ ਕੋ ਜਿਯੁ ਪਰਸੇ ਛਿਨ ਮੈ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਲਾਇ ਗਏ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਦੇਖਿ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸ੍ਯੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਲਏ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਧਨਵਾਨ ਮਨੋ ਧਨ ਕੋ ਧਰ ਅੰਦਰ ਧਾਮ ਕਿਵਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥੩੨੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁੱਧ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਤਨ

ਮੈ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਵਹੁ ॥ ਬਿੱਪਨ ਬੀਚ ਕਹੇ ਰਹੀਯੋ ਦਿਨ ਰੈਨ ਸਭੈ ਹਮਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਹੁ ॥ ਹੋਇ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਜਮ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਸੋ ਜਬ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵਹੁ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਕਰੋ ਇਹ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਹੀ ਮੁਕਤਾ ਫਲੁ ਪਾਵਹੁ ॥੩੨੧॥ ਦਿਜਨ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੰਗ ਨ ਛਾਡਤ ਕਾਨ੍ਹ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੈ ਤੁਮਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਚਲੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜ ਜੋਊ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਲਾਗ ਰਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਜਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥ ਪੂਰਨ ਜੋਗ ਕੋ ਪਾਇ ਜੁਗੀਸੁਰ ਆਨਤ ਨਾ ਧਨ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੋ ॥੩੨੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੈ ਪਿਖ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਤੁਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਜਾਇ ਸਭੈ ਪਤਿ ਆਪਨ ਆਪਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਉਧਾਰੋ ॥ ਪੁਤ੍ਰਨ ਪਉਤ੍ਰਨ ਪੱਤਨ ਸੋ ਇਹ ਕੈ ਚਰਚਾ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖੁ ਟਾਰੋ ॥ ਗੰਧ ਮਲਿਯਾਗਰ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਰੂਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਚੰਦਨ ਡਾਰੋ ॥੩੨੩॥ ਮਾਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਬਤੀਆ ॥ ਜਿਤਨੋ ਹਰਿ ਯਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰ੍ਯੋ ਤਿਤਨੋ ਨਹਿ ਹੋਤ ਕਛੂ ਜਤੀਆ ॥ ਚਰਚਾ ਜਬ ਜਾ ਉਨ ਸੋ ਇਨ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ਉਨ ਕੀ ਭਈ ਯਾ ਗਤੀਆ ॥ ਇਨ ਸ੍ਯਾਹ ਭਏ ਮੁਖ ਯੌ ਜੁਵਤੀ ਮੁਖ ਲਾਲ ਭਏ ਵਹ ਜਿਉ ਰਤੀਆ ॥੩੨੪॥ ਚਰਚਾ ਸੁਨਿ ਬਿੱਪ ਜੁ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਪਛਤਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਬੇਦਨ ਕੌ ਹਮ ਕੌ ਸਭ ਕੌ ਧ੍ਰਿਗ ਗੋਪ ਗਏ ਮੰਗ ਕੈ ਹਮ ਆਗੇ ॥ ਮਾਨ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬੂਡੇ ਹੁਤੇ ਹਮ ਚੂਕ ਗਿਯੋ ਅਉਸਰ ਤਉ ਹਮ ਜਾਗੇ ॥ ਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਇਹ ਹੈ ਪਤਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੈ ਹਮਹੂੰ ਬਡਭਾਗੇ ॥੩੨੫॥ ਮਾਨ ਸਭੈ ਦਿਜ ਆਪਨ ਕੋ ਧ੍ਰਿਗ ਫੇਰਿ ਕਰੀ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ ॥ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹਮੈ ਕਹਿ ਬੇਦਨ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਤੌ ਨ ਗਏ ਉਨ ਕੇ ਹਮ ਪਾਸਿ ਡਰੇ ਜੁ ਮਰੇ ਹਮ ਕਉ ਹਮ ਰਾਈ ॥ ਸੱਤਿ ਲਖ੍ਯੋ ਤੁਮ ਕਉ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਹਮ ਸੱਤ ਕਹੀ ਨ ਬਨਾਈ ॥੩੨੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪੂਤਨਾ ਸੰਘਾਰੀ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਿਤ ਕੀ ਬਿਦਾਰੀ ਦੇਹ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਹੂੰ ਕੀ ਸਿਰੀ ਜਾਹ ਫਾਰੀ ਹੈ ॥ ਸਿਲਾ ਜਾਹਿ ਤਾਰੀ ਬਕ ਹੂੰ ਕੀ ਚੋਂਚ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਐਸੇ ਭੂਮ ਪਾਰੀ ਜੈਸੇ ਆਰੀ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਦੈਤਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਜਿਨ ਮਾਰੀ ਅਰੁ ਆਪਨੋ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਦੀਨੀ ਲੰਕ ਸਾਰੀ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤ ਦਿਜਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਉਧਾਰੀ ਅਵਤਾਰ ਲੈ ਕੈ ਸਾਧ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਉਧਾਰੀ ਹੈ ॥੩੨੭॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਜ ਕਹ੍ਯੋ ਦਿਜ ਅਉਰ ਕਹੀਜੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਜੀਯ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨ ਜੀਜੈ ॥ ਤੌ ਹਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਪਹਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਜੈ ॥ ਤੌ ਭਗਵਾਨ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਦੈ ਚਿਤ ਪੈ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥੩੨੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਲਨ ਅਉ ਅਖਨੀ ਬਿਰੀਆ ਜੁਜ ਤਾਹਰੀ ਅਉਰ ਪੁਲਾਵ ਘਨੇ ॥ ਨੁਗਦੀ ਅਰੁ ਸੇਵਕੀਆ ਚਿਰਵੇ ਲਡੂਆ ਅਰੁ ਸੂਤ ਭਲੇ ਜੁ ਬਨੇ ॥ ਫੁਨ ਖੀਰ ਦਹੀ ਅਰੁ ਦੂਧ ਕੇ ਸਾਥ ਬਰੇ ਬਹੁ ਅਉਰ ਨ ਜਾਤ ਗਨੇ ॥ ਇਹ ਖਾਇ ਚਲ੍ਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਕਬੀ ਸੁਰ ਭਾਵ ਭਨੇ ॥੩੨੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਰੜੱਧ੍ਵਜ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਪੈਕੈ ॥ ਸੋਭਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹਲੀ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਅਉ ਸੇਤ ਚਲ੍ਯੋ ਉਨਸੈ ਕੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠ੍ਯੋ ਅਪਨੇ ਕਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਠਾਢ ਭਈ ਜਮਨਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਪਉਨ ਰਹ੍ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਉਰਝੈ ਕੈ ॥੩੩੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜਤ ਗਉਰੀ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਗੌਡ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਬਸੈ ਸੁਭ ਠਉਰੀ ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਨ ਹੋਤ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਧੁਨ ਬਉਰੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਤਰਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਆਵਤ ਦਉਰੀ ॥੩੩੧॥ ਕਬਿਤ ॥ ਬਾਜਤ ਬਸੰਤ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਹਿੰਡੋਲ ਰਾਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਲਲਤਾ ਕੇ ਸਾਥ ਹ੍ਵੈ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਮਾਲਵਾ ਕਲ੍ਯਾਨ ਅਰੁ ਮਾਲਕਉਸ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਨ ਮੈ ਬਜਾਵੈ ਕਾਨ ਮੰਗਲ ਨਿਵਾਸ ਰੀ ॥ ਸੁਰੀ ਅਰੁ ਆਸੁਰੀ ਅਉ ਪੰਨਗੀ ਜੇ ਹੁਤੀ ਤਹਾ ਧੁਨ ਕੇ ਸੁਨਤ ਪੈ ਨ ਰਹੀ ਸੁਧ ਜਾਸ ਰੀ ॥ ਕਹੈ ਇਉ ਦਾਸਰੀ ਸੁ ਐਸੀ ਬਾਜੀ ਬਾਸੁਰੀ ਸੁ ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਯਾ ਮੈ ਸਭ ਰਾਗ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਰੀ ॥੩੩੨॥ ਕਬਿਤ ॥ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਾਨ ਬੇਦ ਕਹਤ ਬਖਾਨ ਯਾ ਕੀ ਬੀਚ ਤੀਨ ਲੋਕ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈ ਸੁਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਦੇਵਨ ਕੀ ਕੰਨਿਆ ਤਾ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਧਾਈ ਧਾਈ ਆਵੈ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰਗ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਯ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੌ ਨਿਹਾਰ ਕਹਿਯੋ ਰਚਿਯੋ ਹੈ ਬਿਧਾਤਾ ਇਹ ਰਾਗਨ ਕੋ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਰੀਝੈ ਸਭ ਗਨ ਉਡਗਨ ਭੇ ਮਗਨ ਜਬ ਬਨ ਉਪਬਨ ਮੈ ਬਜਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਸੁਰੀ ॥੩੩੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਕੂਦਤ ਆਵਤ ਗੋਪ ਸਭੇ ਮਿਲ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਆਪਨ ਹ੍ਵੈ

ਧਨਠੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੋ ਪਹਿ ਤੇ ਬਹੁ ਨਾਚ ਨਚਾਏ ॥ ਰੈਨ ਪਰੀ ਤਬ ਆਪਨ ਆਪਨ ਸੋਇ ਰਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥੩੩੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਿਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੋ ਚਿਤ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਲੇਇ ਉਧਾਰ ਕਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਗੋਵਰਧਨ ਗਿਰਿ ਕਰ ਪਰ ਧਾਰਬੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਕੀਨੇ ਦਿਵਸ ਬਿਤੀਤ ॥ ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਿਨੁ ਅਯੋ ਗੋਪ ਬਿਚਾਰੀ ਚੀਤ ॥੩੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਯੋ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਿਯੋਸ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਗੋਪਨ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਭੋਜਨ ਭਾਂਤ ਅਨੇਕਨ ਕੋ ਰੁ ਪਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਕਰੋ ਜਾਇ ਤਯਾਰੀ ॥ ਨੰਦ ਕਹਯੋ ਜਬ ਗੋਪਨ ਸੋ ਬਿਧਿ ਅਉਰ ਚਿਤੀ ਮਨ ਬੀਚ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਕੋ ਬਪੁਰਾ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਸਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਜਹਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥੩੩੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੋਲਯੋ ਕਾਨ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਤਾਤ ਕਾਹੇ ਕੇ ਨਵਿੱਤ ਕੌ ਸਮਿਗ੍ਰੀ ਤੈ ਬਨਾਈ ਹੈ ॥ ਕਹਯੋ ਐਸੇ ਨੰਦ ਜੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਪਤਿ ਭਾਖੀਅਤ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਨਾਈ ਹਰਿ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਨਾਈ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੇ ਨਵਿਤ ਕਹਯੋ ਬਾਰਦ ਤ੍ਰਿਨਨ ਕਾਜ ਗਊਅਨ ਕੀ ਰੱਛ ਕੌਂ ਕਰੀ ਅਉ ਹੋਤ ਆਈ ਹੈ ॥ ਕਹਯੋ ਭਗਵਾਨ ਏ ਤੋ ਲੋਗ ਹੈ ਅਜਾਨ ਬ੍ਰਿਜ ਈਸਰ ਤੇ ਹੋਤ ਨਹੀ ਮਘਵਾ ਤੇ ਗਾਈ ਹੈ ॥੩੩੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੈ ਨਹੀ ਮੇਘੁ ਸੁਰੱਪਤ ਹਾਥ ਸੁ ਤਾਤ ਸੁਨੋ ਅਰੁ ਲੋਕ ਸਭੈ ਰੇ ॥ ਭੰਜਨ ਭਉ ਅਨ ਭੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਦੇਤ ਸਭੈ ਜਨ ਕੋ ਅਰੁ ਲੈ ਰੇ ॥ ਕਿਉ ਮਘਵਾ ਤੁਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੇਵ ਹਿਤੰ ਚਿਤ ਕੈ ਰੇ ॥ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਬਾਤਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕੋ ਫਲ ਦੈ ਰੇ ॥੩੩੮॥ ਬਾਸਵ ਜੱਗਯਨ ਕੈ ਬਸਿ ਮੇਘ ਕਿਧੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੂਰਜ ਮੈ ਹੁਇ ਕੈ ਜਲ ਡਾਰੈ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਤ ਜੀਵਨ ਕੋ ਪਿਖ ਕਉਤਕ ਹ੍ਵੈ ਸਿਵ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰੈ ॥ ਹੈ ਵਹ ਏਕ ਕਿਧੋ ਸਰਤਾ ਸਮ ਬਾਹਨ ਕੇ ਜਮ ਬਾਹ ਬਿਥਾਰੈ ॥੩੩੯॥ ਪਾਥਰ ਪੈ ਜਲ ਪੈ ਨਗ ਪੈ ਤਰ ਪੈ ਧਰ ਪੈ ਅਰ ਅਉਰ ਨਰੀ ਹੈ ॥ ਦੇਵਨ ਪੈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਉ ਮੁਰਾਰ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਪੱਛਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਫੁਨ ਹੋਤ ਖਰੀ ਹੈ ॥ ਭੇਦ ਕਹਯੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਨਹੂ ਕਿਹ ਕੀ ਕਹਾ ਪੂਜ ਕਰੀ ਹੈ ॥੩੪੦॥ ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਨੰਦ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੱਈਐ ॥ ਪੂਜਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਮੁਖ

ਗਊਅਨ ਪੂਜਨ ਜਾ ਗਿਰ ਹੈ ਤਹ ਜੱਈਯੈ ॥ ਗਊਅਨ ਕੋ ਪਯ ਪੀਜਤ ਹੈ ਗਿਰ ਕੇ ਚੜਿਏ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪੱਈਯੈ ॥ ਦਾਨ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਜਸ ਹਜਾਂ ਪਰਲੋਕ ਗਏ ਜੁ ਦਯੋ ਸੋਊ ਖੱਈਯੈ ॥੩੪੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਪਿਤ ਸੋ ਇਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁ ਕਹੋ ਮਮ ਤੋ ਸੋ ॥ ਪੂਜਹੁ ਜਾਇ ਸਭੈ ਗਿਰ ਕੌ ਤੁਮ ਇੰਦ੍ਰ ਕਰੈ ਕੁਪ ਕਿਆ ਫੁਨ ਤੋ ਸੋ ॥ ਮੋ ਸੋ ਸੁਪੂਤ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਰ ਡਰੌ ਮਘਵਾ ਸੰਗ ਝੋਸੋ ॥ ਰਹਸਿ ਕਹੀ ਪਿਤ ਪਾਰਥ ਕੀ ਤਜਿ ਹੈ ਇਹ ਜਾ ਹਮਰੀ ਅਨ ਮੋ ਸੋ ॥੩੪੨॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਜੁ ਨੰਦ ਸੁਨੀ ਸੁਭ ਬਾਤ ਭਲੀ ਸਿਰ ਊਪਰ ਬਾਧੀ ॥ ਬਾਕੋ ਕੀ ਕੈ ਮੁਰਵੀ ਤਨ ਕੈ ਧਨ ਤੀਛਨ ਮੱਤ ਮਹਾ ਸਰ ਸਾਧੀ ॥ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਤਯੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਬੁੱਧ ਗੀ ਛੂਟ ਚਿਰੀ ਜਿਮ ਫਾਧੀ ॥ ਮੋਹਿ ਕੀ ਬਾਰਦ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਗਿਆਨ ਨਿਵਾਰ ਦਈ ਉਮਡੀ ਜਨ ਆਂਧੀ ॥੩੪੩॥ ਨੰਦ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਗੋਪ ਲਏ ਹਰਿ ਆਇਸ ਮਾਨ ਸਿਰ ਊਪਰ ਲੀਆ ॥ ਪੂਜਹੁ ਗਊਅਨ ਅਉ ਮੁਖ ਬਿੱਪਨ ਭੱਈਅਨ ਸੋ ਇਹ ਆਇਸ ਕੀਆ ॥ ਫੇਰ ਕਹਯੋ ਹਮ ਤਉ ਕਹਯੋ ਤੋ ਸੋ ਗਜਾਨ ਭਲੋ ਮਨ ਮੈ ਸਮਝੀਆ ॥ ਚਿੱਤ ਦਯੋ ਸਭਨੋ ਹਮ ਸੋ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਪਤਿ ਚਿੱਤ ਨ ਕੀਆ ॥੩੪੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਚਲੇ ਉਠ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸ ਪਾਈ ॥ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਪੂਜਨ ਕੀ ਸਭ ਭਾਂਤ ਬਨਾਈ ॥ ਲੈ ਕੁਰਬੇ ਅਪਨੈ ਸਭ ਸੰਗ ਚਲੇ ਗਿਰ ਕੌ ਸਭ ਢੋਲ ਬਜਾਈ ॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਊ ਚਲੀ ਭਗਵਾਨ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀ ਸੰਗ ਭਾਈ ॥੩੪੫॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਕੁਰਬੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਤੀਰ ਜਬੈ ਗਿਰ ਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਗਊਅਨ ਘਾਸ ਚਰਾ ਹਿਤ ਸੌ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਖੀਰ ਅਹਾਰ ਖਵਾਯੋ ॥ ਆਪ ਪਰੋਸਨ ਲਾਗ ਜਦੁੱਪਤਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਰ ਚੜਾਇ ਲਏ ਰਥ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਇਹ ਕਉਤਕ ਅਉਰ ਬਨਾਯੋ ॥੩੪੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਉਤਕ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਜਦੁਪਤ ਸੂਰਤ ਏਕ ਧਰੀ ਗਿਰ ਬਾਕੀ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਬਨਾਇ ਧਰੀ ਨਗ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਹ ਗਮਜ ਨ ਕਾ ਕੀ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਪ੍ਰਤੱਛਿ ਕਿਧੋ ਵਹ ਬਾਤ ਲਖੀ ਨ ਪਰੀ ਕਛੁ ਵਾ ਕੀ ॥ ਕਉਤਕ ਏਕ ਲਖੈ ਭਗਵਾਨ ਅਉ ਜੋ ਪਿਖਵੈ ਅਟਕੈ ਮਤ ਤਾ ਕੀ ॥੩੪੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੌ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਸੰਗ ਭਾਖੀ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਦਯੋ ਹਮਰੋ ਗਿਰ ਲੋਕ ਸਭੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਆਖੀ ॥ ਹੋਇ ਰਹੇ ਬਿਸਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਸਾਖੀ ॥

ਗਿਆਨ ਜਨਾਵਰ ਕੀ ਲਈ ਬਾਜ ਹ੍ਵੈ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕਾਨ੍ਹ ਦਈ ਜਬ ਚਾਖੀ ॥੩੪੮॥ ਅੰਜਲ ਜੋਰ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈ ਹਰਿ ਆਗੇ ॥ ਭੂਲ ਗਈ ਸਭ ਕੋ ਮਘਵਾ ਸੁਧ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗੇ ॥ ਸੋਵਤ ਥੇ ਜੁ ਪਰੇ ਬਿਖ ਮੈ ਸਭ ਧਿਆਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਜਾਗੇ ॥ ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧ ਭੂਲ ਸਭੋ ਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੩੪੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਸਭ ਕੋ ਹਸਿ ਕੈ ਮਿਲਿ ਧਾਮ ਚਲੋ ਜੋਊ ਹੈ ਹਰਿਤਾ ਅਘ ॥ ਨੰਦ ਚਲ੍ਯੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਚਲ੍ਯੋ ਜਸੁਧਾ ਊ ਚਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਿਨਾਨਘ ॥ ਪੂਜ ਜਬੈ ਇਨਹੂ ਨ ਕਰੀ ਤਬ ਹੀ ਕੁਪਿਓ ਇਨ ਪੈ ਧਰਤਾਪ੍ਰਘ ॥ ਬੇਦਨ ਮੱਧ ਕਹੀ ਇਨ ਭੀਮ ਤੇ ਮਾਰਿ ਡਰ੍ਯੋ ਛਲ ਸੋ ਪਤਵਾਮਘ ॥੩੫੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੂਸੁਤ ਸੋ ਲਰਕੈ ਜਿਨਹੂ ਨਵਸਾਤ ਛੁਡਾਇ ਲਈ ਬਰਮੰਙ੍ਹਾ ॥ ਆਦ ਸੱਤ ਜੁਗ ਕੇ ਮੁਰ ਕੇ ਗੜ ਤੋਰ ਦਏ ਸਭ ਜਿਉ ਕਚ ਬੰਙ੍ਹਾ ॥ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਹਾਰ ਇਹੀ ਜੁਗ ਸੰਙ੍ਹਾ ॥ ਲੋਕਨ ਕੇ ਪਤਿ ਸੋ ਮਤ ਮੰਦ ਬਿਬਾਦ ਕਰੈ ਮਘਵਾ ਮਤ ਲੰਙ੍ਹਾ ॥੩੫੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਸੌ ਖਿਝ ਕੈ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੋਪ ਰਚੇ ॥ ਸੰਗ ਮੇਘਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਬਰਖੋ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਰਸ ਬੀਰ ਹੀ ਮੱਧਿ ਗਚੇ ॥ ਕਰੀਯੋ ਬਰਖਾ ਇਤਨੀ ਉਨ ਪੈ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਨ ਏਕ ਬਚੇ ॥ ਸਭ ਭੈਨਨ ਭ੍ਰਾਤਨ ਤਾਤਨ ਪਊਤ੍ਰਨ ਤਊਅਨ ਮਾਰਹੁ ਸਾਥ ਚਚੇ ॥੩੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਮਾਨ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਭ ਮੇਘਨ ਕਾਛ ਸੁ ਕਾਛੇ ॥ ਧਾਇ ਚਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਘਨ ਆਛੇ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰ ਬਾਰ ਭਰੇ ਬਧਬੇ ਕਉ ਚਲੇ ਚਰੀਆ ਜੋਊ ਬਾਛੇ ॥ ਛਿਪ੍ਰ ਚਲੇ ਕਰਬੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਛੋਡ ਚਲੇ ਬਨਤਾ ਸੁਤ ਪਾਛੇ ॥੩੫੩॥ ਦੈਤ ਸੰਖਾਸੁਰ ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਰੂਪੁ ਧਰ੍ਯੋ ਜਲ ਮੈ ਜਿਨ ਮੱਛਾ ॥ ਸਿੰਧ ਮਥ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਸੁਰਾ ਸੁਰ ਮੇਰ ਤਰੈ ਭਯੋ ਕੱਛਪ ਹੱਛਾ ॥ ਸੋ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਇਹ ਠਉਰ ਚਰਾਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸਭ ਬੱਛਾ ॥ ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵਨ ਰੱਛਾ ॥੩੫੪॥ ਆਇਸ ਮਾਨ ਸਭੈ ਮਘਵਾ ਹਰਿ ਕੇ ਪੁਰ ਘੇਰਿ ਘਨੇ ਘਨ ਗਾਜੇ ॥ ਦਾਮਨ ਜਿਉ ਗਰਜੈ ਜਨ ਰਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਰਾਵਨ ਦੁੰਦਭ ਬਾਜੈ ॥ ਸੋ ਧੁਨ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਗੋਪ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੌ ਡਰ ਕੈ ਉਠ ਭਾਜੈ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸਭ ਪਾਇਨ ਆਪਨ ਜੀਵ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਜੈ ॥੩੫੫॥ ਮੇਘਨ ਕੋ ਡਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ਦੁਖੁ ਮਾਂਝਾ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ

ਕਰਨਾਨਿਧਿ ਬ੍ਰਿਸਟ ਭਈ ਦਿਨ ਅਉ ਸਤ ਸਾਂਝਾ ॥ ਏਕ ਬਚੀ ਨ ਗਊ ਪੁਰ ਕੀ ਮਰਗੀ ਦੁਧਰੀ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਬਾਂਝਾ ॥ ਅਗ੍ਰਜ ਸਜਾਮ ਕੇ ਰੋਵਤ ਇਉ ਜਿਮ ਹੀਰ ਬਿਨਾ ਪਿਖ ਏ ਪਤਿ ਰਾਂਝਾ ॥੩੫੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਾਲੀਨਾਥ ਕੇਸੀਰਿਪ ਕਉਲਨੈਨ ਕਉਲਨਾਭ ਕਮਲਾ ਕੇ ਪਤ ਇਹ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਜੀਐ ॥ ਕਾਮਰੂਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਕਾਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਮਨੀ ਕੇ ਕਾਮ ਕੇ ਨਿਵਾਰੀ ਕਾਮ ਕੀਜੀਐ ॥ ਕਉਲਾਸਨ ਪਤ ਕੁੰਭਕਾਨ੍ ਕੇ ਮਰੱਈਯਾ ਕਾਲਨੇਮ ਕੇ ਬਧੱਈਯਾ ਐਸੀ ਕੀਜੈ ਜਾ ਤੇ ਜੀਜੀਐ ॥ ਕਾਰਮਾ ਹਰਨ ਕਾਜ ਸਾਧਨ ਕਰਤ ਤੁਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਦਾਸਨ ਅਰਜ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ॥੩੫੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੂੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ ਸਭ ਹੀ ਕੁਪ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪੁਰ ਪੈ ਜਬ ਪੱਈਯਾ ॥ ਸੋਊ ਸਹੀ ਨ ਗਈ ਕਿਹ ਪੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਬੇਧ ਧਰਾ ਲਗ ਗੱਈਯਾ ॥ ਸੋ ਪਿਖ ਗੋਪਨ ਨੈਨਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੇ ਅਗੂਆ ਪਹੁਚੱਈਯਾ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਰੱਛ ਕਰੋ ਉਠ ਸੱਈਯਾ ॥੩੫੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੀਸਤ ਹੈ ਨ ਕਹੂੰ ਅਰਣੋਦਿਤਿ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਘਨ ਆਵੈ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਗਾਜਤ ਦਾਮਨ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਸ ਡਰਾਵੈ ॥ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਸੁਨੀਐ ਹਰਿ ਜੋ ਤੁਮ ਭਾਵੈ ॥ ਸਿੰਘ ਕੇ ਦੇਖਤ ਸਿੰਘਨ ਸਜਾਰ ਕਹੈ ਕੁਪ ਕੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੩੫੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਮਰੇ ਪੁਰ ਮੈ ਬਹੁ ਮੇਘਨ ਕੇ ਇਹ ਠਾਟ ਠਟੇ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਗਜਬਾਹਨ ਲੋਕ ਕਹੈ ਜਿਨ ਪੱਬਨ ਕੇ ਪਰ ਕੋਪ ਕਟੇ ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਹੀ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕਾਟ ਸਟੇ ॥ ਤੁਮ ਸਿਯੋਂ ਫੁਨਿ ਦੇਖਿਤ ਗੋਪਨ ਕੋ ਘਨਘੋਰ ਡਰਾਵਤ ਕੋ ਪਲਟੇ ॥੩੬੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਬਡੋ ਸੁਨ ਲੋਕ ਤੁਮੈ ਫੁਨ ਜਾਮ ਸੁ ਜਾਪ ਕਰੈ ਤੁਹ ਆਠੋ ॥ ਨੀਰ ਹੁਤਾਸਨ ਭੂਮ ਧਰਾਧਰ ਥਾਪਿ ਕਰਯੋ ਤੁਮ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਠੋ ॥ ਬੇਦ ਦਏ ਕਰ ਕੈ ਤੁਮਹੀ ਜਗ ਮੈ ਛਿਨ ਭਾਤ ਭਯੋ ਜਬ ਘਾਠੋ ॥ ਸਿੰਧ ਮਥਯੋ ਤੁਮ ਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਦੀਨ ਸੁਰਾਸੁਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਟੋ ॥੩੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਫੇਰ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਬਿਨ ਤੈ ਹਮਰੋ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਆਡਾ ॥ ਮੇਘਨ ਮਾਰ ਬਿਥਾਰ ਡਰੋ ਕੁਪਿ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤ ਜਿਉ ਤੁਮ ਗਾਡਾ ॥ ਮੇਘਨ ਕੋ ਪਿਖ ਰੂਪ ਭਜਾਨਕ ਬਹੁਤੁ ਡਰੈ ਫੁਨ ਜੀਉ ਅਸਾਡਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਅਬੈ ਪੁਸਤੀਨ ਹ੍ਵੈ ਆਪ ਉਤਾਰ ਡਰੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਡਾ ॥੩੬੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਇ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਆਵੈ ॥

ਕੈ ਕਰ ਕ੍ਰੁਧ ਕਿਧੋ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬ੍ਰਿਜ ਊਪਰ ਆਨ ਕੈ ਬਹੁ ਬਲ ਪਾਵੈ ॥ ਅਉ ਅਤਿ ਹੀ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਬਹੁ ਬੂੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ ਬਰਖਾਵੈ ॥ ਗੋਪ ਕਹੇ ਹਮ ਤੇ ਭਈ ਚੂਕ ਸੁ ਯਾ ਤੇ ਹਮੈ ਗਰਜੈ ਔ ਡਰਾਵੈ ॥੩੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਜ ਭਯੋ ਉਤਪਾਤ ਬਡੋ ਡਰ ਮਾਨ ਸਭੈ ਹਰਿ ਪਾਸ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਕੋਪ ਕਰਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਬਰਖੇ ਘਨ ਭਾਰੇ ॥ ਭੱਛਿ ਭਖਯੋ ਇਹ ਕੋ ਤੁਮਹੂ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਰੱਛਕ ਹੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਰਖਵਾਰੇ ॥੩੬੪॥ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਅਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਾਢੋ ॥ ਕੋਪ ਕਰਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਦਿਨ ਸਾਤ ਇਹਾ ਬਰਖਯੋ ਘਨ ਗਾਢੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਨਿ ਰੱਛਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਉਠ ਠਾਢੋ ॥ ਜੀਵ ਗਯੋ ਘਟ ਮੇਘਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੋ ॥੩੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਕਰ ਜਾਣੇ ॥ ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲਯੋ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਤਾਣੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਚਾਣੇ ॥ ਇਉ ਚਲ ਗਯੋ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖ ਆਇ ਹੈ ਜਾਨ ਕਿਧੋ ਮੁਹਿ ਡਾਣੇ ॥੩੬੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਚਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਰਸ ਭੀਤਰ ਰੱਤਾ ॥ ਰਾਮ ਭਯੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੱਧਿ ਮਰਯੋ ਤਿਨ ਰਾਵਨ ਕੈ ਰਨ ਅੱਤਾ ॥ ਅਉਧ ਕੇ ਬੀਚ ਬਧੂ ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਲ ਨਥੇ ਜਿਹ ਸੱਤਾ ॥ ਗੋਪਨ ਗੋਧਨ ਰੱਛਨ ਕਾਜ ਤੁਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਗਜ ਜਿਉ ਮਦ ਮੱਤਾ ॥੩੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸੁ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਰ ਪੂਟ ਲਯੋ ਨਗ ਕੋਪ ਹਥਾ ॥ ਤਨ ਕੋ ਨ ਕਰਯੋ ਬਲ ਰੰਚਕ ਤਾਹ ਕਰਯੋ ਜੁ ਹੁਤੋ ਕਰ ਬੀਚ ਜਥਾ ॥ ਨ ਚਲੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਿਛੁ ਗੋਪਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਗਜ ਜਾਹਿ ਰਥਾ ॥ ਮੁਖਿ ਨਯਾਇ ਖਿਸਾਇ ਚਲਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈ ਇਹ ਬੀਚ ਚਲੀ ਜਗ ਕੇ ਸੁ ਕਥਾ ॥੩੬੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਬਡੋ ਸੁਖਕੰਦ ਰਿਪ ਆਰ ਸੁਰੰਦ ਸਬੁਧਿ ਬਿਸਾਰਦ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੁ ਮੰਦ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਪੈ ਜਿਹ ਨਾਰਦ ॥ ਤਾ ਗਿਰ ਕੋਪ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਦਾਰਦ ॥ ਮੇਘ ਪਰੇ ਉਪਰਯੋ ਨ ਕਛੂ ਪਛੁਤਾਇ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਉਠ ਬਾਰਦ ॥੩੬੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰ ਲਯੋ ਕਰ ਮੋ ਗਿਰ ਏਕ ਪਰੀ ਨਹੀ ਬੂੰਦ ਸੁ ਪਾਨੀ ॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਮਘਵਾ ਜੁ ਭਯੋ ਮੁਹ ਸਾਨੀ ॥

ਮਾਰ ਡਰਯੋ ਮੁਰ ਮੈ ਮਧਿਕੀਟਭ ਮਾਰਯੋ ਹਮੈ ਮਘਵਾਪਤ ਮਾਨੀ ॥ ਗੋਪਨ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਸੋਊ ਫੈਲ ਪਰੀ ਜਗ ਬੀਚ ਕਹਾਨੀ ॥੩੭੦॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਕੋਪੇ ॥ ਇਉ ਗਿਰ ਕੇ ਤਰ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਮਨੋ ਰੁਪਕੈ ਪਗ ਕੇਹਰਿ ਰੋਪੇ ॥ ਜਿਉ ਜੁਗ ਅੰਤ ਮੈ ਅੰਤਕ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਜੀਵਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਉਰ ਘੋਪੇ ॥ ਜਿਉ ਜਨ ਕੋ ਮਨ ਹੋਤ ਹੈ ਲੋਪ ਤਿਸੀ ਬਿਧ ਮੇਘ ਭਏ ਸਭ ਲੋਪੇ ॥੩੭੧॥ ਹੋਇ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਊਪਰ ਕੋਪ ਸੁ ਰਾਖ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ ॥ ਤਿਨ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨ ਦੈਤ ਕਰੈ ਸਭ ਏਕ ਗਫਾ ॥ ਕਰਿ ਕਉਤਕ ਪੈ ਰਿਪੁ ਟਾਰ ਦਏ ਬਿਨ ਹੀ ਧਰਏ ਸਰ ਸਯਾਮ ਜਫਾ ॥ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੈ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸੁ ਸਕ੍ਰਨ ਲੀਨ ਲਪੇਟ ਸਫਾ ॥੩੭੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੁ ਲਈ ਸਭ ਮੇਘ ਲਪੇਟ ਸਫਾ ਅਰੁ ਲੀਨੋ ਹੈ ਪੱਬ ਉਪਾਰ ਜਬੈ ॥ ਇਹ ਰੰਚਕ ਸੋ ਇਹ ਹੈ ਗਰੂਓ ਗਿਰ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਬੀਚ ਸਬੈ ॥ ਇਹ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਹੈ ਦਿਵਈਯਾ ਜੀਯ ਦਾਨ ਅਬੈ ॥ ਇਹ ਕੋ ਤੁਮ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਤੁਮ ਅਉਰ ਕਬੈ ॥੩੭੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਮੇਘ ਗਏ ਘਟ ਕੈ ਜਬਹੀ ਤਬ ਹੀ ਹਰਖੇ ਫੁਨ ਗੋਪ ਸਭੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਲਗੇ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥ ਮਘਵਾ ਜੁ ਕਰੀ ਕੁਪ ਦਉਰ ਹਮਊ ਪਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਬੇਰ ਲਭੈ ॥ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਗੇ ਘਟ ਬਾਦਰ ਏਕ ਨ ਦੀਸਤ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥੩੭੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਬਰ ਹੈ ਬਲ ਮੈ ॥ ਜਿਨ ਕੂਦ ਕਿਲੈ ਸਤ ਮੋਰ ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਜੁੱਧ ਸੰਖਾਸੁਰ ਸੋ ਜਲ ਮੈ ॥ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਜਲ ਅਉ ਥਲ ਮੈ ॥ ਸੋਊ ਆਇ ਪ੍ਰਤਛਿ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੋਊ ਜੋਗ ਜੁਤੋ ਰਹੈ ਓਝਲ ਮੈ ॥੩੭੫॥ ਮੋਰ ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਕੂਦ ਕਿਲੈ ਸਤ ਸਿੰਧਜਰਾ ਜਿਹ ਸੈਨ ਮਰੀ ॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਜਾਹਿ ਕਰਯੋ ਰਕਸੀ ਬਿਰਥੀ ਗਜ ਕੀ ਜਿਹ ਰੱਛ ਕਰੀ ॥ ਜਿਹ ਰਾਖ ਲਈ ਪਤਿ ਪੈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸਿਲ ਜਾ ਲਗਤਿਉ ਪਗ ਪਾਰ ਪਰੀ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪਤ ਮੇਘਨ ਅਉ ਮਘਵਾ ਇਹ ਰਾਖ ਲਈ ਨੰਦਲਾਲ ਧਰੀ ॥੩੭੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਫੇਰਿ ਦਈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਜਿਹ ਦੈਤ ਮਰੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਜਨ ਨਾਮ ਜਪੈ ਮਨ ਮੈ ਜਿਹਕੋ ਫੁਨ ਭ੍ਰਾਤ ਹੈ ਬੀਰ ਹਲੀ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਪਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਕੁਪ ਤੇ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਟਲੀ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖ ਕੈ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨ ਕਰੈ

ਜਿਹਕੀ ਸੁਤ ਕਉਲ ਕਲੀ ॥੩੭੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰ ਲਯੋ ਗਰੂਓ ਗਿਰ ਧਾਮ ਖਿਸਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ॥ ਸੋ ਉਪਜਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਜੋਊ ਤੀਸਰ ਜੁਗ ਭਯੋ ਰਘੁਵਾ ॥ ਅਬ ਕਉਤਕਿ ਲੋਕ ਦਿਖਾਵਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਫੁਨ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਲਘਵਾ ॥ ਥਨ ਐਂਚ ਹਨੀ ਛਿਨ ਮੈ ਪੁਤਨਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਹਰੇ ਅਘਵਾ ॥੩੭੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਿਨ ਗੋਪਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕਾਟ ਸਟੇ ॥ ਸੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਤਬ ਹੀ ਦੁਖ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸੁਨ ਨਾਮ ਘਟੇ ॥ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਬਲਿ ਕੋ ਅਰੁ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲੋਕ ਬਟੇ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਤੇ ਲਟ ਜਾਤ ਸਭੈ ਤਨ ਦੋਖ ਲਟੇ ॥੩੭੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਪੁਤਨਾ ਜਿਨ ਮਾਰ ਡਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਪਠੀ ॥ ਇਨਹੀ ਰਿਪੁ ਮਾਰ ਡਰਯੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਪੈ ਜਨ ਸੋ ਇਹ ਥਿੱਤ ਛਠੀ ॥ ਸਭ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਇਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਅੱਤ ਹਠੀ ॥ ਅਤਿਹੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਫੁਨ ਮੇਘਨ ਕੀ ਇਨਹੂ ਕਰਿ ਦੀ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਮਠੀ ॥੩੮੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੈ ॥ ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਸੋਊ ਕੋ ਇਹ ਸੇ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੈ ॥ ਸਭ ਲੋਗ ਕਹੈ ਫੁਨ ਜਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੈ ॥ ਤਿਨ ਮੋਛ ਲਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜੜੈ ॥੩੮੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੇਘ ਗਏ ਪਛਤਾਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਹ੍ਵੈ ਇਕਠੇ ਸੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਆਇ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰ ਠਾਢੇ ॥ ਆਇ ਲਗੇ ਕਹਨੇ ਤ੍ਰੀਯ ਸੋ ਇਨ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਕੁਪ ਕਾਢੇ ॥ ਸੱਤਿ ਲਹਯੋ ਭਗਵਾਨ ਹਮੈ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਕਾਢੇ ॥੩੮੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਪਤ ਲੋਕਹਿ ਕੇ ਦਲ ਆ ਬਰਖੇ ਠਟ ਸਾਜ ਅਣੇ ॥ ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਠਾਢ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਗਿਰ ਪੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕੁਛ ਹੂੰ ਨ ਗਣੇ ॥ ਅਤ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਿਧੋ ਇਹ ਭਾਤ ਭਣੇ ॥ ਜਿਮੁ ਬੀਰ ਬਡੋ ਕਰ ਸਿੱਪਰ ਲੈ ਕਛੁ ਕੈ ਨ ਗਨੈ ਪੁਨਿ ਤੀਰ ਘਣੇ ॥੩੮੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੈ ॥ ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਸੋਊ ਕੋ ਇਹ ਸੋ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੈ ॥ ਸਭ ਲੋਗ ਕਹੈ ਫੁਨ ਖਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੈ ॥ ਤਿਹ ਮੋਛ ਲਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜੜੈ ॥੩੮੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰ ਦਏ ਮਘਵਾ ਦਲ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੇ ਬਰ ਬੀਰ ਬ੍ਰਤੀ ॥ ਜਿਮ ਕੋਪ ਜਲੰਧਰ

ਈਸ ਮਰਯੋ ਜਿਮ ਚੰਡ ਚਮੁੰਡਹਿ ਸੈਨ ਹਤੀ ॥ ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨ ਰਹੀ ਤਿਹਕੀ ਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ ॥ ਇਮ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਹਰਿ ਜੀ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਨਿਵਾਰਤ ਕੋਪ ਜਤੀ ॥੩੮੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪ ਕੈ ਤਿਨ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਜਿਨ ਰਾਖ ਲਯੋ ਜਲ ਭੀਤਰ ਹਾਥੀ ॥ ਜਾਹਿ ਸਿਲਾ ਲਗਿ ਪਾਇ ਤਰੀ ਜਿਹ ਰਾਖ ਲਈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸੁ ਅਨਾਥੀ ॥ ਬੈਰ ਕਰੈ ਜੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਤਾਹਿ ਅਸਾਥੀ ॥ ਜੋ ਹਿਤ ਸੋ ਚਿਤ ਕੈ ਇਹ ਕੌ ਫੁਨ ਸੇਵ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਸਾਥੀ ॥੩੮੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਘਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਦਲ ਖਾਤਰ ਊਪਰਿ ਨਾ ਕਛੂ ਆਂਦਾ ॥ ਕੋਪ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਘਵਾ ਨ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਛੁ ਤਾਹਿ ਬਸਾਂਦਾ ॥ ਜੋਰ ਚਲੈ ਕਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹਿ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਸ ਕੋ ਜਗੁ ਬਾਂਦਾ॥ ਮੂੰਡ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਦੁਖ ਪਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਉਠਿ ਧਾਮਿ ਖਿਸਾਂਦਾ ॥੩੮੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਕ੍ਰ ਗਯੋ ਪਛੁਤਾਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਫੇਰ ਦਈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਅਨੀ ॥ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕ ਗਨੀ ॥ ਫੁਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਿਧੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਭਨੀ ॥ ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ ਪਤ ਲੋਕਨ ਕੋ ਜਿਮ ਲੂਟ ਲਏ ਅਹਿ ਸੀਸ ਮਨੀ ॥੩੮੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਨ ਜਾਨਤ ਭੇਦ ਮੁਨੀ ਮਨਿ ਭਾ ਇਹ ਜਾਪਨ ਕੋ ਇਹ ਜਾਪੀ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਬਲ ਕੋ ਇਨ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਧਰਾ ਸਭ ਥਾਪੀ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਮੈ ਰਿਪ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ॥ ਕਾਰਨ ਯਾਹ ਧਰੀ ਇਹ ਮੂਰਤ ਮਾਰਨ ਕੋ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਪਾਪੀ ॥੩੮੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਸੋ ਛਲ ਪੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚੋਰ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ ॥ ਤਿਨ ਕਉਤਕਿ ਦੇਖਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਫੁਨ ਰਾਖਿ ਰਹਯੋ ਵਹ ਬੀਚ ਖਫਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਕ੍ਰਿਪਏ ਉਹ ਸੋ ਸੁ ਕਰੇ ਬਿਨਹੀ ਸਰ ਦੀਨ ਜਫਾ ॥ ਛਿਨ ਮੱਧਿ ਬਨਾਇ ਲਏ ਬਛੁਰੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਉਨ ਹੀ ਸੀ ਸਫਾ ॥੩੯੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰ ਧਰਯੋ ਕਰ ਪੈ ਗਿਰ ਤਾ ਤਰਿ ਗੋਪ ਨਿਕਾਰ ਸਬੈ ॥ ਬਕਈ ਬਕ ਅਉਰ ਗਡਾਸੁ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਬੀਰ ਬਧੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤਬੈ ॥ ਜਿਨ ਕਾਲੀ ਕੋ ਨਾਥ ਲਯੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਧਿਆਨ ਨ ਛਾਡਹੁ ਵਾਹਿ ਕਬੈ ॥ ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੀ ਸੁਭ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਇਕ ਅਉਰ ਕਥਾ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੩੯੧॥ ਗੋਪ ਬਾਚ ਨੰਦ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਕਾਨ੍ਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਸੁ ਸਬੈ ॥ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਯਾਹਿ ਬਧਯੋ ਉਡ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥ ਫੁਨ ਮਾਰ ਡਰੀ ਬਕਈ ਸਭ ਗੋਪਨ ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਅਭੈ ॥ ਸੁਨੀਐ ਪਤ ਕੋਟ ਉਪਾਵ ਕਰੋ

ਕੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸੁਤ ਨਾਹਿ ਲਭੈ ॥੩੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਐ ਪਤਿ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ ਰਣ ਗਾਮੀ ॥ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ ਮੁਨ ਈਸਰ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕਾਇਰ ਕਾਮੀ ॥ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਦੇਖਨ ਬਾਮੀ ॥ ਸੱਤਿ ਲਖਯੋ ਹਮ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜਗ ਸੱਤਿ ਕਹਯੋ ਮਤ ਕੈ ਨਹਿ ਖਾਮੀ ॥੩੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਪੁਤਨਾ ਇਨ ਮਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਯਾਹਿ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਕੁਪ ਰਾਵਨ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਰੱਛ ਕਰੀ ਪ੍ਰਹਲਾਦਹਿ ਕੀ ਇਨ ਹੀ ਹਰਨਾਖਸ ਕੀ ਉਰ ਫਾਰੀ ॥ ਨੰਦ ਸੁਨੋ ਪਤ ਲੋਕਨ ਕੈ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਦੇਹ ਉਬਾਰੀ ॥੩੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੈ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਇਹ ਲੀਲਾ ॥ ਸਿਖਯਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਿਤਾ ਤਨ ਹੀਲਾ ॥ ਰਾਖ ਲਈ ਇਨਹੀ ਸੀਅ ਕੀ ਪਤਿ ਰਾਖਿ ਲਈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਾਰਥ ਸੀਲਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈ ਪਤ ਸੋ ਸੁਨੀਐ ਇਹ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਬਰ ਬੀਰ ਹਠੀਲਾ ॥੩੯੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ ਚਕਏ ਗਿਰਕੇ ਹਰਿ ਜੀ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਬਨ ਜਾਵੈ ॥ ਜਿਉ ਧਰ ਮੂਰਤਿ ਘਾਸੁ ਚੁਗੈ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਕਰ ਭਾਵ ਘਨੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਜੁ ਸੁਨੈ ਪਤਨੀ ਸੁਰ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥੩੯੬॥ ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਨ ਬਾਲ ਮਰਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੀ ਜਿਨ ਸੈਨ ਮਰੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਲੰਕ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਘਟਕਾ ਨ ਕਰੀ ਰਿਪ ਜਾ ਸੀਅ ਕੀ ਜੀਯ ਪੀਰ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਗਊਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਖੇਲ ਡਰੀ ਹੈ ॥੩੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਸਹੰਸ੍ਰ ਫਨੀ ਤਨ ਊਪਰਿ ਸੋਇ ਕਰੀ ਜਲ ਭੀਤਰ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਜਾਹਿ ਦਈ ਕੁਪ ਰਾਵਨ ਪੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਦਯੋ ਕਰ ਕੈ ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਅਉ ਗਜ ਕੀੜਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਜਿਨ ਕੀਨ ਸੁਰਾਸੁਰ ਬੀਚ ਝਗੀੜਾ ॥੩੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਦਿਕ ਜਾਹਿ ਮਰਾਇ ਡਰੇ ਰਨ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਸਿਸਪਾਲ ਰਿਸੈ ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਬਰ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਮੈ ਜੋਊ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸਤ੍ਰੀ ॥ ਆਗ ਸੋ ਧੂਮ੍ਰ ਲਪੇਟਤ ਜਿਉ ਫੁਨ ਗੋਪ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਇਹ ਛਤ੍ਰੀ ॥੩੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਰ ਜੁੱਧ ਮਰੇ ਇਕਲੇ ਮਧ ਕੀਟਭ ਰਾਜ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੌ ਜਿਹ ਦੀਆ ॥ ਕੁੰਭਕਰਨ

ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਹੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਬਧ ਕੀਆ ॥ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਦੈ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਅਉਧ ਚਲਯੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸੀਆ ॥ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸੌ ਅਵਤਾਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੈ ਅਬ ਲੀਆ ॥੪੦੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੌ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਕਰੀ ਗੋਪਨ ਤਉ ਪਤ ਗੋਪਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਬਲੁ ਆਇ ਕਹਯੋ ਗਰਗੈ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ ॥ ਪੂਤੁ ਕਹਯੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਦਿਜ ਤਾਹਿ ਮਿਲਯੋ ਫੁਨ ਮਾਨ ਇਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਫੁਨ ਮਾਰਨ ਆਯੋ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੀ ਦੇਹ ਗਈ ਨ ਰਹੀ ਹੈ ॥੪੦੧॥

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਅਰੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਏਕ ਗਏ ਬਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਮਾਨ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਖਸਾਵਨ ਕੌ ਹਰਿ ਕੇ ਤਰ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਤੋ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਚੂਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਕਹਯੋ ਸਕ੍ਰ ਸੁ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਕੌ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੪੦੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੂੰ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਤੂੰ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਮੁਰ ਕੋ ਮਰਈਯਾ ਰਿਪ ਰਾਵਨ ਭੂਰਸਲਾ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕੋ ਭਰਤਾ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਹਰਤਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੀ ਕਛੁ ਭੂਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਫੁਨ ਤੂੰ ਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਹੈ ॥੪੦੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੀ ਉਪਮਾ ਤਬ ਕਾਮ ਸੁ ਧੈਨ ਗਊ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਭਾਤਨ ਸੌ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਡਾਈ ॥ ਗਾਵਤ ਹੀ ਗੁਨ ਕਾਨ੍ਰ ਕੇ ਇਕ ਇੰਕਰ ਆਇ ਗਈ ਹਰਿ ਪਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੋ ਉਪਮਾ ਕਹਿਯੋ ਪਤਿ ਸੋ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਭਾਈ ॥੪੦੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਰ ਕੇ ਪਗ ਪੂਜਨ ਕੌ ਸਭ ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰ ਆਏ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਪੂਜਤ ਭੇ ਇਕ ਨਾਚ ਉਠੇ ਇਕ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਕਰ ਆਵਤ ਕੇਸਰ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਦੈਤਨ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਜਗ ਮੈ ਸੁਰ ਫੇਰ ਬਸਾਏ ॥੪੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਕ੍ਰ ਆਦਿਕ ਸਭੈ ਸਭ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਮਾਨ ॥ ਹ੍ਵੈ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰਨੈ ਲਗੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਉਸਤਤੀ ਬਾਨ ॥੪੦੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੇ ਲਾਜ ਕੇ ਜਹਾਜ ਦੋਊ ਦੇਖੀਅਤ ਬਾਰ ਭਰੇ ਅਭ੍ਰਨ ਕੀ ਆਭਾ ਕੋ ਧਰਤ ਹੈ ॥ ਸੀਲ ਕੇ ਹੈ ਸਿੰਧ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਉਜਾਗਰ ਕੇ ਨਾਗਰ ਨਵਲ ਨੈਨ ਦੋਖਨ ਹਰਤ ਹੈ ॥ ਸਤ੍ਰਨ

ਸੰਘਾਰੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ ਅਵਤਾਰੀ ਜੂ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੇਹ ਦੂਖ ਦੂਰ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਰਕ ਏ ਜਗ ਕੇ ਉਧਾਰਕ ਹੈ ਦੇਖ ਕੈ ਦੁਸਟ ਜਿਹ ਜੀਯ ਤੇ ਜਰਤ ਹੈ ॥੪੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸਭੈ ਸੁਰ ਆਇਸ ਲੈ ਚਲ ਧਾਮ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਧਰਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਯਾਦ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਰਾਤ ਪਰੇ ਚਲਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਡੇਰਨ ਆਪਨ ਬੀਚ ਅਏ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਜਗ ਕੇ ਦਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕੀਨ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਨਏ ਹੈਂ ॥੪੦੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਲ ਬਖਸਾਵਨ ਨਾਮ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਨੰਦ ਕੋ ਬਰਨ ਬਾਂਧ ਕਰਿ ਲੈ ਗਏ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

ਨਿਸ ਏਕ ਦੁਾਦਸ ਕੇ ਹਰਿ ਤਾਤ ਚਲਯੋ ਜਮਨਾ ਮਹਿ ਨਾਵਨ ਕਾਜੈ ॥ ਆਇ ਪਰਯੋ ਜਲ ਮੈ ਬਰਨੰ ਗਜ ਕੋਪ ਗਹਯੋ ਸਭ ਜੋਰ ਸਮਾਜੈ ॥ ਬਾਧ ਚਲੈ ਸੰਗ ਲੈ ਬਰੁਨੰ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਰ ਕੇ ਬਿਨ ਹੀ ਕੁਪਿ ਗਾਜੈ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਠਾਢਿ ਕਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ਪਹਚਾਨ ਲਯੋ ਦਰੀਆਵਨ ਰਾਜੈ ॥੪੦੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਬਿਨਾ ਪੁਰ ਸੁੰਨ ਭਯੋ ਸਭਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੇ ਪਰ ਪਾਇਨ ਨੰਦ ਤ੍ਰਿਯਾਦਿਕ ਤੇ ਘਿਘਿਆਏ ॥ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਏ ॥ ਮੋ ਪਤ ਆਜ ਗਏ ਉਠ ਕੈ ਹਮ ਢੂੰਢ ਰਹੇ ਕਹੂੰਐ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥੪੧੦॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਤ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤਾਤ ਲਿਆਵਨ ਕੌ ਹਮ ਜੈ ਹੋਂ ॥ ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸੁ ਸਾਤਹਿ ਜਾਇ ਜਹੀ ਤਹ ਜਾਹੀ ਤੇ ਲਿਯੈ ਹੋਂ ॥ ਜੋ ਮਰ ਗਯੋ ਤਊ ਜਾ ਜਮ ਕੇ ਪੁਰ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕੁਪ ਭਾਰਥ ਕੈ ਹੋਂ ॥ ਨੰਦ ਕੋ ਆਨ ਮਿਲਾਇਹਿਂਉ ਹਉ ਕਿਹ ਜਾਇ ਗਮੈ ਤਊ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੋਂ ॥੪੧੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਪ੍ਰਨਾਮ ਗਏ ਕਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਤੋ ਹਸਿ ਕੈ ਇਮ ਕਾਨ੍ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਗੋਪਨ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਮਿਲ ਹੋਂ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਫੁਨ ਸਤਿ ਲਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਹਰਿ ਦੂਰ ਬਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਛਾਡ ਅਧੀਰਜ ਦੀਨ ਸਭੋ ਫੁਨ ਧੀਰਜ ਕੋ ਮਨ ਗਾਢ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥੪੧੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠ ਕੈ ਜਲ ਬੀਚ ਧਸਯੋ ਬਰਨੰ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਠਾਢਿ ਭਯੋ ਜਬਹੀ ਨਦੀਆਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਮੋ ਅਜਨੇ ਤੁਮ ਤਾਤ ਅਨਯੋ ਬੰਧ ਕੈ ਕਹਿ ਕੈ ਘਿਘਿਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ ਛਿਮਾਪਨ ਦੋਖ ਕਰੋ ਇਹ ਭੇਦ ਹਮੈ ਲਖ ਕੇ ਨਹੀ

ਪਾਯੋ ॥੪੧੩॥ ਜਿਨ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨਿ ਰੀਝ ਦਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਅਘਾਸੁਰ ਪੈ ਬਲ ਕੌਂ ਛਲ ਸੌਂ ਜੁ ਛਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਜਲੰਧਰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਿਹ ਮੂਰਤ ਕੈ ਸਤ ਜਾਹਿ ਟਰਯੋ ਹੈ ॥ ਧੰਨਿ ਹੈ ਭਾਗ ਕਿਧੋ ਹਮਰੇ ਤਿਹ ਕੋ ਹਮ ਪੇਖਬੋ ਆਜ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥੪੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਇਨ ਪਰਕੈ ਬਰਨਿ ਜੂ ਦਯੋ ਨੰਦ ਕੌ ਸਾਥ ॥ ਕਹਯੋ ਭਾਗ ਮੁਹਿ ਧੰਨਿ ਹੈ ਚਲੈ ਪੁਸਤਕਨ ਗਾਥ ॥੪੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਤ ਕੌ ਸਾਥ ਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਚਲਯੋ ਪੁਰ ਕੋ ਮਨ ਆਨੰਦ ਭੀਨੋ ॥ ਬਾਹਰ ਲੋਕ ਮਿਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਕਰ ਕਾਨ੍ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪ੍ਰਕ੍ਰਮ ਕੀਨੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਦਾਨ ਘਨੋ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਦੀਨੋ ॥ ਆਇ ਮਿਲਾਇ ਦਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪਤਿ ਸੱਤਿ ਹਮੈ ਕਰਤਾ ਕਰ ਚੀਨੋ ॥੪੧੬॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਹਰ ਆਨ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਰੇ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨ ਰੀਝ ਬਭੀਛਨ ਰਾਵਨ ਸੇ ਰਿਪ ਕੋਟਕ ਮਾਰੇ ॥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਲੈ ਬਰੁਣੈ ਬੰਧਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਆਨਯੋ ਹੈ ਯਾਂਹੀ ਛਡਾ ਰੇ॥ ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਸਮਝੋ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਸਮਝੋ ਨਹੀ ਬਾਰੇ ॥੪੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਸਭੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਜਾਨ ਹਰੀ ਇਹ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਹਿ ਜਾਇ ਬੈਕੁੰਠ ਸਭੈ ਹਮ ਪੈ ਇਹ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਸਾਰਯੋ ॥ ਗਿਆਨ ਹੈੂ ਪਾਰਸ ਗੋਪਨ ਲੋਹ ਕੌ ਕਾਨ੍ਹ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਡਾਰਯੋ ॥੪੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਕੋ ਲਖੀਆ ਜਬ ਰੈਨ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਪਰ ਸੋਏ ॥ ਦੁੱਖ ਜਿਤੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਵਤ ਖੋਏ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਸੁਪਨਾ ਸਭ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾ ਪਿਖਏ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਰ ਦੋਏ ॥ ਜਾਇ ਅਨੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਥੀ ਤਿਹ ਜਾ ਸਮ ਜਾ ਫੁਨ ਅਉਰ ਨ ਕੋਏ ॥੪੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਗੋਪ ਬਿਚਾਰ ਕਹਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬੈਕੁੰਠ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਿ ਭਲਾ ਹੈ ॥ ਕਾਨ ਸਮੈ ਲਖੀਐ ਨ ਇਹਾ ਓਹੁ ਜਾ ਪਿਖੀਐ ਭਗਵਾਨ ਖਲਾ ਹੈ ॥ ਗੋ ਰਸ ਖਾਤ ਉਹਾ ਹਮ ਤੇ ਮੰਗ ਜੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵ ਜਲਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਛਹਿ ਪੀਵਤ ਜਾਹਿ ਰਮੀ ਨਭ ਭੂਮ ਕਲਾ ਹੈ ॥੪੨੦॥

ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਨੰਦ ਜੂ ਕੋ ਬਰੁਣ ਪਾਸ ਤੇ ਛਡਾਇ ਲਿਆਇ

ਬਿਕੁੰਠ ਦਿਖਾਵ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਤ੍ਵਹੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਜੰਭ ਹੰਤੀ ਅਨੂਪਾ ॥ ਤ੍ਵਹੀ ਅੰਬਕਾ ਸੀਤਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭੂਮ ਆਕਾਸ ਤੈਹੀ ਕੀਆ ਹੈ ॥੪੨੧॥ ਤੁਹੀ ਮੁੰਡ ਮਰਦੀ ਕਪਰਦੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਾਲਕਾ ਜਾਲਪਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਤੁਹੀ ਈਸੂਰੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਤੇਜ ਆਕਾਸ ਥੰਭੋ ਮਹੀ ਹੈ ॥੪੨੨॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ॥ ਤੁਹੀ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਇਆ ॥ ਤੁਹੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਗ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਾਨੀ ॥੪੨੩॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟਣੀ ਹਰਤਨੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਤੁਹੀ ਬਾਕਬਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਜੰਭਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੪੨੪॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਮਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਭਬਿਅੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਚਰੀ ਆਚਰਣੀ ਖੇਚਰਣੀ ਭੂਪਣੀ ਹੈ ॥ ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਆਪਨੀ ਰੂਪਣੀ ਹੈ ॥੪੨੫॥ ਮਹਾ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤਨੇਸੁਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਬਿਜੰ ਕਾਲਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਹੈ ॥ ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾ ਮੰਗਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥੪੨੬॥ ਤੁਹੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਬੁੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧਿਆ ॥ ਤੁਹੀ ਭੈਰਵੀ ਭੂਪਣੀ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧਿਆ ॥ ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੪੨੭॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਬਾਲਕਾ ਬ੍ਰਿਧਣੀ ਅਉ ਜੁਆ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਵਣੀ ਜੱਛਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਿੰਨ੍ਰਣੀ ਮੱਛਣੀ ਕੱਛਣੀ ਹੈ ॥੪੨੮॥ ਤੁਹੀ ਦੇਵਤੇ ਸੇਸਣੀ ਦਾਨਵੇਸਾ ॥ ਸਰਹ ਬ੍ਰਿਸਟਣੀ ਹੈ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਸਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸੂਰੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਮਹਾ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਯਾ ॥੪੨੯॥ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਬੈਸਨਵੀ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਾਸਵੀ ਈਸੂਰੀ ਕਾਰਤਕਿਆਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਦੁਸਟ ਹਾ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟ ਹੰਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੀ ॥੪੩੦॥ ਤੁਮੀ ਬ੍ਰਾਹਣੀ ਹ੍ਵੈ ਹਿਰੰਨਾਛ ਮਾਰਯੋ ॥ ਹਰੰਨਾਕਸੰ ਸਿੰਗਣੀ ਹ੍ਵੈ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਬਾਵਨੀ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨੋ ਲੋਗ ਮਾਪੇ ॥ ਤੁਮੀ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਕੀਏ ਜੱਛ ਥਾਪੇ ॥੪੩੧॥ ਤੁਮੀ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈਕੈ ਦਸਾਗ੍ਰੀਵ ਖੰਡਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਬਿਹੰਡਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਜਾਲਪਾ ਹ੍ਵੈ ਬਿੜਾਲਾਛ

ਘਾਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥੪੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਦਾਸ ਪਰਿ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖ ਮੁਹਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ॥੪੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਨ ਗਨੇਸਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮਨਾਊਂ ॥ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਕਬਹੂੰ ਨਹ ਧਿਆਊਂ ॥ ਕਾਨ ਸੁਨੇ ਪਹਿਚਾਨ ਨ ਤਿਨ ਸੋ ॥ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਮੋਰੀ ਪਗ ਇਨ ਸੋ ॥੪੩੪॥ ਮਹਾਕਾਲ ਰਖਵਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥ ਮਹਾ ਲੋਹ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰੋ ॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਰਖਵਾਰ ॥ ਬਾਹ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰ ॥੪੩੫॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਮੁਝੈ ਪ੍ਰਿਤਪਰੀਐ ॥ ਚੁਨ ਚੁਨ ਸਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਰੀਐ ॥ ਦੇਗ ਤੇਗ ਜਗ ਮੈ ਦੋਊ ਚਲੈ ॥ ਰਾਖ ਆਪ ਮੁਹਿ ਅਉਰ ਨ ਦਲੈ ॥੪੩੬॥ ਤੁਮ ਮਮ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾਨ ਆਪਨਾ ਮੁਝੈ ਨਿਵਾਜ ॥ ਆਪ ਕਰੋ ਹਮਰੇ ਸਭ ਕਾਜ ॥੪੩੭॥ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਆਪੇ ਆਪੁ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ ॥ ਹਾਰ ਪਰਾ ਮੈ ਆਨ ਦ੍ਵਾਰ ਤੁਹਿ ॥੪੩੮॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਦੈ ਹਾਥ ਉਬਾਰੋ ॥ ਹਮਰੇ ਸਭ ਬੈਰੀਅਨ ਸੰਘਾਰੋ ॥੪੩੯॥ ਪ੍ਰਥਮ ਧਰੋ ਭਗਵਤ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨਾ ॥ ਬਹੁਰ ਕਰੋ ਕਬਿਤਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਕਿਸਨ ਜਥਾ ਮਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਚੂਕ ਹੋਇ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੋ ॥੪੪੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤਿ ॥

ਅਥ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਆਈ ਹੈ ਕਾਤਕ ਕੀ ਰੁਤ ਸੀਤਲ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਅਤ ਹੀ ਰਸੀਆ ॥ ਸੰਗ ਗੋਪਨ ਖੇਲ ਬਿਚਾਰ ਕਰ੍ਯੋ ਜੁ ਹੁਤੋ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾ ਜਸੀਆ ॥ ਅਪਵਿਤ੍ਰਨ ਲੋਗਨ ਕੇ ਜਿਹ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗਤ ਪਾਪ ਸਭੈ ਨਸੀਆ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਨਿਵਾਰਹੁ ਕਾਮ ਇਹੈ ਬਸੀਆ ॥੪੪੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕੋਮਲ ਹੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਕੈ ਸੇ ॥ ਹੈ ਭਰਟੇ ਧਨ ਸੇ ਬਰਨੀ ਸਰ ਦੂਰ ਕਰੈ ਤਨ ਕੇ ਦੁਖਰੈਸੇ ॥ ਕਾਮ ਕੀ ਸਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਘਸੇ ਦੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਟਬੇ ਕਹੁ ਤੈਸੇ ॥ ਕਉਲ ਕੇ ਪਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਸਸਿ ਸਾਥ ਲਗੇ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯਾਮ ਅਰੈ ਸੇ ॥੪੪੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੱਧਕ ਹੈ ਟਟੀਆ ਬਰੁਨੀਧਰ ਕੋਰਨ ਕੀ ਦੁਤ ਸਾਇਕ ਸਾਂਧੇ ॥ ਠਾਢੇ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਬਨ ਮੈ ਤਨ ਪੈ ਸਿਰ ਪੈ ਅੰਬੁਵਾ ਰੰਗ ਬਾਂਧੇ ॥ ਚਾਲ ਚਲੈ ਹਰੂਏ

ਹਰੂਏ ਮਨੋ ਸੀਖ ਦਈ ਇਹ ਬੱਧਕ ਪਾਂਧੇ॥ ਅਉ ਸਭ ਹੀ ਠਟ ਬੱਧਕ ਸੇ ਮਨ ਮੋਹਨ ਜਾਲ ਪੀਤੰਬਰ ਕਾਂਧੇ ॥੪੪੩॥ ਸੋ ਉਠ ਠਾਢਿ ਕਿਧੋ ਬਨ ਮੈ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਜੋਊ ਸੀਯਾ॥ ਜਮਨਾ ਮਹਿ ਖੇਲ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕੌ ਘਸ ਚੰਦਨ ਭਾਲ ਮੈ ਟੀਕੋ ਦੀਯਾ॥ ਭਿਲਰਾ ਡਰ ਨੈਨ ਕੇ ਸੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰ ਲੀਯਾ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਠਗ ਬੇਸ ਕੀਆ ॥੪੪੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ॥ ਜਾਹਿ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇ ਰਿਪ ਸੀ ਕਟ ਕੰਚਨ ਸੀ ਤਨ ਨੈ ਛਬਿ ਛਾਈ॥ ਪਾਟ ਬਨੇ ਕਦਲੀ ਦਲ ਦ੍ਵੈ ਜੰਘ੍ਯਾ ਪਰ ਤੀਰਨ ਸੀ ਦੁਤ ਗਾਈ॥ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਕਛੂ ਉਪਮਾ ਕਹੀਐ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥੪੪੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗੀਤ ਰਿਝਯੋ ਅਰੁ ਗਾਯੋ॥ ਤਾ ਸੁਰ ਕੋ ਧੁਨ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨ ਪਾਯੋ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਤਉ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਭਾਯੋ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜੁਵਤੀ ਛਲਬੇ ਕਹੁ ਘੰਟਕਹੇਰ ਬਨਾਯੋ ॥੪੪੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਤਰੁਏ ਤਰ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਖੂਬ ਛਕੀ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨ ਆ ਪਹੁਚੀ ਦਵਰੀ ਸੁਧ ਹਿਯਾ ਜੁ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਮੁਖ ਕੀ॥ ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖ ਰੂਪ ਕੇ ਬਸਯ ਭਈ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਕੀ॥ ਇਕ ਝੂਮ ਪਰੀ ਇਕ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਨ ਮੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿ ਗੀ ਸੁ ਜਕੀ ॥੪੪੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਰ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮ ਸਖੀ॥ ਸਭ ਮੈਨ ਕੇ ਹਾਥ ਗਈ ਬਧ ਕੈ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਕੀ ਪੇਖ ਅਖੀ॥ ਨਿਕਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਨ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ਰਖੀ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਇ ਗਈ ਜਨੁ ਆਇ ਗਈ ਸੁਧ ਜਾਨ ਸਖੀ ॥੪੪੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਗਈ ਆਇ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਸਭਹੀ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਪਗੀ॥ ਪਿਖ ਕੈ ਮੁਖਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਚੰਦ ਕਲਾ ਸੁ ਚਕੋਰਨ ਸੀ ਮਨ ਮੈ ਉਮਗੀ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਪੁਨ ਸੁੱਧ ਸੁ ਆਨਨ ਪੇਖਿ ਕਿਧੌ ਤਿਨ ਕੀ ਠਗ ਡੀਠ ਲਗੀ॥ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖ ਮ੍ਰਿਗੀ ॥੪੪੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਸੁਰ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਤ੍ਯਾਗੀ॥ ਨਾਖ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਉ ਜਿਮੁ ਮੱਤ ਜੁਗੀਸ੍ਵਰ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲਾਗੀ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਮੁਖਿ ਤਾਹਿ ਚਲੀ ਜੋਊ ਕਾਮ

ਕਲਾ ਹੂ ਕੋ ਹੈ ਫੁਨ ਥਾਘੀ ॥ ਡਾਰ ਚਲੀ ਸਿਰ ਕੇ ਪਟ ਇਉ ਜਨੁ ਡਾਰ ਚਲੀ ਸਭ ਲਾਜ ਬਘਾਘੀ ॥੪੫੦॥ ਕਾਨ੍ ਕੇ ਪਾਸ ਗਈ ਜਬਹੀ ਤਬਹੀ ਸਭ ਗੋਪਨ ਲੀਨ ਸੁ ਸੰਙਾ ॥ ਚੀਰ ਪਰੇ ਗਿਰ ਕੈ ਤਨ ਭੂਖਨ ਟੂਟ ਗਈ ਤਿਨ ਹਾਥਨ ਬੰਙਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਈ ਇਕ ਰੰਙਾ ॥ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨ ਮੈ ਸਭਹੀ ਇਕ ਰੰਗ ਮਨੋ ਸਭ ਛੋਡ ਕੈ ਸੰਙਾ ॥੪੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਭੂਲ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧ ਕਾਨ੍ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਰਾਚੀ ॥ ਭਉਹ ਭਰੀ ਮਧਰੀ ਬਰਨੀ ਸਭਹੀ ਸੁ ਢਰੀ ਜਨੁ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਚੀ ॥ ਛੋਰ ਦਏ ਰਸ ਅਉਰਨ ਸ੍ਵਾਦ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਸੋ ਸਭ ਮਾਚੀ ॥ ਸੋਭਤ ਤਾ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਮੈ ਚੁਨੀਆ ਚੁਨ ਖਾਚੀ ॥੪੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਗੁਪੀਆ ਅਤਿ ਹਾਛੀ ॥ ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤ ਨੈਨ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਮ ਮਾਛੀ ॥ ਸੋਭਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਮੰਡਲ ਮੈ ਜਨ ਖੇਲਬੇ ਕਾਜ ਨਟੀ ਇਹ ਕਾਛੀ ॥ ਦੇਖਨ ਹਾਰ ਕਿਧੌ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵ ਹਮੈ ਹਿਯਾ ਆਛੀ ॥੪੫੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋਹਤ ਹੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦ੍ਰਿਗ ਅੰਜਨ ਆਂਜੇ ॥ ਕਉਲਨ ਕੀ ਜਨੁ ਸੁਧਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਾਨ ਕੇ ਊਪਰਿ ਮਾਂਜੇ ॥ ਬੈਠ ਘਰੀ ਇਕ ਮੈ ਚਤਰਾਨਨ ਮੈਨ ਕੇ ਤਾਤ ਬਨੇ ਕਸਿ ਸਾਜੇ ॥ ਮੋਹਤਿ ਹੈ ਮਨ ਜੋਗਨ ਕੇ ਫੁਨ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਗਨ ਬੀਚ ਕਲਾ ਜੇ ॥੪੫੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਠਾਢਿ ਹੈ ਕਾਨ੍ ਸੋਊ ਮਹਿ ਗੋਪਨ ਜਾਹਿ ਕੋ ਅੰਤ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਬੂਝੇ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਨੈਨਨ ਸੋ ਤਊ ਨੈਕ ਨ ਸੂਝੇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਅੰਤਿ ਲਖੈਬੇ ਕੇ ਕਾਰਨ ਸੂਰ ਘਨੇ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੂਝੇ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਤ੍ਰੀਆ ਗਨ ਮੈ ਰਸ ਬੈਨ ਅਰੂਝੇ ॥੪੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਟੈ ਜਬਹੀ ਸਭਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਈਯਾਂ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਮੱਧਿ ਸਸਾਨਨ ਪੇਖ ਸਭੈ ਫੁਨ ਕੰਦ੍ਰਪ ਬੇਖ ਬਨਈਯਾਂ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਕਾਨ੍ ਕਿਧੌ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜੱਈਯਾਂ ॥ ਘੰਟਕਹੇਰਕ ਜਿਉ ਪਿਖ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮੁਹਿ ਜਾਤ ਸੁ ਹੈ ਠਹਰੱਈਯਾਂ ॥੪੫੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨ ਕੂਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਕਾਨ੍ ਕਿਧੌ ਅਤਿਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪਉਨ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨ ਜੋ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥੪੫੭॥ ਸੁਨ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨ੍ਰ ਕੀ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁੱਧਿ

ਛੁਟੀ ॥ ਸਭ ਛਾਡ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਰਜ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੀ ਧੁਨ ਸਾਥ ਜੁਟੀ ॥ ਠਗਨੀ ਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਨ ਅੰਤਰ ਕੀ ਸਭ ਮੱਤ ਲੁਟੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਹ੍ਵੈ ਚਲਤ੍ਯੋ ਇਨ ਕੇ ਮਗ ਲਾਜ ਕੀ ਬੇਲ ਤਰਾਕ ਟੁਟੀ ॥੪੫੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਹੋਇ ਇਕਾਠੀ ॥ ਜਿਉ ਸੁਰ ਕੀ ਧੁਨ ਕੌ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲ ਆਵਤ ਜਾਤ ਨ ਨਾਠੀ ॥ ਮੈਨ ਸੋ ਮੱਤ ਹ੍ਵੈ ਕੂਦਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁ ਛੋਰਿ ਮਨੋ ਸਭ ਲਾਜ ਕੀ ਗਾਠੀ ॥ ਗੋਪਨ ਕੋ ਮਨ ਯੌ ਚੁਰ ਗ੍ਯੋ ਜਿਮ ਖੋਰਰ ਪਾਥਰ ਪੈ ਚਰਨਾਠੀ ॥੪੫੯॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੌ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਭਾਗ ਬਡੇ ॥ ਮੋਹਿ ਸਭੈ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਇਨ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਪਨ ਜਾਲ ਲਡੇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਤਨ ਮੱਧਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਨ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਆਤੁਰੁ ਅੱਤਿ ਗਡੇ ॥ ਸੋਊ ਸੱਤਿ ਕਿਧੋ ਮਨ ਜਾਹਿ ਗਡੇ ਸੁ ਅਧੰਨਿ ਜਿਨੋ ਮਨ ਹੈ ਅਗਡੇ ॥੪੬੦॥ ਨੈਨ ਚੁਰਾਇ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਭਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੋ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮ ਸਭੈ ਅਤਿਹੀ ਤਿਹ ਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੋ ॥ ਜਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਸੀਯ ਜੀਤ ਕੈ ਮਾਰਿ ਡਰ੍ਯੋ ਰਿਪ ਰਾਵਨ ਗਾਢੋ ॥ ਤਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਕਤਾ ਨੁਕਤਾ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਢੋ ॥੪੬੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਜੁ ਭਯੋ ਝੜ ਹੈ ਜਮਨਾ ਤਟ ਖੇਲਨ ਕੀ ਅਬ ਘਾਤ ਬਣੀ ॥ ਤਜ ਕੈ ਡਰੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਅਣੀ ॥ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਸੋਊ ਖੇਲਹੁ ਖੇਲਹੁ ਨਾਹਿ ਜਣੀ ਰੁ ਕਣੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ਹਸਿ ਕੈ ਰਸ ਬੋਲ ਕਿਧੋ ਹਰਿਤਾ ਜੋਊ ਮਾਨ ਫਣੀ ॥੪੬੨॥ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤੀਆ ਤਿਨ ਸੌ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੋ ਰਸ ਰਾਤੋ ॥ ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਸੇ ਤਿਹ ਕੇ ਇਮ ਚਾਲ ਚਲੈ ਜਿਮ ਗੱਈਯਰ ਮਾਤੋ ॥ ਦੇਖਤ ਮੂਰਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਗੋਪਨ ਭੂਲਿ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧ ਸਾਤੋ ॥ ਚੀਰ ਗਏ ਉਡ ਕੈ ਤਨ ਕੇ ਅਰੁ ਟੂਟ ਗ੍ਯੋ ਨੈਨ ਤੇ ਲਾਜ ਕੋ ਨਾਤੋ ॥੪੬੩॥ ਕੁਪਿ ਕੈ ਮਧਿ ਕੈਟਭ ਤਾਨ ਮਰੇ ਮੁਰ ਦੈਤ ਮਰ੍ਯੋ ਅਪਨੇ ਜਿਨ ਹਾਥਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦ੍ਯੋ ਰਿਸ ਰਾਵਨ ਕਾਟ ਦਏ ਜਿਹ ਮਾਥਾ ॥ ਸੋ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਮਧ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਚਲੈ ਜਸ ਗਾਥਾ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੇ ਹਿਤ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨ ਗੋਪਨ ਸਾਥਾ ॥੪੬੪॥ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਨ ਕੇ ਇਕ ਹੋਡ ਬਦੀ ॥ ਸਭ ਧਾਇ ਪਰੈ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹ੍ਯੋ ਮਿਲਿ ਬੀਚ ਨਦੀ ॥ ਜਬ ਜਾਇ ਪਰੇ

ਜਮਨਾ ਜਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਜਦੀ ॥ ਤਬ ਲੈ ਚੁਭਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁ ਲਯੋ ਮੁਖ ਚੂਮ ਕਿਧੋ ਸੁ ਤਦੀ ॥੪੬੫॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਸੋ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਪ੍ਰਬੀਨਨ ॥ ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਚੰਚਲਤਾ ਸਮ ਮੀਨਨ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕਉਲ ਮੁਖੀ ਰਸ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਕਹਯੋ ਰੱਛਕ ਦੀਨਨ ॥ ਨੇਹ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕਹਯੋ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ਕੈ ਭਾਤ ਅਧੀਨਨ ॥੪੬੬॥ ਅਤਿ ਹ੍ਵੈ ਰਿਝਵੰਤ ਕਹਯੋ ਗੁਪੀਆ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਭਯੋ ਜੁ ਕਪੀ ॥ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਯੋ ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਭਭੀਛਨ ਲੰਕ ਥਪੀ ॥ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਲਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਛਪੀ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰੈ ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਜਿਨਹੂ ਤਿਰੀਯਾ ਫੁਨ ਚੰਡ ਜਪੀ ॥੪੬੭॥ ਜਉ ਰਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਗੁਪੀਆ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜ੍ਵਾਬ ਦਯੋ ਤਿਨ ਸਾਫੀ ॥ ਆਈ ਹੋ ਛੋਡਿ ਸਭੈ ਪਤਿ ਕੌ ਤੁਮ ਹੋਇਤੁ ਮੈਨ ਮਰੇ ਫੁਨ ਮਾਫੀ ॥ ਹਉ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹਿ ਹੇਤ ਕਰੌ ਤੁਮ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬਾਤ ਕਰੋ ਰਸ ਲਾਫੀ ॥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੋਨ ਭਜੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਕਾਫੀ ॥੪੬੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਦਯੋ ਹਸਿਕੈ ਹਰਿ ਜ੍ਵਾਬ ਜਬੈ ॥ ਨ ਗਈ ਹਰਿ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮੁਖਿ ਦੇਖ ਸਬੈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਰ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਓ ਜੁਤ ਰਾਗ ਤਬੈ ॥ ਮਨੋ ਘਾਇਲ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਣ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਡਰਯੋ ਜਨੁ ਲੋਨ ਅਬੈ ॥੪੬੯॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖੀਐ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਮਧਿ ਸੋਭੈ ॥ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਰਿਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਨਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਛੋਭੈ ॥ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਮ੍ਰਿਗ ਧਾਵਤ ਆਵਤ ਚਿੱਤ ਕਰੈ ਨ ਹਮੈ ਫੁਨ ਕੋ ਭੈ ॥ ਸੋ ਬਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਕਾਨ੍ਹ ਜੋਊ ਪਿਖ ਵੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਲੋਭੈ ॥੪੭੦॥ ਗੋਪੀਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨ ਬੋਲ ਉਠੀ ਹਰਿ ਸੋ ਬਚਨਾ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਸੁੱਧ ਅਮੀ ॥ ਤਿਹ ਸਾਥ ਲਗੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੇ ਹਰਤਾ ਮਨ ਸਾਧਨ ਸੁੱਧ ਗਮੀ ॥ ਤਜ ਕੈ ਅਪਨੇ ਭਰਤਾ ਹਮਰੀ ਮਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਊਪਰਿ ਤੋਹਿ ਰਮੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਤੁਮ ਕੌ ਪਿਖਏ ਨਹਿ ਜਾਤ ਛਮੀ ॥੪੭੧॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਗਵਾਨ ਲਖੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨ

ਮੋ ਪਿਖ ਮੈਨ ਭਰੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗ ਮਾਨੁਖ ਕੇਲ ਕਰੀ ॥ ਹਰਿ ਜੀ ਕਰਿ ਖੇਲ ਕਿਧੌ ਇਨ ਸੌ ਜਨੁ ਕਾਮ ਜਰੀ ਇਹ ਕੀਨ ਜਰੀ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਕੌਤਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰ੍ਯੋ ਕਿ ਹਰੀ ਸੁ ਹਰੀ ॥੪੭੨॥ ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੂਰਤ ਰਾਮ ਧਰੀ ਜਿਹ ਅਉਰ ਕਰ੍ਯੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ ॥ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਸੁ ਸੰਘਾਰਕ ਹੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਕ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰ ਹੀਲਾ ॥ ਦ੍ਵਾਪਰ ਮੋ ਸੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਮਰੀਯਾ ਅਰਿ ਕੋ ਧਰੀਯਾ ਪਟ ਪੀਲਾ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਹਸਿ ਗੋਪਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥੪੭੩॥ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨ ਕੂਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪਉਨ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨ ਜੋ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥੪੭੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਸੁਰ ਸੋ ਫੁਨ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜੋਊ ਭਾਵੈ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਡਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਬਨ ਕੀ ਚਲ ਆਵੈ ॥ ਸੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਮਨੋ ਕਰ ਰਾਗਨ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੭੫॥ ਸੁਨ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲੋਗਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨਹੂੰ ਫੁਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਸਹੀ ਹੈ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੇਖ ਸਮਸਨ ਕੇ ਮੁਖ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਿ ਜੂਥ ਅਹੀ ਹੈ ॥੪੭੬॥ ਜਿਨ ਰੀਝ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜੁ ਦਯੋ ਕੁਪ ਕੈ ਦਸ ਸੀਸ ਦਈ ਜਿਨ ਪੀੜਾ ॥ ਮਾਰਤ ਹ੍ਵੈ ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਘਨ ਸੋ ਕਰ ਦੀਨ ਉਝੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰ੍ਯੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾਸੁਰ ਆਪਨ ਹੀ ਲੰਘ ਮਾਰਗ ਭੀੜਾ ॥ ਸੋ ਫੁਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੰਗ ਗੋਪਨ ਕੈ ਸੁ ਕਰੈ ਰਸ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥੪੭੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਤਿਨ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਰੈ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜਾਤ੍ਰਾ ॥ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਿਨ ਜੀਵਨ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਪਰ ਮਾਤ੍ਰਾ ॥ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਰਾਵਨ ਸੋ ਜਿਨਹੂੰ ਕੁਪਿ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਮ ਛਾਤ੍ਰਾ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨ ਕੇ ਕਰਿਬੇ ਕਹੁ ਕਉਤਕ ਕੀਨ ਸੁ ਨਾਤ੍ਰਾ ॥੪੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੰਗ ਗੋਪੀਅਨ ਕਰੀ ਮਾਨੁਖੀ ਬਾਨ ॥ ਸਭ ਗੋਪੀ ਤਬ ਯੌ ਲਖ੍ਯੋ ਭਯੋ ਬਸ੍ਯ

ਭਗਵਾਨ ॥੪੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਹ੍ਵੈ ਗੱਇਯਾ ॥ ਖੇ ਕਹ ਗਯੋ ਧਰਨੀ ਧਸਿ ਗਯੋ ਕਿਧੋ ਮੱਧਿ ਰਹਯੋ ਸਮਝਯੋ ਨਹੀ ਪੱਇਯਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਬ ਯੌ ਗਤ ਭੀ ਤਬ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੱਇਯਾ ॥ ਜਿਉ ਸੰਗ ਮੀਨਨ ਕੇ ਲਰ ਕੈ ਤਿਨ ਤਯਾਗ ਸਭੋ ਮਨੋ ਬਾਰਧ ਰੱਇਯਾ ॥੪੮੦॥ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਨ ਕੀ ਛੁਟਗੀ ਸੁਧਿ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਜਨ ਬਉਰੀ ॥ ਏਕ ਉਠੈ ਇਕ ਝੂਮ ਗਿਰੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਹਰੀ ਇਕ ਆਵਤ ਦਉਰੀ ॥ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਢੂੰਡਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਗਿਰਗੀ ਸੁ ਪਿਛੌਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਧਯਾਨ ਬਸਯੋ ਮਨ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਨ ਗਹੈ ਫੁਨ ਰੂਖਨ ਕਉਰੀ ॥੪੮੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਤਜੈ ਤਿਨ ਰੂਖਨ ਕੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਨੰਦਲਾਲ ਕਹਾ ਰੇ ॥ ਚੰਪਕ ਮਉਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਜਹਾ ਰੇ ॥ ਪੈ ਜਿਹ ਕੇ ਹਮ ਕਾਰਨ ਕੋ ਪਗ ਕੰਟਕਕਾ ਸਿਰ ਧੂਪ ਸਹਾ ਰੇ ॥ ਸੋ ਹਮ ਕੌ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਪਰੈਂ ਤੁਮ ਪਾਇ ਨ ਜਾਵ ਤਹਾ ਰੇ ॥੪੮੨॥ ਬੇਲ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਜਾ ਗੁਲ ਚੰਪਕ ਕਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਪਾਈ ॥ ਭੋਲਿਸਿਰੀ ਗੁਲਲਾਲ ਗੁਲਾਬ ਧਰਾ ਤਿਨ ਫੂਲਨ ਸੋ ਛਬ ਛਾਈ ॥ ਚੰਪਕ ਮਉਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਸੁਹਾਈ ॥ ਬਾਰ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿਹੀ ਸੁਖਦਾਈ ॥੪੮੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਿਹ ਕਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ॥ ਬਰ ਪੀਪਰ ਹੇਰ ਹਿਯਾ ਨ ਕਹੂੰ ਜਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋ ਸਿਰ ਧੂਪ ਸਹੈ ॥ ਅਹੋ ਕਿਉ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੋ ਭਰਤਾ ਬਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਪਿਖੇ ਨਹਿ ਧਾਮ ਰਹੈ ॥ ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੁਨ ਕੈ ਇਕ ਬੋਲਬ ਰੂਖਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜਾਨ ਗਹੈ ॥੪੮੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਯੋਗ ਕੋ ਮਾਨ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨ ਬੀਚ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਕੂੰਜਨ ਜਿਯੋ ਕੁਰਲਾਤ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾ ਜਿਹ ਜਾ ਕਛੁ ਖਾਨ ਨ ਪਾਨੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਉਠੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਨੇਹ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਹਮ ਸੋ ਕਤ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥੪੮੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਸਭ ਗੋਪਨਿ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੈ ਬੀਚ ਰਹਯੋ ਗਡਿ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹਿ ਛੂਟਨ ਨੈਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਫਿਰੈ ਬਨ ਮੈ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਏਕ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬਿਰਥਾ ਹਮ ਸੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥੪੮੬॥ ਜਿਨਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਮਰੀਚ ਮਰਯੋ

ਪੁਰ ਰਾਵਨ ਸੇਵਕ ਜਾਹਿ ਦਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸੋ ਹੇਤ ਕਰਯੋ ਹਮਹੂੰ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਵਾ ਸਰ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਚੋਟ ਚਟਾਕ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਮ੍ਰਿਗ ਠਉਰ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੪੮੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੇਦ ਪੜੇ ਸਮ ਕੋ ਫਲ ਹੋ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਕੋ ਜੋਊ ਦਾਨ ਦਿਵਾਵੈ ॥ ਕੀਨ ਅਕੀਨ ਲਖੈ ਫਲ ਹੋ ਜੋਊ ਆਤਿਥਿ ਲੋਗਨ ਅੰਨੁ ਜਿਵਾਵੈ ॥ ਦਾਨ ਲਹੈ ਹਮਰੇ ਜੀਅ ਕੋ ਇਹ ਕੇ ਸਮ ਕੋ ਨ ਸੋਊ ਫਲ ਪਾਵੈ ॥ ਜੋ ਬਨ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਜਰਰਾ ਇਕ ਏਕ ਘਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੮੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਲੰਕ ਦਈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਪਿ ਕੈ ਗਨ ਮਾਰੇ ॥ ਪੈ ਤਿਨ ਹੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਸਾਧਨ ਰਾਖ ਅਸਾਧ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਤੇ ਛਪ ਗਯੋ ਅਤ ਹੀ ਕਰ ਕੈ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਕਹੀਯੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥੪੮੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਖੋਜਿ ਰਹੀ ਬਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਮੈ ਨਹੀ ਖੋਜਤ ਪਾਏ ॥ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਫਿਰਕੈ ਨ ਗਯੋ ਕਬਹੂੰ ਉਹੁ ਜਾਏ ॥ ਫੇਰ ਫਿਰੀ ਮਨ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਕਰ ਪਾਰਥਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰ ਲਗਾਏ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਕਈ ਜਨੁ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਫਿਰ ਧਾਏ ॥੪੯੦॥ ਆਇ ਕੈ ਢੂਢ ਰਹੀ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਨ ਢੂਢਤ ਪਾਏ ॥ ਇਉ ਜੁ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਚਕਿ ਕੈ ਜਨੁ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਿਤਿਮਾ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਅਉਰ ਉਪਾਵ ਕਰਯੋ ਪੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਭੀਤਰਿ ਚਿੱਤ ਲਗਾਏ ॥ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਿਹ ਕੇ ਗੁਨ ਏਕ ਬਜਾਏ ਉਠੀ ਇਕ ਸ੍ਵਾਂਗ ਲਗਾਏ ॥੪੯੧॥ ਹੋਤ ਬਕੀ ਇਕ ਹੋਤ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਏਕ ਅਘਾਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਧਾਵੈ ॥ ਹੋਇ ਹਰੀ ਤਿਨ ਮੈ ਧਸਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾ ਕਹੁ ਮਾਰ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਲਾਗ ਰਹਯੋ ਤਿਨ ਕੌ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਛੂਟਨ ਪਾਵੈ ॥ ਇਉ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨੀਆ ਜਨ ਸਾਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਰੋਰ ਬਨਾਵੈ ॥੪੯੨॥ ਰਾਜਾ ਪਰੀਛਤ ਬਾਚ ਸੁਕ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਕ ਸੰਗ ਰਾਜੇ ਕਹੁ ਕਹੀ ਜੂਥ ਦਿਜਨ ਕੇ ਨਾਥ ॥ ਅਗਨ ਭਾਵ ਕਿਹ ਬਿਧ ਕਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ॥੪੯੩॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜਨ ਪਾਸ ਬਿਯਾਸ ਕੋ ਬਾਲ ਕਥਾ ਸੁ ਅਰੋਚਕ ਭਾਤ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਆ ਬਿਰਹਾਨਲ ਭਾਵ ਕਰੈ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੋ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਪੰਚ ਭੂਆਤਮ ਲੋਗਨ ਕੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਕੈ ਅਤਿਹੀ ਡਰਪਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਧਯਾਨ

ਕਰੈ ਜਬਹੀ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟਾਨ ਬੁਝਾਵੈ ॥੪੯੪॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਏਕ ਬਨੈ ਬਛੁਰਾਸੁਰ ਮੂਰਤ ਏਕ ਧਰੈ ॥ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਗ੍ਵਾਰ ਹਰੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਫਿਰਿ ਪਾਇ ਪਰੈ ॥ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਬਗੁਲਾ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਹਾ ਕਰ ਕੈ ਮਨ ਕੋਪ ਲਰੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਿਧੋ ਨੰਦਲਾਲ ਕਰੈ ॥੪੯੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਕਰ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਫੇਰ ਲਗੀ ਗੁਨ ਗਾਵਨ ॥ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾ ਮੁਰਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਹੀ ਕਰਿ ਭਾਵਨ ॥ ਫੇਰਿ ਚਿਤਾਰ ਕਹਜੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਕਰਜੋ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਠਾਵਨ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸਜਾਮ ਕੀ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧ ਬੀਚ ਲਗੀ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖੁ ਪਾਵਨ ॥੪੯੬॥ ਅਤਿ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਸਾਥ ਸੁ ਗੋਪਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰਨੀ ॥ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਬਸ ਭਈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪਨ ਕੀ ਧਰਨੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਪਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰੀ ਕਬਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰਨੀ ॥ ਜਿਮ ਘੰਟਕਹੇਰ ਮੈ ਭੂਮ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੈ ਗਿਰ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਨੀ ॥੪੯੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਰੁਨੀ ਸਰ ਭਉਹਨ ਕੋ ਧਨ ਕੈ ਸੁ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਸਾਜਨ ਸਾਥ ਕਰੀ ॥ ਰਸ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੋਪ ਸੁ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਜਾਇ ਅਰੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਨੇਹ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਪੈਗ ਨ ਏਕ ਟਰੀ ॥ ਮਨੋ ਮੈਨ ਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਝੂਝ ਪਰੀ ॥੪੯੮॥ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਪਿਖ ਪ੍ਰੇਮ ਤਬੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿਤਾਬੀ ॥ ਜੋਤਿ ਭਈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉ ਰਜਨੀ ਮਹਿ ਛੂਟਤ ਜਿਉ ਮਹਤਾਬੀ ॥ ਚਉਕ ਪਰੀ ਤਬਹੀ ਇਹ ਇਉ ਜੈਸੇ ਚਉਕ ਪਰੈ ਤਮ ਮੈ ਡਰਿ ਖੁਆਬੀ ॥ ਛਾਡਿ ਚਲਜੋ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਇਉ ਜਿਮ ਭਾਜਤ ਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਿ ਸਰਾਬੀ ॥੪੯੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਪਿਖਏ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖ ਚਲੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਿਉ ਜਲ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਬੂੰਦ ਪਰੈ ਜਿਮ ਕੂਦਿ ਪਰੈ ਮਛਲੀ ਪਿਖ ਪਾਨੀ ॥੫੦੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਪੀਅਰੋ ਪਟ ਕੰਧ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੋਊ ॥ ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਨ ਸੋ ਉਰ ਮੈ ਨਦੀਆਪਤਿ ਸਾਥ ਲੀਏ ਫੁਨ ਜੋਊ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਤੁਲਿ ਨ ਕੋਊ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੋਊ ਰੀਝਤ ਹੈ ਚਕ ਦੇਖਤ ਸੋਊ ॥੫੦੧॥ ਕਬਿੱਤ ॥

ਕਉਲ ਜਿਉ ਪ੍ਰਭਾਤ ਤੈ ਬਿਛਰਯੋ ਮਿਲੀ ਬਾਤ ਤੈ ਗੁਨੀ ਜਿਉ ਸੁਰ ਸਾਤ ਤੈ ਬਚਾਯੋ ਚੋਰ ਗਾਤ ਤੈ ॥ ਜੈਸੇ ਧਨੀ ਧਨ ਤੈ ਅਉ ਰਿਨੀ ਲੋਕ ਮਨ ਤੈ ਲਰਈਯਾ ਜੈਸੇ ਰਨ ਤੈ ਤਜਈਯਾ ਜਿਉ ਨਸਾਤ ਤੈ ॥ ਜੈਸੇ ਦੂਖੀ ਸੂਖ ਤੈ ਅਭੂਖੀ ਜੈਸੇ ਭੂਖ ਤੈ ਸੁ ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਰ ਆਪਨੇ ਕੋ ਸੁਨੇ ਜੈਸੇ ਘਾਤ ਤੈ ॥ ਹੋਤ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜੇਤੇ ਏਤੇ ਏਤੀ ਬਾਤਨ ਤੈ ਹੋਤ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਗੋਪੀ ਤੈਸੇ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਤ ਤੈ ॥੫੦੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੋ ਜਮਨਾ ਤਟ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ॥ ਚਿਟਕਾਰਨ ਸੋ ਭਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਜਾ ਤੁਮਹੂੰ ਤਰੋ ਹਮਹੂੰ ਤਰੈਂ ॥ ਗੁਹਿ ਕੈ ਬਨ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਹਾਰ ਸੁ ਕੇਲ ਕਰੈਂ ਤਿਨ ਡਾਰ ਗਰੈਂ ॥ ਬਿਰਹਾ ਛੁਧ ਕੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਸ ਕੈ ਰਸ ਕੈ ਸੰਗ ਪੇਟ ਭਰੈਂ ॥੫੦੩॥ ਆਇਸ ਮਾਨ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੋ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਗੁਪੀਆ ਤਿਹ ਠਉਰੈਂ ॥ ਏਕ ਚਲੈ ਮੁਸਕਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧ ਏਕ ਚਲੈ ਹਰੂਏ ਇਕ ਦਉਰੈਂ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਲ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹੁ ਗ੍ਵਾਰਨ ਹਉਰੈਂ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਬਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖ ਸੁ ਅਉਰ ਪਿਖੈ ਗਜ ਗਾਮਨ ਸਉਰੈਂ ॥੫੦੪॥ ਸਯਾਮ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਤਰਿ ਪਾਰਿ ਪਰੱਈਯਾ ॥ ਪਾਰ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋ ਗਿਰਦਾ ਕਰਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਸਟੱਈਯਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨਈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਸਸਿ ਸੁੱਧ ਮਨੋ ਸਮ ਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੀਰ ਤਰੱਈਯਾ ॥੫੦੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਵਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਲਖੀਯੈ ਤਿਨ ਭਾਨ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਕਰੀ ਚਰਚਾ ਮਿਲਿਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਨ ॥ ਛੋਰ ਦਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਭ ਲਾਜ ਸੁ ਹੋਇ ਮਹਾ ਰਸ ਕੀ ਚਸਕਾਰਨ ॥੫੦੬॥ ਕੈ ਰਸ ਕੇ ਹਰਿ ਕਾਰਨ ਕੈ ਕਰਿ ਕਸਟ ਬਡੋ ਕੋਊ ਮੰਤ੍ਰ ਸਾਧੋ ॥ ਕੈ ਕੋਊ ਜੰਤ੍ਰ ਬਡੋਈ ਸਧਯੋ ਇਨ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਬਾਧੋ ॥ ਕੈ ਕੇਹੂੰ ਤੰਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿਹੀ ਕਰਿ ਧਾਧੋ ॥ ਚੋਰ ਲਯੋ ਮਨੁ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਦੀਨ ਦਯਾਨਿਧਿ ਮਾਧੋ ॥੫੦੭॥ ਗੋਪੀਵਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸਾਥ ਕਹਯੋ ਹਮਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਕਿਹ ਓਰ ਗਏ ਥੇ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਹਮ ਸੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਰਸ ਕੇਲ ਕਏ ਥੇ ॥ ਯੌ ਤਜਿ ਗੇ ਜਿਮ ਰਾਹ ਮੁਸਾਫਰ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਨਾਹਿ ਨਏ ਥੇ ॥ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਮੁਖ ਆਏ ਕਹਾ ਅਪਨੀ

ਬਿਰੀਆ ਕਹੂੰ ਭਉਰ ਭਏ ਥੇ ॥੫੦੮॥ ਅਥ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਰ ਏਕ ਅਕੀਨ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਜੁ ਜਾਨੈ ॥ ਏਕ ਨ ਪ੍ਰੀਤ ਕੇ ਭੇਦ ਜਨੈ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਅਰ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥ ਸੋ ਨਰ ਮੂੜ ਬਿਖੈ ਕਹੀਯੈ ਜਗ ਜੋ ਨਰ ਰੰਚ ਨ ਪ੍ਰੀਤ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸੋ ਚਰਚਾ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰਨੀਆ ਸੰਗ ਕਾਨ ਬਖਾਨੈ ॥ ੫੦੯॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ਕਰਿ ਨੇਹ ਕੋ ਅੰਤ ਦਗਾ ਕੋਊ ਦੇ ਹੈ ॥ ਦੋ ਜਨ ਛਾਡਿ ਪਰੋ ਹਰਿ ਗਿਯੋ ਜਨ ਜੋ ਛਲ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਲੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬਟਹਾ ਜਨ ਘਾਵਤ ਹੈ ਕੋਊ ਜਾਤ ਚਲਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਧਿ ਮੇ ਹੈ ॥ ਪੈ ਖਿਝਕੈ ਅਤ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਸਮ ਏ ਹੈ ॥੫੧੦॥ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ ਹਸੇ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਜਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਤਜ ਕੈ ਗਨਕਾ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ ॥ ਨ ਜਪਯੋ ਜਿਹ ਜਾਪ ਸੋਊ ਉਜਰੇ ਜਿਹ ਜਾਪ ਜਪਯੋ ਸੋਊ ਧਾਮ ਬਸੇ ॥ ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਯੋ ਹਮਹੂੰ ਅਤ ਹੀ ਰਸ ਬੀਚ ਫਸੇ ॥੫੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਹਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਉਠ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਬੀਚ ਤਰੇ ॥ ਛਿਨ ਏਕ ਲਗਯੋ ਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹ ਪਾਰ ਪਰੇ ॥ ਲਖਿ ਕੈ ਜਲ ਕੋ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾ ਉਪਹਾਸ ਕਰੇ ॥ ਬਹੁ ਹੋਰਨਿ ਤੈ ਅਰੁ ਬਿਜਾਹਨਿ ਤੈ ਕੁਰਮਾਤਨ ਤੈ ਅਤਿ ਸੋਊ ਖਰੇ ॥੫੧੨॥ ਕਾਨ੍ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਜਨੀ ਪਰ ਗੀ ਤਬ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਮ ਰਾਸ ਕਰੈਂ ॥ ਸਸਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਸਿਤ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸੇਤ ਹੀ ਹਾਰ ਡਰੈਂ ॥ ਹਿਤ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰੈ ਕਰ ਡਾਰ ਗਰੈਂ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਜੋਊ ਸੋਕ ਬਢਯੋ ਬਿਛੁਰੇ ਹਮ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਬ ਸੋਕ ਹਰੈਂ ॥੫੧੩॥ ਐ ਹੋ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਭੈ ਤੁਮ ਰਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਸੋ ਕਰ ਮੰਡਲ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਲਾਜ ਧਰੋ ॥ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਰਾਸ ਕਰੈਂ ਨਚਿ ਹੈ ਨਚੀਯੋ ਨਹ ਨੈਕੁ ਡਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਕਰੋ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਸੋਕਨ ਕੌ ਸੁ ਹਰੋ ॥੫੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਿਨ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰ ਯੌ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਕਰੋ ਮਨ ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਜੀਜੈ ॥ ਮਿਤਵਾ ਜਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਹੈ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ ॥ ਦੈ ਰਸ ਕੋ ਸਿਰਪਾਵ ਤਿਸੈ ਮਨ

ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੫੧੫॥ ਹਸਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੋ ਰਸ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੱਈਯੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਲੀਏ ਮਿਤਵਾ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਉਠ ਕਾਰਜ ਕੱਈਯੈ ॥ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਈਯੈ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਮਹਾ ਕਰੀਯੈ ਬਿਨ ਦਾਮਨ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕੱਈਯੈ ॥੫੧੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਧੀਰ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਦੋਖ ਜਿਤੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਥੋ ਰਸ ਪਾਵਕ ਮੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੁੱਲਿ ਦਹਯੋ ਹੈ ॥ ਰਾਸ ਕਰੋ ਸਭਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਗਨ ਅਉ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੫੧੭॥ ਗਾਵਤ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰ ਮਹਾ ਹਿਤ ਸੌ ॥ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਤਬਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੌ ॥ ਇਨ ਸੀਖ ਲਈ ਗਤਿ ਗਾਮਨ ਤੇ ਸੁਰ ਭਾਮਨ ਤੇ ਕਿ ਕਿਧੋ ਕਿਤ ਸੌ ॥ ਅਬ ਮੋਹ ਇਹੈ ਸਮਝਯੋ ਸੁ ਪਰੈ ਜਹ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿਖੇ ਇਨਹੂੰ ਤਿਤ ਸੌ ॥੫੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੋਰ ਕੋ ਪੰਖ ਬਿਰਾਜਤ ਸੀਸ ਸੁ ਰਾਜਤ ਕੁੰਡਲ ਕਾਨਨ ਦੋਊ ॥ ਲਾਲ ਕੀ ਮਾਲ ਸੁ ਛਾਜਤ ਕੰਠਹਿ ਤਾ ਉਪਮਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਜੋ ਰਿਪ ਪੈ ਮਗ ਜਾਤ ਚਲਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਉਪਮਾ ਚਲਿ ਦੇਖਤ ਓਊ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਰਾਦਿਕ ਰੀਝਤ ਸੋਊ ॥੫੧੯॥ ਗੋਪਨ ਸੰਗ ਤਹਾ ਭਗਵਾਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੋ ਕਰ ਗਾਵੈਂ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਖਗ ਠਉਰ ਸਮੇਤ ਸੁ ਯਾ ਬਿਧ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਰਿਝਾਵੈਂ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਖੋਜਿ ਕਈ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਪਾਵੈਂ ॥ ਗਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਜਾ ਤਜ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵੈਂ ॥੫੨੦॥ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਸੁਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਅਉ ਫੁਨ ਗਉਰੀ ॥ ਜਾ ਸੁਰ ਸ੍ਰੌਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰਭਾਮਨ ਧਾਵਤ ਡਾਰ ਪਿਛਉਰੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋਇ ਗਈ ਜਨ ਬਉਰੀ ॥ ਤਿਆਗ ਕੈ ਕਾਨਨ ਤਾ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਲੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਦਉਰੀ ॥੫੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵਨ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੋ ਸੁ ਰਿਝਾਵਨ ਕਾਜ ਸਭੈ ਮਨਭਾਵਨ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਸੁੰਦਰ ਰਾਤ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਬਿਖੈ ਰੁਤ ਸਾਵਨ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੋ ਮਿਲਿ ਖੇਲਿ ਕਰੈ ਰਸ ਨੀਕਨਿ ਠਾਵਨ ॥੫੨੨॥ ਸੁੰਦਰ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਖੇਲ

ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸੁੱਧਿ ਬਨਾਇ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਪਿਖ ਕੈ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਤਿਆਗ ਤਿਸੈ ਨਹੀ ਚਾਰੋ ਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੇ ਜਿਹ ਕੇ ਪਿਖਏ ਭਗਵਾਨ ਛਰਯੋ ਹੈ ॥੫੨੩॥ ਇਤ ਤੇ ਨੰਦਲਾਲ ਸਖਾ ਲੀਏ ਸੰਗ ਉਤੈ ਫੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਜੂਥ ਸਬੈ ॥ ਬਹਸਾ ਬਹਸੀ ਤਹ ਹੋਨ ਲਗੀ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਬੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਹੀ ਅੰਤ ਲਖੈ ਨਹ ਨਾਰਦ ਪਾਵਤ ਜਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮਹਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਬੀਚ ਫਬੈ ॥੫੨੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਲਾਲ ਲਲਾ ਇਤ ਗਾਵਤ ਹੈ ਉਤ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਮਿਲਿ ਗਾਵੈ ॥ ਫਾਗੁਨ ਕੀ ਰੁਤ ਊਪਰਿ ਆਂਬਨ ਮਾਨਹੁ ਕੋਕਿਲਕਾ ਕੁਹਕਾਵੈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੋਊ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਵੈ ॥ ਨੈਨ ਨਛਤ੍ਰ ਪਸਾਰ ਪਿਖੈ ਸੁਰਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਦੇਖਨਿ ਆਵੈ ॥੫੨੫॥ ਮੰਡਲ ਰਾਸ ਬਚਿਤ੍ਰ ਮਹਾ ਸਮ ਜੇਹਰਿ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਰਚਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਕਹੈ ਕਬਿ ਇਉ ਰਸ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲਿ ਮਚਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੀ ਬਨਾਇਬੇ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨ ਬਨੀ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਪਚਯੋ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਕੈ ਤਨਿ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਮਨੀ ਮਨ ਤੁਲਿ ਗਚਯੋ ਹੈ ॥੫੨੬॥ ਜਲ ਮੈ ਸਫਰੀ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਮ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲੈ ॥ ਜਿਉ ਜਨ ਫਾਗ ਕੋ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਭਾਂਤ ਹੀ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਕਲੋਲੈ ॥ ਕੋਕਿਲਕਾ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈ ਤਿਮ ਗਾਵਤ ਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਬੋਲੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤਨ ਸੋ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹ ਨਿਚੋਲੈ ॥੫੨੭॥ ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਤਿਨ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਕਰੀ ਹਿਤ ਸੋ ਨ ਕਛੂ ਕਮ ਕੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਮਹਿ ਖੇਲ ਬਨਿਓ ਹਮ ਕੈ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਦੀਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁਭ ਦੰਤਨ ਯੌ ਦਮਕੈ ॥ ਜਨ ਦਿਉਸ ਭਲੇ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਅਭ੍ਰਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ॥੫੨੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐ ਹੋ ਲਲਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਮੈਨ ਭਰੀ ॥ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੰਕ ਕਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ਭਉਹ ਦੂਊ ਕਰਿ ਟੇਢ ਧਰੀ ॥ ਮਨ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਸਕੀ ਮਨੋ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਕੰਠਹਿ ਫਾਸ ਡਰੀ ॥੫੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੱਧਿ ਸੋਊ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਛਬਿ ਵਾਰੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਨੈਨ ਭਰੀ ਇਨਹੂੰ ਪਰ ਮਾਨਹੁ ਚੇਟਕ ਡਾਰੋ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੋਤ ਹੈ

ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤ ਅਖਾਰੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸਾਰੋ ॥੫੩੦॥ ਗਾਵਤ ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤਾਰਿਨ ਕਿੰਕਨ ਕੀ ਧੁਨ ਬਾਜੈ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜਤ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਾਚਤ ਸੋਊ ਮਹਾ ਹਿਤ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਨ ਕੀ ਇਮ ਛਾਜੈ ॥ ਗਾਇਬ ਪੇਖਿ ਰਿਸੈ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਾਚਬ ਦੇਖ ਬਧੂ ਸੁਰ ਲਾਜੈ ॥੫੩੧॥ ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਤਹਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰਯੋ ॥ ਮਨ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਜੂ ਇਨ ਪੈ ਜਨ ਚੇਟਕ ਮੰਤ੍ਰ ਡਰਯੋ ॥ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਰ ਅਛ੍ਰਨ ਕੇ ਗਿਰ ਬੀਚ ਲਜਾਇ ਬਪੈ ਸੁ ਧਰਯੋ ॥ ਗੁਪੀਆ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਡੋਲਤ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਮਨੂਆ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰਯੋ ॥੫੩੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸਭ ਹੂਈਆ ॥ ਗਾਵਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਇਕ ਨਾਚਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਰਸ ਰੰਗ ਅਕੂਈਆ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਹਰੀ ਇਕ ਲੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਪਰੈ ਗਿਰ ਭੂਈਆ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਪਿਖ ਚੁੰਮਕ ਲਾਗੀ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੂਈਆ ॥੫੩੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਧ ਰਾਤ ਸਮੈ ॥ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਖੇਲ ਸਭੈ ਮਿਲਕੈ ਹਮ ਧਾਮ ਗਮੈ ॥ ਹਰਿ ਆਇਸ ਮਾਨ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਕਰਿ ਦੂਰਿ ਗਮੈ ॥ ਅਬ ਜਾਇ ਟਿਕੈ ਸਭ ਆਸਨ ਮੈ ਕਰਿਕੈ ਸਭ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀ ਨੇਹ ਤਮੈ ॥੫੩੪॥ ਹਰਿ ਸੋ ਅਰੁ ਗੋਪਿਨ ਸੰਗਿ ਕਿਧੌ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤ ਖੇਲ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗ ਆਪਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਖੇਲ ਕੋ ਧਾਮ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੈ ਮਨ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਗਜੀਏ ਰਸ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ ਜੋਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥੫੩੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ॥

ਅਥ ਕਰਿ ਪਕਰ ਖੇਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਧਾਇ ਗਏ ਉਠ ਠਉਰ ਕਹਾ ਕੋ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਿਹ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮਨਾ ਸੁ ਤਹਾ ਕੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭਾਂਤ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਤਾ ਕੋ ॥ ਸੰਗ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਕੋ ॥੫੩੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਸ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁਨਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਧਾਈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਸੁੱਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ

ਜਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੀ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਤਾ ਮੈ ਰਜੈ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਸੋਭ ਸੁ ਗੋਪਨਿ ਤੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਰਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਧਾਈ ॥੫੩੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸੇਤ ਧਰੇ ਸਾਰੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੀ ਕੁਮਾਰੀ ਜਸ ਹੀ ਕੀ ਮਨੋ ਬਾਰੀ ਐਸੀ ਰਚੀ ਹੈ ਨ ਕੋ ਦਈ ॥ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀ ਅਉਰ ਸਚੀ ਸੁ ਮਦੋਦਰੀ ਪੈ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਾ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਨ ਕਛੂ ਭਈ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਹਾਰ ਗਰੇ ਡਾਰ ਰੁਚ ਸੋ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪੈ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਰਸ ਕੇ ਲਈ ॥ ਸੇਤੈ ਸਾਜ ਸਾਜ ਚਲੀ ਸਾਵਰੇ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਾਜ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਰਾਧਾ ਮਾਨੋ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੫੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਡ ਸੁਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸੁ ਧਾਰ ਚਲੀ ॥ ਜਨੁ ਦੂਸਰ ਚੰਦ ਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਜਨ ਰਾਜਤ ਕੰਜ ਕੀ ਸੇਤ ਕਲੀ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਰਾਧੇ ਅਲੀ ॥ ਜਨੁ ਜੋਤ ਤਰੀਯਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੇ ਇਹ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਬਾਲ ਭਲੀ ॥੫੩੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢੀ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਘਟੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤਿ ਤੇ ਮਨ ਤ੍ਰੀਯਨ ਤੇ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਹੈ ॥ ਰਾਸ ਮੈ ਖੇਲਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਨਟੀ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਘਨ ਮੈ ਮਨੋ ਰਾਧਕਾ ਚੰਦ੍ਰ ਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ॥੫੪੦॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹ੍ਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਕੈ ਸਿਵ ਧ੍ਯਾਨ ਛੁਟਾ ਹੈ ॥ ਜਾ ਨਿਰਖੇ ਰਤਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਪਿਖ ਮਾਨ ਟੁਟਾ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਕੰਠ ਚੁਰਾਇ ਲੀਯੋ ਜਿਨ ਭਾਵਨ ਕੋ ਸਭ ਭਾਵ ਲੁਟਾ ਹੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਰਾਧਕਾ ਮਾਨਹੁ ਬਿੱਜ ਛਟਾ ਹੈ ॥੫੪੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੂਜਨ ਪਾਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਦੁਤਿ ਸੀਸ ਰਜੈ ॥ ਜਿਨ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਅੰਗ ਧਰੇ ਤ੍ਰੀਯਰਾਜ ਛਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦ ਲਜੈ ॥੫੪੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰੁ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨੀ ॥ ਮੁਖ ਰਾਜਤ ਸੁੱਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਜਿਹ ਮੈ ਅਤਿ ਚਾਂਦਨੀ ਰੂਪ ਘਨੀ ॥ ਰਸ ਕੋ ਕਰਿ ਰਾਧਕਾ ਕੋਪ ਚਲੀ ਮਨ ਸਾਜ ਸੋ ਸਾਜਕੈ ਮੈਨ ਅਨੀ ॥ ਤਿਹ ਪੇਖ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਖੁਸੀ ਸੋਊ ਤ੍ਰੀਯਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯਰਾਜ ਗਨੀ ॥੫੪੩॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪੇਖ ਹਸੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੈ ॥ ਸਮ ਦਾਗਿਮ

ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਸ ਕਿਧੋ ਸਮ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਨ ਕੈ ॥ ਹਮ ਅਉ ਹਰਿ ਜੀ ਅਤਿ ਹੋਡ ਪਰੀ ਰਸ ਹੀ ਕੇ ਸੁ ਬੀਚ ਮਹਾ ਰਨ ਕੈ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਸੰਕਿ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੈ ॥੫੪੪॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਜਈ ॥ ਮਨੋ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁ ਰਚੀ ਰੁਚ ਸੋ ਇਹ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮਈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਨਿਹੁਰਾਇ ਗਈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਮਨੋ ਜੋਬਨ ਭਾਰ ਸਹਯੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨ ਨੀਚੀ ਭਈ ॥੫੪੫॥ ਸਭਹੀ ਮਿਲਿ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਤੇ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਿਤ ਤੇ ॥ ਫੁਨ ਊਚ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਚਾਰ ਕਹੀ ਚਿਤ ਤੇ ॥ ਉਤ ਤੇ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਇਤ ਤੇ ॥੫੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਖੀਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ॥ ਉਤ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਤਨ ਚੰਦਨ ਕੇ ਸੰਗ ਲੇਪਹਿ ਕੈ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਛਾਜਤ ਗਾਮਨਿ ਪੈ ਜਿਨ ਗੈ ॥ ਮਨ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਨਹਿ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਜੋਬਨ ਵਾਰਨ ਮੈ ॥੫੪੭॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਤੀਯਾਂ ਫੁਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋ ॥ ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਮ ਨਾਹਕ ਖੇਲ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾ ਸੋ ॥ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਜੀ ਹੈ ਜੋਊ ਅਪਨੇ ਮਨੂਆ ਸੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਜੋਤ ਤਰਈਯਨ ਕੀ ਛਪਗੀ ਦੁਤ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰ ਕਲਾ ਸੋ ॥੫੪੮॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੀ ਸਭੈ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਲੋਕਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਸ ਕਥਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਮ ਧ੍ਯਾਨ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਖੀਆਂ ਪਿਖ ਕੈ ਹਮਰੇ ਮਨ ਕੋ ਤਨ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੫੪੯॥ ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਦੇਖਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੇ ਪਿਖਏ ਫੁਨ ਜੀਜੈ ॥ ਜਾਕੇ ਕਰੇ ਮਿਤ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਐ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਜ ਕਰੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਰਾਧੇ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਅਬ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਨ ਕੀਜੈ ॥੫੫੦॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਟਨ ਪਾਇ ਚਲੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਫੁਨ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਨਾਗ ਸੁਤਾ ਇਹ

ਸੁੰਦਰ ਤਿਆਗ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਪਤ੍ਰ ਧਰੈ ਸੇ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੰਦਰ ਤੇ ਨਿਕਸੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਯਾਮ ਘਨੈ ਤਜਿ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਸੋਊ ਬਿਜੁਲੀ ਦੁਤਿ ਜੈਸੇ ॥੫੫੧॥ ਰਾਸਹਿ ਕੀ ਰਚਨਾ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਤਰਏ ਜਮੁਨਾ ਅਤ ਹੀ ਤਹ ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਪਟੈ ਸੰਗ ਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੇ ਸੁ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਸ ਬਗੀਚਨ ਮੈ ਇਹ ਫੂਲਨ ਕੀ ਫੁਲਵਾਰ ਜਰੀ ਹੈ ॥੫੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥ ਮੈਨ ਸੀ ਸੁੰਦਰ ਮੂਰਤ ਪੇਖਿ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਦੇਖਿਬੇ ਕੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੋਵਤ ਥੀ ਜਨੁ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਮੈ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਤਜੀ ਅਬ ਜਾਗੀ ॥ ਜਾਕੋ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਅੰਤ ਲਹੈ ਇਹ ਤਾਹੀ ਸੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥੫੫੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਰਾਧਾ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਕਾ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਾਤ ॥ ਖੇਲਹੁ ਗਾਵਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਸੁਨ ਸਮ ਕੰਚਨ ਗਾਤ ॥੫੫੪॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਤ ਸੁਨ ਰਾਧਕਾ ਅਤਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਚੀਤ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਗਾਵਨ ਲਗੀ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ॥੫੫੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮਿਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਧੁਨ ਜੋ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਇਨ ਪੈ ਹਿਤ ਕੈ ਬਨ ਤਿਆਗ ਮ੍ਰਿਗੀ ਮ੍ਰਿਗ ਅਉ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥੫੫੬॥ ਤਿਨ ਸੇਂਧਰ ਮਾਂਗ ਦਈ ਸਿਰ ਪੈ ਰਸ ਸੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਬੇਸਰ ਆਡ ਸੁ ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮੋਤਿਸਿਰੀ ਹੂੰ ਕੋ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਭੈ ਸਜਿ ਸੁੰਦਰ ਆਂਖਨ ਭੀਤਰ ਕਾਜਰ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸੁ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥੫੫੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਬੈ ਹਰਿ ਖੇਲਨਿ ਰਾਸ ਲਗਯੋ ਹੈ ॥ ਰਾਧੇ ਕੋ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਪੇਖਿ ਕੈ ਚਾਂਦ ਸੋ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਗਯੋ ਹੈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਲੀਯੋ ਸੁ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਯੌ ਉਮਗਯੋ ਹੈ ॥ ਨੈਨਨ ਕੋ ਰਸ ਦੇ ਭਿਲਵਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਠਗੀ ਭਗਵਾਨ ਠਗਯੋ ਹੈ ॥੫੫੮॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਮੈਨ ਲਜੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਕੈ ਮੁਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਲਜੈ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥ ਸੋਊ ਸੂਰਤਵੰਤ ਰਚੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਕੈ ਅਤਹੀ ਰੁਚਕੈ ਨ ਕਜੈ ॥

ਮਨ ਮਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਜਿਉ ਤਿਮ ਤ੍ਰੀਯਨ ਮੈ ਤ੍ਰੀਯਰਾਜ ਰਜੈ ॥੫੫੯॥ ਗਾਇ ਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਰੀਝ ਬਜਾਵਤ ਭੀ ਫਿਰ ਤਾਰੀ ॥ ਅੰਜਨ ਆਡ ਸੁਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ ਸਾਜਨ ਕੋ ਸਜ ਕੈ ਸੁ ਗੁਵਾਰੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਤੇ ਇਹ ਫੂਲ ਰਹੀ ਤ੍ਰੀਯ ਆਨੰਦ ਬਾਰੀ ॥੫੬੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਰਾਜਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਖੀਆਂ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਉਪਮ ਚੰਦ ਛਟਾ ਸਮ ਛਾਜਤ ਕਉਲਨ ਸੀ ਅਖੀਆਂ ਹੈ ॥ ਤਾਕੀ ਕਿਧੌਂ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਯੌਂ ਲਖੀਆਂ ਹੈ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਸੁ ਮੁਨੀਨਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਚਖੀਆਂ ਹੈ ॥੫੬੧॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਇਕ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਮੈਨਕਲਾ ਇਕ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤ ॥ ਬਿੱਜੁਛਟਾ ਇਕ ਦਾਰਮ ਦਾਂਤ ਬਰਾਬਰ ਜਾਹੀ ਕੀ ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਰਤ ॥ ਦਾਮਿਨ੍ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰਮਾਇ ਜਿਸੈ ਪਿਖਿ ਹੋਤ ਹੈ ਚੂਰਤ ॥ ਸੋਊ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪਿਖ ਮੂਰਤ ॥੫੬੨॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਅੰਤਿ ਅਗਾਧੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹੀ ਪਟ ਕੋ ਤਜਿ ਰਾਧੋ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਨਾਚਹੁ ਜੂ ਤਜ ਕੈ ਅਤਹੀ ਮਨ ਲਾਜ ਕੋ ਬਾਧੋ ॥ ਤਾ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਯੌਂ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੋ ਅੱਭ੍ਰਨ ਤੇ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਸਸਿ ਆਧੋ ॥੫੬੩॥ ਜਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਸੇਂਧਰ ਮਾਂਗ ਬਿਰਾਜਤ ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਿੰਦੂਆ ਜਿਨ ਪੀਲੇ ॥ ਕੰਚਨ ਭਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਲੀਨ ਸਭੈ ਫੁਨ ਲੀਲੇ ॥ ਏਕ ਧਰੇ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਧਰੇ ਇਕ ਲਾਲ ਸਜੇ ਇਕ ਨੀਲੇ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੇ ਪਿਖਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਸੇ ਕਾਨ੍ਹ ਰਸੀਲੇ ॥੫੬੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੁਭ ਅੰਗਨ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਕਈ ॥ ਸੋਊ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਹੀ ਉਮਈ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੂਪ ਰਈ ॥ ਮਨੋ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਕੋ ਤਨ ਗੋਰਨ ਪੇਖਿ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਸੀ ਸਭ ਹੋਇ ਗਈ ॥੫੬੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੇਲ ਕੈ ਰਾਸ ਮੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਭਾ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਮਗੈ ਕੈ ॥ ਪੇਖਤ ਮੂਰਤ ਭੀ ਰਸ ਕੇ ਬਸਿ ਆਪਨ ਤੇ ਬਢ ਵਾਹਿ ਲਖੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਭਗਵਾਨ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੫੬੬॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ

ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਅਤ ਸੁੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ ਕੋ ਆਨਨ ॥ ਰਾਜਤ ਤੀਰ ਨਦੀ ਜਿਹ ਕੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਫੂਲਨ ਕੇ ਜੁਤ ਕਾਨਨ ॥ ਨੈਨ ਕੇ ਭਾਵਨ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹਿ ਲਯੋ ਰਸ ਕੀ ਅਭਿਮਾਨਨ ॥ ਜਿਉ ਰਸ ਲੋਗਨ ਭਉਹਨ ਲੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਸੁ ਕੰਜ ਸੇ ਬਾਨਨ ॥੫੬੭॥ ਕਾਨ੍ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢੀ ਤਿਨ ਕੀ ਨ ਘਟੀ ਕਛੁ ਪੈ ਬਢਹੀ ਸੁ ਭਈ ਹੈ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਲਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਨ ਕੌ ਉਮਈ ਹੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਤ੍ਰੀਆ ਅਤਿ ਰੂਪ ਰਈ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਰ ਕੌ ਪਿਖਿ ਕੈ ਤਨਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਹੋਇ ਗਈ ਹੈ ॥੫੬੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਕੇ ਸਭ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਰਾਜਤ ਹੈ ਰਤਿ ਰਾਵਨ ਤ੍ਰੀਯ ਨ ਅਉਰ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਰੀਝ ਮਹਾ ਕਰਤਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟ ਕੇਹਰ ਕੈ ਸੁ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮਹਾ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੀ ਸੁ ਮਚੀ ਹੈ ॥੫੬੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਗਨ ਅਉਰ ਸੁ ਭਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਗਾਰਨ ਕੀ ਤਹ ਮਾਂਡ ਪਰੀ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਗੀਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹਾਸਨ ਸੋ ਜਹ ਖੇਲਤ ਭੀ ਕਈ ਏਕ ਘਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਚਹੁ ਆਇ ਅਰੀ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਰਾਸ ਕਰੀ ॥੫੭੦॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸ ਪਾਇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬਿਧਿ ਆਛੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਜਿਹ ਸਿੰਧਸੁਤਾ ਜਿਮ ਖੇਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਛਨ ਕਾਛੀ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕਿੰਨ੍ਰ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਿਧੌ ਨਾਗਨ ਕੀ ਕਿਧੌ ਹੈ ਇਹ ਤਾਛੀ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਇਮ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਜਲ ਭੀਤਰ ਮਾਛੀ ॥੫੭੧॥ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖਿ ਦੇਖਿ ਛਟਾ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਮੱਧਿਮ ਲਾਗਤ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਭਉਹਨ ਭਾਇ ਸੋ ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਦਨੈ ਮਨੋ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਰ ਰਾਗਹ ਕੀ ਸਭ ਭਾਂਤ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਮਧੁ ਬੀਚ ਫਸੈ ਮਖੀਆਂ ਮਤ ਲੋਗਨ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਫਸੀ ਹੈ ॥੫੭੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਸੁਰ ਭੀਤਰ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਪਨੇ ਸੁਨ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਨਹੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੫੭੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਹ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਭਾਵ ਛਬੈ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜੁਤੁ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਭੀਤਰ

ਰਾਜਤ ਜਯੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਫਬੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਗਾਵਤ ਛੂਟਤ ਹੈ ਤਿਨ ਤੇ ਨ ਕਬੈ ॥ ਤਿਨ ਖੇਲਨ ਕੇ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਲੀਯੋ ਫੁਨ ਚੋਰ ਸਬੈ ॥੫੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਨ ਜੋਬਨ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਦੇਖ ਅਨੰਦ ਬਢਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਨ ਸ੍ਰਉਨਨ ਸੋਕ ਦਹਯੋ ਹੈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜ੍ਵਾਬ ਸੁ ਐਸ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਕੇ ਸੁਨੇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਿਹ ਕੌ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੫੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਮਿਲ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਬੈ ॥ ਨ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਧ ਅੰਗਨ ਕੀ ਨਹਿ ਚੀਰਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਤਬੈ ॥ ਸੁ ਗਨੋ ਕਹ ਲਉ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਹੀ ਗਨ ਕੈ ਮਨ ਤਾਕੀ ਛਬੈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਗਾਵਨ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਛੁ ਥੋਰੀਯੈ ਹੈ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੫੭੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਤਿਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਚੀਤ ॥ ਮੀਤ ਰਸਹਿ ਕੀ ਰੀਤ ਸੋ ਕਹਯੋ ਸੁ ਗਾਵਹੁ ਗੀਤ ॥੫੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਸਭੈ ॥ ਸਿੰਧਸੁਤਾ ਰੁ ਘ੍ਰਿਤਾਚੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਇਨ ਸੀ ਨਹੀ ਨਾਚਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭੈ ॥ ਦਿਵਯਾ ਇਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਗਜ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥ ਚੜ ਕੈ ਸੁ ਬਿਵਾਨਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਵਤ ਤਿਆਗ ਨਭੈ ॥੫੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤ੍ਰੇਤਹਿ ਹੋ ਜਿਨ ਰਾਮ ਬਲੀ ਜਗਜੀਤ ਮਰਯੋ ਸੁ ਧਰਯੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ ॥ ਗਾਇ ਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧ ਸੌ ਫੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬੀਚ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਸਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਊਪਰ ਕੋ ਪਟ ਪੀਲਾ॥ ਖੇਲਤ ਸੋ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹਠੀਲਾ ॥੫੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਹੈ ਜਹ ਕੋਕਿਲਕਾ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਟਾਸੀ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਸਯਾਮ ਕੀ ਦੇਹ ਰਜੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਘਟਾ ਸੀ ॥ ਤਾ ਪਿਖਿ ਕੈ ਮਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੇ ਉਪਜੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੋ ਘੋਰ ਘਟਾ ਸੀ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਯੌ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਦਮਕੈ ਮਨੋ ਸੁੰਦਰ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਸੀ ॥੫੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅੰਜਨ ਹੈ ਜਿਹ ਆਂਖਨ ਮੈ ਅਰੁ ਬੇਸਰ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਵ ਨਵੀਨੋ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦਪ੍ਰਭਾ ਜਸ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਨੇ ਲਖ ਲੀਨੋ ॥ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜ ਕੈ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਰੀਝ

ਰਹੈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੫੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਖੇਲਨ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੈ ॥ ਸੁਨਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢਤ ਜਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਸੋਕ ਦਹੈ ॥ ਤਿਹ ਕਉਤਕ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਦਿਖਬੋ ਈ ਚਹੈ ॥ ਨਭਿ ਮੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਾਇ ਚਲ੍ਯੋ ਨਹੀ ਜਾਇ ਸੁ ਰੀਝ ਰਹੈ ॥੫੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜਿਹ ਕੇ ਫੁਨ ਊਪਰ ਪੀਤ ਪਿਛਉਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਵਤ ਹੈ ਚਲਿ ਕੈ ਢਿਗ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਗਉਰੀ ॥ ਸਾਵਲੀਆਂ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਆਇ ਰਹੀ ਅਤਿ ਰੀਝ ਇਕਾਵਤ ਦਉਰੀ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਲਖਿ ਫੂਲ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਮਨੋ ਤ੍ਰੀਯ ਭਉਰੀ ॥੫੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੋਊ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਸੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਤਪ ਬੀਚ ਬਡੋ ਤਪੀਆ ਰਸ ਬਾਤਨ ਮੈ ਅਤਿਹੀ ਜੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹੀ ਕੋ ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਸੋ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰੀਯ ਮਾਰਨ ਕੌ ਹਰਿ ਭਉਹਨਿ ਕੀ ਅਰਪੰਚ ਕਸੀ ਹੈ ॥੫੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋ ਫੁਨ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਹੈ ॥ ਗਾਵਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਜੂਥ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਡੋਲਤ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਜੋਊ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਧੇ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸ ਸੋ ਮੁਖ ਛਾਜਤ ਭਾ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥੫੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਰਸ ਵਾਰੇ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਕਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟ ਹੈ ਤਿਨਹੂੰ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਮਨ ਕੇ ਸਭਿ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੫੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨਹੂ ਬੜਵਾਨਲ ਲੀਲੀ ॥ ਜੋ ਜਗ ਬੀਚ ਰਹ੍ਯੋ ਰਵਿ ਕੈ ਨਰ ਕੈ ਤਰੁ ਕੈ ਗਜ ਅਉਰ ਪਪੀਲੀ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰਸੀਲੀ ॥ ਤਾ ਸੁਣਿ ਕੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਛਬੀਲੀ ॥੫੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬਤੀਆ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬੇਸਰ ਮਾਂਗ ਧਰੇ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਜੋ ਅਵਤਾਰਨ ਤੇ ਅਵਤਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਹੈ ਸੁ ਨਗੀਨੋ ॥ ਤਾਹਿ ਕਿਧੋ ਅਤਿਹੀ

ਛਲ ਕੈ ਸੁ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨੋ ॥੫੮੮॥ ਕਾਨ੍ਰ ਸੌ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਹਾ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿਹੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਉਮਗੈ ਸੇ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੋ ਕੇਲ ਕਰੈ ਪਤਿ ਸੋ ਰਤਿ ਜੈਸੇ ॥੫੮੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੌ ਹਰਿ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਮਨਕੀ ਮਨ ਤੁੱਲਿ ਖੁਭਾ ਹੈ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਜਿਨ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਤ ਸੁਭਾ ਹੈ ॥ ਖੇਲਨ ਕੌ ਭਗਵਾਨ ਰਚੀ ਰਸ ਕੇ ਹਿਤ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸਭਾ ਹੈ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨੋ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੫੯੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਆਇਸ ਮਾਨ ਕੈ ਖੇਲਤ ਭੀ ਅਤ ਹੀ ਸ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਗਹਿ ਹਾਥ ਸੌ ਹਾਥ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਨਾਚਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਭ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਕ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਮਨੋ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਘਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨ ਦਾਮਨ ਜਿਉ ਦਮਕੈ ॥੫੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਖਿ ਕੈ ਨਾਚਤ ਰਾਧਕਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਅਤ ਹੁਲਾਸ ਜੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕ ਮੁਰਲੀ ਉਠਯੋ ਬਜਾਇ ॥੫੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਟਨਾਇਕ ਸੁਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਗ੍ਵਾਰਨ ਬੀਚ ਧਮਾਰਨ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁ ਬਿਭਾਸ ਭਲੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ ॥ ਗਾਵਹੁ ਹੁਵੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕੌ ਸੁ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਭਾਵੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭਉਹਨ ਕੋ ਕਸਿ ਕੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਕੇ ਮਨੋ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥੫੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਉ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਭਲੇ ਗਵਰੀ ਕਰਿਕੈ ਹਿਤ ਗਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਨਟਨਾਇਕ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤ ਬਸਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਤਜ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਸਭ ਆਸਨ ਆਵੈ ॥੫੯੪॥ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿਹੀ ਰਸ ਸੰਗ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਿਲਿ ਤੀਨੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਜ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਖਨ ਦੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਭਾਲ ਮੈ ਸੇਂਧਰ ਸੁੰਦਰ ਦੀਨੋ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਬੈ ਮਨੋ ਕੀਨੋ ॥੫੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਜੋ ਉਮਹਯੋ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਸੋ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲ ਢਰੀ ਗਰ ਤੇ

ਕਬਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ੍ਰ ਮਨੋ ਪ੍ਰਗਟੇ ਛਪਿਕੈ ਅੰਧਿਆਰ ਪਤਾਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥੫੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਇਉ ਉਪਜ੍ਯੋ ਜੀਯ ਭਾਵ ॥ ਰਾਜਤ ਜ੍ਯੋ ਮਹਿ ਚਾਂਦਨੀ ਕੰਜਨ ਸਹਿਤ ਤਲਾਵ ॥੫੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾਧਰ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸਮ ਮੈਨਾ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਲਯੋ ਮਨ ਪੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਊ ਰੱਛਕ ਧੈਨਾ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਨ ਕੀ ਕਟ ਹੈ ਸੁ ਕਪੋਤ ਸੋ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਾ ॥ ਤਾਹੀ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਭਉਹ ਨਚਾਇ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਾ ॥੫੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਭਉ ਨਾ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਨੈਕ ਸੁਨੈ ਜਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਭ੍ਰਾਤ ਕਰ੍ਯੋ ਬਨ ਗਉਨਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਲਟੈ ਲਟਕੈ ਤਨ ਮੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੇ ਮਨ ਗਿਆਨ ਦਿਵਉਨਾ ॥ ਸੰਦਲ ਪੈ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਲਾਗ ਰਹੇ ਅਹਿਰਾਜਨ ਛਉਨਾ ॥੫੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੈ ਜੋਊ ਊਪਰ ਪੀਤ ਧਰੇ ਉਪਰਉਨਾ ॥ ਜੋ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਹਰਿਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਬਰਦਾਨ ਦਿਵਉਨਾ ॥ ਬੀਚ ਰਹ੍ਯੋ ਜਗ ਕੇ ਰਵਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੌ ਪੁਨ ਖਉ ਨਾ ॥ ਰਾਜਤ ਯੌ ਅਲਕੈ ਤਿਨ ਕੀ ਮਨੋ ਚੰਦਨ ਲਾਗ ਰਹੇ ਅਹਿ ਛਉਨਾ ॥੬੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬੀਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮੈ ॥ ਜੋ ਮਨ ਸੱਤ੍ਰਨ ਬੀਚ ਰਵ੍ਯੋ ਜੁ ਰਹ੍ਯੋ ਰਵਿ ਸਾਧਨ ਬੀਚ ਹੀਯਾ ਮੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਨ ਸੋ ਫੁਨ ਉਚਰੀਯਾ ਮੈ ॥ ਤਾ ਰਸ ਕੀ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜੋਊ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸੁ ਬਸ੍ਯੋ ਹੈ ਜੀਯਾ ਮੈ ॥੬੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਲਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਸੋਈ ਬੀਚ ਖਰੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਗਿਰਦੇ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਹ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਅਤਹੀ ਜਹ ਚੰਦ ਉਜਾਲਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਨੈਨਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਪਹਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਕੰਜਨ ਮਾਲਾ ॥੬੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰਨਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕਹ੍ਯੋ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਕੈ ਬੁੱਧ ॥ ਉਪਮਾ ਤਾਹਿ ਤਨਉਰ ਕੀ ਸੂਰਜ ਸੀ ਹੈ ਸੁੱਧ ॥੬੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਜਾ ਪਿਖਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਲਾਜਹਿ ਕੇ ਫੁਨ ਜਾਲ ਅਟੇ ਹੈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਸੁਭ ਭਾਵਨ ਭਾਵ ਸੁ ਵਾਰ ਸੁਟੇ ਹੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁ ਮੁਨੀਨ ਕੇ ਪੇਖਿ ਧਿਆਨ ਛੁਟੇ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ ਰਾਧੇ ਅਹੀਰ ਤਨਉਰ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੈ

॥੬੦੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਡੇਰਾ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਜੂ ਕੋ ਬਾਲਕ ਨੰਦਹਿ ਕੇਰਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋ ਤਹਿ ਘੇਰ ਲਯੋ ਕਹਿਬੇ ਜਸ ਕੋ ਉਮਗਯੋ ਮਨ ਮੇਰਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੈਨ ਸੋ ਖੇਲਨ ਕਾਜ ਕਰਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਮਨੋ ਚਾਂਦਨ ਘੇਰਾ ॥੬੦੫॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਤਜਿ ਲਾਜਿ ਸੁ ਅਉ ਡਰ ਸਾਸੋ ॥ ਆਈ ਹੈ ਤਿਆਗ ਸੋਊ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈ ਭਰਤਾਰ ਕਹੇ ਨ ਕਛੂ ਕਹਿ ਮਾ ਸੋ ॥ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਕੈ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਕੈ ਉਪਹਾਸੋ ॥ ਮੋਹਿ ਗਿਰੈ ਧਰ ਪੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਵੈ ਹਰਿ ਜਾ ਸੋ ॥੬੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਹੈ ਤਨ ਪੈ ਧਰੀਯਾ ਪਟ ਪੀਲੇ ॥ ਜਾਹਿ ਛਲਯੋ ਬਲਿਰਾਜ ਬਲੀ ਜਿਨ ਸਤ੍ਰ ਹਨੇ ਕਰ ਕੋਪ ਹਠੀਲੇ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਧਰਨੀ ਜੁ ਧਰੇ ਪਟ ਪੀਤਨ ਪੈ ਸੁ ਰੰਗੀਲੇ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰ ਲਾਗ ਗਿਰੈ ਇਹ ਤਿਉ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਰਸੀਲੇ ॥੬੦੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਚਿਤ ਕੈ ਨਹਿ ਬੰਧਨ ਅਉ ਧਨ ਮੈ ॥ ਧਰ ਰੰਗਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਤਹਿ ਡੋਲਤ ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਜੋਊ ਫੂਲ ਮੁਖੀ ਤਹ ਫੂਲ ਕੈ ਖੇਲਤ ਫੂਲ ਸੀ ਹੋਇ ਗਈ ਬਨ ਮੈ ॥੬੦੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਧਾਰ ਸਬੈ ਮਨ ਮੈਂ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਚਿਤਬੇ ਕੀ ਰਹੀ ਸੁਧ ਏਕਨ ਅਉਰ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈਂ ॥ ਨਹੀ ਭੂਤਲੁ ਮੈਂ ਅਰੁ ਮਾਤਲੁ ਮੈਂ ਇਨ ਸੋ ਨਹਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈਂ ॥ ਸੋਊ ਰੀਝ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨ ਡੋਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈਂ ॥੬੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਸਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖ ਰੂਪ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਡ ਧਰੇ ਪੁਨ ਬੇਸਰ ਭਾਵ ਸਭੈ ਜਿਨ ਭਾਵਨ ਕੀਨੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੇਂਧਰ ਕੋ ਜਿਨ ਲੈ ਕਰਿ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਚਿਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਹਸਿ ਦੀਨੋ ॥੬੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਨ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੇ ॥ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ ॥ ਝਾਝਨ ਤਾ ਕੀ ਉਠੀ ਧਰ ਪੈ ਧੁਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਢੋਲਕ ਸੰਗ ਤੰਬੂਰਨ ਹੋਇ ਉਠੇ ਤਹ ਬਾਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥੬੧੧॥ ਖੇਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪ੍ਰੇਮ

ਛਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੇ ॥ ਛਾਜਤ ਜਾ ਮੁਖ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ ॥ ਜਾ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪਿਖਿਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਆਦਿਕ ਹਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਿਲ ਕੇ ਸਭ ਭਾਵ ਕਿਧੋ ਇਨ ਪੈ ਗਨ ਊਪਰ ਵਾਰੇ ॥੬੧੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦੀਯੋ ਜਿਨ ਹੂੰ ਬਰ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਪੁ ਸਾਧੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਜ ਜਹਾਜਨ ਕੋ ਤਜ ਬਾਧੋ ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਮੁਰ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਮਾਪ ਲੀਯੋ ਬਲ ਕੋ ਤਨ ਆਧੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਅਤ ਹੀ ਰਸਕੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਮਾਧੋ ॥੬੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਿਪ ਪੈ ਕੁਪ ਕੈ ਅਤ ਹੀ ਡਰਈਯਾ ਫੁਨ ਭੀਰਨਿ ॥ ਜੋ ਗਜ ਸੰਕਟ ਕੋ ਕਟੀਯਾ ਹਰਿਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਪੀਰਨਿ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰੀਯਾ ਤ੍ਰੀਯ ਚੀਰਨਿ ॥ ਤਾ ਕਰ ਕੈ ਰਸ ਕੋ ਚਸਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹ੍ਯੋ ਗਨ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨਿ ॥੬੧੪॥ ਕਾਨ ਜੂ ਬਾਚ ਗੁਵਾਰਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਝੂਠ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ਰੀ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਸਾਚ ਪਛਾਨੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨ ਬਾਤ ਗਈ ਤਜ ਲਾਜ ਕਬੈ ਜਸ ਠਾਨੋ ॥ ਰਾਤ ਬਿਖੈ ਤਜ ਸ਼ੈਲਹਿ ਕੌ ਨਭ ਬੀਚ ਚਲਿਯੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਟਨਾਨੋ ॥੬੧੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਗਾਵਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਸੁ ਕਿਧੌਂ ਗਨ ਮੈ ॥ ਇਮ ਨਾਚਤ ਹੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀ ਬਿਜਲੀ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਘਨੇ ਘਨ ਮੈਂ ॥ ਕਵਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਗਾਇਬ ਕੀ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈਂ ॥ ਰੁਤ ਚੇਤ ਕੀ ਮੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੁਹਕੈ ਮਨੋ ਕੋਕਿਲਕਾ ਬਨ ਮੈਂ ॥੬੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਰੰਗ ਭਰੀ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਜ ਸਾਜ ਸਭੈ ਤਨ ਮੈਂ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੈ ਹਿਤ ਕਾਨ੍ਹਰ ਸੋ ਕਰ ਕੈ ਨਹੀ ਬੰਧਨ ਅਉ ਧਨ ਮੈਂ ॥ ਫੁਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਯੌ ਮਨ ਮੈਂ ॥ ਮਨੋ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਿਖੈ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਬਿੱਜੁਲਤਾ ਘਨ ਮੈਂ ॥੬੧੭॥ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰੰਗ ਰਾਚੀ ॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤ ਸੋ ਖੇਲਤ ਸਾਚੀ ॥ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਤਟੈ ਜਮਨਾ ਰਜਨੀ ਅਰੁ ਦ੍ਯੋਸ ਬਿਧੱਰਕ ਮਾਚੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਜ ਲਾਜਹਿ ਨਾਚੀ ॥੬੧੮॥ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤਿ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ

ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਤੁੱਲ ਨ ਰੂਪ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਮੁਖ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਤਹ ਰਾਧਿ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਕਰ ਲੈ ਕਰਤਾ ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਜੋਊ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਹੈ ॥੬੧੯॥ ਆਈ ਹੈ ਖੇਲਨ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਜਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਨੇ ॥ ਪੀਤ ਰੰਗੇ ਇਕ ਰੰਗ ਕਸੁੰਭ ਕੇ ਏਕ ਹਰੇ ਇਕ ਕੇਸਰ ਸਾਨੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਮ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਦੇਖ ਰਹੀ ਨਹੀ ਨੈਨ ਅਘਾਨੇ ॥੬੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਿਨਕੋ ਇਤਨੋ ਹਿਤ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਤ ਆਨੰਦ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਹਸੇ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢੀ ਅਤਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋ ਅਤ ਹੀ ਰਸ ਕੇ ਫੁਨ ਬੀਚ ਫਸੇ ਹੈ ॥ ਜਾ ਤਨ ਦੇਖਤ ਪੁੰਨਿ ਬਢੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਸਸਿ ਅਗ੍ਰ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਹਰਿ ਦਾਰਮ ਸੇ ਤਿਮ ਦਾਂਤ ਲਸੇ ਹੈ ॥੬੨੧॥ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹਰ ਹੈ ਸਭ ਦੈਤ ਮਰੱਈਯਾ ॥ ਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਹੈ ਬਰਤਾ ਅਉ ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਨਾਸ ਕਰੱਈਯਾ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਈਯਾ ॥ ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰਕੈ ਸੁ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਤਿ ਗੋਪਿਨ ਲੱਈਯਾ ॥੬੨੨॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਗੁਜਰੀ ਕੀ ਭਲੀ ਧੁਨ ਰਾਮਕਲੀ ਹੂੰ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਸਥਾਵਰ ਤੇ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰਜੀ ਜੜ ਜੰਗਮ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਬੰਸੁਰੀ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਈ ॥੬੨੩॥ ਦੀਪਕ ਅਉ ਨਟਨਾਇਕ ਰਾਗ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਉਰੀ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਰ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਭਾਂਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹ੍ਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰਰਾਈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਸ੍ਯਾਮ ਬਜਾਈ ॥੬੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੀ ਤਿਹ ਭਾ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਸੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਤਾ ਸੁ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤ ਯਾ ਕੀ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁ ਹਛੀ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਜੁ ਥੀ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਪੈ ਲਖ ਲੀ ਹੈ ॥੬੨੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਕਾ ਤਨ ਨਿਰਖ ਕਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਾਤ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਅਰੁ ਫੁਨ ਮੈਨ ਕੇ ਤੋ ਮੈ ਸਭ ਹੈ ਗਾਤ ॥੬੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਗ ਕੋ ਭਾਲ

ਹਰਜੋ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਛੀਨ ਲਈ ਮੁਖ ਜੋਤ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਨੈਨ ਮਨੋ ਸਰ ਤੀਛਨ ਹੈ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਮਨੋ ਜਾਨ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨ ਕਪੋਤ ਸੋ ਕੰਠ ਕਹੀ ਹਮਰੇ ਮਨ ਜੋਊ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਚੋਰ ਲਯੋ ਹਮਰੋ ਚਿਤ ਭਾਮਨ ਦਾਮਨ ਭਾਂਤ ਲਸੀ ਹੈ ॥੬੨੭॥ ਕਾਨ੍ਰ ਲੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵੈ ॥ ਸਾਰੰਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੋ ਜੜ ਸ੍ਰਊਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਧਾਮ ਤਹਾ ਕਹੁ ਧਾਵੈ ॥ ਜੋ ਖਗ ਜਾਤ ਉਡੇ ਨਭਿ ਮੈ ਸੁਨ ਠਾਢ ਰਹੈ ਧੁਨ ਜੋ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥੬੨੮॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੰਗ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਅਰੁ ਨਾਚਤ ਐਸੇ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਜਰਰਾ ਮਨ ਧਾਰ ਕੈ ਭੈ ਸੇ ॥ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿਹੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥ ਸਾਵਨ ਕੀ ਰੁਤ ਮੈ ਮਨੋ ਨਾਚਤ ਮੋਰਨਿ ਮੈ ਮੁਰਵਾਨਰ ਜੈਸੇ ॥੬੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਰਜਨੀ ਸਿਤ ਮੈ ਜਹ ਰਾਜਤ ਥੋ ਜਮੁਨਾ ਜੁਤ ਕਾਨਨ ॥ ਭਾਨਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਖ ਕੀ ਜਹ ਥੀ ਸੁ ਹੁਤੀ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਭਿਮਾਨਨ ॥ ਛਾਜਤ ਤਾ ਮਹਿ ਯੌ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਉ ਬਿਰਾਜਤ ਬੀਚ ਪੰਨਾ ਨਗ ਖਾਨਨ ॥੬੩੦॥ ਸੁ ਸੰਗੀਤ ਨਚੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਨੋ ॥ ਖੋਰ ਦਏ ਫੁਨ ਕੇਸਰ ਕੀ ਧੁਤੀਯਾ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟ ਓਢ ਨਵੀਨੋ ॥ ਰਾਧਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਚੰਦ ਲਏ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਥੀ ਸੰਗ ਤੀਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨੂਆ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ॥੬੩੧॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਮੂਰਤਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਘ੍ਰਿਤਚੀ ਹੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹੀ ਕਾਮ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਹੀ ਜਿਸ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਸਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰਤਾਰ ਇਹੀ ਮੈ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਲਾਲ ਬਿਲਾਸਨ ਕੋ ਇਹ ਮੂਰਤ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਚੀ ਹੈ ॥੬੩੨॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਚੰਦ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਸਬੈ ॥ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਬੈ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਤਬੈ ॥ ਪਿਖਵੈ ਇਹ ਕੋ ਸੋਊ ਮੋਹ ਰਹੈ ਸਭ ਦੇਖਤ ਹੈ ਸੁਰ ਯਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਰਲੀ ਧਰ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤ ਗੋਪਿਨ ਮੱਧਿ ਫਬੈ ॥੬੩੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨ ਹੈ ਕਮਲਾ ਦੁਤਿ ਜਾ ਪਿਖਿ ਕੈ ਕਟ ਕੇਹਰ ਲਾਜੈ ॥ ਕੰਚਨ ਦੇਖਿ ਲਜੈ ਤਨ ਕੋ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਭਾਜੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਕੋਊ ਤ੍ਰੀਯਾ

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਤਿ ਕੀ ਸਮ ਰਾਜੈ ॥ ਜਿਉ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਇਹ ਤਿਉ ਘਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥੬੩੪॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲਾ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕੈ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਹੈ ਅਤਿਹੀ ਹਿਤ ਵਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੀ ਬਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੋ ਮਹਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬੀਚ ਕਰਯੋ ਉਜਿਆਲਾ ॥੬੩੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ॥ ਤਬ ਗਾਇ ਉਠੀ ਕਰ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਹੁਤੀ ਜਿ ਕਿਧੋ ਅਤਹੀ ਸੁ ਸੁਖੀ ॥ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਨਾਚਤ ਭੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਨਾ ਮਨ ਬੀਚ ਝੁਖੀ ॥ ਸਭ ਲਾਲਚ ਤਿਆਗ ਦਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਇਕ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਯਾਰ ਕੀ ਹੈ ਸੁ ਭੁਖੀ ॥੬੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਰੀਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਉਠਯੋ ਬਜਾਇ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸਭ ਗੋਪੀਯਾ ਮਹਾ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨ ਪਾਇ ॥੬੩੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਭਾਮਨ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨ ਜਾ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਹੋਇ ਗਈ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਰਹੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਨੀਰ ਬਹੈ ਨਹੀ ਕਾਨ੍ਹ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੁਨ ਕੈ ਤਹਿ ਪਉਨ ਰਹਯੋ ਉਰਝਾਈ ॥੬੩੮॥ ਪਉਨ ਰਹਯੋ ਉਰਝਾਇ ਘਰੀ ਇਕ ਨੀਰ ਨਦੀ ਕੋ ਚਲੈ ਸੁ ਕਛੂ ਨਾ ॥ ਜੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨ ਆਈ ਹੁਤੀ ਧਰ ਖਾਸਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਝੂਨਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਤਨ ਬੀਚ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਧ ਹੂ ਨਾ ॥ ਤਾ ਸੁਧ ਗੀ ਸੁਰ ਕੇ ਸੁਨ ਹੀ ਰਹਗੀ ਇਹ ਮਾਨਹੁ ਚਿਤ੍ਰ ਨਮੂਨਾ ॥੬੩੯॥ ਰੀਝ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਹਰਿ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨਾ ॥ ਜਾ ਕੀ ਸੁਨੇ ਧੁਨ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਕਰ ਕੈ ਖਗ ਆਵਤ ਹੈ ਬਨ ਸੂਨਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕ ਕਰੀ ਕਛਹੂ ਨਾ ॥ ਨੈਨ ਪਸਾਰ ਰਹੀ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਮ ਘੰਟਕਹੇਰ ਬਜੇ ਮਿਲਿ ਮੂਨਾ ॥੬੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਰ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਅਤਿਹੀ ਸੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥ ਸੋਰਠ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਹੂ ਕੀ ਸੁ ਤਾਨ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਸੋਭ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਬਜਾਇਬੇ ਕੌ ਸੁਨ ਕੈ ਮਤਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਤਿਹ ਬੀਚ ਫਸੀ ਹੈ ॥੬੪੧॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਧੁਨ ਤਾ ਮੈ ਬਸਾਈ ॥ ਸੋਰਠ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਕਿਧੌ ਸੁਰ

ਮਾਲਸਿਰੀ ਕੀ ਮਹਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਅਉ ਨਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨ ਧਾਈ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਸੁਰ ਚੇਟਕ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਧਰ ਫਾਸ ਚਲਾਈ ॥੬੪੨॥ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੰਧ ਧਰੇ ਜੋਊ ਹੈ ਪਟ ਪੀਲੋ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਅਘ ਨਾਮ ਬਡੋ ਰਿਪੁ ਤਾਤ ਰਖਯੋ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨ ਲੀਲੋ ॥ ਅਸਾਧਨ ਕੌ ਸਿਰ ਜੋ ਕਟੀਯਾ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਹੀਲੋ ॥ ਚੋਰ ਲਯੋ ਸੁਰ ਸੋ ਮਨ ਤਾਸ ਬਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਰਸੀਲੋ ॥੬੪੩॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰ ਰਾਵਨ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਹੇ ॥ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੋ ਜਿਨਹੂ ਸਿਸਪਾਲ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਕਰ ਛੋਹੈ ॥ ਮੈਨ ਸੁ ਅਉ ਸੀਯ ਕੋ ਭਰਤਾ ਜਿਹ ਮੂਰਤ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਕਰ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਅਬ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੬੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਚੰਦ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਸਬੈ ॥ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੇ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਤਬੈ ॥ ਫੁਨ ਤਿਆਗ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੋ ਸਭ ਕਉਤਕ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਸਬੈ ॥ ਅਬ ਰਾਕਸ ਮਾਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਕਛੁ ਥੋਰੀ ਅਹੈ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੬੪੫॥ ਨਾਚਤ ਥੀ ਜਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਜਹ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਅਰੁ ਭਉਰ ਗੁੰਜਾਰੈਂ ॥ ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਹ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਲੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਖੇਲ ਕਰੈ ਅਤ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕਹਿ ਧਾਰੈਂ ॥ ਰੀਝ ਕਬਿਤ ਪੜੇ ਰਸ ਕੇ ਬਹਸੈ ਦੋਊ ਆਪਸ ਮੈ ਨਹੀ ਹਾਰੈਂ ॥੬੪੬॥ ਅਥ ਜੱਖਛ ਗੋਪਿਨ ਕੌ ਨਭ ਕੋ ਲੇ ਉਡਾ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਥੋ ਇਕ ਜੱਖਛ ਬਡੋ ਇਹ ਰਾਸ ਕੋ ਕਉਤਕ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਮੈਨ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਨ ਮੈ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਰੋਕਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਲੈ ਸੁ ਚਲਯੋ ਨਭਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਤੇ ਨਹੀ ਟੋਕਯੋ ॥ ਜਿਉ ਮਧਿ ਭੀਤਰਿ ਲੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਕੇਹਰੁ ਹ੍ਵੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਰਿਪੁ ਰੋਕਯੋ ॥੬੪੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੱਖਛ ਕੇ ਸੰਗ ਕਿਧੌ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਤਰ ਬੀਰ ਦੋਊ ਕਰ ਭੀਤਰ ਭੀਮ ਭਏ ਅਤਿਹੀ ਬਲ ਧਾਰਯੋ ॥ ਦੈਤ ਪਛਾਰ ਲਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਬੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਐਸ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਢੋਕੇ ਛੁਟੇ ਤੇ ਮਹਾਂ ਛੁਧਵਾਨ ਕਿਧੌ ਚਕਵਾ ਉਠਿ ਬਾਜਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥੬੪੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਿ ਛੁਰਾਇਬੋ ਜੱਖਛ ਬਧਹ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕਿਧੌ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਬੰਸੀ ਬਜਾਈ ਨ ਕੈ ਕਛੁ ਸੰਕਾ ॥

ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਯੋ ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਨ ਰੀਝ ਭਭੀਛਨ ਦੀਨ ਸੁ ਲੰਕਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਲਖਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਲ ਬਾਹਨ ਜਾ ਕੋ ਲਖਯੋ ਮੁਰਦੈਤ ਅਤੰਕਾ ॥ ਰੀਝ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਮੁਰਲੀ ਸੋਈ ਜੀਤਿ ਦੀਯੋ ਜਸ ਕੋ ਮਨੋ ਡੰਕਾ ॥੬੪੯॥ ਰੂਖਨ ਤੇ ਰਸ ਚੂਵਨ ਲਾਗ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਘਾਸ ਚੁਗੈ ਨ ਮ੍ਰਿਗਾ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨ ਜਾ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਰਿਝ ਕੈ ਜਿਹ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਦੇਖਤ ਕਉਤਕ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥੬੫੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਠਾਢ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨ ਰਾਗ ਭਲੇ ਸੁਨਬੇ ਕੋ ਚਹੇ ਹੈ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਗਜ ਅਉ ਇਕਠੇ ਮਿਲਿ ਆਵਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇ ਹੈ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੇ ਸੁਰ ਤਯਾਗ ਸਭੈ ਸੁਰ ਧਯਾਨ ਫਹੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਨ ਕੇ ਖਗਵਾ ਤਰ ਊਪਰ ਪੰਖ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਹੈ ॥੬੫੧॥ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਧਨ ਮੈ ॥ ਅਤ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਜਿਹ ਬੀਚ ਲਸੈ ਫੁਨ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਮੈ ॥ ਜੋਊ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਕਟ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਗਨਿ ਮੈ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਅਤ ਰੀਝ ਗਿਰੀ ਸੁ ਮਨੋ ਬਨ ਮੈ ॥੬੫੨॥ ਇਹ ਕਉਤਕ ਕੈ ਸੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਫੁਨ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਹਲੀ ਹਰਿ ਆਛੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਬੀਚ ਅਖਾਰੇ ਕਿਧੌ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਟੂਆ ਜਨ ਕਾਛੇ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਕੇ ਨੈਨ ਯੋਂ ਮਾਨੋਂ ਢਰੇ ਇਹ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਛੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਤੈ ਅਤਿ ਮਾਨਹੁ ਡਾਰਤ ਮੈਨਹਿ ਪਾਛੇ ॥੬੫੩॥ ਬੀਚ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਤਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਸੁ ਚਲੇ ਰਿਪ ਕੌ ਹਨਿ ਦੋਊ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਉੱਪਮ ਜਾ ਸਮ ਉੱਪਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਦੇਖਤ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਰਿਪ ਰੀਝਤਿ ਸੋ ਇਨ ਦੇਖਤ ਸੋਊ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਬਡੇ ਭਟ ਮਾਰ ਚਲੇ ਰਿਪ ਕੋ ਘਰ ਓਊ ॥੬੫੪॥

ਅਥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਕੋ ਖੇਲਬੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਇਮ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਅਬ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚੱਈਯੈ ॥ ਨਾਚਤ ਖੇਲਤ ਭਾਂਤ ਭਲੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਯੌ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਬਸੱਈਯੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਮਨ ਹੋਤ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਯੈ ਉਠਿ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੱਈਯੈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮੀਰ ਸਿਖ ਲੈ ਸੁਖ ਆਪਨ ਦੈ ਹਮਹੂੰ ਸੁਖ ਦੱਈਯੈ ॥੬੫੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਇਸ ਮਾਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਇ ਉਠੀ ਸੋਈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ

ਭਾਯੋ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਅਉ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਭਾਖਿ ਖਿਆਲ ਬਸਾਯੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਪੁਰ ਮੰਡਲ ਅਉ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਪੈ ਜਿਨਹੂੰ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥੬੫੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਸਿਰ ਪੈ ਧਰ ਕੈ ਮਿਲਿ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸੁਭ ਭਾਂਤ ਗਈ ਹੈ ॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਮੈਨ ਮਈ ਹੈ ॥ ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਰਸਕੀ ਸੋ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕੇ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਐਸੇ ਧਈ ਹੈ ॥ ਯੌ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਗਜ ਗਾਮਨ ਕਾਮਨ ਰੂਪ ਭਈ ਹੈ ॥੬੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਛੁਹਯੋ ਚਹੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੌ ਸੋਊ ਭਾਗ ਚਲੈ ਨਹੀ ਦੇਤ ਛੁਹਾਈ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਰਿਤਿ ਕੇਲ ਸਮੈ ਨਹੀ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥ ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰ ਤੀਰ ਨਦੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁ ਫਿਰੈ ਤਹ ਧਾਈ ॥ ਠਉਰ ਤਹਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਸਯਾਮ ਜੂ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥੬੫੮॥ ਰਾਤ ਕਰੀ ਛਠ ਮਾਸਨ ਕੀ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਪੈ ਸੋਊ ਅਰਧ ਅੰਧੇਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਭੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਘੇਰੀ ॥ ਨੈਨ ਕੀ ਕੋਰ ਕਟਾਛਨ ਪੇਖਤ ਝੂਮ ਗਿਰੀ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਚੇਰੀ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਸਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਵਤ ਹੇਰੀ ॥੬੫੯॥ ਫੇਰ ਉਠੈ ਉਠਤੇ ਹੀ ਭਗੈ ਜਦੁਰਾ ਕੌ ਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥ ਪਾਛੈ ਪਰੈ ਤਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਚੜ ਕੈ ਰਸ ਕੇ ਹਯ ਊਪਰ ਧਾਈ ॥ ਰਾਧੇ ਕੋ ਨੈਨਨ ਕੇ ਸਰ ਸੰਗ ਬਧੈ ਮਨੋ ਭਉਹ ਕਮਾਨ ਚੜਾਈ ॥ ਝੂਮ ਗਿਰੈਂ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਮਨੋ ਮਾਰ ਗਿਰਾਈ ॥੬੬੦॥ ਸੁਧ ਲੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਅਗ੍ਰਜ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਉਠ ਭਾਗੈ ॥ ਰਸ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਮਹਾ ਰਸੀਆ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਿਛੁਆਨ ਸੋ ਲਾਗੈ ॥ ਮੋਛ ਲਹੈ ਨਰ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕਉਤਕ ਜੋ ਅਨੁਰਾਗੈ ॥ ਯੌ ਉਪਜੈ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਇਲ ਸ੍ਵਾਰ ਕੇ ਆਗੈ ॥੬੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਤਿ ਭਾਗਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੋ ਗਹੇ ਹਰਿ ਐਸੇ ॥ ਕੈਧੌ ਧਵਾਇ ਧਵਾਇ ਮਹਾ ਜਮਨਾ ਤਟ ਹਾਰਤ ਮਾਨਕ ਜੈਸੇ ॥ ਪੈ ਚੜਿ ਕੈ ਰਸ ਹੈ ਮਨ ਨੈਨਨ ਭਉਹ ਤਨਾਇ ਕੈ ਮਾਰਤ ਲੈਸੇ ॥ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਮ ਸ੍ਵਾਰ ਮਨੋ ਜਿਤ ਲੇਤ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕਹੁ ਜੈਸੇ ॥੬੬੨॥ ਗਹਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਬੋਲਤ ਤਾ ਸੰਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਭਾਗਤ ਕਾਹੇ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਹਮਹੂੰ ਤੇ ਤੂੰ ਕਿਉ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰਾਨੀ ॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਹਮ ਤ੍ਵੈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨ

ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਬਨ ਖੋਜਤ ਸ੍ਯਾਮ ਦਿਵਾਨੀ ॥੬੬੩॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੌ ਨਿਹਰਾਇ ਕੈ ਨੀਚੇ ਰਹੀ ਅਖੀਆਂ ॥ ਮਨੋ ਯਾ ਮ੍ਰਿਗ ਭਾ ਸਭ ਛੀਨ ਲਈ ਕਿ ਮਨੋ ਇਹ ਕੰਜਨ ਕੀ ਪਖੀਆਂ ॥ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਹਸਿ ਕੇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਹੈ ਅਖੀਆਂ ॥ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਮੋਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮ ਕੌ ਸੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਸਖੀਆਂ ॥੬੬੪॥ ਸੁਨ ਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹ੍ਯੋ ਨਹੀ ਛੋਰਤ ਤੋਕੌ ॥ ਦੇਖਤ ਹੈ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪੈ ਇਨ ਤੇ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਮੋ ਕੌ ॥ ਅਉ ਹਮਰੀ ਰਸ ਖੇਲਨ ਕੀ ਇਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕੀ ਨਹੀ ਸੁਧ ਲੋਕੌ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੋ ਸੋ ਬਿਬਾਦ ਕਰੈ ਸੁ ਡਰੈ ਇਨ ਤੇ ਬਿਨ ਹੀ ਸੁ ਤੂ ਟੋਕੌ ॥੬੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਬਾਤ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਤੀਆਂ ਹਰਿ ਕੇ ਇਮ ਸੰਗ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤਿ ਰਹੀ ਛਕਿ ਕੈ ਦਿਜੀਯੈ ਹਰਿ ਹੋਵਨ ਰੈਨ ਅੰਧਯਾਰੀ ॥ ਸੁਨ ਕੈ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੀ ਬਤੀਯਾਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨਹੀ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਤੁਮ ਲਾਜ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੬੬੬॥ ਭਾਖਤ ਹੋ ਬਤੀਯਾਂ ਹਮ ਸੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੈ ਅਤ ਹੀ ਹਿਤ ਧਾਰੋ ॥ ਮੁਸਕਾਤ ਹੈ ਗ੍ਵਾਰਨ ਹੇਰ ਉਤੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਹਮਰੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਸਾਰੋ ॥ ਛੋਰ ਦੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮ ਕੌ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੁੱਧਿ ਅਕਾਮ ਕੀ ਧਾਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋ ਸੰਗ ਮੈ ਸੋ ਕਹੋ ਜਦੁਰਾਇ ਘਰੀ ਤੁਮ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥੬੬੭॥ ਭੂਖ ਲਗੇ ਸੁਨੀਯੈ ਸਜਨੀ ਲਗਰਾ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਜਾਤ ਬਗੀ ਕੌ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨੀ ਤੈ ਕਥਾ ਬਿਰਹੀ ਨਹਿ ਛੋਰਤ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗੀ ਕੋ ॥ ਛੋਰਤ ਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਕੁਟਵਾਰ ਕਿਧੌ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਰ ਹੂ ਕੀ ਠਗੀ ਕੌ ॥ ਤਾਤੇ ਨ ਛੋਰਤ ਹਉ ਤੁਮ ਕੌ ਕਿ ਸੁਨ੍ਯੋ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੌ ॥੬੬੮॥ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਬਾਲ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁ ਥੀ ਅਤ ਜੋਬਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਜੁ ਨਵੀਨੀ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੌ ਗਹੈ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਬਿਧਿ ਯਾ ਲਖਿ ਲੀਨੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਕਰਵਾ ਗਹਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਬਲ ਸੰਗਿ ਸੋਊ ਬਸਿ ਕੀਨੀ ॥੬੬੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸਿ ਵਾ ਸੰਗਿ ਐਸੇ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਨੀ ॥ ਪੈ ਰਸ ਰੀਤਹਿ ਕੀ ਅਤ ਹੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਤੇਰੋ ਕਹਾ ਬਿਗਰੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸ੍ਯਾਮ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਤ੍ਰੀਯ ਚੇਰਨ ਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਨ ਮੈ ਹੈਂ ਤੂੰ ਰਾਨੀ ॥੬੭੦॥ ਜਹਾਂ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਛਾਜਤ

ਹੈ ਜਹ ਪਾਤ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਸੇਜ ਡਹੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਜਹਾ ਗੁਲ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ ਆਇ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਹਰਿ ਰਾਧੇ ਗੁਸੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਨ ਸਯਾਮ ਹਰੀ ਮਨੋ ਸੋਮ ਕਲਾ ਇਹ ਰਾਹ ਗਹੀ ਹੈ ॥੬੭੧॥ ਤਿਹ ਕੌਂ ਹਰਿ ਜੂ ਫਿਰ ਛੋਰ ਦਯੋ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਨ ਮੈ ॥ ਫਿਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਹਿ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਪਨੇ ਤਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹੈ ਕਹੀ ਉਪਜੀ ਜੁ ਕੋਊ ਕਬਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨੋ ਕੇਹਰਿ ਤੇ ਛੁਟਵਾਇ ਮਿਲੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗੀਯਾ ਬਨ ਮੈ ॥੬੭੨॥ ਫਿਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਕੇ ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਹੈ ਸਭ ਗੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੬੭੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੈ ਹਸਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੋਊ ਹਸੀ ਇਤ ਤੇ ਏ ਹਸੇ ਜਦੁਰਾ ਤਿਹ ਸੋ ਬਚਨਾ ਹੈ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਮਹਾ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਹੇਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਆਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਕਰਯੋ ਹਮ ਊਪਰਿ ਤੇ ਹਰਿ ਹੇਤ ਬਿਸਾਰਯੋ ॥੬੭੪॥ ਹਰਿ ਰਾਧਕਾ ਆਨਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਏ ਬਸਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਪੈ ਮਨਸਾ ਨਹੀ ਧਾਰਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨੋ ਇਹ ਭਾਖ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਚੰਦੁ ਦੁਤੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇ ਘਟ ਮੋਹਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੬੭੫॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋਊ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਹਰਿ ਆਨਹਿ ਸੋ ਤਜਿ ਖੇਲ ਸਭੈ ਉਠ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੀ ॥ ਐਸ ਕਰੀ ਗਨਤੀ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰੀਯਨ ਬੀਚ ਚਲੈ ਗੀ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥੬੭੬॥ ਅਥ ਰਾਧਕਾ ਕੋ ਮਾਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਚਲੀ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਹੈ ॥ ਚੰਦਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੇ ਜੋਊ ਖੂਬ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨ ਕੀਯੋ ਨਿਖਰੀ ਤਿਨ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸੀ ਮਨੋ ਸੁ ਬਿਨਾ ਹੀ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਪਤਿ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨਹੁ ਰੂਠ ਚਲੀ ਹੈ ॥੬੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪੇਖਿ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਪਿਆਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਹੈ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ ॥ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਨ ਕੈ ਨੀਦ ਗਈ ਕਿ ਕੋਊ ਉਨਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥੬੭੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਜਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਹੈ ਸੋਊ ਸਖੀ ਜਦੁਰਾਇ ਬੁਲਾਈ ॥ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੰਚਨ ਸੀ ਜਿਹ ਤੇ ਮੁਖ ਚੰਦ ਛਟਾ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਤੂੰ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਜਾਈ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤੀਅਨ ਕੈ ਅਤ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੋ ਲਿਆਉ ਮਨਾਈ ॥੬੭੯॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੋਊ ਬਾਲ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਮਨੋ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੁੰਦਰ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਨਾਇਬੇ ਕਾਜ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਫੁਨ ਆਇਸ ਪਾਇ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਉਪਮਾ ਕਰ ਤੇ ਚਕਈ ਮਨੋ ਛੂਟ ਚਲੀ ਹੈ ॥੬੮੦॥ ਸਖੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਜਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਸੋਊ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨ ਤੂੰ ਰੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰ ਸੁ ਕੋ ਕਨ੍ਹਈਯਾ ਕਹ੍ਯੋ ਕਉਨ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਖੇਲਹੁ ਤਾਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗ ਲਾਲ ਰੀ ਕੋ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗਾਈ ॥੬੮੧॥ ਸਜਨੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਹਠ ਰੰਚ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਆਈ ਹੋ ਹਉ ਚਲਿ ਕੈ ਤੁਮ ਪੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਹੀ ਲੀਜੈ ॥ ਬੇਗ ਚਲੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਪਾਸ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਇਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਖ ਆਪਨ ਲੈ ਸੁਖ ਅਉਰਨ ਦੀਜੈ ॥੬੮੨॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਨਹੀ ਮਾਨ ਸਖੀ ਉਠ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਿਖ ਮਾਨ ਹਮਾਰੀ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜਿਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਬਹਸੈ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੁੰਦਰ ਗਾਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋ ਸੋ ਕਹੋ ਚਲੀਯੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨ ਮਨੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥ ਪਾਇਨ ਤੋਰੇ ਪਰੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹਹਾ ਰੀ ॥੬੮੩॥ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਸੁਨਿ ਮਾਨਨਿ ॥ ਤੇਰੇ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਉ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਗੁਮਾਨਨਿ ॥ ਨੈਨ ਬਨੇ ਤੁਮਰੇ ਸਰ ਸੇ ਸੁ ਧਰੇ ਮਨੋ ਤੀਛਨ ਮੈਨ ਕੀ ਸਾਨਨਿ ॥ ਤੋਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹੀ ਤੇ ਕਛੁ ਹਉ ਹੂੰ ਅਜਾਨਨਿ ॥੬੮੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ

ਠਉਰੈਂ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋਰੇ ਹਉ ਪਾਸ ਪਠੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਲਿਆਵ ਸੁ ਜਾਇ ਕੈ ਦਉਰੈਂ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਗਾਇ ਕੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਲੇਤ ਹੈ ਭਉਰੈਂ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਹੀ ਰਸ ਲੂਟਤ ਅਉਰੈਂ ॥੬੮੫॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇਲਿਉ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਸਯਾਮ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੇ ਸੁਰ ਤਯਾਗ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਆਵੈ ॥੬੮੬॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਜੁ ਚਲੋ ਤਬ ਮੋਹਿ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦੁਹਾਈ ॥ ਮੋ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਤਜੀ ਜਦ ਨੰਦਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਮਹਾ ਤੁਮ ਸੋ ਤਜ ਮਾਨ ਹਹਾ ਰੀ ਚਲੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਤੋਰੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਹਯੋ ਖੇਲਹੁ ਜਾਹੂ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗਾਈ ॥੬੮੭॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਤੁਮਰੇ ਸਜਨੀ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਮਾਨ ਨ ਕੱਈਯੈ ॥ ਸਯਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਜਹਾ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੱਈਯੈ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਿਮ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾਂ ਨਚੀਯੈ ਤਿਮ ਅਉ ਤਿਹ ਭਾਂਤ ਹੀ ਗੱਈਯੈ ॥ ਅਉਰ ਅਨੇਕਿਕ ਬਾਤ ਕਰੋ ਪਰੁ ਰਾਧੇ ਬੁਲਾਇਲਿਉ ਸਉਹ ਨ ਖੱਈਯੈ ॥੬੮੮॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੈ ਹਉ ਨ ਹਉ ਸੁਨ ਰੀ ਸਜਨੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋਟ ਪਠਾਵੈ ॥ ਬੰਸੀ ਬਜਾਵੈ ਤਹਾ ਤੁ ਕਹਾ ਅਰੁ ਆਪ ਕਹਾ ਭਯੋ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹਮ ਕੋ ਕਹਯੋ ਆਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਸਖੀ ਕੀ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਨਹੀ ਜਾਉ ਗੀ ਜਉ ਹਰਿ ਆਪਨ ਆਵੈ ॥੬੮੯॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਠ ਕੈ ਕਰ ਸੋਊ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਹਰਿ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਯੈ ਬਲ ਕਾਜ ਕਰੋ ਅਬ ਜੋਊ ॥ ਤਉ ਤੁਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਤ ਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗੀ ਤੁਮ ਸੋ ਤਬ ਓਊ ॥ ਨਾਤਰ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੁਨ ਰੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ॥੬੯੦॥ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਨਈ ॥ ਜਿਹ ਕੀ ਮੁਖ ਉੱਪਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੀ ਤਨ ਭਾ ਮਨੋ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕੋ ਤਯਾਗ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਉਠ ਕੈ ਤੁਹਿ ਬਾਟ ਲਈ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸੰਗ ਸਖੀ ਬਹੁਤੇਰੀ ਰੀ ਤੋ ਸੀ ਗੁਵਾਰ ਭਈ ਨ ਭਈ ॥੬੯੧॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਕੋਪ ਭਈ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਪਠਏ ਰੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਮਰੇ ਉਨ ਕੇ ਉਠ ਬੀਚ ਪਈ ਹੈ ॥ ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਜੁ ਨਹੀ ਰੁਚਈ ਹੈ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਚਲ ਰੀ ਚਲ ਤੂੰ ਕਿਨ ਬੀਚ ਦਈ ਹੈ ॥੬੯੨॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਇਨ ਆਇ ਕਹਯੋ ਫਿਰਿ ਸੰਗ ਸੁਜਾਨੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਮਾਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਉ ਮਨਾਇ ਰਹੀ ਜੜ ਕਿਉ ਹੂ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਸਾਮ ਦੀਏ ਨ ਮਨੈ ਨਹੀ ਦੰਡ ਮਨੈ ਨਹੀ ਭੇਦ ਦੀਏ ਅਰੁ ਦਾਨੈ ॥ ਐਸੀ ਗੁਵਾਰ ਸੋ ਹੇਤ ਕਹਾ ਤੁਮਰੀ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤ ਕੋ ਰੰਗ ਨ ਜਾਨੈ ॥੬੯੩॥ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹੁਤੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਬੋਲ ਉਠੀ ਹੈ ॥ ਲਿਆਇ ਹੋ ਹਉ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰ ਰੁਠੀ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਲਿਯਾਵਨ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਉਠੀ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮੁਖ ਊਪਰ ਤੇ ਮਨੋ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਵਾਰ ਸੁਟੀ ਹੈ ॥੬੯੪॥ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਉਹ ਕੇ ਢਿਗ ਹਉ ਚਲਿ ਜੈਹੋ ॥ ਜਾਹੀ ਉਪਾਵ ਤੇ ਆਇ ਹੈ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਹੀ ਉਪਾਇ ਮਨਾਇ ਲਿਯੈ ਹੋ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤੀਅਨ ਕੈ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰ ਮਨੈ ਹੋ ॥ ਆਜ ਹੀ ਤੋ ਢਿਗ ਆਨ ਮਿਲੈ ਹੋ ਜੂ ਲਯਾਏ ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੀ ਨ ਕਹੈ ਹੋ ॥੬੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਫੁਨ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਨਹੀ ਤੁੱਲਿ ਮਦੋਦਰ ਹੈ ਜਿਹ ਤੁੱਲਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਹਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਲਸੈ ਤ੍ਰੀਯਾ ਵਾ ਕੀ ਅਭਾ ॥ ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰ ਕੀਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਸਭੋ ਧਨ ਯਾਹਿ ਲਭਾ ॥੬੯੬॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਲਿ ਚੰਦਮੁਖੀ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਤੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਪੈ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਬਲ ਬੇਗ ਚਲੋ ਨੰਦਲਾਲ ਬੁਲਾਈ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹਹਾ ਚਲੁ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਨ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠ ਰਹੀ ਇਹ ਠਉਰ ਮੈ ਮੋਹਨ ਕੋ ਮਨੋ ਚਿੱਤੁ ਚੁਰਾਈ ॥੬੯੭॥ ਜਿਹ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘਨ ਆਏ ਘਨੇ ਚਹੂ ਓਰਨ ਮੈ ਜਹ ਮੋਰ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਘਨੇ ਬਿਰਹੀ ਤਨ ਵਾਰੈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੋ ਮੁਰਲੀ ਕੋ ਬਜਾਇ ਕੈ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਕਉਤਕ ਕੋਂ ਹਮ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੈ

॥੬੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਬਾਤ ਧਰੋ ਰਸ ਹੂੰ ਕੀ ਮਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠ ਧਾਰੋ ॥ ਕਉਤਕ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਦੇਖਨ ਕੌ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਕੈ ਕਹਯੋ ਦੇਖਨ ਕਉ ਉਮਗਯੋ ਮਨ ਸਾਰੋ ॥੬੯੯॥ ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲ ਹੌਂ ਸਜਨੀ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕਉਤਕ ਜੀਯ ਨ ਮੇਰੋ ॥ ਸਯਾਮ ਰਚੇ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਜ ਕੈ ਹਮ ਸੋ ਫੁਨ ਨੇਹ ਘਨੇਰੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਨਾ ਰੀ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਨੈਨਨ ਹੇਰੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੋ ਹਰਿ ਹਉ ਉਠਿ ਜਾਹਿ ਜੋਊ ਉਮਗਯੋ ਮਨ ਤੇਰੋ ॥੭੦੦॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਕਹਾ ਦੇਖਨ ਜਾਉ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤੁਹਿ ਲਯਾਵਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇ ਉਠ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਤੂੰ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੀ ਨਹੀ ਮਾਨਤ ਹੈ ਕਛੁ ਸੀਖ ਪਰਾਈ ॥ ਬੇਗ ਚਲੋ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਕਹੋ ਤੁਮਰੋ ਮਗੁ ਹੇਰਤ ਠਾਢ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥੭੦੧॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲ ਹੌਂ ਰੀ ਸਖੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਤੁਹਿ ਬਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਨ ਮੋਰੇ ਤੂੰ ਪਾਸ ਪਠੀ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਕਪਟੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਭੀ ਕਪਟੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੂੰ ਨ ਲਖੈ ਕਛੁ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਰਹੀ ਕਹਿ ਐਸੋ ਨ ਮਾਨ ਪਿਖਯੋ ਕਹੂੰ ਮਾਈ ॥੭੦੨॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਚਲੀਯੈ ਰੀ ਹਹਾ ਬਲ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਪਹਿ ਯੋਂ ਕਹਿ ਆਈ ॥ ਹੋਹੁ ਨ ਆਤਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਉ ਲਯਾਵਤ ਹੌਂ ਉਹ ਜਾਇ ਮਨਾਈ ॥ ਇਤ ਤੂੰ ਕਰਿ ਮਾਨ ਰਹੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤੁ ਚਲੋ ਤਜਿ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਤੋ ਬਿਨ ਮੋ ਪੈ ਨ ਜਾਤ ਗਯੋ ਕਹਯੋ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਪਰਾਈ ॥੭੦੩॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਠ ਆਈ ਹੁਤੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨ ਆਈ ਨ ਪੂਛ ਕਹਯੋ ਕਛੁ ਸੋ ਰੀ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹਯੋ ਫਿਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਕਛੁ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਤੋ ਰੀ ॥ ਮੋ ਬਤੀਯਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਹੀਯੋ ਸੁ ਅਹੋ ਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੌ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਰੀ ॥੭੦੪॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਰਾਧਕਾ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਸੋ ਉਠ ਗ੍ਵਾਰਨ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਤੁਮ ਸੌ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤ ਤਿਯਾਗੀ ॥ ਊਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਬੁੱਧ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇਲਿਉ

ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥੭੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈਂ ਚਲੀਯੈ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਰਸ ਬਾਤ ਇਯਾਨੀ ॥ ਤੋਹੀ ਕੌ ਸ੍ਯਾਮ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਰੀ ਨਹੀ ਪੀਵਤ ਪਾਨੀ ॥ ਤੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਉ ਗੀ ਹਉ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਜਾਨਤ ਹੌ ਸਜਨੀ ਅਬ ਜੋਬਨ ਪਾਇ ਭਈ ਹੈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੭੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਕਰ੍ਯੋ ਮਨ ਬੀਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਜ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੇਰੋ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਬਕ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੇ ਸਭ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤ ਕੋ ਭਾਵ ਨ ਨੇਰੋ ॥ ਤੋ ਸੰਗ ਤਉ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਸਜਨੀ ਕਹਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਉਮਗਿਯੋ ਮਨ ਮੇਰੋ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਇਮ ਮੋ ਮਨ ਮੈ ਦਿਨ ਚਾਰ ਕੋ ਪਾਹੁਨੋ ਜੋਬਨ ਤੇਰੋ ॥੭੦੭॥ ਤਾ ਕੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੈ ਉਠ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਭੋਗੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਰਹੀ ਹਠ ਬੈਠ ਤ੍ਰੀਯਾ ਉਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੈਗੋ ਨ ਆਪਨ ਖੋ ਗੀ ॥ ਜੋਬਨ ਕੋ ਜੁ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈ ਤਿਹ ਜੋਬਨ ਕੀ ਸੁ ਦਸਾ ਇਹ ਹੋ ਗੀ ॥ ਤੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸੋਊ ਯੋਂ ਰਮਿ ਹੈ ਜਿਮ ਕੰਧ ਪੈ ਡਾਰ ਬਘੰਬਰ ਜੋਗੀ ॥੭੦੮॥ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਤੁਮਰੇ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਕਟਿ ਰੀ ਸੁਨ ਤ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਫੁਨ ਕੰਜ ਬਰਾਬਰ ਕ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਬਾਂਧ ਘਨੋ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁਨ ਖ੍ਵੈਹੈ ॥ ਏ ਤਨ ਸੋ ਤੁਹਿ ਬੈਰ ਕਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਠਿਏ ਤੁਮਰੋ ਕਹੁ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੭੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਚੜਾਇ ਕੈ ਭਉਹਨ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਕ੍ਰੋਧ ਜਰੀ ॥ ਜੋਊ ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਥੀ ਤਿਹ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਇਮ ਪੈ ਉਚਰੀ ॥ ਸਖੀ ਕਾਹੇ ਕੌ ਹਉ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੌਂ ਹਰਿ ਕੀ ਕਛੁ ਮੋ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ॥੭੧੦॥ ਯੋਂ ਇਹ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਤਬ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋ ਉਨ ਬਾਤ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਧੇ ਬਲਾਇਲਿਉ ਰੋਸ ਕਰੋ ਨਹਿ ਕਿਉ ਕਹਿ ਕੋਪ ਕੇ ਸੰਗ ਭਰੀ ਹੈ ॥ ਤੂ ਇਤ ਮਾਨ ਰਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਉਤ ਹੇਰਤ ਪੈ ਰਿਪੁ ਚੰਦ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਨ ਕਰੈ ਪਰਵਾਹ ਹਰੀ ਹਰਿ ਕੌ ਤੁਮਰੀ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ਹੈ ॥੭੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੌ ਉਠ ਬੇਗ ਚਲੋ ਚਲਿ ਹੋਹੁ ਸੰਜੋਗੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਲਗੇ ਇਹ ਠਉਰ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਰਸ ਭੋਗੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੈ ਸਜਨੀ ਉਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੈ ਹੈ ਨ ਆਪਨ ਖੋ ਗੀ ॥ ਤ੍ਵੈ ਮੁਖ ਰੀ ਬਲ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਨੈਨ ਭਏ ਦੋਊ ਬਿਓਗੀ ॥੭੧੨॥ ਪੇਖਤ ਹੈ ਨਹੀ

ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤੁਮਰੋ ਈ ਸੁਨੋ ਬਲਿ ਪੰਥਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧ੍ਯਾਨ ਬਿਖੈ ਅਟਕੇ ਤੁਮਰੀ ਹੀ ਕਿਧੌ ਬਲਿ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਝੂਮ ਗਿਰੈ ਕਬਹੂੰ ਧਰਨੀ ਕਰ ਤ੍ਵੈ ਮਧਿ ਆਪਨ ਆਪ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰਿ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈ ॥੭੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਉਠਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਪਨੋ ਚਿਤ ਮਾਨੋ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧ੍ਯਾਨ ਫਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਸੋਕ ਅਸੋਕ ਬਹਾਨੋ ॥ ਮੂੜ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਮਾਨ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹੀ ਹੇਤ ਪਛਾਨੋ ॥੭੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਰਾਧਕਾ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤ ਕਹ੍ਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਸਿ ਮਨਾਵਨ ਮੋਹੂ ਕੇ ਕਾਜ ਧਈ ॥ ਨਹਿ ਹਉ ਚਲਿ ਹੌ ਹਰਿ ਪਾਸ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮਰੀ ਧਉ ਕਹਾ ਗਤਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਦਈ ॥ ਸਖੀ ਅਉਰ ਨ ਨਾਮ ਸੁ ਮੂੜ ਧਰੈ ਨ ਲਖੈ ਇਹ ਹਉ ਹੂੰ ਕਿ ਮੂੜ ਮਈ ॥੭੧੫॥ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋ ਗ੍ਵਾਰਨ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਰੀ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੋ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨ ਸ੍ਰੌਨ ਸੁਨੈਬੇ ਕਉ ਕੀਨੋ ॥ ਮੋਹਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਕਿ ਤੂੰ ਮੂੜ ਮੈ ਮੂੜ ਤੁਹੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਚੀਨੋ ॥ ਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਭੇਜੀ ਅਈ ਸੁਨਿ ਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹੂੰ ਸੋ ਹਠ ਕੀਨੋ ॥੭੧੬॥ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹ੍ਯੋ ਚਲੀਯੇ ਉਠ ਕੈ ਬਲਿ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਤੋਹੀ ਸੋਂ ਹੇਤੁ ਘਨੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਕਹ੍ਯੋ ਸਾਚ ਹੀ ਜਾਨੋ ॥ ਪਾਇਨ ਤੋਰੇ ਪਰੋ ਲਲਨਾ ਹਠ ਦੂਰ ਕਰੋ ਕਬਹੂੰ ਫੁਨ ਮਾਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਕਿਧੌ ਹਰਿ ਕੀ ਵਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੋ ॥੭੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸਖੀ ਰਾਸ ਸਮੈ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਤੁਮ ਸੋ ਬਨ ਮੈ ॥ ਜਿਤਨੋ ਉਨ ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮੋ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਆਧਿਕ ਹੈ ਉਨ ਮੈ ॥ ਮੁਰਝਾਇ ਗਏ ਬਿਨ ਤ੍ਵੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਬੇਗ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਕਰ ਕੈ ਸੁਧ ਪੈ ਬਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ॥੭੧੮॥ ਸ੍ਯਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲੀਯੈ ਬਲ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠੁ ਕੀਜੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨ ਘਨੋ ਕਛੁ ਅਉਰਨ ਹੂ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਬਾਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੋ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਕਹ੍ਯੋ ਛੀਜੈ ॥ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮ ਓਰ ਸਭੈ ਤਜਿ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਸਿ ਦੀਜੈ ॥੭੧੯॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚੁ ਦੂਤੀ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਨ ਹਸੋਂ ਹਰਿ

ਪਾਸ ਚਲੋ ਨਹੀ ਜਉ ਤੁਹ ਸੀ ਸਖੀ ਕੋਟਕ ਆਵੈ ॥ ਆਇ ਉਪਾਵ ਅਨੇਕ ਕਰੈ ਅਰੁ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾਉ ਤਹਾਂ ਤੁਹ ਸੀ ਕਹਿ ਕੋਟਕ ਬਾਤ ਬਨਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਕਉਨ ਗਨੈ ਗਨਤੀ ਬਲ ਆਪਨ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥੭੨੦॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਬਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਇਨ ਐਸੀ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਹੀ ਉਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਹੋ ਰੀ ॥ ਜਉ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਚਲੀਯੈ ਤੁ ਕਹੈ ਹਮ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਹੀ ਛੋਰੀ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਮਾਈ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਇਹ ਸਾਥ ਕਰੈ ਹਿਤਵਾ ਬਰ ਜੋਰੀ ॥ ਭੇਜਤ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਪੈ ਇਹ ਸੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਗ੍ਵਾਰ ਨ ਥੋਰੀ ॥੭੨੧॥ ਭੇਜਤ ਹੈ ਇਹ ਪੈ ਹਮ ਕੌ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੂਪ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ॥ ਇਹ ਜਾਨਤ ਵੈ ਘਟ ਹੈ ਹਮ ਤੇ ਤਿਹ ਤੇ ਹਠ ਬਾਂਧ ਰਹੀ ਨ ਟਰੈ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪਿਖੋ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਮਤਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਕੋਪ ਤੇ ਪੈ ਨ ਡਰੈ ॥ ਤਿਹ ਸੋ ਬਲਿ ਜਾਉ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਤਿਹ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ਯੌਂ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥੭੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਰੈ ਸਖੀ ਅਉਰ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਤਬੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਭੂਲ ਪਛਾਨੈ ॥ ਵਾ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਨ ਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁ ਰਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈ ਮਨ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨਹਿ ਕੋ ਫਲ ਜਾਨੈ ॥ ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਘਨੀ ਅਕੁਲਾਇ ਕਹਿਯੋ ਤਬਹੀ ਇਹ ਮਾਨੈ ਤੁ ਮਾਨੈ ॥੭੨੩॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੌ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗ ਤਉ ਹਮਹੂੰ ਅਸ ਮਾਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥ ਤਉ ਸਜਨੀ ਕਹਿਯੋ ਰੂਠ ਰਹੀ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਿਯੋ ਹਮਰੇ ਜਬ ਜੀ ਨੋ ॥ ਤੋਰੇ ਕਹੇ ਬਿਨ ਰੀ ਹਰਿ ਆਗੇ ਹੂੰ ਮੋਹੂ ਸੋ ਨੇਹੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੭੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਰੀ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠੀ ਹੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇਰੋ ਕਹ੍ਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮੈ ਸਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੀ ਤੁਹਿ ਤਾ ਕੋ ਨ ਸੋ ਸਖੀ ਚਿੱਤ ਚਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਨ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਸੌ ਹਰਿ ਸੌ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥੭੨੫॥ ਯੋਂ ਸੁਨ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਕੇਰੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਜੇ ਤੇ ਯਾ ਪਹਿ ਆਇ ਕੈ ਕੈ ਕੈ ਮਨਾਵਨ ਕੋ ਅਤਿ ਝੇਰੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਚਕੋਰ ਮਨੈ ਤ੍ਰਨ ਜੋ ਸੁਨ ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੈ ਮਨ ਮੇਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਨਿਹਾਰ ਨਿਹਾਰ ਸੁਨੋ ਸਸਿ ਸੋ ਮੁਖ ਦੇਖਤ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਰੀ ਤੇਰੋ ॥੭੨੬॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ਨ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜੈ ਹੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕੇ ਕਾਜ ਉਰਾਹਨ ਰੀ ਸਹਿਹੌ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਦੇਖ ਅਘੈ ਹੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਰਚੈ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜਾਇ ਕਹਾ ਜਸ ਪੈ ਹੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਰੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਕੌ ਨਹਿ ਜੀਵਤ ਰੂਪ ਦਿਖੈ ਹੋ ॥੭੨੭॥ ਅਥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪਾਸ ਫਿਰ ਆਈ ॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦ ਲਲਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਮੂੜ ਮਨਾਈ ॥ ਕੈ ਤਜਿ ਵਾਹਿ ਰਚੋ ਇਨ ਸੋ ਨਹੀ ਆਪਨ ਜਾਇ ਕੈ ਲਿਆਉ ਮਨਾਈ ॥ ਯੌ ਸੁਨ ਬਾਤ ਚਲ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਆਪ ਹੀ ਧਾਈ ॥੭੨੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋਊ ਪਠੀ ਚਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਪਾਇ ਘਨੋ ਸੁਖੁ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਊਪਰ ਮਾਨ ਸੋ ਬੋਲ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਸੋ ਕੇਲ ਕਰੋ ਇਹ ਠਉਰ ਕਹਾ ਤਜਿ ਲਾਜਹਿ ਆਯੋ ॥੭੨੯॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਸਹਿ ਕਿਉ ਤਜਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਚਲਿ ਕੈ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਕਿਉ ਕਹ੍ਯੋ ਆਯੋ ॥ ਕਿਉ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸਿਖ ਮਾਨ ਕੈ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸਖੀ ਧਾਯੋ ॥ ਜਾਨਤ ਥੀ ਕਿ ਬਡੋ ਠਗੁ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਅਬ ਹੀ ਲਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕਿਉ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਆਇ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹੀ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥੭੩੦॥ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹਿ ਰੀ ਤੁਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥ ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰਿ ਭਾਵ ਘਨੇ ਸਰ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਬਲ ਅੰਗ ਜਰ੍ਯੋ ਸੁ ਗਯੋ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਤੇਰੋ ਬੁਲਾਯੋ ਨ ਆਯੋ ਹੋ ਰੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਰੇ ਕਹੁ ਸੇਕਿਨਿ ਆਯੋ ॥੭੩੧॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਤੁਮਰੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਆਨੰਦ ਭੀਨੀ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹ੍ਯੋ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤ ਚੀਨ ਕੈ ਅਉਰ ਨ ਚੀਨੀ ॥ ਹੇਤ ਕਰ੍ਯੋ ਅਤ ਹੀ ਤੁਮ ਸੌਂ ਤੁਮ ਹੂ ਤਜਿ ਹੇਤ ਦਸਾ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਿ ਸ੍ਵਾਸ ਲਯੋ ਅਖੀਯਾਂ ਭਰ ਲੀਨੀ ॥੭੩੨॥ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਰੋ ਘਨੋ ਹਿਤੁ ਹੈ ਤੁਮ ਸੌਂ ਸਖੀ ਅਉਰ ਕਿਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮਾਹੀ ॥ ਤੇਰੇ ਖਰੇ ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਹੌਂ ਬਿਨ ਤ੍ਵੈ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤ ਕੀ ਪਰਛਾਹੀ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ ਗਹੀ ਬਹੀਯਾਂ ਚਲੀਯੈ ਹਮ ਸੌਂ

ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਹੀ ॥ ਹਹਾ ਚਲੁ ਮੇਰੀ ਸੌ ਮੇਰੀ ਸੌ ਮੇਰੀ ਸੌ ਤੇਰੀ ਸੌ ਤੇਰੀ ਸੌ ਨਾਹੀ ਜੂ ਨਾਹੀ ॥੭੩੩॥ ਯੌ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ ਗਹੀ ਬਹੀਯਾ ਤਿਹੂ ਲੋਗਨ ਕੋ ਭੁਗੀਯਾ ਰਸ ਜੋ ਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟ ਹੈ ਜਿਹ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਕ ਕੋ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜੋ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕਾਹੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਕੈ ਤੁਹਿ ਲਾਲ ਹੀਐ ਮਧਿ ਜੋ ਹੈ ॥੭੩੪॥ ਕਾਹੇ ਉਰਾਹਨ ਦੇਤ ਸਖੀ ਕਹ੍ਯੋ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਹਮਰੀ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥ ਨਾਹਕ ਤੂੰ ਭਰਮੀ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਉਠੋ ਤਜਿ ਮਾਨ ਸਭੈ ਚਲ ਖੇਲਹਿ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਕੇਰੇ ॥ ਮਾਨਤ ਹੈ ਨਹਿ ਬਾਤ ਹਠੀ ਬਿਰਹਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਟੇਰੇ ॥੭੩੫॥ ਤ੍ਯਾਗ ਕਹ੍ਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਸਖੀ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਪਧਾਰੈਂ ॥ ਨਾਹਕ ਹੀ ਤੂੰ ਰਿਸੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਨ ਬਾਤ ਹਮਾਰੈਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਸੋਕ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਨੋ ਬਲ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸਭ ਸੋਕਹਿ ਡਾਰੈਂ ॥ ਯਾ ਤੇ ਨ ਅਉਰ ਭਲੀ ਕਛੁ ਹੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈਂ ॥੭੩੬॥ ਕਾਨ੍ ਰਸਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਾਹਿ ਮਨੀ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੋਊ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਹਾਥਹਿ ਸੋ ਬਹੀਆ ਗਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਅਬ ਖੇਲਹਿ ਯਾਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ ਕਹ੍ਯੋ ਤਬ ਰਾਧਕਾ ਸੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੋ ਮੋਰੀ ਪਿਆਰੀ ॥੭੩੭॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਲਲਾ ਕਹੁ ਉਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸੋ ਬਾਤ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਘਨੋ ਤੁਮ ਕੀਨੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੋਰੀ ਗਹੀ ਬਹੀਆ ਸੁ ਦੁਖਾਵਤ ਕਾਹੇ ਕਉ ਹੋ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਬਾਤ ਭਰੀ ਅਖੀਆਂ ਕਰਿ ਕੈ ਦੁਖੁ ਸ੍ਵਾਸ ਉਸਾਸ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥੭੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰੋ ਉਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋ ਜਿਨ ਸੰਗ ਰਚ੍ਯੋ ਮਨ ਹੈ ਸੁ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਸ੍ਵਾਸਨ ਲੈ ਅਖੀਆਂ ਭਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੰਗ ਚਲੋ ਨਹਿ ਹਉ ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕਹਿਓ ਕਿਉ ਨਹੀ ਮਾਰੋ॥ ਸਾਚ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬਤੀਯਾਂ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਕੌ ਜਦੁਬੀਰ ਪਧਾਰੋ ॥੭੩੯॥ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਸੰਗ ਚਲੋ ਹਮਰੇ ਉਠ ਕੈ ਸਖੀ ਮਾਨ ਕਛੂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨੋ॥ ਆਇ ਹੋ ਹਉ ਤਜਿ ਸੰਕਿ ਨਿਸੰਕ ਕਛੂ ਤਿਹ ਤੇ ਰਸ ਗੀਤ ਪਛਾਨੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਬੇਚੇ ਕਿਧੌ ਬਿਕੀਯੈ ਇਹ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਾਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਤੇਰੀ ਕਰੋ

ਬਿਨਤੀ ਕਰਿਬੋ ਮੁਹਿ ਮਾਨ ਸਖੀ ਅਬ ਮਾਨੋ ॥੭੪੦॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਹਰਿ ਕੌਂ ਤਿਨ ਯਾ ਬਿਧ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਰਹੀ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮਰੀ ਕਹਾਂ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਰ ਭਰੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਸੰਗ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਤਿ ਕੌਪ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਭਰਿ ਸ੍ਵਾਸ ਲਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤ ਹੀ ਕਪਟੀਨੋ ॥੭੪੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਫਿਰਿ ਬੋਲ ਉਠੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸਿਉ ॥ ਤੁਮ ਸੌਂ ਹਮ ਸੌਂ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧ ਕੇ ਪਹਿ ਜਿਉ ॥ ਹਰਿ ਯੌਂ ਕਹੀ ਮੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਸੋ ਉਨ ਕੋਪ ਕਹਯੋ ਹਮ ਸੋ ਕਹੁ ਕਿਉ ॥ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਮੈ ਸੁਨੀਯੈ ਬਤੀਯਾ ਹਮਰੀ ਬਲ ਇਉ ॥੭੪੨॥ ਕਾਨ੍ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੋਹਯੋ ਹਉ ਤੇਰੋ ਸਖੀ ਚਲਿਬੋ ਪਿਖ ਮੋਹਯੋ ਸੁ ਹਉ ਦ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਅਲਕੈ ਤੁਮਰੀ ਪਿਖਿ ਜਾਤ ਗਯੋ ਤਜਿ ਯਾ ਨਹੀ ਡੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਤ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢੀ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇਰੋ ਨਿਹਾਰਤ ਜਿਉ ਗਨ ਚੰਦ ਚਕੋਰਨ ਹੇਰੇ ॥੭੪੩॥ ਤਾਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਚਲੋ ਉਠ ਕੇ ਅਬ ਹੀ ॥ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਸੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਕੁਪਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸਬ ਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਇਹ ਛੁੱਦ੍ਰਨ ਬਾਤ ਕੀ ਰੀਤ ਕਹਯੋ ਨ ਅਰੀ ਤੁਮ ਕੌਂ ਫਬ ਹੀ । ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਚਲੀਯੈ ਇਹ ਕਾਜ ਕੀਏ ਨ ਕਛੂ ਲਭ ਹੀ ॥੭੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਤ ਹੀ ਜਬ ਕਾਨ੍ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਰੰਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋਊ ਮਾਨੀ ॥ ਦੂਰ ਕਰੀ ਮਨ ਕੀ ਗਨਤੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਨ ਪ੍ਰੀਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤਉ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮਹਿ ਤ੍ਰੀਯਨ ਰਾਨੀ ॥ ਤਯਾਗ ਦਈ ਦੁਚਿਤਈ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਸੋ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥੭੪੫॥ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜਾਨਤ ਹੋ ਰਸ ਸਾਥ ਛਰੋ ਗੇ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਹਮ ਕੌ ਸੰਗ ਲੈ ਸਖੀ ਜਾਨਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੰਗ ਅਰੋ ਗੇ ॥ ਹਉ ਨਹੀ ਹਾਰਿ ਹਉ ਪੈ ਤੁਮ ਤੇ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮ ਤੇ ਹਰਿ ਹਾਰਿ ਪਰੋ ਗੇ ॥ ਏਕ ਨ ਜਾਨਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਲਵਾਇ ਕਹਯੋ ਕਛੁ ਕਾਜੁ ਕਰੋ ਗੇ ॥੭੪੬॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਭੀਨੀ ॥ ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਛਬਿ ਦਾਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਭਈ ਕਬਿ ਕੇ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥ ਜਿਉ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ

ਚਪਲਾ ਤਿਹ ਕੋ ਠਗ ਗੇ ਠਗਨੀ ਠਗ ਲੀਨੀ ॥੭੪੭॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਭੀਨੀ ॥ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢ੍ਯੋ ਮਨ ਕੇ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮੰਨ ਲੀਨੀ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਹਿ ਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਿਨ ਸੰਗ ਕਹ੍ਯੋ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥ ਯੌ ਹਸਿ ਬਾਤ ਨਿਸੰਗ ਕਹ੍ਯੋ ਮਨ ਕੀ ਦੁਚਿਤਈ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥੭੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੋਊ ਜਉ ਹਸਿ ਬਾਤਨ ਸੰਗ ਢਰੇ ਤੁ ਹੁਲਾਸ ਬਿਲਾਸ ਬਢੇ ਸਗਰੇ ॥ ਹਸਿ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਈ ਲਲਨਾ ਗਹਿ ਗਾੜੇ ਅਨੰਗ ਤੇ ਅੰਕ ਭਰੇ ॥ ਤਰਕੀ ਹੈ ਤਨੀ ਦਰਕੀ ਅੰਗੀਆ ਗਰ ਮਾਲ ਤੇ ਟੂਟ ਕੈ ਲਾਲ ਪਰੇ ॥ ਪੀਯ ਕੇ ਮਿਲਏ ਤ੍ਰੀਯ ਕੇ ਹੀਯ ਤੇ ਅੰਗਰਾ ਬਿਰਹਾਗਿਨ ਕੇ ਨਿਕਰੇ ॥੭੪੯॥ ਹਰਿ ਰਾਧਕਾ ਸੰਗ ਚਲੇ ਬਨ ਲੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਹੁਤੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕਥਾ ਕੌ ਕਿਧੌ ਜਗ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕ ਆਦਿਕ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੋਊ ਸੁਨੈ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਧਰ ਮੈ ਜਸ ਛਾਯੋ ॥੭੫੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਇਮ ਰਾਧਕਾ ਸੰਗ ਕਹੀ ਜਮਨਾ ਮੈ ਤਰੋ ਤੁਮ ਕੋ ਗਹਿ ਹੈ ॥ ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਗੇ ਸੁਨੋ ਰਸ ਬਾਤ ਸਭੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕਹਿ ਹੈ ॥ ਜਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਲਲਚਾਇ ਮਨੈ ਪਿਖਿਬੋ ਚਹਿ ਹੈ ॥ ਪਹੁਚੈ ਗੀ ਨਹੀ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਏ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮ ਰੀਝ ਤਹਾ ਰਹਿ ਹੈ ॥੭੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਲ ਪੈਠਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਧਾਇ ਕੇ ਜਾਇ ਪਰੀ ਸਰ ਮੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ਪਰੇ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਇਹ ਆਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਬਾਜ ਪਰ੍ਯੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰ ਕੋ ਜਿਉ ਮੁਰਗਾਈ ॥੭੫੨॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਧਸਿ ਕੈ ਜਲਿ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰ ਸੋਊ ਤਬ ਜਾਇ ਗਹੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟ ਹੁਲਾਸ ਬਢ੍ਯੋ ਗਿਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਜਲ ਭਾਂਤ ਬਹੀ ॥ ਜੋਊ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢ੍ਯੋ ਮਨ ਕੇ ਕਬਿ ਤਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਥ ਭਾਖ ਕਹੀ ॥ ਪਿਖਯੋ ਜਿਨ ਹੂੰ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹ੍ਯੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥੭੫੩॥ ਜਲ ਤੇ ਕਢਿ ਕੈ ਫਿਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਰਾਸ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿਨ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜੂ ਸਾਰੰਗ

ਮੈ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੭੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮੈ ਕੀਨੀ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰ ॥ ਚੂਕ ਹੋਇ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਕਬਿ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ॥੭੫੫॥ ਬਿਨਤ ਕਰੋ ਦੋਊ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਸੁਨੋ ਜਗਤ ਕੇ ਰਾਇ ॥ ਮੋ ਮਸਤਕ ਤ੍ਵ ਚਰਨਨ ਸਦਾ ਰਹੈ ਦਾਸ ਕੇ ਭਾਇ ॥੭੫੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਸੁਦਰਸਨ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਣੁ ਭੁਜੰਗ ਜੋਨ ਤੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਪੂਜਾ ਕੋ ਆਇ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਹਿਤ ਕੈ ਅਤਿ ਸੇਵੀ ॥ ਜਾ ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਮਰਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਗਮਾਤ ਅਭੇਵੀ ॥ ਨਾਸ ਭਏ ਜਗ ਮੈ ਜਨ ਸੋ ਜਿਨ ਹੂ ਮਨ ਮੈ ਕ੍ਰਿਪ ਕੈ ਨਹਿ ਸੇਵੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰ ਗ੍ਵਾਰਨ ਗੋਪ ਸੁ ਪੂਜਨ ਦੇਵੀ ॥੭੫੭॥ ਆਠ ਭੁਜਾ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮਾਲਮ ਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਨ ਨਾਮ ਜਿਸੀ ਕੋ ॥ ਸਾਧਨ ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਨ ਮਾਨਤ ਤ੍ਰਾਸ ਕਿਸੀ ਕੋ ॥ ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲਨ ਸਾਤਨ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਜਸ ਨਾਮ ਇਸੀ ਕੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੂਜਨ ਦਯੋਸ ਲਗਯੋ ਸਭ ਗੋਪ ਚਲੇ ਹਿਤ ਮਾਨ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥੭੫੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਅਰੁ ਚੰਡ ਕੇ ਚਲੇ ਪੂਜਬੇ ਕਾਜ ॥ ਜਸੁਧਾ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਉ ਸੰਗ ਲੀਏ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥੭੫੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੂਜਨ ਕਾਜ ਚਲੇ ਤਜ ਕੈ ਪੁਰ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖੇ ॥ ਗਹਿ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਸਾਮੁਹੇ ਚੰਡ ਸਿਵੈ ਸਰਖੇ ॥ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੇ ਤਿਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੇ ਜੁ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰਖੇ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਘਰੀ ਇਹ ਮੈ ਪਰਖੇ ॥੭੬੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਭੁਜੰਗਨ ਕਾਨ੍ ਬਬਾ ਕਹੁ ਲੀਲ ਲਯੋ ਤਨ ਨੈਕ ਨ ਛੋਰੈ ॥ ਸਯਾਹ ਮਨੋ ਅਬਨ੍ਰਸਹਿ ਕੋ ਤਰ ਕੋਪ ਡਸਿਯੋ ਅਤ ਹੀ ਕਰ ਜੋਰੈ ॥ ਜਿਉ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਲਾਤਨ ਮਾਰਤ ਜੋਰ ਕਰੈ ਅਤ ਹੀ ਝਖਝੋਰੈ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਸਭਨੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਬ ਕੂਕ ਕਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਓਰੈ ॥੭੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯੇ ॥ ਦੋਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਆਵਹੁ ਟੇਰਤ ਦੈਤ ਮਰੱਯੇ ॥ ਮੋਹਿ ਗ੍ਰਿਸਿਯੋ ਅਹਿ ਸਯਾਮ ਬਡੇ ਹਮ ਰੋਵਹ ਯਾ ਬਧ ਕਾਰਜ ਕੱਯੇ ॥ ਰੋਗ ਭਏ ਜਿਮ ਬੈਦ ਬੁਲਈਅਤ